

SLUŽBENI GLASNIK

OPĆINE RAŽANAC

BROJ: 14

RAŽANAC, 13. srpnja 2022. godine

GODINA: VII

- Odluka o imenovanju povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite Općine Ražanac
- Zaključak utvrđivanju konačnog Prijedloga izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine Ražanac

REPUBLIKA HRVATSKA
ZADARSKA ŽUPANIJA
OPĆINA RAŽANAC
OPĆINSKI NAČELNIK

KLASA: 810-01/22-01/12

UR.BROJ: 2198-11-22-1

U Ražancu , 08. 07. 2022. godine

Na temelju odredbe članka 34. Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“ br. 82/15., 118/18., 31/20. i 20/21.) i članka 42. Statuta Općine Ražanac („Službeni glasnik Općine Ražanac“, broj:4/18,3/21.) načelnik Općine Ražanac donosi:

ODLUKU O IMENOVANJU POVJERENIKA I ZAMJENIKA POVJERENIKA CIVILNE ZAŠTITE OPĆINE RAŽANAC

Članak 1.

Ovom Odlukom imenuje se povjerenik civilne zaštite i njegov zamjenik za područje Općine Ražanac .

Članak 2.

Povjerenik civilne zaštite i njegov zamjenik:

- sudjeluju u pripremanju građana za osobnu i uzajamnu zaštitu te usklađuju provođenje mjera osobne i uzajamne zaštite
- daju obavijesti građanima o pravodobnom poduzimanju mjera civilne zaštite te javne mobilizacije radi sudjelovanja u sustavu civilne zaštite
- sudjeluju u organiziranju i provođenju evakuacije, sklanjanja, zbrinjavanja i drugih mjera civilne zaštite
- organiziraju zaštitu i spašavanje pripadnika ranjivih skupina
- provjeravaju postavljanje obavijesti o znakovima za uzbunjivanje u stambenim zgradama na području svoje nadležnosti i o propustima obavješćuju inspekciju civilne zaštite.

Povjerenik civilne zaštite i njegov zamjenik dužni su se odazvati na poziv načelnika Stožera civilne zaštite Općine Ražanac

Članak 3.

Povjerenik civilne zaštite i njegov zamjenik imenuju se za naselja Općine Ražanac, kako slijedi:

- povjerenik civilne zaštite ANTE IVANAC
- zamjenik povjerenika civilne zaštite Petar Miočić
- povjerenik civilne zaštite ANTE MILETIĆ
- zamjenik povjerenika civilne zaštite Stipe Pržić
- povjerenik civilne zaštite HRVOJE BENIĆ
- zamjenik povjerenika civilne zaštite LOVRE MARELIĆ
- povjerenik civilne zaštite MARKO KATIĆ
- zamjenik povjerenika Mate Marušić

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu prvog dana od dana donošenja a objavit će se u „Službenom glasniku“ Općine Ražanac.

NAČELNIK OPĆINE RAŽANAC

Damir Jordan, ing

**REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJA ZADARSKA
OPĆINA RAŽANAC
OPĆINSKI NAČELNIK**

KLASA:350-01/22-01/276
URBROJ.:2198-11-22-1
Ražanac, 12. 07. 2022.godine

Na temelju članka 105. stavak 3. Zakona o prostornom uređenju (" Narodne novine", broj:153-13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19) i članka 42. Statuta Općine Ražanac (" Službeni glasnik Općine Ražanac", broj: 4/18 i 3/21), načelnik Općine Ražanac, donosi sljedeći

**ZAKLJUČAK
o utvrđivanju konačnog Prijedloga izmjena i dopuna
prostornog plana uređenja
Općine Ražanac**

Članak 1.

Na temelju Izvješća o javnoj raspravi o prijedlogu izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine Ražanac (KLASA:351-01/22-01/275, URBROJ:2198-11-22-1 od 30.06.2022.godine) i nacrtu konačnog prijedloga, utvrđuje se konačni prijedlog izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine Ražanac.

Članak 2.

Konačni prijedlog izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine Ražanac nalazi se u prilogu i čini sastavni dio ovog Zaključka.

OPĆINSKI NAČELNIK

Damir Jordan, ing

BLOCK PROJEKT

IZMJENE I DOPUNE:

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE RAŽANAC

**OBRAZLOŽENJE PLANA S PRIKAZOM IZMJENA I
DOPUNA**

KONAČNI PRIJEDLOG

srpanj 2022.

Nositelj izrade:	Općina Ražanac
Izrađivač :	BLOCK-PROJEKT d.o.o., Zadar Put Murvice 12D 23 000 ZADAR tel. 023 492 080
Direktor :	Željko Predovan dipl.ing.arh.
Odgovorni voditelj :	Željko Predovan dipl.ing.arh.
Stručni tim :	Stephen Tony Brčić dipl.ing.upp. Ivan Šepši, mag.ing.aedif. Igor Alibašić, dipl.ing.el. Lovre Predovan, mag.ing.arh. Luka Predovan, struč.spec.ing.aedif. Zlatko Adorić, građ.teh.

OBRAZLOŽENJE IZMJENE I DOPUNE PLANA

Prostorni plana uređenja Općine Ražanac ("Službeni glasnik Zadarske županije" br. 04/04., 13/07 12/09 i "Službeno glasilo Općine Ražanac" br.03/17) mijenja se temeljem Odluke o izradi izmjene i dopune PPUO Ražanac ("Službeno glasilo Općine Ražanac" br. 07/19) i to kako slijedi:

- dopuna uvjeta za građenje u građevinskom području naselja i u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja radi jednostavnije i kvalitetnije provedbe Plana,
- izmjena granica lučkih područja u skladu sa potrebnom i prostornim mogućnostima
- izmjenu dijela planirane prometne mreže i postojećih prometnica planirane za rekonstrukciju radi usklađenja sa stanjem na terenu i vlasničkom strukturom katastarskih čestica,
- dopuna uvjeta za građenje infrastrukturne mreže,
- mogućnost preraspodjele manjih dijelova građevinskih područja (ispravak granica građevinskih područja)

Ostale izmjene odnose se na obvezna usklađivanja Plana sa zakonskim i drugim propisima. Ovo se prvenstveno odnosi na dopunu uvjeta za korištenje i zaštitu voda te zaštitu prirode i dr.

Izmjena i dopuna Plana zahvaća tekstualne i kartografske dijelove Plana. Razlozi za izradu izmjene i dopune PPUO Ražanac slijede:

- Provedbom važećeg Plana ukazala se potreba detaljnije razrade dijela Odredbi za provedbu Plana i revidiranje kartografskih prikaza Plana. Naime, određene Odredbe za provedbu Plana nisu dovoljno detaljno razrađene što u nekim slučajevima uzrokuje nejasnoće u provedbi Plana, a u drugim slučajevima nepotrebno ograničava građenje i uređenje površina.
- Zadnjim izmjenama i dopunama Plana utvrđena je prometna mreža prvenstveno u neizgrađenim dijelovima građevinskih područja naselja. U međuvremenu postavljeni su zahtjevi za izmjene planiranih trasa i profila u dijelovima prometne mreže kako bi se prometna mreža prilagodila stvarnom stanju na terenu i u većoj mjeri poštovala vlasničku strukturu katastarskih čestica. Nakon revidiranja planirane prometne mreže, postoji mogućnost da se za neke dijelove građevinskog područja vrati obveza izrade detaljnije planske dokumentacije ukoliko se ne može postići dogovor oko planirane prometne mreže, a u skladu s člankom 201. Zakona.
- Ovom Odlukom otvorila se mogućnost preraspodjele građevinskih područja. Pokazalo se da su neki dijelovi utvrđenih građevinskih područja neprikladni za građenje, pa se otvorila mogućnost preraspodjele manjih dijelova građevinskih područja naselja kako bi se omogućila gradnja na prikladnijim površinama.

Nisu planirana nova građevinska područja niti su povećana postojeća. Ovdje treba istaknuti da je u tabličnom prikazu Plana u članku 8. *Odredbi za provedbu Plana* izgrađeni dio građevinskog područja naselja Ražanac (središnji dio naselja) veći za gotovo 7 ha. Provjera kartografskog prikaza važećeg plana utvrđeno je da nije došlo do povećanja ovog dijela građevinskog područja, već se radi o grešci u samoj tablici (sve upućuje na to da je površina kampa u naselju izostavljena iz proračun izgrađenog dijela GP naselja Ražanac).

1. TABLICA PROVJERE GRAĐEVINSKIH PODRUČJA

A. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA I IZDOJENIH DIJELOVA NASELJA								
Redni broj	Naselje	Namjena	GP utvrđeno PPUO-om ("Službeni glasnik Zadarske županije" br. 04/04., 13/07. i 12/09. i "Službeno glasilo Općine Ražanac" br.03/17).			GP utvrđeno Izmjenama i dopunama PPUO-a		
			Ukupno	Izgrađeno GP		Ukupno	Izgrađeno GP	
				ha	%		ha	%
1.	RAŽANAC	GP (ZOP)	91,7	64,4	70,2	91,7	64,4	70,2
		IDGP (izvan ZOP-a)	65,7	44,6	67,9	65,7	44,6	67,9
		Ukupno	157,4	109,0	69,3	157,4	109,0	69,3
		T u GPN	6,5	6,5	4,1	6,5	6,5	4,1
2.	JOVIĆI	GP (izvan ZOP-a)	51,2	31,9	62,3	51,2	31,9	62,3
		IDGP (izvan ZOP-a)	37,5	32,1	85,6	37,5	32,1	85,6
		Ukupno	88,7	64,0	72,2	88,7	64,0	72,2
		T u GPN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.	KRNEZA	GP (izvan ZOP-a)	25,2	21,3	84,5	25,2	21,3	84,5
		IDGP (izvan ZOP-a)	9,2	8,3	90,2	9,2	8,3	90,2
		Ukupno	34,4	29,6	86,1	34,4	29,6	86,1

A. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA I IZDOJENIH DIJELOVA NASELJA								
Redni broj	Naselje	Namjena	GP utvrđeno PPUO-om ("Službeni glasnik Zadarske županije" br. 04/04., 13/07. i 12/09. i "Službeno glasilo Općine Ražanac" br.03/17).			GP utvrđeno Izmjenama i dopunama PPUO-a		
			Ukupno	Izgrađeno GP		Ukupno	Izgrađeno GP	
				ha	%		ha	%
		T u GPN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.	LJUBAČ	GP (ZOP)	49,6	29,7	59,9	49,6	29,7	59,9
		IDGP (ZOP)	51,8	27,1	52,3	51,8	27,1	52,3
		IDGP (izvan ZOP-a)	9,6	4,4	45,8	9,6	4,4	45,8
		Ukupno	111,0	61,2	55,1	111,0	61,2	55,1
		T u GPN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	RADOVIN	GP (izvan ZOP-a)	32,8	27,6	84,1	32,8	27,6	84,2
		IDGP (izvan ZOP-a)	52,5	52,5	100,0	52,5	47,2	89,9
		Ukupno	85,3	80,1	93,9	85,3	80,1	93,9
		T u GPN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		GP (ZOP)	158,8	88,8	55,9	158,8	88,8	55,9
6.	RTINA	IDGP (ZOP)	1,3	1,0	76,9	1,3	1,0	76,9
		IDGP (izvan ZOP-a)	4,4	1,7	38,6	4,4	1,7	38,6
		Ukupno	164,5	91,5	55,6	164,5	91,5	55,6
		T u GPN	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
		Sveukupno	641,3	435,4	67,9	641,3	435,4	67,9

B. IZDOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA								
Redni broj	Naselje	Namjena	GP utvrđeno PPUO-om ("Službeni glasnik Zadarske županije" br. 04/04., 13/07. i 12/09. i "Službeno glasilo Općine Ražanac" br.03/17).			GP utvrđeno Izmjenama i dopunama PPUO-a		
			Ukupno	Izgrađeno GP		Ukupno	Izgrađeno GP	
				ha	%		ha	%
B.1. SPORTSKO REKREACIJSKA NAMJENA								
1.	Ljubač (ZOP)	R5 (kopneni dio)	0,9	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0
Ukupno R			0,9	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0
B.2. UGOSTITELJSKO TURISTIČKA NAMJENA								
1.	Ražanac (ZOP)	T2	18,0	0,0	0,0	18,0	0,0	0,0
2.	Jovići (ZOP)	T2	9,0	0,0	0,0	9,0	0,0	0,0
3.	Ljubač (ZOP)	T2	36,0	0,0	0,0	36,0	0,0	0,0
4.	Krneza (izvan ZOP-a)	T2	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno T			71,0	0,0	0,0	71,0	0,0	0,0
B.3. GOSPODARSKA – PROIZVODNA NAMJENA								
1.	Ražanac (izvan ZOP-a)	I2	16,5	0,0	0,0	16,5	0,0	0,0
2.	KRNEZA (izvan ZOP-a)	I1	18,0	0,0	0,0	18,0	0,0	0,0
Ukupno I			34,5	0,0	0,0	34,5	0,0	0,0
Sveukupno IGP			106,4	0,0	0,0	106,4	0,0	0,0

Tablica koja slijedi prikazuje zamijenjene površine iz građevinskog područja naselja:

naselje	Skinuto (ha)	Dodano (ha)
Ražanac	2,7	2,3
Ljubač	0,2	0,2

Površine koje su dodane građevinskom području kao i one koje su skinute prikazane su u kartografskom prikazu plana (**list 4. građevinska područja naselja**).

- (d) Plansko rješenje komunalne infrastrukture temelji se na stručne podloge koje su bilo dostupne za vrijeme izrade zadnje izmjene i dopune plana. Ovim izmjenama planska rješenja planirane infrastrukturne mreže usklađena su s novim rješenjima gdje ista postoje.
- (e) Ovaj Plan se usklađuje s izmjenama Zakona i s posebnim propisima.

Izrada Plana povjerena je poduzeću "BLOCK-PROJEKT" d.o.o., Zadar.

Plan je dovršen za javnu raspravu tijekom veljače 2022. godine. Javni uvid omogućen je od 8. veljače 2022. godine do 9. ožujka 2022. godine. Javno izlaganje održano je 17. veljače 2022. godine. Po primitku primjedbi s javnog uvida iste su obrađene. S obzirom da su nastale izmjene utjecale na vlasnička prava, Plan je pripremljen za ponovnu javnu raspravu, a javni uvid omogućen je od 23. svibnja do 31. svibnja 2022. godine. Javno izlaganje održano je 26. svibnja 2022. U postupku javne rasprave obaviještena su tijela s javnim ovlastima i zatraženo je njihovo mišljenje i prethodne suglasnosti. Plan je ispravljen u skladu s pristiglim primjedbama i zahtjevima. U zasebnom dokumentu pod nazivom "*Evidencija o izradi plana*", u dijelu pod naslovom "*izvješće o javnoj raspravi*", prikazane su dostavnice po kojima se može provjeriti dostava obavijest tijelima s javnim ovlastima..

Nakon javne rasprave pripremljen je *nacrt konačnog prijedloga plana* na temelju kojeg je *utvrđen konačni prijedlog Plana*. Konačni prijedlog Plana upućen je Županijskom zavodu za prostorno uređenje Zadarske županije radi pribavljanja mišljenja o usklađenosti Plana sa Županijskim Planom. Nakon toga, Konačni prijedlog Plana upućen je Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine radu pribavljanja suglasnosti na Plan prema članku 108. Zakona. Suglasnost je izdana u ____ 2022 godine

Zakonom propisana procedura je ispoštovana i Plan je upućen na općinsko vijeće na donošenje.

Željko Predovan dipl.ing.arh.
Odgovorni voditelj

PRIKAZ IZMJENE I DOPUNE OBRAZLOŽENJA TEKSTUALNOG DIJELA PPUO RAŽANAC

SADRŽAJ :**TEKSTUALNI DIO****I. OBRAZLOŽENJE****1. POLAZIŠTA****1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja općine u odnosu na prostor i sustave Županije i Države****1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru****1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke****1.1.2.1. Cestovni promet****1.1.2.2. Pomorski promet****1.1.2.3. Vodoopskrba****1.1.2.4. Odvodnja****1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova****1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje****2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA****2.1. Ciljevi prostornog razvoja Županijskog značaja****2.1.1. Razvoj naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava****2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora****2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša****2.2. Ciljevi prostornog razvoja općinskog značenja****2.2.1. Demografski razvoj****2.2.2. Odabir prostorno razvojne strukture****2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture****2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno- povijesnih cjelina****2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području općine****2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora****2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina****2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture****3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA****3.1. Prikaz prostornog razvoja na području općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu Županije****3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina****3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture izvan naselja, poljoprivredne, šumske, vodne te površine posebne namjene i ostale površine)- tabela 3.****3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti****3.4. Uvijete korištenja, uređenja i zaštite prostora****3.4.1. Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobraz, prirodne vrijednosti i kulturno-povijesne cjeline)- tablica 3.****3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava****3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav (ceste, željeznice, zračne, morske i riječne luke, javne telekomunikacije, produktovodi)****3.5.1.1. Cestovni promet****3.5.1.2. Pomorski promet****3.5.1.3. Željeznički promet****3.5.2. Energetski sustav****3.5.3. Vodnogospodarski sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja)****3.5.3.1. Vodoopskrba**

- 3.5.3.2. Odvodnja
- 3.5.3.3. Uređenje vodotoka i voda
- 3.6. Postupanje s otpadom
- 3.7. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš

II. ODREDBE ZA PROVEDBU

- 1. Uvjeti za određivanje namjene površina na području općine
- 2. Uvjeti za uređenje prostora
 - 2.1. Građevine od važnosti za Državu i Županiju
 - 2.1.1. Građevine od važnosti za Državu
 - 2.1.1. Građevine od važnosti za Županiju
 - 2.2. Građevinska područja naselja
 - 2.3. Izgrađene strukture izvan naselja
- 3. Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti
- 4. Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti
- 5. Uvjeti utvrđivanja koridora ili trasa i površina prometnih i drugih infrastrukturnih sustava
 - 5.1. Prometni sustav
 - 5.1.1. Cestovni promet
 - 5.1.2. Pomorski promet
 - 5.1.3. Željeznički promet
 - 5.2. Vodnogospodarski sustav
 - 5.2.1. Vodoopskrba
 - 5.2.2. Odvodnja
 - 5.2.3. Uređenje vodotoka i voda
 - 5.3. Elektroopskrba
 - 5.4. Telekomunikacije
- 6. Mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti i kulturno-povijesnih cjelina
- 7. Postupanje s otpadom
- 8. Mjere sprječavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš
- 9. Mjere provedbe plana
 - 9.1. Obveza izrade prostornih planova
 - 9.2. Primjena posebnih razvojnih i drugih mjera
 - 9.3. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

I. OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA

1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Općine u odnosu na prostor i sustave Županije i Države

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

U urbanom sustavu Zadarske Županije Općina Ražanac razmatra se u okvirima područja Podvelebitskog prostora.

Prostor Podvelebitskog kanala čini šest općina s 21 naseljem smještenim sa sjeverne i južne strane Podvelebitskog kanala, te uz Novigradsko i Karinsko more. To je rezidencijalno turističko područje s nezanemarivim poljoprivrednim i vodnim resursima. Neposredno na taj prostor naslanja se nacionalni park "Paklenica" i planinski masiv Parka prirode Velebita sa svojim prirodnim ljepotama i turističkim potencijalima. Povratkom turizma može se očekivati nagli procvat ovog područja i ubrzani povrat turističkog prometa na predratni obujam.

Prostor Podvelebitskog kanala - površina, stanovništvo i naselja 1991 i 2001.godine.

Tablica 1.

Općina	Površina u km ²	Broj stanovnika		Broj naselja
		1991.	2001.	
Starigrad	170,09	2.097	1.893	3
Jasenice	121,61	1.800	1.329	2
Novigrad	51,15	2.920	2.368	3
Posedarje	78,35	3.996	3.513	7
Ražanac	69,81	3.805	3.107	6
ukupno područ.	491,01	14.618	12.210	21

Tablica 2. Stanovništvo u Općini Ražanac

naziv naselja	površina		stanovnici					
			popis 1991.		popis 2001.		popis 2011.	
	km ²	%	broj	%	broj	%	broj	%
JOVIĆI			534	14	420	14	331	11
KRNEZA			229	6	196	6	170	6
LJUBAČ			703	19	455	15	460	16
RADOVIN			724	19	561	18	554	19
RAŽANAC			1039	27	1002	32	931	32
RTINA			576	15	473	15	448	15
Ukupno općina	69,61	1,9	3805	100	3107	100	2900	99

Tablica 3. Prikaz broja stanova/domaćinstava po naseljima

naziv naselja	stanovi			domaćinstva			prosječan broj članova domaćinstva		
	broj			broj					
	1991.	2001.	2011.	1991.	2001.	2011.	1991.	2001.	2011.
JOVIĆI	133	158	233	124	128	112	4,3	3,3	3,0
KRNEZA	40	66	114	62	57	59	3,7	3,5	2,9
LJUBAČ	205	253	355	168	150	172	4,2	3,0	2,7
RADOVIN	144	172	200	134	143	164	5,4	3,2	3,4
RAŽANAC	611	650	904	306	335	351	3,4	2,8	2,7
RTINA	420	576	621	158	181	195	3,6	2,6	2,3
ukupno općina	1553	1875	2429	952	994	1055	4,1	3,1	2,7

Županija je početkom 1991. godine imala oko 217 tisuća stanovnika popisom 2011. godine trend broja stanovnika je u opadanju i iznosio oko 170 tisuća stanovnika. Stanovništvo je na području Županije vrlo neravnomjerno raspoređeno unutar svojih granica. Koncentracija stanovništva bila je izrazita na obalnom području, dok je na otočkom i zaobalnom bila osjetno manja.

Koncepcija razvoja pučanstva ne mora nužno težiti za visokim stopama rasta broja stanovnika, već za ravnomjernijom razdiobom u prostoru, te dovodenju u funkcionalni odnos broja stanovnika, te prirodnih i proizvedenih resursa svakog dijela Županije. Porast broja stanovnika na obalnom dijelu neće se moći radikalno zaustaviti, jer se radi o snažnim i stihijnim činiteljima koji ljude privlače na obalu, međutim trebalo bi voditi politiku ohrabrenja onih koji namjeravaju ostati ili se naseliti u slabije naseljenim područjima.

Domovinski je rat još više ispraznio zaobalni dio županije, posebno onaj dio koji je bilo okupiran. Program obnove porušenih naselja svakako će pridonijeti povratku jednog dijela stanovništva, no to se može prihvatiti samo kao početna faza sustavnije revitalizacije tog prostora.

Generalno gledajući Zadarska će županija i u budućnosti održati stabilnu stopu rasta stanovništva, što bi uz bolju i ravnomjerniju prostornu razdiobu trebao biti i jedan od najznačajnijih činitelja razvitka.

1.1.2. Prostorno-razvojne i resursne značajke

Zadarska županija s površinom od 3.7 tisuća km² ili 6.5 posto površine države, jedna je ne samo od većih prostorno administrativnih cjelina, već i jedna od najraznolikijih županija u Hrvatskoj. Po svom geoprometnom položaju ova županija preko visokog gorskog vijenca Velebita povezuje Primorsku Hrvatsku sa Središnjom Hrvatskom i predstavlja optimalan prirodni i strateški koridor za izlazak kontinentalne Hrvatske na Sredozemlje. Ovom prostoru treba pridodati i oko 3.7 tisuća km² morske površine Jadrana, što u svakoj strategiji razvoja predstavlja prvorazredni činitelj.

Sama županija ne predstavlja homogenu prirodno-geografsku regiju, već je čini niz posebnih prostornih cjelina, međusobno povezanih svojim geografskim položajem. Prirodni i proizvedeni faktori razvitka na tom su području vrlo raznoliki, što uvjetuje i vrlo raznoliki stupanj gospodarskog i demografskog razvitka.

Za cijeli taj prostor karakterističan je nedostatak metaličnih rudača i mineralnih energenata. Nedovoljno istražena ležišta boksita nakon dugogodišnje eksploatacije vjerojatno su sasvim iscrpljena i više ne predstavljaju ekonomsku osnovicu za bilo kakvo korištenje, što s ovog područja skida i teško naslijeđe ekološke hipoteke.

Prirodni i proizvedeni resursi na kojima se je razvijalo gospodarstvo, te na kojima će se zasnivati i budući razvitak su:

- more kao atraktivan prometni potencijal, izvor hrane i turistički resurs,
- relativno obilje poljoprivrednog zemljišta,
- prirodne ljepote i atraktivni pejzaži pogodni za razvoj svih oblika turizma,
- postojeća prometna i druga infrastruktura,
- postojeći proizvodni, prometni, uslužni i drugi resursi s osvojenim tehnologijama, tržištima i znanjima.
- stanovništvo s visokim razinama znanja, te tehnološkim i organizacijskim sposobnostima.

Svi ovi resursi nisu jednako raspoređeni u prostoru županije. Najveća koncentracija proizvedenih fondova, stanovništva, pa i prirodnih izvora nastala je na zadarskom obalnom području, odnosno u gradu Zadru koji se razvio u vrlo značajno prometno, industrijsko, turističko, trgovačko, kulturno i administrativno središte u Hrvatskoj. Zapravo u cijelom području države u trokutu između Zagreba, Rijeke i Splita nije se dogodio niti jedan veći urbani i radni centar koji bi mogao vršiti centralno-mjesne i razvojne funkcije za područje Sjeverne Dalmacije i Like.

Procesi litoralizacije, koji u osnovi potiču koncentraciju stanovništva i njegovih aktivnosti na morskim obalama snažno su se očitovali upravo na širem području grada Zadra u posljednjih 40 ili 50 godina.

Grad Zadar koji je tek 1945. godine pripojen Hrvatskoj s jedva 5 do 6 tisuća stanovnika razvio se u peti grad po broju stanovnika u Hrvatskoj i s gospodarstvom koje je bilo među najuspješnijim u Republici. U tom su razvoju uočljive dvije faze:

- faza sporog razvoja zbog prometne izoliranosti koja je trajala do sredine šezdesetih godina ovog stoljeća,
- faza ubrzanog demografskog i gospodarskog rasta iza 1965. godine.

Naročito snažan zamah dogodio se u prometu, industriji, trgovini i turizmu. Zadar je sjedište najvećeg hrvatskog brodarstva mjereno po tonaži brodovlja, čija je akumulacija godinama osiguravala dinamičnu stambenu i drugu izgradnju, te ulaganja u turizam i druge grane gospodarstva.

Od industrije, u Zadru se naročito razvijale prehrambena industrija, dijelom na vlastitim sirovinama, metalna industrija, kemijska industrija, tekstilna i druge. Radi korištenja efekata ekonomije obujma i prometnih pogodnosti u neposrednoj blizini grada razvila se vrlo atraktivna industrijska zona s desetak tisuća zaposlenih.

Grad se je razvio i kao poznato turističko i nautičko središte na istočnoj obali Jadrana, s nekoliko stotina tisuća posjetitelja i oko 3 milijuna ostvarenih noćenja godišnje.

Struktura gospodarstva pred Domovinski rat bila je relativno povoljna. Oko 6 posto društvenog proizvoda dolazilo je iz poljoprivrede, oko 51 posto iz industrije i drugih sekundarnih djelatnosti, a čak oko 43 posto iz tercijarnih djelatnosti.

Infrastrukturni sustavi

1.1.2.1. Cestovni promet

Prema Zakonu o cestama i Odluci o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste sve javne ceste na području Republike Hrvatske dijele se na: državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste.

Državne ceste su javne ceste koje povezuju cjelokupni teritorij Republike Hrvatske međusobno i s mrežom glavnih europskih cesta.

Dijelom područja općine Ražanac prolazi državna cesta D 106, koja povezuje međusobno trajektnu luku Žigljen i naselja: Novalja, Pag, Ražanac i Posedarje.

Županijske ceste su javne ceste koje povezuju područje jedne ili više županija.

Na području općine Ražanac karakter županijske ceste imaju sljedeće javne ceste:

- Ž 6004 na dionici Nin (Ž 6011) - Vrsi - Ž 6007,
- Ž 6006 na dionici Ljubač - Ž 6007,
- Ž 6007 na dionici Ražanac - A.G. Grada Zadra,
- Ž 6016 na dionici Radovin (L63055) - D 106.

Lokalne ceste su javne ceste koje povezuju područje grada i/ili općine.

Na području općine Ražanac lokalne javne ceste su:

- L 63026 na dionici Ljubač (Ž 6006) - Ž 6007,
- L 63027 na dionici L 63027 - Jovići (D 106),
- L 63055 na dionici Ž 6007 - Krneza - Radovin - Visočane (Ž 6014),
- L 63056 na dionici Duševića mlin (Ž 6007) - Visočane (Ž 6014).
- LC 63154 na dionici Kneževići – ŽC 6016
- LC 63156 na dionici ŽC 6007– Podvršje

Dio postojećih javnih cesta na području općine Ražanac ima neprimjerene poprečne profile, nepovoljne horizontalne i vertikalne tehničke elemente, te dotrajalu postojeću kolničku konstrukciju. Dio ovih cesta još uvijek je bez suvremenog kolničkog zastora.

U naseljima nisu izgrađeni nogostupi.

Poprečni profil nekategoriziranih prometnica unutar svih naselja na području ove općine uglavnom se sastoji samo od kolnika neodgovarajuće širine s nepovoljnim tehničkim elementima.

1.1.2.2. Pomorski promet

Pomorski promet na području općine Ražanac uglavnom se odnosi na promet manjih plovila za potrebe lokalnog stanovništva, kao i izletničkih plovila koja prolaze duž akvatorija Velebitskog kanala i Ljubačkog zaljeva. U pravilu se radi o postojećim lučicama koje će se i dalje koristiti za potrebe privezišta brodica lokalnog stanovništva, ali uz nužno poboljšanje uvjeta korištenja.

Luka Ražanac, Ljubač i Rtina su kategorizirane kao Luke **otvorene** za javni promet.

1.1.2.3. Vodoopskrba

Izgradnjom magistralnog cjevovoda „sjeverni pravac“ i mjesnih vodovodnih mreža za pojedina naselja na području općine, omogućena je doprema „zrmanjske vode“ do potrošača u naseljima, a time je prestala potreba za korištenjem lokalnih izvora (Mramor, Stanesa, Gradina...) te su oni zajedno sa pripadajućim cjevovodima kojima se izvorska voda dopremala do potrošača stavljeni izvan funkcije (u slučaju potrebe moguće je njihovo ponovno uključenje u vodoopskrbni sustav).

Vodoopskrba naselja Ražanac omogućena je preko dvije vodospreme (Ražanac-stara $V=200 \text{ m}^3$ i Ražanac-nova $V=1000 \text{ m}^3$).

Najviše poteškoća u vodoopskrbi pojavljuje se upravo u naselju Ražanac. Trenutna vodoopskrba naselja je funkcionalno loše riješena pa je u pojedinim dijelovima naselja tlak u mreži prenizak, a u drugim dijelovima previsok, zbog čega dolazi ili do otežane vodoopskrbe ili do puknuća cjevovoda. Izgradnjom cjevovoda do vodospreme Škulići prema naselju u duljini od cca 900 m, za koji je već izrađen projekt, te razdvajanjem same mreže naselja na dvije odvojene cjeline omogućiti će se kvalitetnija vodoopskrba južnog, višeg područja naselja s nedostatnim tlakom, rasterećenje postojećeg glavnog dovodnog cjevovoda kojim se opskrbljuje cijela mreža iz starog vodospremnika te veća iskorištenost vodospremnika Škulići.

U naselju Rtina izgrađena je mjesna vodovodna mreža Tijekom rekonstrukcije državne ceste D 106 kroz naselje Rtina izgrađen je dovodni duktilni cjevovod $\varnothing 200 \text{ mm}$.

U naselju Ljubač je izgrađena mjesna vodovodna mreža.

Kako je vodoopskrba postajala sve kritičniji ograničavajući faktor društvenog i gospodarskog razvoja, za potrebu konačnog kvalitetnog rješenja vodoopskrbe cjelokupnog sjeverozapadnog dijela bivše općine Zadar, kojem pripada i područje općine Ražanac, izrađena je temeljna projektna dokumentacija kojom je definirano konceptijsko rješenje vodoopskrbe za ovo područje, a priključenjem na postojeći regionalni vodoopskrbni sustav sa zahvatom na rijeci Zrmanji. Nakon toga je izrađena brojna projektna dokumentacija potrebna za izgradnju glavnog magistralnog cjevovoda, dovodnih cjevovoda, mjesnih vodovodnih mreža za većinu naselja i pratećih vodoopskrbnih građevina.

Najprije je izgrađen glavni magistralni dovodni cjevovod na potezu Grabovac-Radovin-Ražanac, tzv. "sjeverni pravac", koji se na području naselja Lovinac u oknu Grabovac priključuje na regionalni cjevovod vodoopskrbnog sustava "Regionalni vodovod sjeverne Dalmacije". Ovaj cjevovod, izgrađen je u više etapa. Izgradnja je započela 1990. godine, a završena je tijekom 1999. godine.

Također su izgrađene i prateće glavne vodoopskrbne građevine: vodospremnik "Škripača", zapremine $V=1000 \text{ m}^3$, te vodospremnik "Ražanac", zapremine $V=1000 \text{ m}^3$.

Izgradnjom ovih glavnih vodoopskrbnih građevina stvoreni su svi preduvjeti za skoro konačno kvalitetno rješenje vodoopskrbe svih naselja na području ove općine.

Na magistralni cjevovod sjevernog pravca direktno je spojen ogranak za područje naselja Podvršje, kojim je riješena vodoopskrba mjesta: Mataci, Miletići i Rukavine.

Širenjem pojedinih naselja i potrebom za priključenjem na javni vodoopskrbni sustav novih potrošača, ostaje stalna potreba za dogradnjom odnosno širenjem postojećih mjesnih vodovodnih mreža.

U tijeku su pripremne radnje u svezi s početkom izgradnje dovodnih cjevovoda i mjesnih vodovodnih mreža za pojedina naselja na području općine Ražanac.

1.1.2.4. Odvodnja

Sve urbane (sanitarno-potrošne) otpadne vode iz stambenih i ostalih građevina na području općine Ražanac uglavnom se disponiraju u tlo ili u obalno more izravno bez ikakvog prethodnog pročišćavanja. Otpadne vode najčešće se sakupljaju u tzv. "crnim jamama" i to za svaku građevinu pojedinačno. Kako

su ove jame izgrađene kao potpuno vodopropusne, otpadne tvari iz istih u znatnoj mjeri zagađuju podzemlje i obalno more. To naročito dolazi do izražaja za vrijeme ljetne sezone kada se količina ovih otpadnih voda višestruko povećava.

Za šire područje Zadarske županije, kojem pripada i prostor općine Ražanac, još nije izrađena odgovarajuća temeljna projektna dokumentacija kojom će se u potpunosti definirati konceptijsko rješenje sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda. Nisu izvršeni ni odgovarajući prethodni oceanografski istražni radovi pripadajućeg dijela morskog akvatorija Velebitskog kanala i Ljubačkog zaljeva, a kako bi se utvrdilo tzv. "nulto stanje" ovih najvjerojatnijih prijamnika svih otpadnih voda iz naselja na području općine Ražanac.

Do sada su definirane samo osnovne smjernice u svezi s rješenjem problematika odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području Općine Ražanac, a temeljem postavki iz "Studije zaštite voda na području Zadarske županije" ("Hidroprojekt-ing" projektiranje d.o.o. iz Zagreba i "Hidroing" za projektiranje i inženjering d.o.o. iz Osijeka, 2005. godine). Predviđeno je više zasebnih sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, uz primjenu razdjelnog načina odvodnje. Tehnička rješenja pojedinih sustava odvodnje zasnivaju se na primjeni gravitacijskog pogona u kanalizacijskoj mreži u kombinaciji s povremenim tlačnim transportom, sve do lokacije uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Ovo rješenje ugrađeno je i u novom Prostornom planu Zadarske županije – izmjene i dopune.

Izrađeno je i idejno rješenje "Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Ražanac-Rtina" ("Hidroprojekt-ing" projektiranje d.o.o. iz Zagreba, 2007. godine).

Elektro-energetski sustav

Za nove elektroenergetske izvore, moguće je nedvojbeno konstatirati, njihovu razvojnu potrebu kako na nivou cijele države tako i na nivou županije. To proizlazi iz usporednih podataka o potrošnji električne energije po stanovniku koji su u 1996. godini registrirani, oko 1800 kWh/st., za Splitsku županiju oko 2450 kWh/st., za regiju Dalmacije oko 2150 kWh/st., za Hrvatsku oko 2430 kWh/st., dočim je ista proizvodnja u Poljskoj, Španjolskoj, Rumunjskoj, Grčkoj i Bugarskoj skoro za 50% veća, u Švicarskoj, Njemačkoj, Danskoj, Japanu otprilike za 150% veća, a u SAD za 550% veća. U Albaniji je ona za oko 100% manja nego u Hrvatskoj. Za preferiranu proizvodnju električne energije u hidrocentralama, na području naše županije više ne postoje značajni potencijali. Zato je potrebno svakako planirati izgradnju i drugih mogućih izvora energije kako za proizvodnju električne energije tako i za ostale energetske potrebe. Istovremeno postojeće resurse treba racionalno koristiti što svakako znači smanjivanje gubitaka odnosno smanjivanje emisije energije u zrak, vodu i tlo, a također što više uvoditi u korištenje male alternativne izvore, a također što više uvoditi u korištenje male alternativne izvore, kao što su male hidroelektrane (5 MW) i vjetroelektrane (samo izvan 1000 m od obalne linije).

Od prihvatljivih resursa za buduće elektroenergetske izvore razmatraju se termo izvori na ~~ugljen ili~~ plin. Na području županije djelomično su izvršena istraživanja nekoliko lokaliteta za gradnju takove vrste objekata. U odabiru pogodnosti za gradnju pojedine vrste objekata prioritet treba dati plinskim postrojenjima, stoga što je tada moguće rješavati energetiku i plinifikacijom. Takovi objekti i kao elektroenergetski mogu i trebaju biti što bliže većim potrošačkim centrima, pošto je tada moguće dobro iskoristiti i inače otpadnu energiju u procesu elektrane. ~~Za razliku od plinskih postrojenja, termoelektrane na ugljen trebaju biti što dalje od potrošačkih centara i pored najstrožih ekoloških zahtjeva u rješavanju.~~

Telekomunikacijski sustav

Područjem Zadarske županije protežu se magistralni vodovi (isključivo svjetlovodni kabeli) u dužini od preko 180 km. Pored magistralne važnosti ti kabeli, s obzirom na njihove brojne lokalne ogranke, čine i kičmu za povezivanje lokalnih tel. centrala.

Lokalne komutacije, odnosno telefonske centrale postoje u: Ražancu, Rtini, Radovinu, Jovićima, Ljupču i Krnezi. Komutacije su udaljeni pretplatnički sustavi RSS komutacijskog sustava AXE10, proizvodnje Ericsson – Nikola Tesla. One udovoljavaju suvremenim telekomunikacijskim zahtjevima i imaju mogućnost, po potrebi, lakog proširenja na veće kapacitete.

Te komutacije su povezane na nadređenu komutaciju AXE10 u Zadru, digitalnim sustavima prijenosa, različitog tipa. Komutacija u Ljupču povezana je na Zadar RR (radio-relejni) sustavom prijenosa preko RR postaje Sv. Mihovil na Ugljanu. Komutacije u Rtini i Ražancu su preko TK mrežnog kabela i RR postaje

Ljubač povezane na Zadar. Komutacija Krneza je RR sustavom prijenosa povezana sa RR postajom Ljubač, te tako i sa Zadrom. Komutacija Jovići je RR sustavom prijenosa povezana preko RR postaje Sv. Mihovil povezana sa Zadrom. Komutacija Radovin je preko mrežnog kabela povezana sa RR postajom Jovići, te dalje prema Zadru.

Svaka od šest navedenih komutacija ima izgrađenu pripadajuću mjesnu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu (u daljnjem tekstu *EKI*) i povezanu opremu na koju su povezani telefonski pretplatnici.

EKI i povezana oprema Ražanac je izgrađena 1997.g. podzemna je i dostatnog kapaciteta za sadašnje i buduće potrebe.

EKI i povezana oprema Rtina je izgrađena 1998.g. podzemna je i dostatnog kapaciteta za sadašnje i buduće potrebe.

EKI i povezana oprema Radovin je izgrađena 1999.g. podzemna je i dostatnog kapaciteta za sadašnje i buduće potrebe.

EKI i povezana oprema Jovići je izgrađena 1991.g. i podzemna je.

EKI i povezana oprema Ljubač je izgrađena 1991.g. uglavnom je podzemna i dostatnog kapaciteta za sadašnje i buduće potrebe.

EKI i povezana oprema Krneza je izgrađena 2000.g. kombinacija podzemne i zračne mreže.

U segmentu pokretnih komunikacija područje općine Ražanac je zadovoljavajuće pokriveno signalima sustavima pokretnih komunikacija. Pokrivenost signalom je prvenstveno omogućena baznom postajom na brdu Stojići, te u manjoj mjeri baznim postajama koje se nalaze izvan područja Općine.

1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova

Čitav teritorij Općine Ražanac bio je u sastavu nekadašnje Općine Zadar za koji je postojao OPP iz 1978. godine (sa izmjenama i dopunama iz 1984., 1985. i 1988.i br.13/89. godine). Taj prostorno planski dokument sadržavao je u prilogu definirane granice građevinskih područja. Na temelju toga Plana nije se izrađivala detaljna planerska dokumentacija, pa se lokacijske dozvole izdavale temeljem općih kriterija iz toga Plana.

Budući je OPP bivše Općine Zadar definitivno toliko zastario dokument na temelju kojega se ne može zasnivati prostorni razvoj područja općine Ražanac, donošenje ovoga Prostornog plana je od vitalnog značenja.

1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

Prema Novo ustanovljenim općinama sustav naselja u Općini Ražanac je slijedeći:

Općinsko središte:

RAŽANAC (općinsko središte - LS)

Pripadajuća naselja:

JOVIĆI, KRNEZA, LJUBAČ, RADOVIN I RTINA svi kao manja lokalna središta MLS)

U gospodarskom smislu područje općine Ražanac ima sve preduvjete za kvalitetan razvoj i to prvenstveno u turizmu. Ta se tvrdnja temelji na činjenici da je područje na relativno maloj udaljenosti od županijskog centra - Zadra, te svojom orijentacijom na Podvelebitski kanal i Ljubački zaljev ovaj prostor čini privlačnom destinacijom i dobivati sve veće razvojne atribute.

Ta činjenica otvara povoljnije kretanje u demografskoj obnovi pa će u tom pogledu proces povećanja stalno nastanjenoga stanovništva na ovom prostoru imati trendove brže od županijskog prosjeka.

Tablica 4 : Kretanje broja stanovnika općine Ražanac od 1948. do 2011. godine

Naselje	Godine popisa stanovništva							
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
JOVIĆI	500	570	594	518	503	534	420	233

KRNEZA	234	255	273	298	211	229	196	114
LJUBAČ	584	627	626	607	594	703	455	355
RADOVIN	502	583	662	666	648	724	561	200
RAŽANAC	1051	1081	1051	1039	867	1039	1002	904
RTINA	793	840	760	639	464	576	473	621
Ukupno Opć.	3618	3956	3966	3767	3287	3805	3107	2429

Navedeni podaci pokazuju nagli pad broja stanovnika od 1971. godine do 1981. u svim naseljima općine. Od 1981. do 1991. godine bilježi se bitan porast broja stanovnika dok popis- 2011. godine pokazuje smanjenje koje je karakteristično za Županiju i čitavu državu,

Iz analize podataka starosne strukture stanovništva Općine, odnosno 52,6 % nalazi se u životnoj dobi od 20 do 59 godina starosti.

S aspekta radne sposobnosti, vitaliteta i fertilne dobi, ovaj podatak je ohrabrujući. Međutim, za najviše 40 godina slika će se drastično izmijeniti u negativnom smislu jer će mlado stanovništvo koje sada čini 23,4 % stanovnika tvoriti bazu vitaliteta, fertiliteta i radno sposobnog stanovništva, dok će većina danas aktivnog stanovništva biti u životnoj dobi od 60 i više godina starosti.

Analiza stanja po naseljima daje gotovo istovjetne rezultate.

Prema navedenim pokazateljima stanovništvo općine Ražanac vodi borbu protiv drastičnog pada nataliteta, ali i povećanja mortaliteta koji im prijete u skoroj budućnosti, zbog povećanog broja starog stanovništva.

Tablica 5 : Naselja prema broju domaćinstva i njihovoj prosječnoj veličini

Naselje	Broj domaćinstava				Prosječna veličina domaćin.			
	2011	2001	1991	1981	2011	2001	1991	1981
JOVIĆI	112	128	124	107	3,0	3,3	4,3	4,7
KRNEZA	59	57	62	50	2,9	3,5	3,7	4,2
LJUBAČ	172	150	168	115	2,7	3,0	4,2	5,2
RADOVIN	164	143	134	99	3,4	3,2	5,4	6,2
RAŽANAC	351	335	306	202	2,7	2,8	3,4	4,3
RTINA	195	181	158	154	2,3	2,6	3,6	3,0
Ukup. općina	1055	994	952	727	2,7	3,1	4,1	4,6

Tablica 6 : Stanovi prema načinu korištenja u 2001. godini

naselja	stanovi za stalno stanovanje		stan. za povr. korišt.
	nastanjeni	povremeno nastanjeni	stanovi za odmor
JOVIĆI	115	5	33
KRNEZA	56	3	10
LJUBAČ	145	27	72
RADOVIN	140	9	20
RAŽANAC	325	53	257
RTINA	179	32	361
Ukupno općina	957	129	753

Prema prikazanim podacima evidentan je porast broja domaćinstava na području čitave općine uz istovremeno smanjivanje broja članova stalno nastanjenih domaćinstava.

Analizom danih podataka može se konstatirati znatan porast broja stanova koji se povremeno koriste, odnosno sekundarnih mjesta boravljenja/"vikendice". Prema istim podacima stanova za odmor ima blizu 80% od stalno nastanjenih stanova.

Temeljem navedenih pretpostavki gospodarski razvitak ovoga područja ima kompleksno značenje, pa treba očekivati da će se Ražanac generalno uzevši razvijati u pravcu većeg razvojnog središta i makroregionalnog centra prvenstveno turističkog značenja.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značenja

2.1.1. Razvoj naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava

Na teritoriju Općine Ražanac postoje područja od općeg društvenog i gospodarskog interesa koje treba precizno valorizirati i sačuvati od svakoga oblika devastacije.

Planirani društveni i gospodarski razvoj na cjelokupnom prostoru općine Ražanac može se u potpunosti ostvariti samo izgradnjom cjelovitog suvremenog prometnog sustava na okolnom širem pripadajućem prostoru Zadarske županije, koji će omogućiti selektivno vođenje i upravljanje prometom u budućnosti.

To se prvenstveno odnosi na cestovni promet preko kojeg se ostvaruje izravna prometna povezanost prostora općine Ražanac u sklopu Zadarske županije međusobno i s ostalim prostorom Republike Hrvatske.

U cestovnoj mreži Zadarske županije najznačajniju prometnu ulogu imat će autocesta A 1, koja će najkvalitetnije povezati primorske i kopnene dijelove države. Općina Ražanac ostvaruje priključak na ovu autocestu preko čvorišta "Posedarje".

Na samom području općine Ražanac najvažniju prometnu ulogu i dalje će imati državna cesta D 106, koja povezuje prostor ove općine s trajektnom lukom Žigljen na otoku Pagu i s državnom cestom D 8, preko koje se ostvaruje priključak na čvorište "Posedarje" nove autoceste.

Važnu prometnu ulogu imat će i županijska cesta Ž 6007 koja izravno povezuje općinsko središte ove općine, naselje Ražanac, s pripadajućim županijskim središtem, gradom Zadrom.

Pomorski promet na području općine Ražanac temelji se na razvoju luke Ražanac kao veze s lukom Starigrad na suprotnoj obali Velebitskog kanala, čime se stvara mogućnost ostvarenja turističke ponude ove općine prema NP Paklenica i obratno.

Razvoj vodoopskrbe zasniva se na već izgrađenom magistralnom cjevovodu, tzv. "sjeverni pravac", te izgradnji svih potrebnih pratećih vodnih građevina koje će omogućiti distribuciju potrebnih količina vode do svih potrošača.

Zbog važnosti mora kao dijela općeg krajolika, koji ima nezamjenjivu ulogu za razvoj turizma, te zbog činjenice da je Ljubački zaljev najvećim dijelom relativno zatvoreni i plitki akvatorij, potrebno je osigurati zaštitu mora na području općine Ražanac od svih oblika zagađenja. Kako je more osnovni prijamnik svih otpadnih voda problem sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda na ovom dijelu Zadarske županije treba riješiti izgradnjom više razdjelnih sustava odvodnje s adekvatnim uređajem za pročišćavanje, u skladu s osnovnim smjernicama iz "Studije zaštite voda na području Zadarske županije.

2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora

U domeni prirodnih izvora su prirodne vrijednosti Velebitski kanal i Ljubački zaljev sa svojim osobitostima, pa osnovni cilj korištenja tih vrijednosti mora biti racionalnost u korištenju njihovih užih i širih resursa. Ta se racionalnost mora manifestirati u ograničavanju svih oblika neumjerenoga korištenja prostora kao jedinog resursa, a očituje se u ograničavanju pretjerane izgrađenosti, ostavljanju velikih slobodnih prostora u njihovu prirodnom obliku. Tu je posebno akcentuirano područje plodnih dolina Ljubačkoga zaljeva. Stoga treba težiti u primjeni najboljih tehničkih i oblikovnih rješenja u izgradnji suprastrukture i infrastrukturnih objekata.

2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša

Tri su osnovna elementa koji determiniraju mikroekološku strukturu ovoga prostora i to su morski akvatorij, priobalna crta i čitav neizgrađeni teritorij. Cilj je generalno očuvati sve temeljne vrijednosti što pretpostavlja :

- smanjivanje stupnja zagađenja priobalnoga mora uvođenjem suvremenih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Tu se posebice podržava zaštita od drugih oblika zagađenja kao što je neprimjereno i neplansko nasipanje obale i drugih krivih radnji.
- svekoliku izgradnju u ovome prostoru, koja mora biti selektivna i na visokom stupnju racionalnog korištenja prostora. To u načelu pretpostavlja građenje u zgusnutim građevinskim područjima nasuprot disperznoj i nekontroliranoj izgradnji po čitavom prostoru.

2.2. Ciljevi prostornog razvoja općinskog značenja

2.2.1. Demografski razvoj

Cilj demografskog razvoja Općine mora biti srednje umjereni rast stanovništva sa tendencijom poboljšanja fertiliteta kao osnovice za podizanje kvalitete turističke ponude - jedine gospodarske grane.

Tome cilju treba težiti stvaranjem niza potrebnih stimulativnih mjera.

2.2.2. Odabir prostorno-razvojne strukture

Prostorno razvojna struktura determinirana je isključivo prirodnim datostima, a to je turističko gospodarstvo više i visoke kategorije sa ciljem popunjavanja svih oblika ponude. U okvirima ovoga razvoja razvijati tercijarne i kvartarne djelatnosti. Posebice valja stimulirati određene vrste ribarstva i marikulture kao komplementarne djelatnosti turizmu.

Poljoprivredne površine koje se obrađuju nisu velike i treba ih zadržati sa tendencijom intenzivnije proizvodnje za potrebe lokalnog stanovništva. Šumske površine treba održavati, ali i vršiti daljnje pošumljavanje. Proizvodne pogone, koji su ekološki čisti, treba svesti na prihvatljivu mjeru i locirati grupirano na najmanje atraktivnim mjestima.

2.2.3. Razvoj naselja, društvene, komun. i prometne infrastrukture

Dosadašnji razvoj naselja u Općini imao je karakter neprepoznatljivosti s pretežnim ciljem pružanja turističke ponude individualnoga tipa.

Tipološke karakteristike slike naselja treba učiniti prepoznatljivima, a što se može postići jedino dobrom urbanističkom organizacijom struktura. Taj cilj valja ostvariti kroz kvalitetno planiranje prostora i efikasnu kontrolu provedbe. Kao sastavnica dobro organizirane strukture naselja je njegova opremljenost društvenom, komunalnom i prometnom infrastrukturom. Stoga valja težiti da svako naselje dobije odgovarajuću opremu shodno njegovome rangu.

Na području općine Ražanac mora se izgraditi prometna infrastruktura koja će zadovoljiti sve potrebe javnog i individualnog prometa, čime će se omogućiti planirani gospodarski razvoj svih naselja ove općine.

Cestovni promet, zbog svoje fleksibilnosti, imat će i dalje najvažniju prometnu ulogu.

Radi povećanja propusne moći sve postojeće javne ceste, (državne, županijske i lokalne), na području općine Ražanac treba redovito održavati, opremiti odgovarajućom prometnom signalizacijom, izvršiti rekonstrukciju kritičnih dionica, te osigurati i zaštititi zakonom propisani zaštitni pojas.

Sustavom javnog prijevoza treba međusobno povezati sva naselja ove općine.

Za konačno trajno kvalitetno rješenje vodoopskrbe svih naselja potrebno je u potpunosti izgraditi magistralni cjevovod dovodne cjevovode i mjesne vodovodne mreže.

Radi maksimalne zaštite tla, podzemnih i površinskih voda, naročito okolnog morskog akvatorija Velebitskog kanala i Ljubačkog zaljeva, treba za cjelokupni prostor općine Ražanac u potpunosti definirati konceptijsko rješenje sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda.

Za naselja na priobalnom dijelu općine Ražanac: Rtina, Ražanac, Ljubač i Ljubački Stanovi konačno rješenje dispozicije urbanih otpadnih voda je ispuštanje adekvatno pročišćenih ovih otpadnih voda u morski akvatorij Velebitskog kanala i Ljubačkog zaljeva.

Za naselja u unutrašnjem dijelu općine Ražanac: Jovići, Krneza i Radovin konačno rješenje dispozicije urbanih otpadnih voda je ispuštanje adekvatno pročišćenih ovih otpadnih voda u podzemlje, ili korištenje u poljoprivredne svrhe.

Svi sustavi odvodnje moraju se graditi etapno vodeći računa o planiranom razvoju pojedinih naselja i ekonomskim mogućnostima.

2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti te kulturno-povijesnih cjelina

Kako je čitav podvelebitski prostor vrlo transparentan, sa naglašenim krajobraznim karakterom masiva Velebita koji je dominantna vizualna i prirodna vrijednost u kojoj dominiraju kanjoni Velike i Male

Paklenice, to se tom elementu i u prostoru Općine Ražanac, mora posvetiti potrebnu pažnju u osmišljavanju točaka koje otvaraju vizure na te prostorne vrijednosti.

Posebnu krajobraznu vrijednost predstavlja i čitav Ljubački zaljev sa pripadnim dolinama i obradivim površinama. Stoga ovim vrijednostima se poklanja izuzetna pažnja u smislu njihove zaštite od neplanske izgradnje.

Posebno se ovim planom valoriziraju vrijedne vizurne točke koje predstavljaju izuzetne vidikovce za otkrivanje svih vrijednosti čitavog krajolika Općine.

U cilju očuvanja prirodne biološke i krajobrazne raznolikosti kao posebnu vrijednost:

- treba očuvati područja prekrivena autohtonom vegetacijom, lokve i njihovu neposrednu okolicu, područja prirodnih vodotoka te obalno područje (prirodne plaže i stijene) te more i podmorje kao ekološki vrijedna područja,
- potrebno je revitalizirati ekstenzivno stočarstvo, te poticati obnovu zapuštenih vinograda i maslinika na tradicionalan način, poticati pčelarstvo, očuvati postojeće šumske površine, šumske rubove i sl,

U cilju očuvanja krajobraznih vrijednosti treba planirati građevinska područja i izgradnju koja neće narušiti izgled krajobraza, a osobito treba štititi od izgradnje panoramski vrijedne točke te vrhove uzvisina i obalu.

Prilikom planiranja novih gospodarskih i turističkih zona te proširivanja postojećih građevinskih područja naselja, ne smije se planirati na način da njihova izgradnja ima za posljedicu gubitak rijetkih i ugroženih stanišnih tipova, te gubitak staništa strogo zaštićenih biljnih i životinjskih svojti.

Kulturno povijesnih cjelina, pojedinačnih spomenika kao i arheoloških lokaliteta na ovom prostoru ima dosta, pa će im se posvetiti najveća moguća pažnja. Posebno se ističe arheološki kompleks područja Gradine na sjevernoj padini Rta Ljubljana, sjeverno od mjesta Ljubač.

2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području općine

2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora

Svaka od prostorno razvojnih cjelina/naselja u kojima postoje specifični i različiti uvjeti razvoja trebaju odmah koristiti svoje potencijale kako bi se što prije stvorili optimalni uvjeti za buduće razdoblje. Prioriteti se za razvoj, pri tome ne mogu dati ni jednoj prostorno razvojnoj cjelini već oni moraju proizaći iz prirodnih i drugih mogućnosti svake od njih. Mora se poštivati načelo da se ni jedna prostorno razvojna cjelina ne može razvijati na račun druge.

U cilju racionalnog korištenja i zaštite prostora mora se veće turističke zahvate usmjeriti na područja koja se nalaze uz postojeća građevinska područjima naselja uz racionalno postupanje sa prostorom. Stanovite korekcije postojećih građevinskih područja treba napraviti samo tamo gdje je to logično i to u pravcu povećanja i smanjenja zone.

2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, vrijednosti i posebnosti krajobraza i prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina

Obzirom na navedene kriterije temeljni cilj postavljen ovim planom je zadržavanje građevinskih područja u postojećim granicama, onima koje su bile određene dosadašnjom prostornom dokumentacijom pri čemu se uzima kao referenca granica GP naselja iz PPUO Ražanac iz 2004. godine. Unutar obalnog područja, analizirana su građevinska područja prema zakonskim uvjetima i postavkama PP Zadarske županije. S obzirom da je ovaj plan prošao intenzivni postupak javnog uvida, izmijenjeni su i građevinska područja izvan obalnog područja u cilju utvrđivanja postojećeg stanja (u nedostatku kvalitetnih podataka za vrijeme izrade Plana) i ispravak građevinskih područja prema realnijim predviđanjima pravaca proširenja naselja.

2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

U interesu općega cilja podizanja kvalitete življenja i turističke ponude treba stalno težiti stvaranju sve primjerenijih uvjeta koji se sastoje u urbanom opremanju naselja kroz sustavno uređenje privatnog i

javnog prostora, opremanje luka i lučica suvremenom opremom, održavanjem svih prometnih površina, javnog zelenila i.t.d.

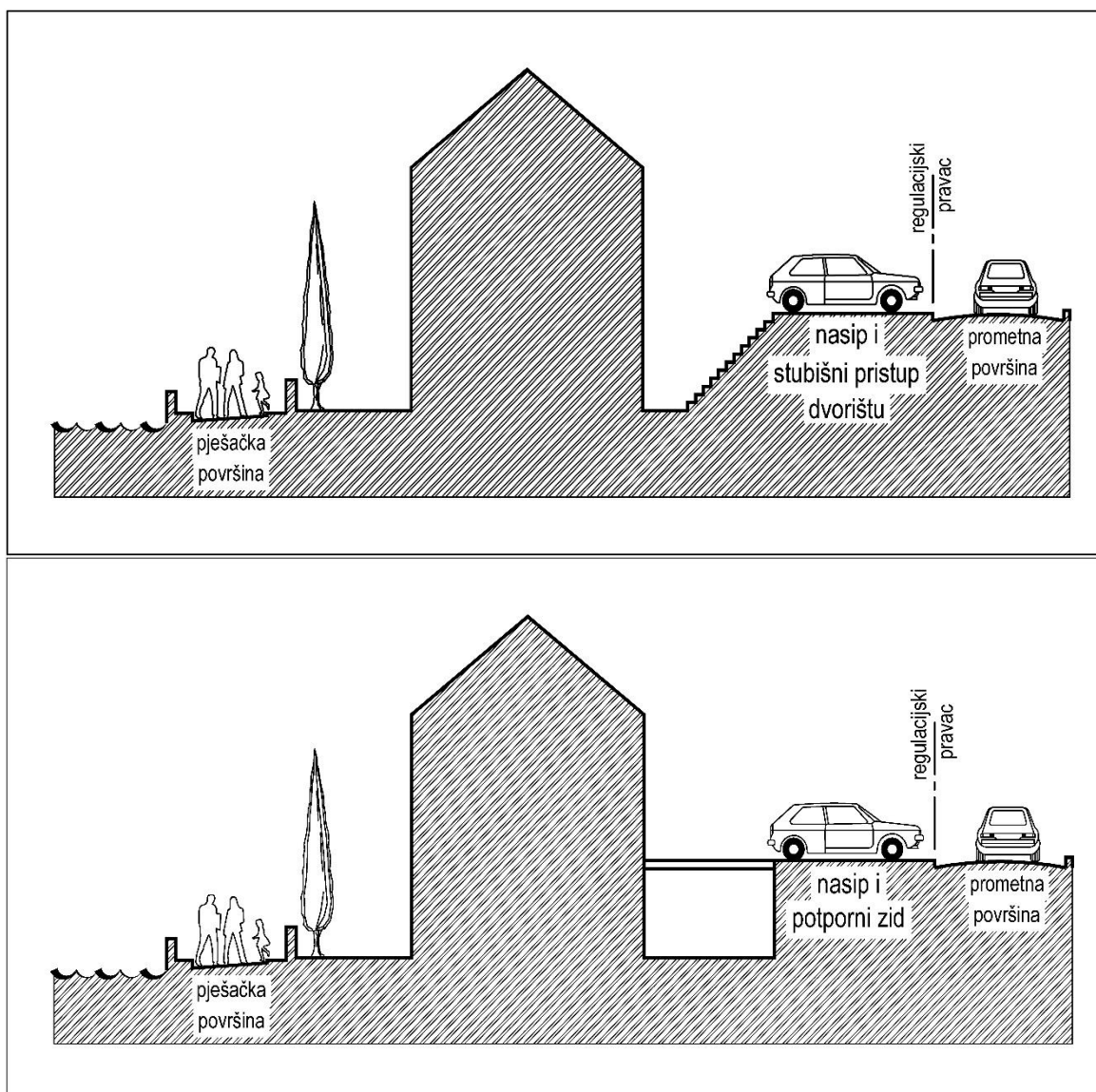
Posebno bi trebalo težiti urbanom i arhitektonskom oblikovanju strukture naselja od stvaranja prepoznatljive slike naselja do uređenih ambijenata unutar same strukture. Taj se cilj može ostvarivati postupno uz visoku svijest o poštivanju propisanih kriterija vezanih na oblikovanje arhitektonskih volumena, kolorističku obradu, uređenje okućnica i ograda te drugih elemenata strukture.

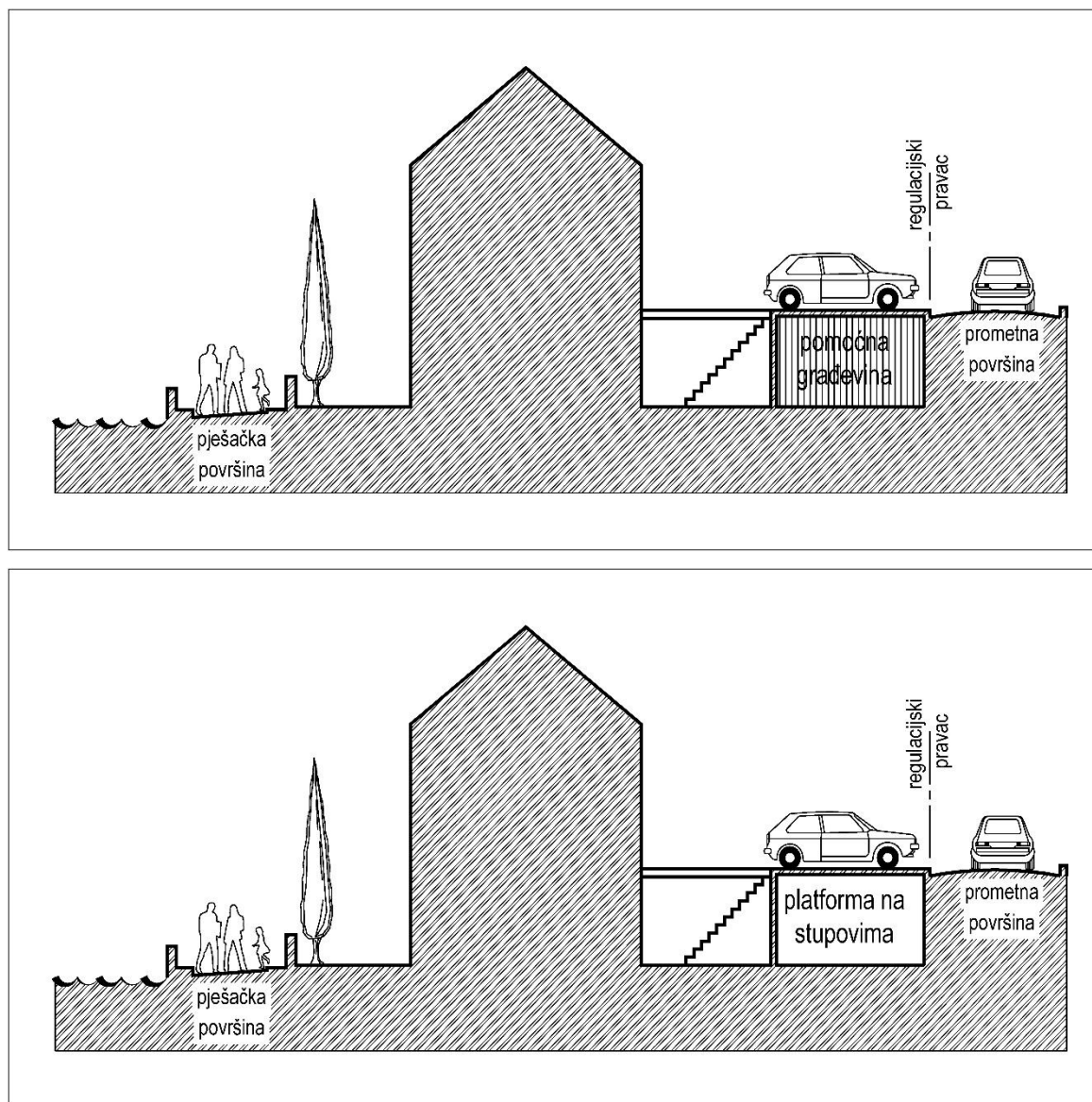
Radi ostvarenja što bolje protočnosti vozila u svim naseljima treba proširiti koridore postojeće cestovne mreže. Cestovna mreža mora se izgraditi sa suvremenom kolničkom konstrukcijom, odgovarajućom prometnom signalizacijom i nogostupima.

U svim ~~naseljima unutar građevinskog područja naselja~~ građevinskim područjima, u slučaju kada se pristup na prometnu površinu ostvaruje preko regulacijskog pravca koji se nalazi na crti okomite denivelacije više od 1,20 m, u prostoru između građevnog i regulacijskog pravca može se graditi:

- stubište po kojem se ostvaruje pristup na prometnu površinu
- ploha u razini s prometnom površinom za smještaj motornih vozila u mirovanju. Ploha može biti građena na stupovima ili može činiti završnu razinu pomoćne građevine (konoba, cisterna, spremište i dr.).
- nasip s potpornim zidovima i slično,

i odnosi se na slučajeve kada nije moguće ostvariti pristup na prometnu površinu u razini (ilustracija mogućih rješenja slijedi):

Za potrebe prometa u mirovanju u svakom naselju treba osigurati dovoljan broj parkirališnih mjesta.

Javni putnički prijevoz treba razvijati koristeći autobusne linije prema potrebama svakog naselja.

U naseljima treba izgraditi adekvatna autobusna stajališta prema Pravilniku o autobusnim stajalištima (NN 48/97).

U svim naseljima treba izgraditi mjesnu vodovodnu mrežu od kvalitetnog vodovodnog materijala kako bi se postigla sigurnost i trajnost u pogonu, te maksimalna zaštita zdravlja ljudi.

U konačnosti na području općine Ražanac treba realizirati više zasebnih razdjelnih sustava odvodnje.

Urbane (sanitarno-potrošne) otpadne vode iz svih naselja moraju se sakupiti posebnom kanalizacijskom mrežom i odvesti do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s pripadajućim ispuustom u more ili podzemlje.

Oborinske otpadne vode iz naselja treba odvesti najkraćim putem u more, do prirodnih vododerina ili postojećih vodotoka, odnosno ispuštati direktno u okolni teren.

Do izgradnje konačnog sustava odvodnje sve nove i postojeće građevine na području općine trebaju svoje fekalne otpadne vode sakupljati u manjim gotovim tipskim uređajima za biološko pročišćavanje, ili u kvalitetno izgrađenim vodonepropusnim sabirnim jamama.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Prikaz prostornog razvoja na području općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu županije

Zadarska županija ne čini homogeni gospodarski prostor i teško je donijeti jedinstvenu strategiju razvitka na razini županije. Generalni cilj za sve prostorne cjeline u okviru županije svakako je porast dohotka u cjelini i po stanovniku uz očuvanje barem postojeće razine kvalitete prirodnih eko-sustava, spomeničke i druge baštine, te kvalitete života.

Takav cilj pretpostavlja efikasno korištenje prirodnih i proizvedenih resursa raspoloživih za razvoj.

Geoprometni položaj županije u Jadranskom prostoru sam po sebi čini značajan razvojni resurs, koji će do punog izražaja doći dovršenjem tunela kroz Velebit i izgradnjom Jadranske autoceste. Ovi će prometni objekti privući veći dio prometa koji se sada odvija na relaciji Kontinentalna Hrvatska - Južna Hrvatska, to će otvoriti široke mogućnosti razvoja brojnih uslužnih djelatnosti uz taj koridor. I teretna luka u Zadru ovim će prometnim objektima bitno poboljšati svoje komparativne prednosti među hrvatskim lukama i mogla bi postati iza Rijeke najznačajnija hrvatska jadranska luka.

Prostor podvelebitskog kanala čini specifičan geomorfološki krajolik u županiji, maritimno orijentiran i s relativno uskim nizinskim pojasom između obale i Velebita. Glavne prirodne vrijednosti tog područja su Nacionalni park Paklenica, te Novigradsko i Karinsko more s kanjonom Zrmanje. To otvara mogućnosti razvoja turizma, koji osim sezonsko-kupališnog može poticati i brojne druge oblike: planinarenje, izletnički turizam, plovidba kanjonom i sl. Velebitski kanal i Novigradsko more su osim toga i relativno izdašni ribolovni resursi, pa u tim okvirima treba tražiti i mogućnosti bržeg gospodarskog razvitka.

Prirodni resursi i kvalitete općine Ražanac prepoznate su kroz PP zadarske županije i pridane su mu visoke vrijednosti kao urbanog prostora sa naglašenim prirodnim vrijednostima koje treba valorizirati i očuvati. Nažalost te vrijednosti su u suprotnosti sa trenutačnim stanjem gospodarskog razvoja. Kao bitne karakteristike odnosno najvažnije kvalitete na promatranom prostoru potrebno je prije svega istaknuti:

- more i morsku obalu zajedno sa svim mogućnostima koje su time date (turizam, ribarstvo, ribogojilišta, marikultura, pomorstvo..)
- relativno pogodan prometno geografski položaj (blizina prometnih puteva te neposredno susjedstvo većih urbanih centara)

Gore navedene činjenice imaju svoje opravdanje kao glavni resursi u svim kako prostornim tako pogotovo privredno-društvenim planovima razvoja prostora općine.

U skladu s tim kroz sve dosad donesene razvojne planove općine postavljaju se u prvi plan, kao glavne privredne grane, turizam i razvoj tercijarnih djelatnosti, kao direktna posljedica turističkog privređivanja. Na taj se način razvijaju trgovina, servisi, razne usluge i dr.

Razvoj proizvodnih djelatnosti ostao je prilično zanemaren u odnosu na spomenute osnovne privredne djelatnosti u općini čak je i uvjetovan kako utjecajem na okolinu (zaštita mora tla i zraka) tako i interakcijom susjednih zadarskih pogona.

Prostorni plan uređenja općine Ražanac je usklađen s odredbama Zakona o prostornom uređenju a koje se odnose na planiranje i korištenje površina u prostoru ograničenja (ZOP - zaštićeno obalno područje mora). U cilju zaštite ovog prostora, ostvarenja ciljeva održivog, svrhovitog i gospodarski učinkovitog razvoja, razvoj ovog područja provodi se uz ograničenja u pojasu kopna i otoka u širini od 1000 m od obalne crte i pojasu mora u širini od 300 m od obalne crte (u daljnjem tekstu: *prostor ograničenja*). Prostor ograničenja ucrtan je u kartografskim prikazima Plana.

3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

Na temelju utvrđenih ciljeva promatrani prostori planirani su kao građevinska područja naselja, turističke zone kao građevinska područja za izgradnju kompaktnih fizičkih cjelina namijenjenih isključivo turizmu, manjih proizvodnih zona čije će djelatnost biti prvenstvenu u funkciji servisiranja osnovne djelatnosti, uređenih i prirodnih zona obale za različite namjene, te prostora koji su po svom karakteru negradivi a koriste se kao poljoprivredne ili šumske površine.

U svrhu objektivnoga vrednovanja prostornih mogućnosti, a prigodom izrade detaljne prostorne dokumentacije treba se pridržavati slijedećih općih načela :

1. Turističko-hotelske smještajne kapacitete u pravilu se lociraju uz već postojeća građevinska područja naselja, pri čemu se vodilo računa o uravnoteženosti kapaciteta sa veličinom naselja.

Postojeći autokamp u samome Ražancu (pov. 6,7 ha) i dalje treba ostati u istoj funkciji sa tendencijom poboljšanja kvalitete i čuvanja postojeće vegetacije.

Planirana izdvojena GP ugostiteljsko-turističke namjene **izvan** naselja na području Općine Ražanac unutar prostora ograničenja, su:

- Ljubač - sjeverno od mjesta Ljubač, lokalitet *Trapoline*,
- Ljubački stanovi - jugozapadno od Ljubačkih stanova,
- Ražanac - sjeverozapadno od mjesta Ražanac, lokalitet *Gajetovica*,
- Rtina – kod granice s naseljem Ražanac, lokalitet *Dragunica*,
- Jovići – sjeverno od mjesta, lokalitet *Benekovica*.

Izdvojeno GP ugostiteljsko-turističke namjene **izvan** naselja i izvan prostora ograničenja je:

- Krneza – uz potok, prema granici sa Ljupčem.

Izgradnju smještajnih sadržaja locira se na manje atraktivnim mjestima, a blizu vrijednih lokaliteta. pri čemu se upućuje na:

- potrebu udaljavanja smještajne strukture što je moguće više od obalne crte radi bolje zaštite obalnog pojasa
- isključiti izgradnju iz izuzetno vrijednih površina (borova šuma, vinogradi, maslinici i vizualno zanimljivi prirodni punktovi)
- da se prilikom razmještaja sadržaja u prostoru poštuje pravilo dobrog pogleda po mogućnosti svake jedinice
- da se cijela struktura maksimalno prilagodi datostima prostora i to osnovnim gabaritima, visinom i svim drugim oblikovnim elementima
- da se kroz projektiranje kreativno koriste arhitektonski oblici graditeljskog naslijeđa

2. Preostale ruralne cjeline treba nastojati sačuvati kao graditeljsku memoriju područja, privođenjem turističkoj uporabi. U tom smislu ovim se Planom naglašavaju slijedeće cjeline :

- Jezgra Ražanca - koja obuhvaća priobalnu zonu uz mjesno pristanište.
- središnju jezgru naselja Jovići zapad/Miočići i Jovići Istok sa crkvom.
- Stare cjeline na hrptu Rtine - Miočići, Stošići, Vrankovići i Miletići
- Stare jezgre Ljupča i Ljubačkih stanova - u manjoj mjeri sačuvane.
- Nekoliko manjih cjelina u ostalim naseljima koje valja posebno istražiti i valorizirati.

3. Unutar građevinskog područja naselja treba omogućiti izgradnju građevina za smještaj i boravak gostiju, te hotelskih građevina (obiteljski hoteli do 80 kreveta)

- prizemlja građevina i gospodarske građevine uređivati u servisno-uslužne sadržaje.

4. U izuzetno vrijednim prostorima, bilo da su zaštićeni ili registrirani kao vrijedne plaže, krajobrazne cjeline, vrhovi brda sa vrijednim vizurama, dijelovi obale i t d, a pogodni su za rekreaciju većeg broja korisnika, treba na selektivan način izgraditi ugostiteljske i rekreacijske sadržaje koji će se maksimalno, svojim oblikovnim karakteristikama, uklopiti u dati prostor. Ovdje se posebno naglašavaju vrijedne vizurne točke i to :

- *Dvorine* - na visinskoj točki 89 m iznad planiranog GP-a ugostiteljsko-turističke namjene.
- *Stoići* - na platou JZ od naselja sa izvanrednim vizurama na čitav akvatorij Ljubačkog zaljeva.
- *Mataci* - uz planiranu vodospremu Površje
- Radovin - *Gradina* - na visinskoj točki 165 m
- Jovići - na visinskoj točki 182 m istočno od naselja.
- Ljubački Stanovi - *Gajine* na *Vrškoj kosi* južno od planiranog GP-a ugostiteljsko-turističke namjene.

5. Kako je veliki dio Općine karakterističan po zelenom pokrovu, izuzetno veliku pažnju treba posvetiti sistematskom pošumljavanju svih dijelova prostora kao bitnom elementu ugođaja ambijenta i stvaranja potrebnih zaštitnih zelenih barijera od negativnoga djelovanja bure kao dominantno nepovoljnog vjetrova na ovome području.

Građevinska područja naselja

Na teritoriju općine na snazi ~~su dva urbanistička plana~~ je jedan urbanistički uređenja, i to na području naselja Ražanac, i to ~~je jedan je~~ urbanistički plan uređenja proizvodne (pretežito zanatske) zone u Ražancu – UPU "Vukovac" ("Službeni glasnik Zadarske županije" br. 02/11), ~~a drugi je urbanistički plan uređenja morske luke u Ražancu – UPU "Porat" ("Službeni glasnik Zadarske županije" br. 14/10).~~

U svezi građevinskih područja naselja, bivši OPP-om bila su definirana prevelika građevinska područja i tijekom proteklog vremena utvrđeni su pravci razvitka naselja i zaselaka, pa su u pravilu veličine GP-a reducirane.

Temeljem navedenih činjenica za općinu Ražanac utvrđena su slijedeća građevinska područja naselja i zaselaka :

- **Ražanac - kao cjelina naselja i općinsko središte sa GP-ima :**
 - Središnje mjesto
 - Miočići
 - Škulići
 - Rudići
- **JOVIĆI sa GP-ima :**

Tomas, Vulete, Baraci, Miočići, Jovići zapad, Jovići istok i Drispa.
- **RTINA sa GP-ima :**

Miočići, Stošići, Vrankovići, Miletići.
- **LJUBAČ sa GP-ima :**

Ljubač - mjesto, Stojići, Podvršje sa zaseocima : Jordani, Matići, Miletići, Rukavine i Ljubački Stanovi.
- **RADOVIN sa GP-ima :**

Radovin - mjesto, Miočići, Rudele, Dokoze, Remići, Balon..., Marasovići, Bistrići, Paići.
- **KRNEZA sa GP-ima :**

Krneza - mjesto, Čolaci.

~~Za izgradnju građevinskih područja van naselja neophodna je izrada urbanističkih planova odnosno provedbene planske dokumentacije.~~

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju kriteriji uređenja i građenja u pojedinim dijelovima naselja utvrđuju se Planom, ovisio o stupnju izgrađenosti. Ti kriteriji se odnose na izgrađene i neizgrađene dijelove građevinskih područja naselja, a karakteriziraju se kako slijedi:

- *izgrađeni dio građevinskog područja naselja:* može se donijeti urbanistički plan uređenja ukoliko je predviđena *urbana preobrazba*. Građenje i uređenje površina unutar ovog dijela građevinskog područja odvija se u pravilu neposrednom provedbom Odredbi iz ovog Plana.
- *neuređeni dio građevinskog područja naselja* nije opremljen komunalnom infrastrukturom, pa građenje i uređenje površina nije moguće prije donošenja urbanističkog plana uređenja. Takva područja nisu određena na području općine Ražanac.
- *neizgrađeni uređeni dio građevinskog područja naselja* je dio građevinskog područja naselja koji je opremljen osnovnom komunalnom infrastrukturom ili su ovim Planom propisani uvjeti *detaljnošću urbanističkog plana uređenja* (prema čl.76. Zakona o prostornom uređenju).

Proizvodne zone

Planira se ukidanje postojeću male proizvodne zone u samom naselju Ražanac, a planiraju se nove zone: jedna u Ražancu a druga u Krnezi, na granici sa proizvodnom zonom u Poljica brig, općina Vrsi. Planirane zone će biti usmjerene na "čistu" proizvodnju i podvrgnute strogim kriterijima zaštite okoliša. Isto tako

moguća je interpolacija uslužno-servisnih sadržaja u sklopu građevinskih parcela naselja pod istim uvjetima

Poljoprivredno turističke jedinice za koje se ne formira GP

Sadržaji koji su u pravilu izuzetna pojava su definirani kao mogućnost korištenja prostora za dvojaku namjenu u cilju otvaranja mogućnosti bavljenja turizmom u poljoprivrednom okruženju.

Tu se predviđa korištenje prostora na način da je njegova osnovna namjena poljodjelska – u pravilu maslinici ili vinogradi, sa mogućnošću izgradnje građevine koja bi se koristila za stanovanje i gospodarske potrebe, ali i pružanje usluga smještaja turista. To bi predstavljalo proširenje ponude u obliku ruralnog obiteljskog turizma. Istovremeno otvaranjem takvih mogućnosti stvaraju se uvjeti unošenja komponente zelenih prostora u sklopu šireg područja naselja. Temeljni preduvjet je da jedna takva parcela ne može imati površinu manju od 3,00 ha u jedinstvenoj vlasničkoj cjelini.

Uređeni i zaštićeni dijelovi obalnog poteza

U sklopu postojećih građevinskih područja naselja postoje uređena manja pristaništa, plaže te dijelovi obale koji su po svom karakteru nepristupačni i vrednuju se kao prirodni dijelovi obalnog poteza. Ovim se prostornim planom zadržava osnovni karakter takvoga korištenja obale sa tendencijom poboljšanja uvjeta korištenja naročito pristaništa, lučica i manjih marina, uvođenjem suvremenih uređaja i opreme komunalne infrastrukture. Posebno se naglašava potreba čuvanja dijelova prirodne obale od svake vrste devastacije uz potrebu koncentraciju privezišta na postojećim destinacijama. U tom cilju treba izraditi posebnu studiju kojom će se utvrditi stvarne potrebe i stupanj uređenosti planiranih nautičkih lučica.

Bujični vodotoci i pritoci

Unutar granica obuhvata Plana nalaze se značajniji bujični vodotokovi, *Krneza* i *Ražanačka jaruga* s pritocima, bujice *Koštanica* i *Diševac* s pritokom *Kupinovac* te tri manja bujična toka (vododerine) na području Rtine.

Sliv bujičnog vodotoka *Krneze* prostire se u smjeru jugoistok-sjeverozapad od naselja Radovin do mora, ukupna površina sliva prema topografskoj vododjelnici iznosi oko 20,4 km². Sliv je omeđen rubnim krškim masivima, a u srednjem i donjem dijelu je prekriven pješčenjacima i obradivim poljoprivrednim tlom. Duljina toka Krneze je 7,5km s izrazito bujičnim vodnim režimom kojeg karakteriziraju povremene pojave velikih voda u kišnim mjesecima dok u sušnom godišnjem periodu korito potpuno presuši.

Sliv bujičnog vodotoka *Ražanačke jaruge* prostire se u smjeru jugoistok-sjeverozapad od naselja Jovići do uvale Plemići, a ukupna površina sliva prema topografskoj vododjelnici iznosi oko 8,8 km². Sliv je omeđen rubnim krškim masivima a u srednjem i donjem dijelu je prekriven pješčenjacima, pijescima i poljoprivredno obradivim tlom. Duljina toka Ražanačke jaruge je 9,4km s izrazito bujičnim vodnim režimom kojega karakteriziraju povremene pojave velikih voda u kišnim mjesecima dok u sušnom godišnjem periodu korito potpuno presuši. U slivu *Ražanačke jaruge* postoji još nekoliko kraćih pritoka kratkog i slikovitog povremenog toka s izrazitim erozijskim dijelovima.

Ostali povremeni bujični tokovi unutar granica obuhvata plana su *Koštanica* i *Diševac* s pritokom *Kupinovac* koji se u more ulijevaju u *Ljubačkom zaljevu*, te tri manja bujična toka-vododerine na području Rtine. Vodni režim navedenih bujica je povremenog karaktera, tokovi se formiraju u kišnim godišnjim periodima dok su ostatak godine suha.

Ribarstvo i marikultura

Ribolovna područja u pripadajućem akvatoriju općine Ražanac podudarna su sa onim koje zahvaća i područje Starigrada, što se tiče Velebitskog kanala. Područje Ljubačkog zaljeva kompatibilno je sa područjima Nina odnosno Paga. Ribolov na ovim područjima reguliran je zakonskim odredbama o morskom ribarstvu.

Za razvoj školjkarstva, sukladno PPŽ-u, određuju se mogući prostori u okviru Ljubačke vale u granicama koje dozvoljava uvažavanje sa ostalim aktivnostima u prostoru i ograničenosti raspoloživog akvatorija za ovu namjenu. Iako se PPŽ-om utvrđeno područje za školjkarstvo nalazi u Ljubačkoj vali, granice istog ne nalaze se unutar granica Općine Ražanac, već unutar morske granice Općine Vrsi.

Poljoprivredna područja

Većih poljoprivrednih površina (kompleksa) na području općine Ražanac nema ako se izuzmu plodne doline koje gravitiraju Ljubačkom zaljevu i koje su vrlo vrijedna područja za uzgoj mediteranskih kultura. Ove površine su znatno raseparcelirane tako da je moguće razvijati poljoprivredne aktivnosti na principu obiteljskih gospodarstava i to u pravilu za vlastite potrebe.

Šumska područja

Postojeća šumska područja su posebno prirodno bogatstvo. Ova bi područja trebala i dalje zadržati svoju primarnu funkciju uz poduzimanje svih mjera zaštite i kontrole. U takovim bi područjima trebalo isključiti sve oblike gradnje izuzev objekata koji su u funkciji lovnog i drugih oblika turizma.

Posebice su naglašava potreba intenzivnoga pošumljavanja dijelova priobalnog poteza i u okviru uređenja prostora za izgradnju.

3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (namjena i izgrađene strukture izvan naselja, poljoprivredne, šumske, vodene te površine posebne namjene i ostale površine) -

Red. broj	Općina Ražanac	Oznaka	Ukupno ha	% od površine općine	stan/ha ha/stan*
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA				
1.1.	GP ukupno/ izgrađeni dio GP ukupno - obalno - otočno - kontinentalno – granično - ostalo	GP	635,4 641,3 428,7 435,4 349,8 355,6 - - 285,6	9,1 9,2 6,2 6,3 5,0 5,1 - - 4,1	3,8 4,5 5,7 6,7 6,9 8,2 - - 8,5 10,2
1.2.	Izgrađene strukture izvan GP-a ukupno	I E H K T R	35,3 0,0 0,0 0,0 71,0 0,0	0,5 0,0 0,0 0,0 1,0 0,0	88,0 82,2 0,0 0,0 0,0 43,8 40,8 0,0
1.3.	Poljoprivredne površine ukupno - obradive (podatci iz poljoprivredne studije Zadarske županije (2000. god.)	P P1 P2 P3	1.750,0 1785,0 1.750,0 1785,0 - -	25,1 25,6 - - - - -	*0,56 *0,62 - - - - -
1.4.	Šumske površine ukupno - gospodarske - zaštitne - posebne namjene	Š Š1 Š2 Š3	1.239,2 - 1.239,2 -	17,8 - 17,8 -	*0,40 *0,43 - - -
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine ukupno	PŠ	3.227,2 3.189,2	46,4 45,8	*1,0 *1,1
1.6.	Vodne površine ukupno - vodotoci - jezera - akumulacije - retencije	V	-	-	-

	- ribnjaci				
1.7.	Ostale površine	ukupno	N	0,0	0,0
			IS	0,0	0,0
	Općina	ukupno		6.961,0	100,00
2.0.	ZAŠTIĆENE CJELINE				
2.1.	Zaštićena prirodna baština	ukupno	NP PP	-	-
	- nacionalni park			-	-
	- park prirode			-	-
	- ostali zaštićeni dijelovi prirode (osobito vrijedan prirodni krajobraz)			-	-
2.2.	Zaštić. graditeljska baština			645,2	9,3
	ukupno			645,2	9,3
	- arheološka područja			-	-
	- povijesne graditeljske cjeline				
	Općina	ukupno		645,2	9,3
3.0.	KORIŠTENJE RESURSA				
3.1.	More i morska obala	obalno područje (dužni km)		10.439	
		Otočno		0	
3.2.	Energija	proizvodnja		-	
		Potrošnja		-	
3.3.	Voda	vodozahvat		-	
		Potrošnja		-	
3.4.	Mineralne sirovine			0,0	
	Općina	ukupno		6.961,0	

ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA NASELJA:

Građevinsko područje: naselje	izgrađeni dio /ha	neizgrađeni dio /ha	ukupno GP /ha
RAŽANAC	102,3 109,0	49,2 48,4	151,5 157,4
JOVIĆI	64,0	24,7	88,7
KRNEZA	29,6	4,8	34,4
LIUBAČ	61,2	49,8	111,0
RADOVIN	80,1	5,2	85,3
RTINA	91,5	73,0	164,5
ukupno	428,7 435,4	206,7 205,9	635,4 641,3

Analizom mogućih veličina GP-a i gustoće izgrađenosti uzimaju se u razmatranje sve relevantne vrijednosti koje utječu na ukupan sustav korištenja i zaštite prostora i to :

- stalne stanovnike iz popisa stanovništva 2001. godine
- povremene stanovnike koji koriste kuće za odmor i oni koji borave u individualnim turističkim kapacitetima (sobe i apartmani)

U analizi formiranja GP-a naselja korišteni su kriteriji iz PPUO Ražanac, Programa prostornog uređenja RH, te svih relevantnih kriterija koji proizlaze iz Zakona i PP-a Zadarske županije.

Kroz analizu GP-a uzeti su u obzir stanje izgrađenosti prostora i lokalni interesi pri čemu se vodilo računa o činjenici da se radi o području za koje postoje izraziti interesi izgradnje raznih oblika turističke ponude lokalnog stanovništva i vanjskih investitora.

S tim u vezi sva veća planirana područja proširenja naselja tretiraju se u pravilu kao rezervne zone nove izgradnje koja će uslijediti temeljem planirane dinamike građenja i koju treba donijeti Općinsko vijeće.

Za sva neizgrađena i neuređena izdvojena GP-a izvan naselja izraditi će se UPU-i koji se moraju temeljiti na kriterijima odredaba ovog Plana. Obveza izrade UPU-a određuje se prema grafičkim prilogima Plana

3.3 Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti

Strategijom gospodarske organizacije Države i Županije Ražanac je atribuiran u manje razvijena središta, a osnovnom gospodarskom djelatnosti, zajedno sa Velebitskim kanalom odnosno Starigradom u širem smislu, turističko središte regionalnog značenja. Obzirom na veliki prirodni potencijal prostora u kojemu se nalazi Općina postoje svi objektivni preduvjeti da Ražanac zajedno sa Starigradom ostvari karakter makro regionalnog turističkog središta.

Ražanac u svojstvu lokalnog središta sa ostalim pripadnim naseljima u svojstvu manjih lokalnih središta, a na temelju nove administrativne dispozicije, moraju se opremiti pripadajućim funkcijama iz oblasti uprave, školstva, zdravstva, kulture te poštanskih i telekomunikacijskih sadržaja i drugo. Neke od funkcija su već institucionalirane, a one kojih nema treba ih što prije ustanoviti.

Za područje lokalnog središta sa utjecajnim prostorom u kojemu ima od 2 000 do 5 000 stanovnika predviđaju se slijedeći minimalni sadržaji :

- Uprava ; organi općine, mjesni ured i mjesna zajednica
- Školstvo i predškolske ustanove : osnovna škola i dječji vrtići
- Kultura : knjižnica sa čitaonicom, društveni dom sa polivalentnom dvoranom
- Zdravstvo : zdravstvena stanica sa specijalističkim ambulantama
- Pošta i telekomunikacije : poštanski ured, ATC
- Crkva sa župnim uredom / vjerski centar/
- Novčarska ustanova sa mjenjačnicom
- Trgovačko uslužni sadržaji sa specijaliziranim prodavaonicama i samoposluživanjem, ugostiteljskim sadržajima različite vrste
- Obrtničke radnje različitih potreba
- Športsko-rekreacijski sadržaji sa igralištima

Za manja lokalna središta predviđaju se isti minimalni sadržaji osim u oblasti uprave gdje se ustanovljuju samo uredi mjesnoga odbora odnosno mjesne zajednice.

3.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

Zaštita kulturno-povijesne baštine

Registrirani nepokretni spomenici kulturno-povijesne i graditeljske baštine na prostoru Općine Ražanac su :

MJESTO	spomenik graditeljstva	arheološki lokalitet/zona
RAŽANAC	1. Župna crkva Gospe od Ružarija (iz pol. XIX st.) 2. Crkva Sv Andrije (Rudići- Garići od XIII-XV st.) 3. Mletačka utvrda - sačuvana glavna i jedina sporedna kula i ostaci obrambenog zida - XVI st. Kulturno dobro upisano u Registar kulturnih dobara RH, Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem Z-1202 . 4. Ostaci tradicionalne arhitekt. iz XVIII i XIX st. 5. Crkva Sv. Andrije s grobljem. Nekadašnja župna crkva. Spominje se 1458. Postoje neke indicije da je ovdje pokopan kralj Stjepan I., otac kralja Petra Krešimira IV. Obnovljena je 1997.	Gradinska utvrda – Šibenička glavica na brdu južno od sela Grobni humci uokolo naselja Lokalitet Gajetovica

MJESTO	spomenik graditeljstva	arheološki lokalitet/zona
JOVIĆI	1. Crkva Sv. Marije Magdalene - srednjovjekovna 2. Pučko graditeljstvo/ruralna cjelina	Gradina - iznad zaljeva Bokulja SI od Jovića iz vremena rimske vladavine. Uokolo su razasuti grobni humci koji se vežu na Gradinu.
KRNEZA	1. Pučko graditeljstvo: Krneza, Donji Čolaci i Čolakov mlin	
LJUBAČ	1. Župna crkva Sv. Martina XVIII - XIX st. 2. Pučko graditeljstvo/ruralna cjelina	Poluotok Ljubljana i Kosa kod Ljupča - Arheološka zona obuhvaćena je zemljopisnim koordinatama 1) 44.17°N-15.17°E, 2) 44.15°N-15.19°E, i 3) 44.16°N-15.20°E, odnosno od vrha poluotoka do ceste Zadar-Ražanac (kako je označeno na kartografskom prilogu Plana broj 3. Uvjeti korištenja i zaštite prostora). Arheološka zona je kulturno dobro upisano u Registar kulturnih dobara RH, Lista zaštićenih kulturnih dobara pod brojem Z-1335. Na zaravnom vrhu ovoga grebena su dvije gradine: Venac, naseljen kroz željezno i rimsko doba s vidljivim ostacima bedema i nekropolom iz željezničkog doba na ravnom terenu, te Ljubljana na krajnjem rtu naseljena od željezničkog doba do turskih provala. Na području poluotoka i Kose gusto je razmješteno stotinjak grobnih humaka osobito s njene JZ strane su nalazišta iz rim. i srednjevjek. razdoblja. Na samom Rtu Ljubljana su ostaci srednjevjekovnog utvrđenog grada s bedemima i kulama koji se pružaju uz sam rub mora, troapsidalnom crkvom Sv. Marije i ostacima kuća oko nje.
LJUBAČKI STANOVI	1. Crkva Sv. Ivana Krstitelja iz XVII - XIX st. i ostaci crkve Sv. Ivana Glavosijeka (XIV-XV st.) 2. Pučko graditeljstvo/ruralna cjelina	Ostaci crkve Sv. Magdalene
PODVRŠJE		Glavičine - dvojna ranokršćanska crkva, na katastarskoj čestici 1340 (dio posjeda broj 52/64) katastarske općine Radovin upisana u Registar kulturnih dobara RH, Lista preventivno zaštićenih kulturnih dobara pod brojem P-900. Brončanodobna gradina Mali Šibenik kod Podvršja - Uz JZ rub Kose koja se pruža od Posedarja do Ljupča nalazi se stotinjak humaka i sedam gradina iz brončanog i željeznog doba.

MJESTO	spomenik graditeljstva	arheološki lokalitet/zona
RADOVIN	1. Župna crkva Gospe od Zdravlja - druga polovica XIV st. 2. Crkva Sv. Petra - na groblju, srednji vijek. Uz crkvu nalazila se nekropola zidanih grobova pokrivenih jednostavnim stećcima. Groblje je upotrebljavano od srednjeg vijeka do dolaska Turaka. 3. Pučko graditeljstvo/ruralna cjelina	Beretinova gradina - iz željeznog doba s bedemima građenim u više faza, te sačuvanim nastambama - pravokutne suhozidne prostorije dim.5x8 m. Vidljivi su ostaci i rimske arhitekture. Bertinova gradina na katastarskim česticama 38/4, 39/1, 39/2, 39/3, 39/4, 39/5, 39/6, 39/7, 40/1, 40/2, 40/3, 40/4, 40/5, 40/6, 40/7, 40/8, 40/9, 40/10, 40/11, 40/12, 45/1, 45/2, 50/5, 54, 81, 82 i 83 katastarske općine Radovin, preventivno je zaštićeni arheološki lokalitet Rješenjem Konzervatorskog odjela u Zadru, Klasa: UP/I-612-08-07-05/6502, Urbroj: 532-04-16/6-07-01 od 5. veljače 2007. godine i upisan u Registar kulturnih dobara RH, Lista preventivno zaštićenih kulturnih dobara. Na istoj kosi, 2 - 4 km SZ od Beretinove gradine, nalazi se niz kamenih grobnih humaka.
RTINA	1. Pučko graditeljstvo/ruralna cjelina	Venac

Osnovno načelo obnove i zaštite svih cjelina i pojedinačnih objekata graditeljske kulturno-povijesne baštine temelji se na uređenju i revitalizaciji najmanje do stanja prije oštećenja ili rušenja, u pravilu prema faksimilu i na mjestu prije postojećega objekta.

Detaljne smjernice uređenja svake pojedinačne građevine kao i potrebite mjere zaštite, rekonstrukcije, sanacije, restauracije privođenja u funkciju i načina prezentacije utvrditi će : Uprava za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorski odjel u Zadru.

Obzirom na činjenicu da je dio velikoga prostora na širem području sjeveroistočno od mjesta Ljubač, te područje neposredno uz sjevernu granicu zaselka Beretini u Radovinu, i značajno arheološko područje potrebno je prilikom svih oblika intervencija u prostoru surađivati sa nadležnom ustanovom zaštite kulturne baštine.

Zaštita prirodne baštine

Ovaj prostor temeljem PPŽŽ-a ocjenjuje se značajnim prostorom prirodnih vrijednosti, koji se svojim zemljopisnim, ambijentalnim, klimatskim i drugim značajkama ističe u Sredozemlju.

Unutar obuhvata Plana nisu evidentirana područja zaštićena *Zakonom o zaštiti prirode*. No, područje prekriveno autohtonom vegetacijom, šumom, poljoprivrednim površinama, morem i podmorjem treba štiti na druge raspoložive načine (Uredba o ekološkoj mreži, planske mjere i drugo).

Sukladno *Uredbi o proglašenju ekološke mreže ekološkoj mreži*, Općina Ražanac nalazi se u području ekološke mreže.

Za očuvane prirodne morske plaže potrebno je ugovorima o koncesijskom odobrenju propisati mjere zaštite prirode, a posebno mjere očuvanja priobalne vegetacije.

Prilikom planiranja prometnih koridora birati varijantu najmanje pogubnu za ugrožena staništa i područja važna za ugrožene vrste.

Nije moguće planirati elektrane za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na područjima zaštićenim i predloženim za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode, te krajobraznih vrijednosti prepoznatih Planom. Elektrane za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora također ne treba planirati na područjima ugroženih i rijetkih stanišnih tipova te područjima ekološke mreže ukoliko su ciljevi očuvanja ugroženi i rijetki tipovi staništa odnosno staništa neophodna za opstanak ugroženih i rijetkih biljnih i životinjskih vrsta

Elemente krajobraza u krajobrazno vrijednim područjima treba štiti u cijelosti, pri čemu posebno mjesto zauzimaju raznovrsni ekološki sustavi i stanišni tipovi, u kombinaciji s elementima ruralnog krajobraza, formiranim u uvjetima lokalnih tradicija korištenja prostora u različitim gospodarskim i povijesnim okolnostima (kao posljedica uravnoteženog korištenja poljoprivrednog zemljišta za biljnu proizvodnju i stočarstvo). Uređenje postojećih i širenje građevinskih područja planirati na način da se očuvaju postojeće krajobrazne vrijednosti. U planiranju vodnogospodarskih zahvata treba voditi računa o krajobrazu i vodama kao krajobraznom elementu.

U prostornom planiranju i uređenju na svim razinama voditi računa da se zadrži krajobrazna raznolikost i prirodna kvaliteta prostora uz uvažavanje i poticanje lokalnih metoda gradnje i graditeljske tradicije. Treba poticati uporabu autohtonih materijala (npr. drvo, kamen) i poštivanja tradicionalnih arhitektonskih smjernica prilikom gradnje građevina specifične namjene.

U krajobrazno vrijednim područjima potrebno je očuvati karakteristične prirodne značajke te je u tom cilju potrebno:

- sačuvati ih od prenamjene te unaprijedivati njihove prirodne vrijednosti i posebnosti u skladu s okolnim prirodnim uvjetima i osobitostima da se ne bi narušila prirodna krajobrazna slika,
- odgovarajućim mjerama sprječavati šumske požare
- uskladiti i prostorno organizirati različite interese,
- posebno ograničiti i pratiti građevinsko zauzimanje neposredne obale,
- izbjegavati raspršenu izgradnju po istaknutim reljefnim uzvisinama, obrisima, i uzvišenjima te vrhovima kao i dužobalnu izgradnju,
- izgradnju izvan granica građevinskog područja kontrolirati u veličini gabarita i izbjegavati postavu takve izgradnje uz zaštićene ili vrijedne krajobrazne pojedinačne elemente,
- štiti značajnije vizure od zaklanjanja većom izgradnjom,
- planirane koridore infrastrukture (prometna, elektrovozovi i sl.) izvoditi duž prirodne reljefne morfologije.

Pri oblikovanju građevina (posebice onih koje se mogu graditi izvan građevinskog područja naselja) treba koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi.

Za svaki plan, program ili zahvat ili dio plana, programa ili zahvata koji sam ili s drugim planovima, programima ili zahvatima može imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže treba provesti postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Način uređivanja zaštitnog obalnog pojasa uz more

U krajnjem smislu ovim se planom definiraju uvjeti za uređenje i korištenje užega pojasa mora koji proističu iz Zakona o prostornom uređenju i PPŽ-a kao utvrđene vrijednosti. To se odnosi na slijedeće:

- poštivanje zaštitnog obalnog pojasa od 100 m od obalne crte za sve ugostiteljsko-turističke sadržaje, a 25 m za kampove, u kojima se ne mogu pojaviti smještajni kapaciteti. Unutar spomenutih zaštitnih pojasa mogu se graditi sadržaji u funkciji ugostiteljsko-turističke ili sportsko rekreacijske namjene,
- poštivanje PPŽ-om utvrđenih lokaliteta za morske luke,
- poštivanje načina korištenja priobalnog mora u širini pojasa od 300 m.

Zaštita poljoprivrednog zemljišta

Postoji očit nesklad između poljoprivrednog zemljišta kakovog ga vodi nadležna katastarska služba i onog koje je određeno Prostornim planom, budući da su se neke poljoprivredne površine našle u područjima ili zonama drugih namjena.

Poljoprivredno zemljište zaštićeno je posebnim zakonom o poljoprivrednom zemljištu i u načelu njegovu prenamjenu u druge oblike korištenja treba izbjegavati, posebice kod kvalitetnijeg obradivog zemljišta.

Ove relativno oskudne obradive površine nameću potrebu njihove racionalne upotrebe, pa u tom smislu treba predvidjeti izmjenu strukture njihovog korištenja u korist produktivnijih poljoprivrednih kultura, kao i smanjenje neobrađenih površina i njihovo dovođenje u stanje za njihovu racionalnu potrebu.

U okviru toga optimalna upotreba poljoprivrednih površina upućuje na nužnost njihove cjelovite zaštite, a to se prvenstveno odnosi na:

- ograničavanje svake daljnje nenamjenske izgradnje na tim površinama i prioritetno rješavanje svih drugih suprotnosti između korisnika prostora, u cilju sprečavanja daljnjeg devastiranja i smanjenja znatno ograničenih obradivih površina,
- intenziviranje primjene odgovarajućih agromelioracionih mjera (odvodnja, navodnjavanje, uređenje vodotoka i sl.), te korištenje površina u skladu s odgovarajućim bonitetom zemljišta,
- ograničavanje i kontroliranje prekomjerne upotrebe zaštitnih kemijskih sredstava,
- poduzimanje daljnjih istraživačkih aktivnosti u svrhu ispitivanja kvalitete tla njegove upotrebe i zaštite u cjelini, uz neophodno utvrđivanje zona poljodjeljskog zemljišta najviših bonitetnih klasa koje se bi smjele prenamjenjivati.

Budući da su u elaboratu Prostornog plana općine granice poljoprivrednog zemljišta, zbog neodgovarajućeg mjerila zemljovida, neprimjenjive, te stoga što pojam poljoprivrednog zemljišta nije jasan, a u praksi dolazi do velikih problema, smjernice za zaštitu i određivanje poljoprivrednog zemljišta bile bi prvenstveno:

- utvrditi na kopijama katastarskih operata planova stvarna razgraničenja poljoprivrednog zemljišta od građevinskih područja, šumskog zemljišta i zemljišta ostalih namjena.
- utvrditi koja se zemljišta unutar obalnog zaštitnog pojasa mora, unutar građevinskih područja i zona određenih za druge namjene koriste u poljodjeljske svrhe i ukoliko je potrebno, zaštititi ih.
- odrediti prostorno-planskom dokumentacijom koja se izgradnja ne smije, a koja smije dozvoliti unutar poljoprivrednog zemljišta

Tablica 6. Obradive površine (polja) na području općine Ražanac

Katastarska općina (cijela ili dio)	Ukupna površina (ha)	Obradivo polje zvano (naziv, potez, bunari, zaseok)	Obradive površine (ha)
RAŽANAC (cijela)	4.232	Rtina (Vranković, Stošić) (10+10)	20
		Gradina-Brači	15
		Plemičko, Brusi, Valjenice	255
		Rupe, Šibenik, Grljevac, Stublinsko	240
		Polje Jovići	245
		Ukupno	775
RADOVIN (cijela)	2.748	Ljubač (10+100+110)	220
		Ljubački stanovi (40+20+35)	95
		Krneza-Matak-Čolak-Podvršje	300
		Rudela, Vigan, Dokoza, Bolonja	210
		Radovinsko polje (70+80)	150
		Ukupno	975
SVEUKUPNA POVRŠINA			6.980
UKUPNE OBRADIVE POVRŠINE			1.750

Od ukupnih poljoprivrednih površina općine Ražanac (6.980 ha), na obradive površine otpada 1.750 ha (tab.24)

Voćarstvo i maslinarstvo : Voćarska proizvodnja nije razvijena i nema veće mogućnosti daljnjeg razvoja. Veliki ograničavajući čimbenik je bura s "posolicom", koja u pojedinim godinama zahvaća veliki dio ovog područja i uzrokuje velike štete. Na pojedinom zaštićenim lokacijama uzgaja se maslina u manjoj mjeri. Raniji veći problemi odvodnje u ovoj općini riješeni su izgradnjom kanala od Stublinskog polja do Plemičkog polja, odnosno do mora, a radi se i na kanalu Krnezi.

Vinogradarstvo : Određena područja općine Ražanac predstavljaju vrlo dobre vinogradarske terene. To su lokacije Plemići – Brusi – Valjenica, zatim Jovići i Velinac – Rupe – Grljevci u k.o. Ražanac, veliki dio

polja (oko 80%) Ljubač i Ljubački Stanovi, te Krneza, Rudela – Vigan i Radovinsko polje (oko 40 %) u k.o. Radovin. Ovo područje je izloženo jakim vjetrovima (buri), a posolica je u ožujku i travnju česta pojava, pa kod odabira sorata treba voditi računa da se da prioritet sortama sa kasnim tjeranjem i onima koje imaju čvrste mladice, otporne i na jače vjetrove (Plavina, Gegić i dr.). Područje je isključivo za proizvodnju vinskog grožđa, dok za stolno ne postoje uvjeti.

Vinarstvo. Kao što je već rečeno vinogradarski položaji na južnim padinama brijega, od Rtine do Jovića, zatim prisojne padine u Ljubču ispod Stojića, vinogradi ispod Matakovog briga, te vinogradi u Krnezi i Radovinu predstavljaju najbolje vinogradarsko područje u Ravnim kotarima. Nažalost, veliki dio tih vinograda je zapušten i puno je vinogradarskih parcela ostalo prazno.

Ovo područje u pogledu proizvodnje grožđa i vina predstavlja potencijal, kojem treba posvetiti dužnu pažnju, a i po pitanju sortimenta, edukacije u preradi grožđa kao i izgradnji značajnije vinarije

Povrćarstvo. Mogućnost ljetne proizvodnje povrća je limitirana vrlo ograničenim izvorima vode za navodnjavanje, osim u malim oazama Ljubačkih Stanova, Krneze i Radovinskog polja. Zimska proizvodnja povrća je također ograničena posolicom. Od proljetnih kultura mogu se s uspjehom uzgajati rani krumpir i crveni luk, a od ljetnih lubenica i dinja. Druge povrtne kulture uzgajaju se u pravilu u malim količinama za vlastite potrebe domaćinstava.

Stočarstvo. Smatramo da prirodni potencijali (livade i ekstenzivni pašnjaci) omogućavaju da se današnja proizvodnja od oko 2.500 ovaca i oko 100 krava podvostruči.

Zaštita šuma i šumskog zemljišta

Prevladavaju niske i djelom degradirane šume, dok kvalitetnije šume (pretežno borove, bukove, i manjim dijelom crnikine i hrastove) ima u vrlo malim količinama i nalaze se pretežno na potezu Podvršja od Ljubča do južne granice Općine, te dijelovi prostora južno od Krneze, Jovića i Radovina.

Šumama i šumskim zemljištima na šumskogospodarskom području gospodari se na temelju šumskogospodarskih planova koji utvrđuju uvjete za skladno korištenje šuma i šumskoga zemljišta i zahvate u tom prostoru, potreban opseg uzgoja i zaštite šuma, mogući stupanj iskorištenja te uvjete za gospodarenje životinjskim svijetom.

Šume i šumska zemljišta mogu se koristiti na način i prema uvjetima propisanim Zakonom o šumama. Šume prema namjeni mogu biti:

- gospodarske šume (uz očuvanje i unapređenje njihovih općekorisnih funkcija koriste se za proizvodnju šumskih proizvoda)
- zaštitne šume (prvenstveno služe za zaštitu zemljišta, voda, naselja, građevine i druge imovine)
- šume posebne namjene (šume i dijelovi šuma registrirani za proizvodnju šumskoga sjemena; šume unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićene na temelju propisa o zaštiti prirode; šume namijenjene znanstvenim istraživanjima, nastavi, potrebama obrane Republike Hrvatske te potrebama utvrđenim posebnim propisima).

U šumi i/ili na šumskome zemljištu mogu se graditi građevine sukladno odredbama Zakona o šumama ali samo ako to zbog tehničkih ili ekonomskih uvjeta nije moguće planirati izvan šume, odnosno šumskog zemljišta

Zaštita obalnog područja mora

Planiranje i korištenje površina u prostoru ograničenja (ZOP - zaštićeno obalno područje mora) se radi zaštite, ostvarenja ciljeva održivog, svrhovitog i gospodarski učinkovitog razvoja provodi uz ograničenja u pojasu kopna u širini od 1000 m od obalne crte i pojasu mora u širini od 300 m od obalne crte (u daljnjem tekstu: *prostor ograničenja*). Prostor ograničenja ucrtan je u kartografskim prikazima Plana.

U prostoru ograničenja se ne mogu planirati građevine namijenjene za:

- (a) istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina
- (b) iskorištavanje snage vjetra za električnu energiju
- (c) obradu otpada
- (d) uzgoj plave ribe
- (e) vlastite gospodarske potrebe (spremište za alat, strojeve, poljoprivrednu opremu i sl.)
- (f) privezište i luke nautičkog turizma te nasipavanje obale i/ili mora izvan građevinskog područja

(g) zahvate čija je posljedica fizička dioba otoka.

Prethodno navedene zabrane ne primjenjuju se na:

- (a) eksploataciju morske soli i istraživanje mineralne i geotermalne vode
- (b) eksploataciju pijeska morskog dna u svrhu uređenja plaža u građevinskom području
- (c) izgradnju reciklažnih dvorišta i pretovarnih stanica, ako to zahtijevaju prirodni uvjeti i konfiguracija terena
- (d) reciklažna dvorišta, odnosno skladišta otpada u lukama u skladu s obvezama u vezi gospodarenja otpadom u lukama propisanim Pomorskim zakonikom
- (e) zgradu građevinske (bruto) površine do 30 m² za potrebe prijavljenog obrta ili pravne osobe registrirane za uzgoj marikulture na pomorskom dobru koja ima koncesiju na pomorskom dobru za korištenje površine mora najmanje 10000 m²
- (f) zgradu za potrebe prijavljenog obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva i pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga u seljačkom domaćinstvu, obrta registriranog za obavljanje poljoprivrede ili pravne osobe registrirane za obavljanje poljoprivrede, ako se nalazi na zemljištu površine od najmanje 3 ha i udaljenoj od obalne crte najmanje 100 m te koja ima prizemlje (Pr) do 400 m² građevinske (bruto) površine i najveće visine do 5 m i/ili potpuno ukopan podrum (Po) do 1000 m² građevinske (bruto) površine
- (g) građevine namijenjene za privez plovila u svrhu uzgoja marikulture
- (h) građevine namijenjene za privez plovila koja prevoze turiste na nenaseljenim otocima i otočićima.

3.4.1. Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobraz, prirodne vrijednosti i kulturno-povijesne cjeline)

Priroda i prirodne vrijednosti, tj. sveukupna biološka i krajobrazna raznolikost, su od interesa za RH i uživaju njezinu osobitu zaštitu. Zaštita prirodnih vrijednosti regulirana je *Zakonom o zaštiti prirode* ([N.N.-80/13](#)). Unutar obuhvata Plana nisu evidentirana područja zaštićena Zakonom o zaštiti prirode. No, područje prekriveno autohtonom vegetacijom, šumom, poljoprivrednim površinama, morem i podmorjem treba štiti na druge raspoložive načine (*Uredba o ekološkoj mreži*, planske mjere i drugo).

Sukladno *Uredbi o proglašenju ekološke mreže*, Općina Ražanac nalazi se u području ekološke mreže kako slijedi:

(a) područja očuvanja značajna za ptice:

- **HR1000023** - *SZ Dalmacija i Pag*
- **HR1000024** - *Ravni kotari*.

Uvjeti zaštite prvenstveno imaju za cilj zaštitu migracijskih koridora ptica selica.

(b) područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove:

- **HR3000051** - *Ražanac M. i V. (grebeni)*
- **HR4000006** - *Uvala Plemići* (pjeskovita uvala, blato, stijene)
- **HR4000005** - *Privlaka - Ninski zaljev - Ljubački zaljev* (pjeskovita uvala, blato, spilje, dine i sl.)
- **HR3000175** – *Ljubački zaljev* - preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje i muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke
- **HR3000046** – *Ljubačka vrata* - grebeni

Prema *Zakonu o zaštiti prirode* nisu dopuštene radnje koje mogu dovesti do uništenja ili neke druge znatne ili trajne štete na ekološki značajnom području Europske unije (*NATURA 2000*).

Ostale mjere zaštite proizlaze iz *Prostornog plana Zadarske županije* (["Službeni glasnik Zadarske županije" br.2/2001, 6/2004, 02/05, 17/06, 3/10 i 15/14](#)), po kojem je definirano područje s posebnim ograničenjima u korištenju – *vrijedan prirodni krajobraz* (List 3. uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora u mjerilo 1:25000).

Područje s posebnim ograničenjima u korištenju obuhvaća more sa podmorjem, obalni pojas, reljef kopna sa svim važnim morfološkim obilježjima, karakteristične šumske zajednice te polja sa svim

strukturnim karakteristikama poljodjelstva i prirodnim vodotocima. Dodatno, naznačene su posebne vizurne točke koje se tretiraju kao lokacije na kojima se mogu formirati vidikovci sa manjim ugoditelskim sadržajem.

područje s posebnim ograničenjima u korištenju		ukupna površina (km ²)	% od općinskog prostora
1	zaštićeno arheološko područje (prijedlog)	6,45	9,27
2	vrijedan prirodni krajobraz	24,29	34,90
3	poljoprivredne površine (prijedlog)	17,50	25,14

3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava

3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav (ceste, željeznice, zračne, morske luke, javne telekomunikacije, produktovodi)

3.5.1.1. Cestovni promet

Autocesta A1, koja prolazi u neposrednom susjedstvu općine Ražanac, imaće značajnu ulogu i za sveukupni razvoj ove općine, jer najkvalitetnije povezuje primorske i kopnene dijelove Republike Hrvatske, znatno smanjujući dosadašnja vremena putovanja. Općina Ražanac ima najbliži priključak na ovu autocestu preko čvorišta "Posedarje" kod Islama Latinskog.

Na samom području općine Ražanac najvažniju prometnu ulogu i dalje će imati državna cesta DC 106, koja povezuje prostor ove općine s trajektnom lukom Žigljen na otoku Pagu, te s državnom cestom DC 8, čime ova općina ostvaruje priključak na čvorište "Posedarje" nove autoceste.

Važnu prometnu ulogu imat će i županijska cesta ŽC 6007 koja izravno povezuje općinsko središte ove općine, naselje Ražanac, s pripadajućim županijskim središtem, gradom Zadrom.

Da bi se postigla optimalna sigurnost prometovanja vozila sve javne ceste na području općine Ražanac moraju se modernizirati prema važećim prometnim propisima za svaku određenu kategoriju javnih cesta. To zahtjeva redovito održavanje i pravovremenu rekonstrukciju postojeće kolničke konstrukcije, sanaciju svih kritičnih dionica, opremanje odgovarajućom prometnom signalizacijom, te izgradnju nogostupa i javne rasvjete duž svih dionica koje prolaze kroz naselja.

Za sve kategorije javnih cesta mora se osigurati i očuvati propisani zaštitni pojas ceste koji od vanjskog ruba zemljišnog pojasa sa svake strane iznosi: za državne ceste 25,0 m, za županijske ceste 15,0 m i za lokalne ceste 10,0 m.

Radi što optimalnijeg gospodarskog razvoja cjelokupnog prostora ove općine moraju se redovito održavati sve postojeće nekategorizirane ceste, svi postojeći gospodarski, protupožarni i poljski putevi i staze, a po potrebi izgraditi i novi.

Unutar svakog naselja moraju se proširiti koridori postojeće cestovne mreže, te izvršiti odgovarajuća regulacija prometa, a u cilju ostvarenja što bolje protočnosti vozila. Za potrebe pješačkog prometa moraju se izgraditi odgovarajući nogostupi.

Promet u mirovanju mora se riješiti izgradnjom garaža i odgovarajućih parkirališnih površina prema stvarnim potrebama svih postojećih i planiranih prostornih sadržaja.

Javnim autobusnim prometom moraju se povezati sva naselja na području općine Ražanac međusobno, s općinskim središtem i sa županijskim središtem.

U naseljima treba izgraditi autobusna stajališta prema Pravilniku o autobusnim stajalištima (NN 48/97).

3.5.1.2. Pomorski promet

Pomorski promet na području općine Ražanac u funkciji je razvoja nautičkog i športskog turizma duž akvatorija Ljubačkog zaljeva i Velebitskog kanala.

Pomorski promet temelji se na razvoju luke Ražanac kao veze s lukom Starigrad na suprotnoj obali Velebitskog kanala, čime se potencira razvoj turističke ponude prema NP Paklenica i obratno. Luka Ražanac inače ima status Morske luke za javni promet.

Duž obalnog područja predviđena je izgradnja i uređenje privezišta (komunalni vez), istezališta s površinama za popravak i održavanje brodica, te drugih pratećih sadržaja, a prema cjelovitom rješenju obalne površine i pripadajućeg dijela morskog akvatorija.

Morske luke i lučice

Kako je čitavo podvelebitsko područje, zbog svog geostrateškog položaja oduvijek bilo orijentirano na more, formirala su se pristaništa na za to najprikladnijim mjestima u uvalicama podno zaselaka. Na tim mjestima danas, poticajima turističkoga razvitka povećavaju i pretvaraju u veća građevinska područja. Valorizacijom naznačenih čimbenika prostorni plan općine Ražanac respektira u cijelosti tradicionalne vrijednosti nastale na ovom prostoru. U tom smislu na području općine Ražanac utvrđen je lučki prostor s maksimalnim kapacitetima i osnovnom namjenom luke kako slijedi:

NASELJE	OPIS	PLANIRANI KAPACITET (broj vezova)
JOVIĆI	U. Radanovica – komunalni vez (KV) postojeća luka za potrebe stanovnika	do 25
RAŽANAC	Mjesna luka (u naselju) – Luka otvorena za javni promet – lokalnog značaja uključujući i komunalni vez (K), nautički vez u tranzitu, vez ribarskih i turističkih brodova u tranzitu (postojeća luka)	do 200 175
	Ug.-turistička zona Gajinovica – privez (P), turistička luka	50
LJUBAČ	Ug.-turistička zona Dvorine (uv. Trapoline) – privez (P), turistička luka	75
	Ug.-turistička zona Ljubački stanovi – privez (P), turistička luka	50
	Mjesna luka (Ljubačka vala) – Luka otvorena za javni promet lokalnog značaja uključujući i komunalni vez (KV), nautički vez u tranzitu, vez ribarskih i turističkih brodova u tranzitu. postojeća luka	do 125
	Ljubački stanovi – komunalni vez (KV) postojeća luka za potrebe stanovnika	do 75
RTINA	Ug.-turistička zona uv. Draganica – privez (P) - turistička luka	do 75 60
	Miletića porat – komunalni vez (K) privezište u komercijalne svrhe (Pr) postojeća luka za potrebe stanovnika	do 40 35
	Miletići – komunalni vez (KV) postojeća luka za potrebe stanovnika	do 10
	Benići – komunalni vez (KV) postojeća luka za potrebe stanovnika	do 10
	Vrankovići – komunalni vez (KV) postojeća luka za potrebe stanovnika	do 25 20
	Stošići – komunalni vez (KV) postojeća luka za potrebe stanovnika	do 40 30
	Tabari - komunalni vez (KV) postojeća luka za potrebe stanovnika	do 10
	Uv. Plemići - Luka otvorena za javni promet – lokalnog značaja uključujući i komunalni vez (KV), nautički vez u tranzitu, vez ribarskih i turističkih brodova u tranzitu. postojeća luka	do 125 85
	Rt Jurnovica - alternativno trajekt. pristanište (JP) postojeće pristanište	-
Ukupno :		875 850

Navedeni kapaciteti odnose se kumulativno za cijeli lučki prostor, a UPU-om treba odrediti optimalni broj vezova ovisno o prostornim mogućnostima i maritimnim uvjetima.

U sklopu izrade detaljnijih planova gravitirajućeg obalnog područja treba definirati i način uređenja lučkog prostora. To pretpostavlja utvrđivanje vrste i broja vezova, uređaja i opreme lučice, te način izvođenja objekata infrastrukture i substrukture.

Pomorski promet na području općine Ražanac u funkciji je razvoja nautičkog i športskog turizma duž akvatorija Velebitskog kanala, a ima i značajnu ulogu za potrebe smještaja plovila domaćeg stanovništva.

Pomorski promet temelji se na razvoju luke Ražanac kao veze s lukom Starigrad na suprotnoj strani obale Velebitskog kanala.

Duž obalnog područja predviđena je izgradnja i uređenje privezišta, istezališta s površinama za popravak i održavanje brodica, te drugih pratećih sadržaja, a prema cjelovitom rješenju obalne površine i pripadajućeg dijela morskog akvatorija.

3.5.1.4. Telekomunikacije

Budući nisu ostvareni preduvjeti za kvalitetno telekomunikacijsko povezivanje, jer su komutacije povezane RR sustavima prijenosa, kao i sustavima prijenosa preko mrežne EKI i povezane opreme potrebno je planirati kvalitetno povezivanje preko svjetlovodnih kabela.

Trasu svjetlovodnog kabela planirati od Slivnice Donje, preko Jovića do Ražanca i Ljupča. Od ove glavne trase predvidjeti ogranke za Radovin, Rtinu i Krnezu.

Ovim se osigurava i veliki kapacitet spojnih veza, što je osobito važno za buduće zahtjeve korisnika telekomunikacijskih usluga. Te usluge će biti dostupne uvođenjem širokopojasne mreže (BISDN) čije brzine prijenosa će biti i preko 622 Mbit/s, a za te brzine prijenosa kao medij će se moći koristiti samo svjetlovodni kabeli.

EKI i povezana oprema u Krnezi i Ljupču, koja radi preko zračnih TK kabela, treba zamijeniti sa podzemnim kabelima.

EKI i povezanu opremu treba izgraditi tako da svakom domaćinstvu omogući kvalitetno korištenje usluga telefonije s lakim uvođenjem novih usluga.

Lokalne komutacije, odnosno telefonske centrale postoje u: Ražancu, Rtini, Radovinu, Jovićima, Ljupču i Krnezi. Komutacije su udaljeni pretplatnički sustavi RSS komutacijskog sustava AXE10, proizvodnje Ericsson – Nikola Tesla. One udovoljavaju suvremenim telekomunikacijskim zahtjevima i imaju mogućnost, po potrebi, lakog proširenja na veće kapacitete.

Te komutacije su povezane na nadređenu komutaciju AXE10 u Zadru, digitalnim sustavima prijenosa, različitog tipa. Komutacija u Ljupču povezana je na Zadar RR (radio-relejni) sustavom prijenosa preko RR postaje Sv. Mihovil na Ugljanu. Komutacije u Rtini i Ražancu su preko TK mrežnog kabela i RR postaje Ljubač povezane na Zadar. Komutacija Krneza je RR sustavom prijenosa povezana sa RR postajom Ljubač, te tako i sa Zadrom. Komutacija Jovići je RR sustavom prijenosa povezana preko RR postaje Sv. Mihovil povezana sa Zadrom. Komutacija Radovin je preko mrežnog kabela povezana sa RR postajom Jovići, te dalje prema Zadru.

Svaka od šest navedenih komutacija ima izgrađenu pripadajuću mjesnu EKI i povezanu opremu na koju su povezani telefonski pretplatnici.

EKI i povezana oprema Ražanac je izgrađena 1997.g. podzemna je i dostatnog kapaciteta za sadašnje i buduće potrebe.

EKI i povezana oprema Rtina je izgrađena 1998.g. podzemna je i dostatnog kapaciteta za sadašnje i buduće potrebe.

EKI i povezana oprema Radovin je izgrađena 1999.g. podzemna je i dostatnog kapaciteta za sadašnje i buduće potrebe.

EKI i povezana oprema Jovići je izgrađena 1991.g. i podzemna je.

EKI i povezana oprema Ljubač je izgrađena 1991.g. uglavnom je podzemna i dostatnog kapaciteta za sadašnje i buduće potrebe.

EKI i povezana oprema Krneza je izgrađena 2000.g. kombinacija podzemne i zračne mreže.

U segmentu pokretnih komunikacija područje općine Ražanac je zadovoljavajuće pokriveno signalima sustavima pokretnih komunikacija. Pokrivenost signalom je prvenstveno omogućena baznom postajom na brdu Stojići, te u manjoj mjeri baznim postajama koje se nalaze izvan područja Općine.

3.5.2. Elektroenergetski sustav

Za nove elektroenergetske izvore, moguće je nedvojbeno konstatirati, njihovu razvojnu potrebu kako na nivou cijele države tako i na nivou županije. To proizlazi iz usporednih podataka o potrošnji električne energije po stanovniku koji su u 1996. godini registrirani, oko 1800 kWh/st., za Splitsku županiju oko 2450 kWh/st., za regiju Dalmacije oko 2150 kWh/st., za Hrvatsku oko 2430 kWh/st., dočim je ista proizvodnja u Poljskoj, Španjolskoj, Rumunjskoj, Grčkoj i Bugarskoj skoro za 50% veća, u Švicarskoj, Njemačkoj, Danskoj, Japanu otprilike za 150% veća, a u SAD za 550% veća. U Albaniji je ona za oko 100% manja nego u Hrvatskoj. Za preferiranu proizvodnju električne energije u hidrocentralama, na području naše županije više ne postoje značajni potencijali. Zato je potrebno svakako planirati izgradnju i drugih mogućih izvora energije kako za proizvodnju električne energije tako i za ostale energetske potrebe. Istovremeno postojeće resurse treba racionalno koristiti što svakako znači smanjivanje gubitaka odnosno smanjivanje emisije energije u zrak, vodu i tlo, a također što više uvoditi u korištenje male alternativne izvore.

Od prihvatljivih resursa za buduće elektroenergetske izvore razmatraju se termo izvori na plin. Na području županije djelomično su izvršena istraživanja nekoliko lokaliteta za gradnju takvih vrste objekata. U odabiru pogodnosti za gradnju pojedine vrste objekata prioritet treba dati plinskim postrojenjima, stoga što je tada moguće rješavati energetiku i plinifikacijom. Takvi objekti i kao elektroenergetski mogu i trebaju biti što bliže većim potrošačkim centrima, pošto je tada moguće dobro iskoristiti i inače otpadnu energiju u procesu elektrane. Za razliku od plinskih postrojenja, termoelektrane na ugljen trebaju biti što dalje od potrošačkih centara i pored najstrožih ekoloških zahtjeva u rješavanju.

Općina Ražanac opskrbljuje se električnom energijom u sklopu jedinstvenog elektroenergetskog sustava Zadarske županije i to na način da je područje priključeno na podzemni 10(20)kV kabel iz TS 110kV NIN. Osim ovog napajanja postoji još i zračni dalekovod 10kV koji je sada u rezervi, a napaja se iz NINA. Rasplet visoki napon u općini Ražanac izveden je zračnim dalekovodom na drvenim stupovima 10(20)kV.

U razvoju elektroenergetskih vodova moraju se gdje je to moguće postojeći dalekovodi, koji često ostaju bez napona zbog posolice i bure zamijeniti sa podzemnim kabelom 20kV, radi veće pogonske sigurnosti i većeg kapaciteta prijenosa električne energije.

Elektroenergetski sustav se može etapno realizirati i nadograditi elementima (trafostanice, VN i NN kabeli itd.) koji nisu predviđeni ovim Planom, a u skladu su s uvjetima HEP-a i važećim propisima RH.

Također su moguća odstupanja trasa elektroenergetske mreže zbog prilagođavanja uvjetima na terenu

3.5.2a. Plinifikacija

Za županijsku distributivnu mrežu izrađena je Studija opskrbe prirodnim plinom Zadarske županije i Idejni projekt opskrbe prirodnim plinom Zadarske županije kojima su određene, između ostaloga, trase plinovoda te regulacijske stanice.

U prvoj fazi planirana je plinifikacija većih urbanih središta, tj. gradova Zadra, Biograda i Benkovca i ostavljena je mogućnost da se do izgradnje magistralnog plinovoda BOSILJEVO -SPLIT i mreže distributivnih visokotlačnih plinovoda opskrba ostvaruje miješanim odnosno isparenim ukapljenim naftnim plinom (tzv. "satelitska plinska opskrba" - za veća konzumna područja). Od MRS opskrba će se dalje omogućiti sustavom visokotlačnih plinovoda, maksimalnog radnog tlaka 6 – 16 ili 16 – 25 bar predtlaka ili srednjetačnim plinovodima (4 bar predtlaka) za područja u okruženju MRS. Tlak visokotlačnog sustava će se u redukcijskim stanicama reducirati na vrijednost tlaka srednjetačnih plinovoda maksimalnog radnog tlaka 4 bar predtlaka ili vrijednost tlaka niskotlačnih plinovoda maksimalnog radnog tlaka 100 mbar. Opskrba Ražanca ostvariti će se iz MRS Zadar te redukcijske stanice Ražanac.

Planom su naznačene trasa za izgradnju visokotlačnog distributivnog plinovoda (6 – 16 ili 16 – 25 bar predtlaka), trase niskotlačnih plinovoda i lokacija redukcijske stanice Ražanac.

3.5.3. Vodnogospodarski sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja)

3.5.3.1. Vodoopskrba

Pri izradi prikaza rješenja postojeće i planirane vodoopskrbe na području općine Ražanac u ovom Prostornom planu uređenja korištena je sljedeća projektna dokumentacija:

- "Vodoopskrba sjevernog dijela općine Zadar - gravitacijski vod Radovin-Škripača" - glavni projekt, izrađen svibnja 1996. godine od "IPZ" d.d. iz Zagreba,
- "Vodosprema Ražanac" - izvedbeni projekt, izrađen veljače 1996. godine od "IPZ" d.d. iz Zagreba,
- "Vodoopskrba naselja Jovići, Radovin, Donja Slivnica i okolni zaseoci" - idejno rješenje V1-6395, izrađeno studenog 1999. godine od "IPZ" d.d. iz Zagreba,
- "Vodoopskrba naselja Ljubački Stanovi i Ljubač" - glavni projekt V1-6397/2, izrađen studenog 2000. godine od "IPZ" d.d. iz Zagreba,
- "Vodoopskrba naselja Krneza i Mataci" - glavni projekt V1-6397/4, izrađen siječnja 2001. godine od "IPZ" d.d. iz Zagreba,
- "Vodoopskrba zaseoka Čolaci" - glavni projekt V1-6397/3, izrađen studenog 2000. godine od "IPZ" d.d. iz Zagreba,
- "Vodoopskrba naselja Škulići, Rudići i Garići" - glavni projekt V1-6396, izrađen veljače 2000. godine od "IPZ" d.d. iz Zagreba,
- "Vodoopskrba naselja Jordani i Stojići" - izvedbeni projekt V1-6397/1, izrađen studenog 2000. godine od "IPZ" d.d. iz Zagreba,
- "Glavni cijevni vod kroz naselje Rtina" - izvedbeni projekt T.D. 037/93, izrađen od "Hidroprojekt" iz Zadra.
- "Cjevovod Rtina" - izvedbeni projekt TD 172, izrađen svibnja 2000. godine od "D&Z" d.o.o. iz Zadra.
- „Spojni cjevovod Vodosprema Ražanac - istočni dio naselja Ražanac“ - glavni projekt za ishodenje građevinske dozvole TD H-1528, izrađen u prosincu 2015. godine od „Block-projekt“ d.o.o. iz Zadra

„Kostur“ vodoopskrbnog sustava na području općine je izgrađen, što uključuje vodovodne mreže naselja Ljubač, Ljubački stanovi, Krneza, Mataci, Čolaci, Jordani i Stojići.

Vodoopskrba naselja Ražanac omogućena je preko dvije vodospreme (Ražanac-stara $V=200\text{ m}^3$ i Ražanac-nova $V=1000\text{ m}^3$).

Najviše poteškoća u vodoopskrbi pojavljuje se upravo u naselju Ražanac. Trenutna vodoopskrba naselja je funkcionalno loše riješena pa je u pojedinim dijelovima naselja tlak u mreži prenizak, a u drugim dijelovima previsok, zbog čega dolazi ili do otežane vodoopskrbe ili do puknuća cjevovoda. Izgradnjom cjevovoda do vodospreme Škulići prema naselju u duljini od cca 900 m, za koji je već izrađen projekt, te razdvajanjem same mreže naselja na dvije odvojene cjeline omogućiti će se kvalitetnija vodoopskrba južnog, višeg područja naselja s nedostatnim tlakom, rasterećenje postojećeg glavnog dovodnog cjevovoda kojim se opskrbljuje cijela mreža iz starog vodospremnika te veća iskorištenost vodospremnika Škulići.

Vodoopskrba naselja Jovići osigurana je izgradnjom dovodnog cjevovoda sa spojem na magistralni cjevovod „sjeverni pravac“, te procrpne stanice Bistrići kojom se voda preko spomenutog dovodnog cjevovoda „tlači“ do potrošača u samom naselju. Također je izgrađen i vodospremnik Jovići zapremnine $V=250\text{ m}^3$ koji „regulira“ oscilacije potrošnje vode naselja.

Izgradnjom hidroforne postaje unutar zasunske komore vodospremnika Škulići te tlačnog cjevovoda osigurana je vodoopskrba naselja Škulići, Rudići i Garići.

Izgradnjom duktilnog cjevovoda $\Phi 200\text{ mm}$ od vodospremnika Škulići do spoja na mjesnu vodovodnu mrežu naselja Rtina osigurana je vodoopskrba potrošača u naselju Rtina sa „zrmanjskom vodom“ te je prestala potreba za korištenjem vode iz lokalnih izvora Mramor i Gradina koji su stavljeni izvan funkcije.

Budući da je na području općine Ražanac izgrađen glavni magistralni cjevovod, a na potezu: okno Grabovac (spoj na regionalni cjevovod)-Radovin-Ražanac, tzv. "sjeverni pravac", te vodospremnici "Škripača" i "Ražanac – nova" (zapremine $V=1000\text{ m}^3$) stvoreni su osnovni preduvjeti za konačno kvalitetno i trajno rješenje vodoopskrbe svih naselja, postojećih i planiranih gospodarskih sadržaja na području ove općine.

Vodoopskrba na području općine Ražanac mora se rješavati u etapama, tako da svaka etapa predstavlja zasebnu zaokruženu cjelinu, koja će se u potpunosti uklopiti u prihvaćeno konačno tehničko rješenje.

Vodoopskrba naselja: Ljubač, Ljubački Stanovi, Krneza i Mataci, riješena je izgradnjom zasebnog vodoopskrbnog sustava koji se veže na postojeći vodospremnik "Škripača", zapremine $V=1000\text{ m}^3$. Sastavni dijelovi ovog sustava su: zajednički glavni cjevovod $L=930,0\text{ m}$, ogranak za naselja: Krneza i Mataci, ogranak za naselja: Ljubač i Ljubački Stanovi, te mjesna vodovodna mreža ovih naselja. Na oba ogranka moraju se ugraditi reducir ventili kako bi se osigurali maksimalni hidrostatski tlakovi u dopuštenim granicama za područje ovih naselja.

Vodoopskrba mjesta Čolaci riješena je preko ogranka koji se direktno priključuje na glavni postojeći spojni cjevovod Radovin-vodospremnik "Škripača".

Za rješenje vodoopskrbe dijelova naselja Podvršje: Jordani i Stojići u prvoj etapi je izgrađen ogranak koji je spojen na već izgrađeni opskrbni cjevovod za mjesta: Mataci, Miletići i Rukavine i koji je već spojen direktno na magistralni cjevovod sjevernog pravca. U konačnosti kad potrošnja poraste toliko da u ovom ogranku neće biti dovoljno tlaka izgradit će se vodospremnik "Podvršje", zapremine $V=200\text{ m}^3$ i pripadajuća procrpna postaja "Podvršje".

Izgradnjom vodospremnika "Ražanac – novi" stvoreni su uvjeti i za kvalitetno rješenje vodoopskrbe svih naselja, koja se nalaze u blizini ovog vodospremnika, a uz državnu cestu D 106, (Škulići, Rudići, Garići i Rtina).

Zbog visinskih kota terena za redovnu vodoopskrbu naselja: Škulići, Rudići i Garići izgrađen je poseban ogranak s odgovarajućom hidroforском postajom. Hidroforска postaja izvedena je u zasunskoj komori vodospremnika "Ražanac".

Da bi se otklonili postojeći problemi u vodoopskrbi naselja Rtina, koji su posljedica nedovoljne izdašnosti lokalnih izvorišta ("Gradina" i "Mramor"), i trajno kvalitetno riješila vodoopskrba ovog naselja izgrađen je glavni opskrbni cjevovod kojim se „zrmanjska voda“ preko vodospremnika Ražanac-novi dovodi do potrošača na području naselja Rtina. Ovaj cjevovod $\varnothing 200\text{ mm}$, dužine cca 3,2 km, je izgrađen duž sjeverne strane koridora državne ceste D 106, od vodospremnika "Ražanac" do spoja na već izgrađenu dionicu glavnog cjevovoda kroz naselje Rtina, u zaseoku Ševerdići.

Na novi cjevovod prema naselju Rtina treba izvršiti i privremeni spoj postojećeg tlačnog cjevovoda za naselje Ražanac, čime će se ostvariti spajanje ovog naselja na regionalni vodoopskrbni sustav i riješiti problem vodoopskrbe za sljedećih cca 10 godina. U konačnosti i za naselja Ražanac treba izgraditi novi glavni opskrbni cjevovod iz vodospremnika "Ražanac".

Za rješenje vodoopskrbe dijela općine Ražanac, koji obuhvaća naselja: Jovići, Radovin, Donja Slivnica i okolne zaseoke: Rudarići, Mioćići, Dokozići, Bolonjići, Dundovići, Beretini, Marasovići, Bistrići, Paići, Barići, Przići, Burelići i Zekići, mora se izgraditi zaseban vodoopskrbni sustav, a prema prihvaćenoj varijanti iz posebnog idejnog rješenja.

Ovaj vodoopskrbni sustav priključuje se na već izgrađeni magistralni cjevovod, "sjeverni pravac", koji vodi od spoja s regionalnim cjevovodom Zrmanja-Zadar prema račvi od koje se posebno odvajaju cjevovodi prema vodospremniku "Škripača", odnosno vodospremniku "Ražanac-novi".

Ovaj vodoopskrbni sustav podijeljen je na dva podsustava.

Preko prvog većeg podsustava rješava se vodoopskrba najvećeg broja navedenih naselja i zaseoka. Preko crpne postaje "Bistrići" voda se dovodi do vodospremnika "Jovići", zapremine $V=250\text{ m}^3$, iz kojeg se distribuira prema potrošačima.

Preko drugog manjeg podsustava, a koji su priključuje na magistralni cjevovod koji vodi od račve prema vodospremniku "Ražanac", rješava se vodoopskrba zaseoka: Rudarići, Mioćići, Bolonjići i Dokozići. Zbog viših kota terena mora se izgraditi hidroforска postaja "Rudarići".

U prvoj etapi, zbog manje potrošnje nije nužna izgradnja hidroforских postaja, jer će u najvećem dijelu dana hidrostatski pritisak biti dovoljan da zadovolji požarni pritisak.

Za sva postojeća izvorišta na području općine Ražanac, a koja imaju lokalno značenje, utvrđene su zone sanitarne zaštite kako bi se voda ovih izvorišta i dalje mogla koristiti za napajanje stoke, te za piće u izvanrednim situacijama. Sukladno važećoj zakonskoj regulativi Općina je dužna donijeti adekvatnu Odluku o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvora vode za piće, a radi zaštite od onečišćavanja podzemne i izvorske vode na cjelokupnom području općine Ražanac.

Prema elaboratu "Hidrogeološki istražni radovi za prijedlog zona sanitarne zaštite crpilišta Zadarskog vodovoda", izrađenog od Instituta za geološka istraživanja iz Zagreba 1994. godine, jugozapadno rubno područje općine Ražanac ulazi u sastav slivnog područja Bokanjac – Poličnik. Veći dio je III zona

sanitarne zaštite koja obuhvaća periferni dio sliva. Manji dio je II zona sanitarne zaštite koja obuhvaća blisko zaleđe crpilišta Golubinka.

Zaštitne mjere na ovom području treba provoditi prema odredbama iz Odluke o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvora vode za piće, objavljene u Službenom glasniku Zadarske županije, br. 3/98, a radi zaštite od onečišćavanja podzemne i izvorske vode pripadajućeg slivnog područja Bokanjac – Poličnik.

Planom se propisuju minimalne širine koridora (zaštitnih pojasa) u ovisnosti o profilu cjevovoda kako slijedi:

- za cjevovode $\Phi 500$ mm najmanje 11 m
- za cjevovode $\Phi 450$ mm najmanje 10 m
- za cjevovode $\Phi 350$ mm najmanje 9 m
- za cjevovode $\Phi 300$ mm najmanje 8 m
- za cjevovode $\Phi 250$ mm najmanje 7 m
- za cjevovode $\Phi 200$ mm i manje najmanje 6,5 m

Temelji čvrstih ili montažnih stambenih i poslovnih građevina od osi cjevovoda moraju biti udaljeni najmanje:

- 4,0 m za cjevovode $\Phi 500$ i $\Phi 400$ mm
- 3,75 m za cjevovode $\Phi 350$ mm
- 3,5 m za cjevovode $\Phi 300$ mm
- 3,25 m za cjevovode $\Phi 250$ mm i $\Phi 200$ mm
- 3,0 m za cjevovode profila manjeg od $\Phi 200$ mm

Temelji ogradnih zidova ili ograde bez temelja od osi cjevovoda moraju biti udaljeni najmanje:

- 1,25 m za cjevovode $\Phi 350$ mm – $\Phi 500$ mm
- 1,0 m za cjevovode $\Phi 200$ mm – $\Phi 300$ mm
- 0,75 m za cjevovode profila manjeg od $\Phi 200$ mm

Stabla (drvoredi) od osi cjevovoda moraju biti udaljeni najmanje:

- 2,5 m za cjevovode $\Phi 400$ -500 mm
- 2,0 m za cjevovode $\Phi 250$ -350 mm
- 1,5 m za cjevovode profila do 200 mm

Vodopskrbni cjevovodi i elektroenergetski kabeli se u načelu moraju predvidjeti na suprotnim stranama koridora (kolnika), a minimalni svijetli razmak stjenke ili zaštitne cijevi druge instalacije od stjenke vodovodne cijevi u horizontalnoj projekciji mora iznositi:

- za kanalizaciju najmanje 3,0 m
- za SN kabel najmanje 1,5 m
- za NN kabel najmanje 1,0 m
- za TK kabel najmanje 1,0 m
- za razvodni opskrbni plinovod najmanje 1,0 m

Navedeni se razmaci mogu smanjiti u slučaju izuzetno malog raspoloživog prostora i teških uvjeta izvođenja vodovoda i/ili drugih instalacija primjenom posebnih projektnih rješenja zaštite i uz suglasnost Vodovoda d.o.o. Zadar i institucija koje gospodare drugim instalacijama.

Proračun ukupne potrošnje vode na području mjesta Ražanac:

Na području mjesta Ražanac planira se u konačnosti 931 stanovnik i 1750 kreveta u turističkim zonama za koje treba osigurati dovoljnu količinu vode u danu maksimalne potrošnje. Odabrana je specifična potrošnja vode prema slijedećoj tablici:

potrošači	br. korisnika	potrošnja [l/dan/korisnik]	ukupna potrošnja [l/dan]
stanovništvo	931	120	111720
turističke zone	1750	200	350000

Ukupno	461720
---------------	---------------

Potrebe za vodom u konačnoj fazi izgradnje na području općine iznose:

- *srednja dnevna količina vode*
 $q_{sr} = 461720 / 3600 \times 24 = \mathbf{5,34 \text{ l/s}}$
- *maksimalna dnevna količina vode*
 koeficijent dnevne neravnomjernosti: $K_D = 1,7$
 $q_{max. \text{ dnevno}} = 5,34 \times 1,7 = \mathbf{9,08 \text{ l/s}}$
- *maksimalna satna količina vode*
 koeficijent satne neravnomjernosti: $K_S = 2,50$
 $q_{max. \text{ satno}} = 9,08 \times 2,5 = \mathbf{22,7 \text{ l/s}}$

Za komunalne potrebe i polijevanje potrebno je osigurati 20% od $q_{max. \text{ dnev.}}$, tj.:

$$q_{komunlno} = 9,08 \times 0,20 = \mathbf{1,82 \text{ l/s}}$$

Za gubitke treba osigurati količinu vode od 10% od $q_{max. \text{ dnev.}}$, tj.:

$$q_{gubici} = 9,08 \times 0,10 = \mathbf{0,91 \text{ l/s}}$$

Stoga ukupna maksimalna količina vode potrebna za rješenje vodoopskrbe na području mjesta Ražanac u konačnoj fazi izgradnje iznosi:

$$q_{uk} = 22,70 + 1,82 + 0,91 = \mathbf{25,43 \text{ l/s}}$$

Proračun ukupne potrošnje vode na području mjesta Rtina:

Na području mjesta Rtina planira se u konačnosti 448 stanovnika i 1750 kreveta u turističkim zonama za koje treba osigurati dovoljnu količinu vode u danu maksimalne potrošnje. Odabrana je specifična potrošnja vode prema slijedećoj tablici:

potrošači	br. korisnika	potrošnja [l/dan/korisnik]	ukupna potrošnja [l/dan]
stanovništvo	448	120	53760
turističke zone	1750	200	350000
Ukupno			403760

Potrebe za vodom u konačnoj fazi izgradnje na području općine iznose:

- *srednja dnevna količina vode*
 $q_{sr} = 403760 / 3600 \times 24 = \mathbf{4,67 \text{ l/s}}$
- *maksimalna dnevna količina vode*
 koeficijent dnevne neravnomjernosti: $K_D = 1,7$
 $q_{max. \text{ dnevno}} = 4,67 \times 1,7 = \mathbf{7,94 \text{ l/s}}$
- *maksimalna satna količina vode*
 koeficijent satne neravnomjernosti: $K_S = 2,50$
 $q_{max. \text{ satno}} = 7,94 \times 2,5 = \mathbf{19,85 \text{ l/s}}$

Za komunalne potrebe i polijevanje potrebno je osigurati 20% od $q_{max. \text{ dnev.}}$, tj.:

$$q_{komunlno} = 7,94 \times 0,20 = \mathbf{1,59 \text{ l/s}}$$

Za gubitke treba osigurati količinu vode od 10% od $q_{max. \text{ dnev.}}$, tj.:

$$q_{gubici} = 7,94 \times 0,10 = \mathbf{0,79 \text{ l/s}}$$

Stoga ukupna maksimalna količina vode potrebna za rješenje vodoopskrbe na području mjesta Ražanac u konačnoj fazi izgradnje iznosi:

$$q_{uk} = 19,85 + 1,59 + 0,79 = \mathbf{22,23 \text{ l/s}}$$

Proračun ukupne potrošnje vode na području mjesta Radovin:

Na području mjesta Radovin planira se u konačnosti 554 stanovnika za koje treba osigurati dovoljnu količinu vode u danu maksimalne potrošnje. Odabrana je specifična potrošnja vode prema slijedećoj tablici:

potrošači	br. korisnika	potrošnja [l/dan/korisnik]	ukupna potrošnja [l/dan]
stanovništvo	554	120	66480
Ukupno			66480

Potrebe za vodom u konačnoj fazi izgradnje na području općine iznose:

- srednja dnevna količina vode
 $q_{sr} = 66480 / 3600 \times 24 = 0,77 \text{ l/s}$
- maksimalna dnevna količina vode
 koeficijent dnevne neravnomjernosti: $K_D = 1,5$
 $q_{max. dnevno} = 0,77 \times 1,5 = 1,16 \text{ l/s}$
- maksimalna satna količina vode
 koeficijent satne neravnomjernosti: $K_S = 2,0$
 $q_{max. satno} = 1,16 \times 2,0 = 2,32 \text{ l/s}$

Za komunalne potrebe i polijevanje potrebno je osigurati 20% od $q_{max, dnev.}$, tj.:

$$q_{komunino} = 1,16 \times 0,20 = 0,23 \text{ l/s}$$

Za gubitke treba osigurati količinu vode od 10% od $q_{max, dnev.}$, tj.:

$$q_{gubici} = 1,16 \times 0,10 = 0,17 \text{ l/s}$$

Stoga ukupna maksimalna količina vode potrebna za rješenje vodoopskrbe na području mjesta Ražanac u konačnoj fazi izgradnje iznosi:

$$q_{uk} = 2,32 + 0,23 + 0,17 = 2,72 \text{ l/s}$$

Proračun ukupne potrošnje vode na području mjesta Ljubač:

Na području mjesta Ljubač planira se u konačnosti 460 stanovnika za koje treba osigurati dovoljnu količinu vode u danu maksimalne potrošnje. Odabrana je specifična potrošnja vode prema slijedećoj tablici:

potrošači	br. korisnika	potrošnja [l/dan/korisnik]	ukupna potrošnja [l/dan]
stanovništvo	460	120	55200
Ukupno			55200

Potrebe za vodom u konačnoj fazi izgradnje na području općine iznose:

- srednja dnevna količina vode
 $q_{sr} = 55200 / 3600 \times 24 = 0,64 \text{ l/s}$
- maksimalna dnevna količina vode
 koeficijent dnevne neravnomjernosti: $K_D = 1,5$
 $q_{max. dnevno} = 0,64 \times 1,5 = 0,96 \text{ l/s}$
- maksimalna satna količina vode
 koeficijent satne neravnomjernosti: $K_S = 2,0$
 $q_{max. satno} = 0,96 \times 2,0 = 1,92 \text{ l/s}$

Za komunalne potrebe i polijevanje potrebno je osigurati 20% od $q_{max, dnev.}$, tj.:

$$q_{komunlno} = 0,96 \times 0,20 = \mathbf{0,19 \text{ l/s}}$$

Za gubitke treba osigurati količinu vode od 10% od $q_{max, dnev}$, tj.:

$$q_{gubici} = 0,96 \times 0,10 = \mathbf{0,1 \text{ l/s}}$$

Stoga ukupna maksimalna količina vode potrebna za rješenje vodoopskrbe na području mjesta Ražanac u konačnoj fazi izgradnje iznosi:

$$q_{uk} = 1,92 + 0,19 + 0,1 = \mathbf{2,21 \text{ l/s}}$$

Proračun ukupne potrošnje vode na području mjesta Jovići:

Na području mjesta Jovići planira se u konačnosti 331 stanovnik za koje treba osigurati dovoljnu količinu vode u danu maksimalne potrošnje. Odabrana je specifična potrošnja vode prema slijedećoj tablici:

potrošači	br. korisnika	potrošnja [l/dan/korisnik]	ukupna potrošnja [l/dan]
stanovništvo	331	120	39720
Ukupno			39720

Potrebe za vodom u konačnoj fazi izgradnje na području općine iznose:

- srednja dnevna količina vode
 $q_{sr} = 39720 / 3600 \times 24 = \mathbf{0,46 \text{ l/s}}$
- maksimalna dnevna količina vode
 koeficijent dnevne neravnomjernosti: $K_D = 1,5$
 $q_{max, dnevno} = 0,46 \times 1,5 = \mathbf{0,69 \text{ l/s}}$
- maksimalna satna količina vode
 koeficijent satne neravnomjernosti: $K_S = 2,0$
 $q_{max, satno} = 0,69 \times 2,0 = \mathbf{1,38 \text{ l/s}}$

Za komunalne potrebe i polijevanje potrebno je osigurati 20% od $q_{max, dnev}$, tj.:

$$q_{komunlno} = 0,69 \times 0,20 = \mathbf{0,14 \text{ l/s}}$$

Za gubitke treba osigurati količinu vode od 10% od $q_{max, dnev}$, tj.:

$$q_{gubici} = 0,69 \times 0,10 = \mathbf{0,07 \text{ l/s}}$$

Stoga ukupna maksimalna količina vode potrebna za rješenje vodoopskrbe na području mjesta Ražanac u konačnoj fazi izgradnje iznosi:

$$q_{uk} = 1,38 + 0,14 + 0,07 = \mathbf{1,59 \text{ l/s}}$$

Proračun ukupne potrošnje vode na području mjesta Krneza:

Na području mjesta Krneza planira se u konačnosti 170 stanovnika za koje treba osigurati dovoljnu količinu vode u danu maksimalne potrošnje. Odabrana je specifična potrošnja vode prema slijedećoj tablici:

potrošači	br. korisnika	potrošnja [l/dan/korisnik]	ukupna potrošnja [l/dan]
stanovništvo	170	120	20400
Ukupno			20400

Potrebe za vodom u konačnoj fazi izgradnje na području općine iznose:

- srednja dnevna količina vode
 $q_{sr} = 20400 / 3600 \times 24 = \mathbf{0,24 \text{ l/s}}$

- *maksimalna dnevna količina vode*
koeficijent dnevne neravnomjernosti: $K_D=1,5$
 $q_{\max. \text{ dnevno}} = 0,24 \times 1,5 = \mathbf{0,36 \text{ l/s}}$
- *maksimalna satna količina vode*
koeficijent satne neravnomjernosti: $K_S=2,0$
 $q_{\max. \text{ satno}} = 0,36 \times 2,0 = \mathbf{0,72 \text{ l/s}}$

Za komunalne potrebe i polijevanje potrebno je osigurati 20% od $q_{\max, \text{ dnev.}}$, tj.:

$$q_{\text{komunlno}} = 0,36 \times 0,20 = \mathbf{0,07 \text{ l/s}}$$

Za gubitke treba osigurati količinu vode od 10% od $q_{\max, \text{ dnev.}}$, tj.:

$$q_{\text{gubici}} = 0,36 \times 0,10 = \mathbf{0,04 \text{ l/s}}$$

Stoga ukupna maksimalna količina vode potrebna za rješenje vodoopskrbe na području mjesta Ražanac u konačnoj fazi izgradnje iznosi:

$$q_{\text{uk}} = 0,72 + 0,07 + 0,04 = \mathbf{0,83 \text{ l/s}}$$

Obzirom na planirani tip izgradnje na području obuhvata općine treba za potrebu protupožarne zaštite prema postojećim Pravilnikom o *hidrantskoj mreži za gašenje požara* osigurati najmanju količinu vode po jednom požaru od $q_{\text{pož}} = \mathbf{10,00 \text{ l/s}}$, koja je potrebna za istovremeni rad dva protupožarna hidranta pojedinačnog kapaciteta 5,0 l/s.

Na temelju gore navedenoga, maksimalna potrebna količina vode na području čitave Općine Ražanac iznosi:

$$q_{\text{uk}} = 25,43 + 22,23 + 2,72 + 2,21 + 1,59 + 0,83 + 10 = \mathbf{65,01 \text{ l/s}}$$

3.5.3.2. Odvodnja

Za područje općine Ražanac još uvijek nije u potpunosti izrađeno adekvatno koncepcijsko rješenje sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda. Nisu izvršeni ni odgovarajući oceanografski istražni radovi pripadajućeg dijela morskog akvatorija Velebitskog kanala i Ljubačkog zaljeva, a kako bi se utvrdilo tzv. "nulto stanje" ovih prijemnika najvećeg dijela otpadnih voda s ovog dijela područja Zadarske županije.

Da bi se osigurao planirani društveni i gospodarski razvoj, te izbjegli neželjeni utjecaji na prirodnu ravnotežu postojećeg vodnog ekosustava, na cjelokupnom području općine Ražanac treba provesti kvalitetnu zaštitu cjelokupnog okoliša od svakog oblika zagađivanja, naročito od otpadnih voda iz naselja.

U protivnom, ako se nastavi sa sadašnjim načinom upravljanja otpadnim vodama na ovom području, nastat će nepoželjne promjene u okolišu koje će značajno utjecati na: pogoršanje kvalitete površinskih voda, prvenstveno mora, povećanje opasnosti za ljudsko zdravlje, smanjenje vrijednosti građevnog zemljišta, gubitak prihoda od turizma uslijed smanjenja broja posjetilaca zbog sniženja kvalitete vode i kupališnih prostora, te smanjenje prihoda od ribarstva.

Porastom broja žitelja i planiranim razvojem turizma još više će se povećati opasnost od štetnih posljedica za sve vitalne elemente prirodne okoline, naročito za morski akvatorij i biološke zajednice u njemu.

Stoga je na području općine Ražanac potrebno što prije u potpunosti definirati adekvatno koncepcijsko rješenje sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda.

Osnovne smjernice u svezi s rješenjem problematika odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području općine Ražanac definirane su u "Studiji zaštite voda na području Zadarske županije" (izrađene od "Hidroprojekt-ing" projektiranje d.o.o. iz Zagreba i "Hidroing" za projektiranje i inženjering d.o.o. iz Osijeka, 2005. godine). Za cjelokupno područje općine Ražanac predviđa se formiranje više zasebnih sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, uz primjenu tzv. razdjelnog tipa odvodnje. To su:

- sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Ražanac koji obuhvaća naselja: Ražanac i Rtina, kapaciteta 6810 ES, iz kojeg će se adekvatno pročišćene otpadne vode ispuštati podmorskim ispustom u akvatorij Velebitskog kanala,

- sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Ljubač obuhvaća naselja: Ljubač i Ljubački Stanovi, kapaciteta 4270 ES, iz kojeg će se adekvatno pročišćene otpadne vode ispuštati podmorskim ispustom u dio akvatorija Ljubačkog zaljeva s odgovarajućim dubinama,
- sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Jovići koji obuhvaća istoimeno naselje, kapaciteta 1270 ES, iz kojeg će se pročišćene otpadne vode ispuštati u podzemlje, ili koristiti u poljoprivredne svrhe,
- sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Krneza koji obuhvaća istoimeno naselje, kapaciteta 275 ES, iz kojeg će se pročišćene otpadne vode ispuštati u podzemlje, ili koristiti u poljoprivredne svrhe,
- sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Radovin koji obuhvaća istoimeno naselje, kapaciteta 860 ES, iz kojeg će se pročišćene otpadne vode ispuštati u podzemlje, ili koristiti u poljoprivredne svrhe.

Kod svih ovih sustava planira se izgradnja kanalizacijske mreže kojom se uglavnom sakupljaju urbane (sanitarno-potrošne) otpadne vode iz naselja i turističkih zona. Oborinska kanalizacija izgrađivala bi se samo iznimno i prema stvarnim potrebama.

Tehnička rješenja pojedinih sustava odvodnje zasnivaju se na primjeni gravitacijskog pogona u kanalizacijskoj mreži u kombinaciji s povremenim tlačnim transportom, sve do lokacije uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

Prijedlog rješenja iz "Studije zaštite voda na području Zadarske županije" ugrađeno je u novi Prostorni plan Zadarske županije – izmjene i dopune. Prema istom izrađeno je i idejno rješenje "Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Ražanac-Rtina" ("Hidroprojekt-ing" projektiranje d.o.o. iz Zagreba, 2007. godine).

Radi potvrde predloženog rješenja predviđenih mogućih sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na cjelokupnom području općine Ražanac treba što prije izraditi odgovarajuću projektnu dokumentaciju (idejni projekti, glavni projekti) kako bi se točno utvrdile konačne lokacije uređaja za pročišćavanje s pripadajućim ispustima i crpnim postajama, te definirala etapna izgradnja svakog pojedinog sustava odvodnje.

Prethodno se moraju izvršiti detaljni oceanografski istražni radovi pripadajućeg dijela morskog akvatorija Velebitskog kanala i Ljubačkog zaljeva, odnosno hidrogeološki istražni radovi svih potencijalnih lokacija za ispuštanje u podzemlje radi što točnije procjene učinka pripadajućeg ispusta na konačni prijamnik adekvatno pročišćenih otpadnih voda.

U projektnoj dokumentaciji moraju se zadovoljiti uvjeti nadležnih državnih tijela, posebno vezano za prijedlog ispuštanja pročišćenih otpadnih voda iz pojedinih manjih uređaja za pročišćavanje u podzemlje, na području krša.

Sve turističke zone, gospodarske zone i dr. koje su danas neizgrađene moraju se detaljno definirati izradom odgovarajuće prostorno-planerske dokumentacije kako bi se mogla planirati odgovarajuća kanalizacijska mreža i definirati priključak na javni sustav odvodnje.

Industrijski (gospodarski) pogoni na ovom području moraju svoje otpadne tehnološke vode obvezatno adekvatno pročititi prije priključenja na planirani javni sustav odvodnje, kako bi iste poprimile karakteristike urbanih (sanitarno-potrošnih) otpadnih voda. To zahtijeva da svaki specifični zagađivač otpadnih voda ima svoj vlastiti sustav za pročišćavanje, ovisno o karakteru pojedinog tehnološkog procesa.

Nakon odabira i prihvaćanja najoptimalnije varijante budućih sustava odvodnje na području općine Ražanac treba što prije započeti s realizacijom pojedinih etapa kao funkcionalno zaokruženih cjelina.

Do izgradnje javnih sustava odvodnje na području općine Ražanac sve građevine ~~kapaciteta do 10 ES~~ moraju sakupljanje i dispoziciju svojih urbanih (sanitarno-potrošnih) otpadnih voda rješavati sakupljanjem u vlastitim vodonepropusnim ~~trakomornim~~ sabirnim jamama ili u gotovim tipskim uređajima za biološko pročišćavanje, a sve u skladu sa vodopravnim uvjetima „Hrvatskih voda“. Svaka sabirna jama mora biti: izgrađena kao potpuno vodonepropusna građevina, ~~locirana izvan zaštitnog pojasa prometnice, udaljena od susjedne građevinske čestice minimalno 3,0 m~~ i mora imati kolni pristup za vozilo radi čišćenja.

~~Građevine kapaciteta preko 10 ES moraju sakupljanje i dispoziciju svojih urbanih (sanitarno-potrošnih) otpadnih voda rješavati preko gotovih manjih tipskih uređaja za biološko pročišćavanje i to za svaku građevinu zasebno.~~

Odvodnja oborinskih otpadnih voda na području općine Ražanac mora se rješavati na način da se sakupljaju površinski, ili sustavom otvorenih i zatvorenih kanala, te ispuštaju raspršeno direktno u okolni teren ili odvođe najkraćim putem u obalno more ili najbliži vodotok.

Na površinama većih parkirališta (preko 10 parkirališnih mjesta), garaža, servisa, benzinskih postaja i sl., gdje je veća opasnost od izlivanja ulja i nafte, moraju se obvezatno ugraditi separatori za sakupljanje ulja i masnoća iz oborinskih voda prije njihovog ispuštanja preko upojnih bunara u okolni teren.

Zaštita voda na prostoru općine Ražanac mora se provoditi prema odredbama iz Državnog plana za zaštitu voda (NN 8/99).

3.5.3.3. Uređenje vodotoka i voda

Središnjim područjem općine Ražanac, u smjeru jugoistok-sjeverozapad, protječu:

- vodotok Krneza sa svojim pritocima: Pritok 1, Pritok 11, Pritok 111, Pritok 2, Zvirača i Bojana,
- vodotok Ražanačka jaruga.

Ukupno slivno područje vodotoka Krneza ima površinu od 20,4 km². Svi vodeni tokovi koji se javljaju u vodotoku *Krnezi* i njegovim pritocima su bujičnog karaktera. Za potrebu regulacije ovog vodotoka i njegovih pritoka izrađen je 1998. godine izvedbeni projekt "Regulacija potoka Krneza", od "IPZ"-a d.d. iz Zagreba. Prema istom predviđena je regulacija vodotoka Krneza u dužini od 7289,11 m, te njegovih pritoka u dužini od 4939,23 m. Do sada je izvršena regulacija ovog vodotoka u dužini cca 5 km.

Vodotok Ražanačka jaruga protječe sredinom Ražanačkog polja, paralelno s državnom cestom D 106. Između dva svjetska rata izvršena je regulacija donjeg i srednjeg dijela korita izgradnjom 13 stepenica i pregrada, čime je postignut uravnoteženi pad korita, te formirano korito s dovoljnim proticajnim profilom.

Zbog erozije obala i dna korita, uslijed neodržavanja korita, izrađen je 1991. godine izvedbeni projekt "Uređenje Ražanačke jaruge u Ražancu", od Vodoprivredne radne organizacije za vodno područje dalmatinskih slivova, OOUR "Projekt"-Split. Prema istom na cijeloj dužini ovog vodotoka od 7245 m izvršena je regulacija zemljanog korita. Regulacija donjeg i srednjeg dijela izvršena je tako da su poštivane već izrađene pregrade i stepenice. U gornjem dijelu izgrađeno je pet novih stepenica.

Vodotok Krneza i vodotok Ražanačka jaruga, koji prihvaćaju oborinske vode s okolnog gravitirajućeg slivnog područja, ulijevaju se u obalno more Ljubačkog zaljeva.

Dio godine svi vodotoci na području općine Ražanac presuše, tj. imaju karakteristike povremenih vodotoka.

Duž koridora svih vodotoka na području općine Ražanac izgradnja i uređenje zemljišta mora se izvoditi na način da se ne ugroze vodotoci i ne smanji njegova propusna moć, a u skladu s vodopravnim uvjetima i vodopravnom suglasnosti.

Izgradnjom ogradnih i potpornih zidova, odnosno izvođenjem drugih radova ne smije se smanjiti propusnu moć vodotoka ili na drugi način ugroziti vodotok ili područje uz vodotok.

Pri određivanju građevinskih čestica mora se voditi računa da se osigura zaštitni pojas od najmanje 10 m od ruba protočnog korita kako bi se omogućio pristup do vodotoka radi uređenja korita i oblikovanja inundacije potrebne za maksimalni protok vode. Za svako građenje unutar ovog pojasa potrebno je ishoditi vodopravne uvjete i vodopravnu suglasnost.

3.6. Postupanje s otpadom

U domeni zbrinjavanja otpada postoji niz neriješenih problema na lokalnoj razini, ali istovremeno i makroplanu. Ovoj se problematici, u posljednje vrijeme, nastoji posvetiti sve veća pažnja, pa je za očekivati da će u budućnosti zbrinjavanje otpada biti rješavano na bolji način nego što je to bilo do sada. U prostorima koji su prvenstveno orijentirani na turizam urgentnost rješavanja zbrinjavanja otpada postaje još važnijom. Općina Ražanac će sanirati divlja odlagališta otpada.

PPŽ-om određena je lokacija za izgradnju Županijskog (regionalnog) centra za gospodarenje otpadom za područje Zadarske županije (MBO, odlagalište neopasnog i inertnog otpada i svi prateći objekti) u skladu sa Planom gospodarenja otpadom Zadarske županije na području postojećih kamenoloma (Busišta 2 i Busišta 3) unutar administrativnih granica Grada Benkovca.

Do izgradnje Županijskog (regionalnog) centra za gospodarenje otpadom (ŽCGO-a) otpad će se privremeno odlagati na postojećim neusklađenim odlagalištima uz istovremenu sanaciju istih.

Građevine za gospodarenje otpadom lokalnog značaja (pretovarne stanice) mogu se planirati unutar građevinskih područja proizvodne namjene.

Posebnim propisima koji se odnose na gospodarenje otpadom, jedinice lokalne samouprave obvezane su osigurati funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta ovisno o broju stanovnika.

3.7. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

U kontekstu temeljnih značajki općinskog prostora koje su sadržane u ekološkoj uravnoteženosti prostora, pejzažnim vrijednostima neponovljiva karaktera i prihvatljivom stanju dosadašnjih intervencija u prostoru, svako nerazumno i nekontrolirano djelovanje može imati nesagledive i nepopravljive posljedice za taj prostor. U tom smislu će se kroz provedbene mjere ustanoviti donji prag mogućih intervencija u prostoru, te načini kontrole korištenja prostora.

Sadržaji koji mogu biti agens neravnoteže u okolišu su :

- Prekomjerna i nekontrolirana stambena i svaka druga izgradnja
- Lociranje industrijskih postrojenja koji su zagađivači tla, zraka i mora.
- Prekomjerno korištenje morske obale i kopnenog pojasa uz more za neprimjerene sadržaje koji mogu zagađivati obalu i akvatorij (velike marine, brodogradilišta, luke za istovar rasutih tereta i drugo).
- Nedostatak primjerenih sustava pročišćavanja i ispuštanja otpadnih voda u more.
- Neregulirana odvodnja površinskih voda
- Prevelika uporaba pesticida i nepotrebna sječa šume
- Zahvati u pejzažu poput kamenoloma, loše položenih trasa prometnih sustava, izgradanja građevina čiji su gabariti van mjerila okoliša i dr.

Da bi se spriječio nepovoljan utjecaj na okoliš na području općine Ražanac moraju se provesti sljedeće mjere:

- osigurati zakonom propisani zaštitni pojas za sve kategorije javnih cesta koji od vanjskog ruba zemljišnog pojasa sa svake strane ceste iznosi: za državne ceste 25,0 m, za županijske ceste 15,0 m i za lokalne ceste 10,0 m,
- osigurati potrebne koridore za izgradnju komunalne infrastrukture (vodoopskrba, odvodnja, tt instalacije, elektroopskrba),
- izgraditi razdjelni sustav odvodnje uz odabir primjerenog stupnja čišćenja otpadnih voda,
- do izgradnje javnih sustava odvodnje sakupljanje i obradu urbanih otpadnih voda treba rješavati preko manjih gotovih tipskih uređaja za pročišćavanje, odnosno izgradnjom kvalitetnih nepropusnih tipskih kućnih uređaja (nepropusne sabirne jame-taložnice), a sadržaj istih prazniti preko ovlaštenih poduzeća,
- otpadne tehnološke vode iz raznih proizvodnih pogona adekvatno pročititi tako da se količina štetnih tvari u njima smanji do propisanih graničnih vrijednosti,
- sve građevine vodoopskrbnih sustava i sustava odvodnje izgraditi kao potpuno zatvorene i vodonepropusne građevine uz odabir kvalitetnog cijevnog materijala,
- na svim površinama većih parkirališta, garaža, servisa, benzinskih postaja i sl., gdje je veća opasnost od izlivanja ulja i nafte, ugraditi separatore za sakupljanje ulja i masnoća iz oborinskih voda,
- na svim izvorištima i vodotocima na području općine treba provoditi zaštitne mjere prema odredbama iz važeće zakonske regulative.
- na dijelu općine koji ulazi u sastav III zone sanitarne zaštite i II zone sanitarne zaštite slivnog područja Bokanjac – Poličnik treba provoditi zaštitne mjere prema odredbama iz Odluke o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvora vode za piće, objavljene u Službenom glasniku Zadarske županije, br. 3/98. Za sva postojeća izvorišta na području općine Ražanac treba utvrditi zone sanitarne zaštite sukladno važećoj zakonskoj regulativi i donijeti Odluku o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvora vode za piće,
- za sve vodotoke na području općine treba provoditi zaštitne mjere prema odredbama iz važeće zakonske regulative

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE RAŽANAC

**ODLUKA O DONOŠENJU I PRIKAZ IZMJENE I
DOPUNE ODREDBI ZA PROVEDBU PLANA**

tumač simbola :

Prikaz izmjene i dopune Plana iz 2022. godine:

~~briše se~~

dodaje se

Temeljem čl.109 Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19), Odluke o izradi Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Ražanac ("Službeno glasilo Općine Ražanac" br.07/19), suglasnosti Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine (Klasa:, urbroj: od ____ 201__godine) i članka __. Statuta Općine Ražanac ("Službeni glasnik Zadarske županije" br.:7/14, 10/14 i 09/15), na __.sjednici Općinskog vijeća Općine Ražanac, održanoj dana ____ godine, **Općinsko vijeće Općine Ražanac, donijelo je**

ODLUKU
o donošenju

IV. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA UREĐENJA
OPĆINE RAŽANAC

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovom Odlukom donose se IV. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Ražanac ("Službeni glasnik Zadarske županije" br. 04/04, 13/07, 2/09. i "Službeno glasilo Općine Ražanac" br.03/17).

(2) Površina obuhvata Plana je područje unutar administrativnih granica Općine Ražanac utvrđeno Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.

(3) Plan je sadržan u elaboratu "Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Ražanac", kojeg je izradio "BLOCK-PROJEKT" d.o.o. iz Zadra, a sastoji se od tekstualnog i grafičkog dijela.

(a) tekstualni dio:

ODREDBE ZA PROVEDBU PLANA

OBRAZLOŽENJE PLANA (s prikazom izmjena i dopuna)

(b) grafički dio:

Broj	Naziv	Mjerilo
1.	KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA	1:25000
2	INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE:	1:25000
	2.1. promet	
	2.2. vodoopskrba i odvodnja	
	2.3. telekomunikacije i energetika	
3A.	UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA	1:25000
3B.	UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA:	
	zaštita prirode	1:25000
4.	GRAĐEVINSKO PODRUČJE NASELJA:	1:5000
4.a	Ražanac	
4.b.	Jovići	
4.c.	Ljubač, Krneza i dijelovi naselja Rtina i Ražanac	
4.d.	Radovin	
4.e.	Rtina	

(4) Kartografski prikazi iz prethodnog stavka zamjenjuju kartografske prikaze Plana objavljene u „Službenom glasilu Općine Ražanac“ br. 03/17.

Članak 2.

Plan je izrađen u šest (6) primjerka. Dva (2) primjerka se nalaze u Općini Ražanac, dva (2) primjerka u Upravnom odjelu za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove Zadarske županije,

jedan (1) primjerak u Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine i jedan (1) primjerak u Zavodu za prostorno uređenje Zadarske županije.

II. ODREDBE ZA PROVEDBU

1. UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENA POVRŠINA NA PODRUČJU OPĆINE

Članak 3.

Ovim se Planom utvrđuje obaveza primjene svih kriterija koji proizlaze iz Zakona o prostornom uređenju (Narodne Novine br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19) i Prostornog plana zadarske Županije (SLUŽBENI GLASNIK "ZADARSKE ŽUPANIJE" br.2/2001, 6/2004, 02/05 i 17/06-3/10 25/09, 15/14 i 4/15), a odnose se na prostor Općine Ražanac

Članak 4.

(1) Ovim su Planom na području Općine Ražanac određene namjene površina za :

a. Građevinska područja naselja :

- građevinsko područje naselja
- javna i društvena namjena (D2/ ~~socijalna~~ društvena, D4/ predškolska, D5/ školska, D8/ vjerska)
- zona ugostiteljsko-turističke namjene (T3/ ~~auto~~kamp)
- zona sportsko rekreacijske namjene – uređena i prirodna morska plaža (R3), vodeni sportovi (R5)
- morska luka za javni promet ,komunalni vez (KV)
- groblje

b. izdvojena građevinska područja izvan naselja:

- zona ugostiteljsko-turističke namjene (T2/turističko naselje)
 - zone turističko-ugostiteljsko namjene van naselja (T) su građevinska područja unutar kojih je dozvoljena izgradnja turističkih kapaciteta za smještaj i boravak te pratećih ugostiteljskih sadržaja kao i sadržaja za sport, zabavu i rekreaciju, komunalnih i infrastrukturnih građevina. Uz zonu ugostiteljsko-turističke namjene može se planirati privez (P) — turistička luka u funkciji ugostiteljsko-turističke namjene.
 - uz zonu ugostiteljsko-turističke namjene može se planirati privez (Pr) – turistička luka u funkciji ugostiteljsko-turističke namjene
- zona sportsko rekreacijske namjene: uređena morska plaža (R3) – samo uz izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja
- zona proizvodne namjene (I1/ pretežito industrijska,I2/ pretežno zanatska)
 - zone proizvodne namjene van naselja (I) su izdvojena građevinska područja za izgradnju i razvoj proizvodnih i prerađivačkih pogona, reciklažnih dvorišta, transfer stanica za neopasni otpad, zanatskih i servisnih djelatnosti, skladišnih prostora, te ostalih sličnih djelatnosti.
- komunalni vez (KV) - samo postojeći vez u naselju Jovići
- groblje

c. Površine koje se uređuju i građevine koje se grade izvan građevinskog područja:

- poljoprivredno tlo – isključivo osnovne namjene
 - poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene je vrijedno obradivo zemljište za poljoprivrednu proizvodnju
- zaštitna šuma (Š2)
 - zaštitne šume (Š2) su vrijedne šumske površine na prostoru unutar granica obuhvata koje se sukladno Planom utvrđenoj namjeni definiraju kao vrijedni prirodni prostori i štite u zatečenim prostorima
- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište (PŠ)
 - ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište (PŠ) je negradiv prostor autohtonog pejzaža u kojem se mogu planirati manji zahvati za potrebe poljoprivredne djelatnosti, stočarstva, lovstva i slično.
- površine infrastrukturnih sustava.
 - Planom utvrđeni prostorni koridori i površine koje je potrebno očuvati za izgradnju planiranih, te proširenje i modernizaciju postojećih infrastrukturnih sustava
- robinzonski turizam
 - uređenje površina i razmještaj građevina za smještaj u obliku robinzonskog turizma, a prema posebnom pravilnik

- prirodna morska plaža (R3)

(2) U cilju osiguranja funkcioniranja planirane namjene površina, određene su površine za gradnju i rekonstrukciju cestovnih građevina, površina za gradnju i rekonstrukciju pomorskih građevina (morske luke), ili su označeni dijelovi obale u sklopu naselja na kojima su moguće intervencije u cilju uređenja pojedinih vrsta luka.

(3) Namjena površina pojedine prostorne zone uvjetovana je prirodnim datostima i stvorenim mogućnostima na određenom prostoru koji osiguravaju nesmetano odvijanje osnovne planirane namjene ili više srodnih namjena

Članak 4a.

(1) Građevinska područja su ovim Planom razgraničena na *izgrađene* i *neizgrađene dijelove*, i prikazana kartografskim prikazima Plana, i to: **list 1. korištenje i namjena površina** i **list 4. građevinska područja naselja** (podijeljena na naselja ili skupine naselja).

(2) Izgrađeni dio građevinskog područja čine izgrađene i uređene građevne čestice i druge površine privedene različitoj namjeni kao i neizgrađene i neuređene čestice zemljišta koje s izgrađenim dijelom građevinskog područja čine prostornu cjelinu. Unutar *izgrađenog dijela građevinskog područja naselja* utvrđene su i zone *stare jezgre naselja*, *pučke graditeljske cjeline* i *gusto izgrađeni dijelovi naselja*, u kojima se primjenjuju posebni uvjeti građenja.

(3) Neizgrađeni dio građevinskog područja sastoji se od *neuređenih* ili *neizgrađenih uređenih* čestica zemlje, i to.

- (a) *neizgrađeni uređeni* dio građevinskog područja je dio građevinskog područja koji je opremljen osnovnom infrastrukturom i za koje ne postoji obveza izrade urbanističkog plana uređenja
- (b) *neuređeni dio* građevinskog područja naselja je neizgrađeni dio građevinskog područja na kojemu nije izgrađena planirana osnovna infrastruktura i za koji postoji obveza izrade urbanističkog plana uređenja ili su ovim Planom propisani uvjeti građenja detaljnošću urbanističkog plana uređenja (detaljna prometna mreža, javne površine i drugo).

Članak 4b.

(1) Planiranje i korištenje prostora ZOP-a (*zaštićeno obalno područje mora*) se radi zaštite, ostvarenja ciljeva održivog, svrhovitog i gospodarski učinkovitog razvoja provodi uz ograničenja u pojasu kopna i otoka u širini od 1000 m od obalne crte i pojasu mora u širini od 300 m od obalne crte (u daljnjem tekstu: *prostor ograničenja*). Prostor ograničenja ucrtan je u kartografskim prikazima Plana.

(2) U prostoru ograničenja se ne mogu planirati građevine namijenjene za:

- (a) istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina
- (b) iskorištavanje snage vjetra za električnu energiju
- (c) obradu otpada
- (d) uzgoj plave ribe
- (e) vlastite gospodarske potrebe (spremište za alat, strojeve, poljoprivrednu opremu i sl.)
- (f) privezište i luke nautičkog turizma te nasipavanje obale i/ili mora izvan građevinskog područja
- (g) zahvate čija je posljedica fizička dioba otoka.

(3) Odredbe stavka 2. ovoga članka ne primjenjuju se na:

- (a) eksploataciju morske soli i istraživanje mineralne i geotermalne vode
- (b) eksploataciju pijeska morskog dna u svrhu uređenja plaža u građevinskom području
- (c) izgradnju reciklažnih dvorišta i pretovarnih stanica, ako to zahtijevaju prirodni uvjeti i konfiguracija terena
- (d) reciklažna dvorišta, odnosno skladišta otpada u lukama u skladu s obvezama u vezi gospodarenja otpadom u lukama propisanim Pomorskim zakonikom
- ~~(e) zgradu građevinske (bruto) površine do 30 m² za potrebe prijavljenog obrta ili pravne osobe registrirane za uzgoj marikulture na pomorskom dobru koja ima koncesiju na pomorskom dobru za korištenje površine mora najmanje 10000 m²~~

~~(f) — zgradu za potrebe prijavljenog obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva i pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga u seljačkom domaćinstvu, obrta registriranog za obavljanje poljoprivrede ili pravne osobe registrirane za obavljanje poljoprivrede, ako se nalazi na zemljištu površine od najmanje 3 ha i udaljenoj od obalne crte najmanje 100 m te koja ima prizemlje (Pr) do 400 m² građevinske (bruto) površine i najveće visine do 5 m i/ili potpuno ukopan podrum (Po) do 1000 m² građevinske (bruto) površine~~

~~(g)~~ (e) građevine namijenjene za privez plovila u svrhu uzgoja marikulture

~~(h)~~ (f) građevine namijenjene za privez plovila koja prevoze turiste na nenaseljenim otocima i otočićima.

~~(4) U izdvojenom dijelu građevinskog područja naselja i neizgrađenom dijelu izdvojenog građevinskog područja izvan naselja u pojasu najmanje 100 m od obalne crte ne može se planirati građenje građevina, osim građevina komunalne infrastrukture koje po svojoj prirodi zahtijevaju smještaj na obali i podzemne infrastrukture, pratećih sadržaja ugostiteljsko-turističke namjene, građevina koje po svojoj prirodi zahtijevaju smještaj na obali (brodogradilišta, luke i sl.) te uređenje javnih površina.~~

Članak 4c.

U prostoru ograničenja izvan građevinskog područja može se planirati:

1. gradnja i rekonstrukcija zgrade građevinske (bruto) površine nadzemnih dijelova do 400 m², najveće visine do 5 m i/ili potpuno ukopanog podruma do 1000 m² građevinske (bruto) površine na udaljenosti od najmanje 100 m od obalne crte na jednoj ili više katastarskih čestica ukupne površine od najmanje 3 ha, s time što građevna čestica na kojoj se planira gradnja, odnosno rekonstrukcija zgrade i/ili potpuno ukopanog podruma mora imati površinu od najmanje 1 ha, za potrebe prijavljenog obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva i pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga u seljačkom domaćinstvu, obrta registriranog za obavljanje poljoprivrede ili pravne osobe registrirane za obavljanje poljoprivrede
2. rekonstrukcija postojeće zgrade kojom se ne povećava veličina zgrade (vanjski gabariti nadzemnog i podzemnog dijela)
3. gradnja pomoćne zgrade i druge građevine na građevnoj čestici postojeće zgrade koje se prema posebnom propisu grade na građevnoj čestici postojeće zgrade bez građevinske dozvole
4. gradnja zgrade građevinske (bruto) površine do 30 m² namijenjene uzgoju marikulture na pomorskom dobru za potrebe obrta ili pravne osobe, registriranih za uzgoj marikulture na pomorskom dobru koji imaju koncesiju na pomorskom dobru za korištenje površine mora najmanje 1 ha
5. gradnja i rekonstrukcija građevina koje po svojoj prirodi zahtijevaju smještaj izvan građevinskog područja, uključujući i infrastrukturu za potrebe urbane sanacije, uz uvjet usklađenosti s odredbom prethodnog članka.

Članak 4d.

(1) Na prostoru izvan građevinskog područja na kojem se namjerava graditi sportsko-rekreacijsko igralište na otvorenom u pojasu najmanje 100 m od obalne crte ne može se planirati građenje novih građevina, osim građevina komunalne i prometne infrastrukture koje po svojoj prirodi zahtijevaju smještaj na obali i podzemne infrastrukture, pratećih sadržaja ugostiteljsko-turističke namjene, građevina koje po svojoj prirodi zahtijevaju smještaj na obali (luke i sl.), te uređenje javnih površina.

(2) Prostor izvan građevinskog područja na kojem se namjerava graditi sportsko-rekreacijsko igralište na otvorenom može se planirati na predjelima manje prirodne i krajobrazne vrijednosti tako da:

- (a) izgrađenost zgradama u obuhvatu zahvata u prostoru sportsko-rekreacijskog igrališta na otvorenom nije veća od 4%
- (b) najmanje 30% obuhvata zahvata u prostoru bude uređeno kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo.
- (c) za građenje sportsko-rekreacijskog igrališta na otvorenom planira se obuhvat zahvata u prostoru i građevne čestice zgrada unutar obuhvata zahvata u prostoru.

Članak 5.

Ovim se Planom utvrđuju opći kriteriji za korištenje odnosno namjenu površina, a određeni su slijedećim uvjetima :

- Prostor kao ograničeni resurs mora se koristiti krajnje racionalno i svrhovito pri čemu se uzimaju u obzir naslijeđene karakteristike ambijenta.

- Potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri štititi i unapređivati postojeće vrijednosti okoliša, te po mogućnosti narušene dijelove sanirati.
- U definiranju uvjeta za formiranje granica građevinskih područja mora se primijeniti pravilo korištenja već izgrađenih, postojećih struktura uz uvjet da se urbane strukture postojećih naselja popunjavaju.
- Važan element u formiranju svih građevinskih područja je vrijednosni sustav uređenja građevinskog zemljišta, odnosno uvjet neophodne potrebe komunalne opremljenosti prostora.
- Za formiranje građevinskih područja važno je pridržavati se zakonske regulative kojom je utvrđen način uporabe i eksploatacije prostora kao što su poljoprivredne i šumske površine i vodna dobra.

2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA

2.1. Građevine za važnost za Državu i županiju

2.1.1. Građevine od važnosti za Državu

Članak 6.

Građevine od važnosti za Državu značajne za područje općine Ražanac su:

- državna cesta DC 106,
- elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema:
 - elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema na postojećim građevinama (antenski prihvat),
 - elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema na samostojećim antenskim stupovima (samostojeći stupovi elektroničke komunikacije u skladu s kartografskim prikazom, list 2.3. telekomunikacije i energetika
- magistralni vodoopskrbni cjevovod, tzv. "sjeverni pravac", koji prolazi područjem ove općine, a priključuje se na vodoopskrbni sustav "Regionalni vodovod sjeverne Dalmacije",
- vodne građevine:
 - zaštitne, regulacijske i melioracijske građevine: melioracijski sustavi i sustavi navodnjavanja s pripadajućim građevinama (postojeći i planirani)
- zahvati u moru, a odnose se na moguću eksploataciju nafte i plina,
- sve ugostiteljsko-turističke zone veće od 5 ha.

2.1.2. Građevine od važnosti za Županiju

Članak 7.

(1) Građevine od važnosti za Županiju na području općine Ražanac su:

- javne županijske ceste:
 - ŽC 6004 na dionici Nin (ŽC 6011) - Vrsi - ŽC 6007
 - ŽC 6006 na dionici Ljubač - ŽC 6007,
 - ŽC 6007 na dionici Ražanac - A.G. Grada Zadra i
 - ŽC 6016 na dionici Radovin (LC63055) - DC 106.
- javne lokalne ceste:
 - LC 63026 na dionici Ljubač (ŽC 6006) - ŽC 6007,
 - LC 63027 na dionici LC 63027 - Jovići (DC 106),
 - LC 63055 na dionici ŽC 6007 - Krneza - Radovin - Visočane (ŽC 6014) i
 - LC 63056 na dionici Duševića mlin (ŽC 6007) - Visočane (ŽC 6014).
 - LC 63154 na dionici Kneževići – ŽC 6016
 - LC 63156 na dionici ŽC 6007 – Podvršje
- Luka otvorena za javni promet – luke lokalnog značaja
 - luka Ražanac.
 - luka Ljubač (*Ljubačka vala*),

- luka Rtina (*uvala Plemići*)
- Alternativno trajektno pristanište – Rt Jurnovica (Rtina)
- sve vodoopskrbne građevine preko kojih se rješava vodoopskrba svih naselja na području ove općine (vodospremnici, glavni cjevovodi, mjesna vodovodna mreža, crpne postaje, hidroforne postaje), a posebno:
 - izvor Oko-Dračevac Ninski – Poljica – Krneza – Ljubački Stanovi – Ljubač - vodosprema Škripača
 - Regionalni vodovod – Visočane – Radovin – Jovići – Slivnica Donja – Krneza - Ljubački Stanovi - Ljubač- Ražanac – Rtina most - otok Pag - Miškovići
- sve građevine odvodnje preko kojih se rješava sakupljanje, pročišćavanje i dispozicija otpadnih voda svih naselja na području ove općine (kolektori, crpne postaje, tlačni cjevovodi, uređaji za pročišćavanje s pripadajućim ispustom i dr.).
- svi dalekovodi i transformatorska postrojenja snage do 35 kV – postojeća i planirana
- visokotlačni plinski distributivni sustav (planirani)
- sve solarne elektrane snage do 20 MW
- sustav i uređaji za pročišćavanje otpadnih voda kapaciteta manjeg od 100000 ES
- turističko-ugostiteljske građevine za manje od 1000 gostiju,

~~(2) Za građevine od važnosti za Županiju, akti za gradnju mogu se izdati uz neposredno provedbu Prostornog plana Zadarske županije ukoliko županijskim planom, zakonom ili drugim propisima nije drugačije određeno.~~

2.1.3. Građevine od lokalnog značaja

Članak 7a.

Građevine od lokalnog značaja na području općine Ražanac su:

- nerazvrstane ceste i putovi.

2.2. Građevinska područja naselja

2.2.1. Opći uvjeti građenja

Članak 7b.

(1) Opći uvjeti građenja primjenjuju se u svim slučajevima ukoliko ovim Planom nisu propisani posebni uvjeti za pojedine zahvate u prostoru. U tim slučajevima primjenjuju se posebni uvjeti u dijelu u kojem su propisani, a za ostalo vrijede opći uvjeti.

(2) Uvjeti za gradnju novih građevina primjenjuju se i u slučajevima rekonstrukcije ukoliko Planom nisu propisani posebni uvjeti.

Članak 8.

(1) Ovim planom se određuje građevinsko područje naselja gdje je stanovanje osnovna namjena prostora, a dijeli se na izgrađeni i neizgrađeni dio GP-a naselja, prema slijedećem pokazu :

Naselje	Izgrađeno		Neizgrađeno		GP - ukupno
	/ha	% GP ukupno	/ha	% GP ukupno	/ha
RAŽANAC ukupno	102,3 109,0	67,52 69,25	49,2 48,4	32,48 30,75	151,5 157,4
1a	57,7 64,4	69,60 70,23	25,2 27,3	30,40 29,77	82,9 91,7
1b	7,9	78,22	2,2	21,78	10,1
1c	17,5	72,31	6,7 3,8	27,69	24,2 21,3
1d	2,5	52,08	2,3	47,92	4,8

Naselje	Izgrađeno		Neizgrađeno		GP - ukupno
	/ha	% GP ukupno	/ha	% GP ukupno	/ha
1e	16,7	56,61	12,8	43,39	29,5
JOVIĆI ukupno	64,0	72,15	24,7	27,85	88,7
2a	3,0	100,00	0,0	0,00	3,0
2b	7,9	100,00	0,0	0,00	7,9
2c	31,9	62,30	19,3	37,70	51,2
2d	0,5	100,00	0,0	0,00	0,5
2e	20,7	79,31	5,4	20,69	26,1
KRNEZA ukupno	29,6	86,05	4,8	13,95	34,4
3a	21,3	84,52	3,9	15,48	25,2
3b	8,3	90,22	0,9	9,78	9,2
LJUBAČ ukupno	61,2	55,14	49,8	44,86	111,0
4a	29,7	59,88	19,9	40,12	49,6
4b	4,4	45,83	5,2	54,17	9,6
4c	2,3	26,74	6,3	73,26	8,6
4d	0,2	100,00	0,0	0,00	0,2
4e	0,3	100,00	0,0	0,00	0,3
4f	23,7	57,38	17,6	42,62	41,3
4g	0,6	42,86	0,8	57,14	1,4
RADOVIN ukupno	80,1	93,90	5,2	6,10	85,3
5a	4,6	100,00	0,0	0,00	4,6
5b	10,4	100,00	0,0	0,00	10,4
5c	2,0	100,00	0,0	0,00	2,0
5d	8,3	100,00	0,0	0,00	8,3
5e	10,3	100,00	0,0	0,00	10,3
5f	27,6	84,15	5,2	15,85	32,8
5g	3,5	100,00	0,0	0,00	3,5
5h	5,3	100,00	0,0	0,00	5,3
5i	8,0	100,00	0,0	0,00	8,0
5j	0,1	100,00	0,0	0,00	0,1
RTINA ukupno	91,5	55,62	73,0	44,38	164,5
6a	88,8	55,92	70,0	44,08	158,8
6b	1,7	38,64	2,7	61,36	4,4
6c	1,0	76,92	0,3	23,08	1,3
ukupno općina	428,7 435,4	67,47 67,89	206,7 205,9	32,53 32,11	635,4 641,3

(2) Prikaz **Planom određenih zona** ugostiteljsko-turističke namjene unutar građevinskog područja naselja:

Naselje	zona	vrsta	Površina /ha	projicirani broj smještajnih jedinica	% GP naselja
RAŽANAC	Autokamp	T3	6,7 6,1	300	4,4
			0,40	50	0,3

(3) Sva naprijed navedena građevinska područja naselja prikazana su u kartografskim prikazima Plana (**list 4. građevinska područja naselja**) u mjerilu 1: 5000.

Članak 9.

Građevinsko područje naselja utvrđuje se kao zona mješovite namjene. Pored stanovanja kao osnovne namjene unutar GP naselja Planom se predviđa i dozvoljava izgradnja i uređenje sljedećih sadržaja:

- (a) građevine javne i društvene namjene (škola, predškolska ustanova, crkva, zdravstvena ustanova, socijalna skrb, tržnica i sl.)
- (b) gospodarske građevine koje ne ugrožavaju stanovanje kao osnovnu funkciju naselja ili koje ne smanjuju kvalitetu stanovanja u naselju (trgovina, poslovni sadržaji, usluge, tihe zanatske radionice i sl.),
- (c) ugostiteljsko-turističke građevine (hotel, apartman, pansion, mali kampovi, ugostiteljstvo i sl.) sa smještajnim kapacitetom do 80 kreveta. Ovaj se uvjet ne odnosi na građevine u ugostiteljsko-turističkim zonama u naselju, a koje se mogu definirati planovima užeg područja (ukoliko nisu definirane ovim Planom), s time da najviše 20% građevinskog područja naselja može biti definirano kao ugostiteljsko-turistička zona,.
- (d) javne zelene površine različite namjene (~~parkovi, zaštitne zelene površine, drvoredi, travnjaci, dr-~~ parkovno uređene površine i prirodno zelenilo, zaštitne zelene površine, drvoredi, travnjaci, pješačke površine, trgovi, biciklističke staze i drugo)
- (e) uređena obala i mjesne luke
- (f) sportsko-~~rekreacijski~~ rekreacijske građevine i sadržaji (igrališta, dvorane, bazeni, vodeni sportovi i dr.)
- ~~(g) — pješačke i biciklističke staze,~~
- ~~(h) (g) groblja~~
- ~~(i) (h) infrastrukturni koridori i površine~~
- (i) građevine komunalne namjene

Članak 9a.

(1) Nestambeni sadržaji iz prethodnog članka mogu se smjestiti u ~~ili uz stambenu zgradu~~ stambeno-poslovnoj građevini ili se mogu planirati kao samostojeće građevine uz primjenu dodatnih uvjeta iz ovog Plana (**točka 3 – uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti** ili **točka 4 – uvjeti smještaja društvenih djelatnosti**). Planovima ~~nižeg reda~~ užeg područja mogu se utvrditi i zasebne zone nestambene namjene (ukoliko nisu definirane ovim Planom). Izuzetak čine industrijske građevine koje se mogu planirati isključivo u za to predviđenim izdvojenim zonama ~~izvan~~ naselja.

(2) Privremene montažno-demontažne građevine mogu se postavljati u skladu s uvjetima iz članka 28. ovog Plana i u skladu s Planom rasporeda kioska i drugih privremenih građevina, kojeg donosi općinsko Vijeće

Članak 9b.

(1) Unutar granica građevinskog područja naselja građevine se mogu graditi isključivo na građevnim česticama ili na površinama koncesijskog dobra s pravom građenja.

(2) ~~Na jednoj građevnoj čestici može se graditi samo jedna glavna zgrada.~~ Na jednoj građevnoj čestici može se planirati jedna ili više građevina ukoliko čine jedinstvenu funkcionalnu cjelinu (jedinstveni akt za građenje). Pored osnovne zgrade na istoj građevnoj čestici može se planirati i izgradnja pomoćnih zgrada. Planirane zgrade moraju kumulativno zadovoljiti uvjete u pogledu maksimalnog koeficijenta izgrađenosti (kig) i iskoristivosti (kis) građevne čestice, te maksimalnu ukupnu (bruto) izgrađenu površinu zgrade, a u skladu s uvjetima propisanim za određenu vrstu zgrade ovisno o zoni u kojoj se nalazi

(3) Pored glavne zgrade na istoj građevnoj čestici moguće je graditi i pomoćne građevine uz uvjet da su kumulativno ispunjeni uvjeti u pogledu: max koeficijenta izgrađenosti (kig), iskoristivosti (kis) građevne čestice.

(4) Planom nije dozvoljena postava mobilnih građevina na građevnoj čestici stambene namjene u svrhu stalnog ili povremenog stanovanja.

Članak 10.

Članak 10. brisan.

Članak 11.

(1) Svaka građevna čestica mora imati kolni ili pješački pristup na prometnu površinu minimalne širine 5,0 m. Pristup na prometnu površinu ostvaruje se preko ~~koja može biti: površina javne namjene, javne ceste, nerazvrstane ceste, površina~~ u vlasništvu vlasnika građevne čestice ~~ili površina~~ površine na kojoj je osnovano pravo služnosti prolaza u svrhu pristupa do građevne čestice ~~Minimalna širina prometne površine po kojoj se ostvaruje pristup do građevne čestice je 5,00 metara (6,0 m za novoizgrađene građevine gospodarske namjene).~~ ili površine najmanje 3,0 m širine a koja se u naravi koristi kao prometna površina.

(2) Kada se ostvaruje priključenje građevne čestice na prometnu površinu preko druge čestice uz suglasnost vlasnika korištenjem instituta prava služnosti, takvo priključenje može biti dužine najviše 50 m i širine najmanje 3,0 m.

~~(2)~~ (3) Sastavni dio građevne čestice koji služi isključivo kao pristup građevine na prometnu površinu radi ostvarenja mogućnost gradnje u drugom redu od prometne površine ne može biti duži od 50 m i uži od 3,5 m ~~(u izgrađenim dijelovima naselja kada naslijeđena situacija na terenu ne dozvoljava, minimalna širina može biti i manja, ali ne manja od 3,0 m)~~. Dio građevne čestice koji služi za pristup ne ubraja se u površinu građevne čestice niti u izračun koeficijenata za izgradnju i iskoristivosti.

~~(3)~~ (4) U izgrađenim dijelovima naselja kada naslijeđena situacija na terenu ne dozvoljava, minimalna širina prometne površine iz stavka 1. ovog članka može biti i manja od 5,0 m, ali ne manja od 3,0 m uz uvjet da duljina pristupnog puta ne prelazi 50 m, odnosno 300 m s ugrađenim ugibalštima svakih 50 metara (ova iznimka se ne odnosi na novo planirane građevine gospodarske namjene).

~~(4)~~ (5) ~~U starim jezgrama naselja i u pučkim graditeljskim cjelinama, te u gusto izgrađenim dijelovima naselja kada naslijeđena situacija na terenu ne dozvoljava, prilaz na prometnu površinu s građevne čestice može se ostvariti i pješačkom površinom (pješačke površine čine i putovi uži od 3,0 m). Pješački pristup do građevne čestice ne smije biti uži od 1,5 m uz uvjet da mu je dužina najviše 50 m~~ U izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja zatečene prometne površine (površine koje se kao takve u naravi koriste i koje ne moraju biti evidentirane u Planu i/ili u katastarskom planu) mogu se zadržati u zatečenom stanju. Prometne površine uže od 3,0 m smatrat će se pješačkim površinama.

(6) U slučaju kada nije moguće osigurati kolni pristup minimalne širine 3,0 m (u izgrađenom dijelu građevinskog područja) do građevne čestice, moguće je ishoditi potrebna odobrenja za gradnju zgrade max. građevinske (bruto) površine 200 m². Do takve građevne čestice obvezno je osigurati pristup u skladu sa zatečenim stanjem.

(7) U slučaju kada se građevna čestica stambene ili stambeno-poslovne namjene nalazi uz ceste različitog značaja (kategorije), priključenje na prometnu površinu ostvaruje se preko ceste nižeg značaja, osim kada bi se izazvali nepovoljniji uvjeti priključenja u smislu sigurnosti prometovanja na prometnici na koju se priključuje građevna čestica.

~~(5)~~ (8) Građevine se mogu graditi i uz planirane prometnice koje nisu izvedene u punom planiranom profilu, a u skladu s člankom 51 iz ovih Odredbi

Članak 12.

(1) Minimalna udaljenost regulacijskog pravca od ruba kolnika treba osigurati mogućnost gradnje odvodnog kanala, usjeka i nogostupa.

(2) Ne može se dozvoliti gradnje građevina, potpornih zidova i ograda, te podizanje nasada koji bi onemogućavalo proširenje ulica i uklanjanje oštih zavoja, odnosno koji bi zatvarali vidno polje i time ometali promet.

(3) Primjena uvjeta iz stavka 1. i 2. ovog članka nije obavezna za postojeće zgrade.

Članak 13.

Članak 13. brisan.

Članak 14.

(1) Regulacijski pravac je mjesto priključenja građevne čestice na prometnu površinu. Ukoliko se zaštitni zeleni pojas nalazi između kolnika i regulacijskog pravca priključak na prometnu površinu ostvaruje se preko zaštitnog zelenog pojasa.

(2) Građevni pravac utvrđuje najmanju moguću udaljenost fronte građevine od regulacijskog pravca.

(3) Ukoliko se na prednjem pročelju građevine pojavi bilo kakva istaka (balkon, streha i sl.) građevni pravac definiran je njome. ~~U slučaju kada je utvrđen obvezni građevni pravac detaljnijom planskom dokumentacijom, dio građevine koji čini građevni pravac ne može biti manji od 30% ukupne duljine pročelja građevine.~~

(4) Udaljenost građevine od regulacijskog pravca iznosi najmanje 5,0 m ukoliko nije posebnim propisima, ~~provedbenim~~ planom ~~užeg područja~~ ili posebnom odredbom drugačije utvrđeno.

(5) ~~U slučajevima kada je građevna čestica omeđena prometnicom i pristupnim putem ili slijepom ulicom, udaljenost građevine od pristupnog puta ili slijepe ulice utvrđuje se kao i za susjedne međe iz ovog Plana, ukoliko je ispoštovana udaljenost 5,0 m od regulacijskog pravca.~~ Kada se dvije ili više međa građevne čestice nalaze uz prometnu površinu, udaljenost građevnog od regulacijskog pravca uz cestu (prometnicu) iznosi najmanje 5 m. Udaljenost građevine od međa s ostalim prometnim površinama utvrđuje se prema uvjetima koji vrijede za utvrđivanje udaljenosti građevine od susjednih međa iz ovog Plana.

Članak 15.

~~(1) U izgrađenim dijelovima naselja građevine se mogu graditi i na manjoj udaljenosti od regulacijskog pravca iz prethodnog članka, i to:~~

~~(a) — u slučaju kada se nova ili zamjenska građevina smješta uz građevni pravac formiran susjednim ili obližnjim građevinama (ukoliko susjedna građevna čestica nije izgrađena),~~

~~(b) — kod rekonstrukcije postojeće građevine ili kod izgradnje zamjenske građevine kada se zadržava zatečeni građevni pravac.~~

~~(2) Izuzetci iz prethodnog stavka se ne primjenjuju na garaže ili prizemni dio građevine koja sadržava garažni prostor.~~

~~(3) Neovisno od prethodnog stavka, u staroj jezgri naselja građevina (uključujući i garažu) može se smjestiti i neposredno uz regulacijski pravac.~~

(1) Iznimno od prethodnog članka, u izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja, u slučaju kada se građevinski pravac definira položajem susjednih građevina na neposredno susjednim **građevnim česticama**, interpolirana građevina može se planirati na udaljenosti manjoj od minimuma utvrđenog u prethodnom članku, pa čak i neposredno uz prometnu površinu (pri čemu se preklapa regulacijski i građevinski pravac). U tom slučaju minimalna udaljenost utvrđuje se u skladu s najudaljenijom susjednom građevinom.

(2) U slučaju rekonstrukcije građevine, rekonstruirani dio ne smije prekoračiti zatečeni građevinski pravac, ukoliko bi time bio prekršen Planom propisan minimum.

(3) U slučajevima definiranja regulacijskog pravca za postojeće zgrade u postupku formiranja građevne čestice kada nije moguće poštivanje uvjeta iz prethodnog članka bez uklanjanja postojeće zgrade, regulacijski pravac prilagođava se zatečenom stanju izgrađenosti.

Članak 16.

(1) Promet u mirovanju će se rješavati prema uvjetima iz točke **5.1.1. Cestovni promet**, iz ovog Plana.

(2) Garaža se može graditi kao aneks uz osnovnu građevinu pod uvjetom da ne prelazi propisani koeficijent izgrađenost i iskoristivosti. ~~Garaže se moraju graditi najmanje 5 m od regulacijskog pravca. Izuzetak čine slučajevi iz prethodnog članka.~~

Članak 17.

(1) Minimalna širina građevne čestice na mjestu građevnog pravca iznosi:

- (a) za slobodnostojeću građevinu 14 m,
- (b) za jedinicu dvojne građevine 10,00 m,
- (c) za jedinicu u nizu 6,00 m (a najviše **9 10** m)

(2) Unutar izgrađenog dijela građevinskog područja naselja, zbog zatečenog stanja na terenu (izgrađenost susjednih građevinskih čestica, nemogućnosti rješavanja vlasničkih odnosa i slično), širina građevne čestice može biti manja od propisanih iz prethodnog članka stavka, s time da je omogućena izgradnja građevine minimalne širine 6 m.

(3) ~~Izuzetak stavka 1. ovog članka čine rekonstrukcije postojećih građevina u gusto izgrađenim dijelovima naselja i u starim jezgrama naselja gdje se dozvoljava veće odstupanje, a u skladu sa zatečenim stanjem.~~ Kod rekonstrukcije građevina u izgrađenim dijelovima naselja dozvoljeno je veće odstupanje, a u skladu sa zatečenim stanjem.

Članak 18.

~~(1) Najviša visina građevine uvjetovana je katnošću, i to:-~~

~~(a) — za prizemne građevine 3,50 m odnosno 4,5 m na kosim terenima > 12% (katnost: Po+P),~~

~~(b) — za prizemne građevine sa suterenom ili potkrovljem 4,50 m odnosno 5,5 m na kosim terenima > 12% (katnost: Po+S+P+Pk ili Po+S+P),~~

~~(c) — za jednokatne građevine 7,50 m, odnosno 8,5 m na kosim terenima > 12% (katnost: Po+S+P+Pk ili Po+S+P+1),~~

~~(d) — za dvokatne građevine 10,00 m, odnosno 11,5 m na kosim terenima > 12% (katnost: Po+S+P+1+Pk ili Po+S+P+2).~~

~~(2)~~ (1) Broj etaža određuje se na dijelu građevine na kojem je veći broj etaža

~~(3)~~ (2) Visina građevine mjeri se od konačno zaravnanog i uređenog terena uz pročelje građevine na njegovom najnižem dijelu do gornjeg ruba stropne konstrukcije zadnjega kata, odnosno vrha nadozida potkrovlja, čija visina ne može biti viša od 1,2 m. Kod kosog i višestrešnog krova visina se mjeri na mjestu lomne točke pročelja i kosine krova. Iznimno, kod gradnje na kosom terenu, visina građevine i katnost mjeri se na mjestu presjeka građevine paralelno sa slojnicama terena. U visinu građevine ne računaju se izlazi stubišta ili strojarnice dizala na krovnim terasama, kao ni ulazi u podzemne ili suterenske etaže garaža.

~~(4)~~ (3) Izlazna stubišta i tehnika iz prethodnog stavka mogu imati visinu najviše do 3 m mjereno od gornje kote uređene prohodne terase na kojoj se nalaze. Ukupna tlocrtna površina izlaznih stubišta i tehnike može obuhvaćati najviše do 25 % krovne površine.

~~(5)~~ (4) Suteran (S) je dio građevine čiji se prostor nalazi ispod poda prizemlja i ukopan je do 50% svoga volumena u konačno uređeni i zaravnani teren uz pročelje građevine, odnosno da je najmanje jednim svojim pročeljem izvan terena,

~~(6)~~ (5) Podrum (Po) je dio građevine koji je potpuno ukopan ili je ukopan više od 50 % svoga volumena u konačno uređeni zaravnani teren i čiji se prostor nalazi ispod poda prizemlja, odnosno suterena,

~~(7)~~ (6) Podrumska i suterenska etaža je dozvoljena na cijelom području obuhvata Plana

~~(8)~~ (7) Podrum se računa kao podzemna etaža, a suteran se računa kao nadzemna etaža kod proračuna koeficijenta iskoristivosti (k_{is} i k_{isn}).

~~(9)~~ (8) Prizemlje (P) je dio građevine čiji se prostor nalazi neposredno na površini, odnosno najviše 1,5 m iznad konačno uređenog i zaravnanog terena mjereno na najnižoj točki uz pročelje građevine ili čiji se prostor nalazi iznad podruma i/ili suterena (ispod poda kata ili krova),

~~(10)~~ (9) Kat (K) je dio građevine čiji se prostor nalazi između dva stropa iznad prizemlja,

~~(11)~~ (10) Potkrovlje (Pk) je dio građevine čiji se prostor nalazi iznad zadnjega kata i neposredno ispod kosog ili ~~zaobljenog~~ ravnog krova. U slučaju gradnje zgrada s ravnim krovom moguća je reducirana nadogradnja jedne krovne etaže (nadgrađe), koja se računa u ukupan broj etaža (kao potkrovlje), uz uvjet da kut što ga zatvara najviša točka vanjskog ruba nadgrađa i rub krovne trase ravnog krova nije veći od 23°.

Članak 19.

(1) Udaljenost samostojeće građevine, te zadnje građevine u nizu i otvorena strana dvojne građevine od susjedne međe ne može biti manja od 3 m. Na istoj udaljenosti moraju biti i istake na bočnoj ili stražnjoj fasadi građevine. Izuzetak čine podzemne etaže građevine čiji potpuno ukopani dio može biti udaljen najmanje 1,0 m od ostalih međa građevne čestice.

(2) Udaljenost građevine od pristupnog puta (preko kojeg se ostvaruje pristup na prometnu površinu za najviše tri šest zgrada) ili od dijela građevne čestice koja služi kao pristup na prometnu površinu, je najmanje

1,5 m. Izuzetak čine građevine unutar izgrađenog dijela građevinskog područja naselja kada udaljenost od pristupnog puta ili dijela građevne čestice koja služi za ostvarivanje pristupa na prometnu površinu može biti i manja od 1,5 m, iznimno i do samog puta koji je minimalne širine 3,0 m. Iznimka se primjenjuje kada se vrši rekonstrukcija ili dogradnja postojeće građevine.

~~(3) Dio čestice zemlje koji služi isključivo kao pristup građevine čestice na prometnu površinu (građevne čestice u obliku slova „L“ a koje se nalaze u drugom redu od prometne površine) ne ubraja se u površinu građevne čestice za izgradnju.~~

(3) Unutar izgrađenog dijela građevinskog područja naselja moguća su odstupanja od vrijednosti iz stavka 1. ovog članka, i to u slučajevima kada je udaljenost već postojeće (susjedne) građevine od međe manja od Planom propisanog minimuma. U tom slučaju nova građevina može se graditi

- (a) kao slobodnostojeća zgrada na istoj udaljenosti kao i susjedna, ali ne manjoj od 1.0 m, s tim da se ne smiju graditi otvori prema susjednoj građevnoj čestici
- (b) na međi sa susjedom u slučaju da je susjedna građevina izgrađena na toj međi.

(4) U slučaju izgradnje bliže od 3,0 m od međe, dograđivani dio zgrade na toj strani ne može imati otvore, a u slučaju gradnje nove zgrade na međi mora se regulirati pravo pristupa građevini sa susjedne čestice zemlje za potrebe održavanja građevine

(5) Otvorima iz prethodnog stavka ne smatraju se otklopni otvori s neprozirnim staklom veličine do 60 x 60 cm, dijelovi zida od ugrađene staklene opeke u ravnini zida građevine, te fiksni ventilacijski otvori veličine do 30 x 30 cm. Ventilacijski otvori, koji služe za ventilaciju sanitarnih, ugostiteljskih (kuhinja) i drugih proizvodno-radnih sadržaja s intenzivnim mirisima ili prašinom trebaju se izvesti vertikalno iznad krovišta građevine.

2.2.2. Oblikovanje građevina i uređenje građevnih čestica

Članak 20.

(1) Horizontalni i vertikalni gabariti građevine, oblikovanje fasada i krovišta, te korišteni građevinski materijal, moraju biti usklađeni s okolnom izgradnjom, načinom i tradicijom gradnje i krajobraznim vrijednostima podneblja.

(2) Građevine koje se izgrađuju kao dvojne ili kao kuće u nizu moraju činiti arhitektonsku cjelinu.

(3) Dvojnim građevinama smatraju se dvije građevina koje se naslanjaju jedna na drugu s mogućim posmikom najviše 30% dužine zabatnih zidova.

(4) Osim u staroj jezgri naselja, dozvoljeno je odstupanje od tradicijskih elemenata u pogledu oblikovanja pročelja, krovišta, otvora i materijala (staklene fasade, ravni krov i sl.) u cilju afirmacije suvremenog arhitektonskog izričaja, a horizontalni i vertikalni gabariti gospodarskih građevina mogu odstupati od okolne izgradnje u skladu s uvjetima iz točke 3. - *uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti*..“.

(5) Dopušteno je postavljanje sunčanih kolektora i fotonaponskih ćelija. Njihova postava treba biti u okviru krovne plohe ili pročelja građevine, osim glavnog (prednjeg, -uličnog) pri čemu mogu pokriti najviše 50% površine.

Članak 21.

(1) Krov može biti kosi, na dvije ili više voda ili ravni prohodni ili neprohodni krov. Planom je dozvoljena i kombinacija kosog krova i krovnih terasa.

(2) Za pokrov je dozvoljena upotreba valovitog i utorenog crijepa ili kupe kanalice. Iako se mogu primjenjivati i drugi, moderni materijali (izuzev stare jezgre) korištenje šindre i sličnih kontinentalnih materijala te gradnja bačvastih krovova nije dozvoljeno. **Boja pokrovnog materijala u pravilu se izvodi od crvenih zemljanih nijansi.**

(3) Krovište ne smije imati strehu.

(4) Vijenac krova može biti najviše 20-25 cm istaknut od ruba fasade građevine, a na zabatu 10 cm.

(5) Max nagib krova je 23°

Članak 22.

(1) Fasadne površine stambenih zgrada trebaju se izvoditi **prvenstveno** u kamenu ili žbukati. Dozvoljena je kombinacija kamena, **+** žbuke i **drugih materijala**. Gospodarske zgrade mogu se oblagati i drugim, modernim materijalima.

(2) Kod fugiranja fasade u kamenu ne smiju se isticati fuge, već ih je potrebno svijetlo tonirati. Nije dozvoljeno obljepijivanje fasade pločama od škriljaca.

(3) Žbukane fasade moraju se odmah bojati nakon žbukanja i to prvenstveno u svijetlim tonovima.

Članak 23.

(1) Prostor između građevnog i regulacijskog pravca mora se u pravilu urediti kao ukrasni vrt, koristeći prvenstveno autohtoni biljni fond. U ovom prostoru mogu se smjestiti parkirališne površine te vodonepropusne sabirne jame, potpuno ukopano bazeni i uređaji za pročišćavanje otpadnih voda, te ostala komunalna infrastruktura.

(2) ~~Iznimno od prethodnog stavka, na kosim terenima u slučaju kada se pristup na prometnu površinu ostvaruje preko regulacijskog pravca koji se nalazi na crti okomite denivelacije više od 1,20 m, u prostoru između građevnog i regulacijskog pravca može se graditi:~~ U slučajevima kada je razina građevne čestice niža od razine pristupne prometne površine dozvoljava se priključenje građevne čestice na prometnu površinu preko priključne građevine koja se može graditi i do samog regulacijskog pravca, i to

- (a) stubište po kojem se ostvaruje pristup na javnu površinu
- (b) ploha u razini s prometnom površinom za smještaj motornih vozila u mirovanju. Ploha može biti građena na stupovima ili može činiti završnu razinu ~~neke~~ pomoćne građevine (konoba, cisterna, spremište i dr), podruma ili suterena.
- (c) nasip (rampa) s potpornim zidovima i slično,

~~i odnosi se na slučajeve kada nije moguće ostvariti pristup na prometnu površinu u razini.~~

(3) Na građevnoj čestici potrebno je maksimalno sačuvati postojeće drveće. Prilikom definiranja tlocrta građevine u okviru zadanih normi, potrebno je maksimalno respektirati postojeće visoko zelenilo. Ukoliko nije moguće izbjeći uklanjanje određenog broja stabala, potrebno je posaditi odgovarajući broj na slobodnim dijelovima parcele.

(4) Najmanje 20% građevne čestice treba urediti parkovnim nasadima ili prirodnim zelenilom, osim u gusto izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja, u staroj jezgri naselja i u postojećim starim aglomeracijama izvan naselja.

~~(4)~~ (5) Teren oko građevina, potporni zidovi, terase i sl. moraju se izvesti tako da ne narušavaju izgled naselja, te da se ne promijeni prirodno otjecanje vode na štetu susjedne čestice i građevina.

(6) Dozvoljena su nasipavanja terena u svrhu uređenja građevne čestice i podizanja nivelete zatečenog terena, a u skladu s uvjetima koji slijede:

- (a) nasipavanjem se ne smije bitno poremetiti zatečeno stanje u odnosu na susjedne građevne čestice ili pristupne prometne površine
- (b) nasipavanjem se ne smije bitno poremetiti prirodno otjecanje površinskih voda na štetu okolnih građevnih čestica.

Članak 23a.

(1) Podne površine dvorišta, terasa i puteljke na čestici popločati kamenom, opekom, drvetom, betonskim elementima ili drugim sličnim materijalom.

(2) Nad dvorištima ili terasama dozvoljava se postava odrina i tradicijsko zelenilo. Na nenatkrivenim balkonima moguće je postavljanje platnenih tendi.

Članak 23b.

(1) Ulična ograda građevne čestice se izvodi masivnim dijelom do visine 1.0 m, dok se veće visine mogu izvesti samo prozračnim elementima (rešetka, mreža, živica i sl.). Ukupna tako izvedena ograda ne može biti viša od 2 m mjereno od niže kote konačno zaravnanog terena s obje strane zida.

(2) Iznimno od prethodnog stavka, ograde mogu biti i više od 1,0 m, ~~odnosno 2,0 m~~, kada je to nužno radi pridržavanja terena (potporni zidovi), zaštite ili zbog načina korištenja građevine i površina (gospodarskih, športskih, rekreacijskih i drugih). Unutar stare jezgre naselja ogradni zid može biti građen visine do 2,0 m i u

cijelosti izgrađen kao masivni zid. Uz suglasnosti nadležnog konzervatorskog odjela visina zida može biti i veća.

(3) Umjesto čvrstih ograda moguće je podići ograda od autohtonog zelenila (živica) visine do 2,0 m.

2.2.3. Uvjeti za gradnju stambenih zgrada i pomoćnih građevina unutar građevinskog područja naselja

Članak 23c

(1) Pod pojmom zgrade stambene namjene podrazumijevaju se zgrade (uključivo i pomoćne građevine) koje imaju više od 50% ukupne građevinske (bruto) površine zgrade namijenjene koje su u potpunosti namijenjene stanovanju.

(2) Planom se dozvoljava izgradnja slijedećih vrsta stambenih zgrada:

- stambena zgrada **tipa A**
- stambena zgrada **tipa B**

(3) Planom je dozvoljena gradnja stambenih zgrada tipa A i B u svim naseljima Općine Ražanac.

Članak 23d.

(1) Osnovni uvjeti za građenje stambene zgrade **tipa A** slijede:

(a) najviša najveća građevinska (bruto) površina svih nadzemnih etaža je 400 m² (do 550 m² s pomoćnim građevinama) zgrade ovisi o vrsti zgrade i to:

- za samostojeću zgradu 400 m² (do 550 m² s pomoćnim zgradama).
- za jedinicu dvojne zgrade 200 m² (do 300 m² s pomoćnim zgradama).
- za zgradu u nizu 150 m² (do 250 m² s pomoćnim zgradama).

(b) najviša dozvoljena katnost je: Po+S+P+Pk ili Po+S+P+1+ Krov.

(c) najviša visina zgrade je 7,50 m, odnosno 8,5 m na kosim terenima > 12%. ovisi o načinu gradnje, i to:

- 10 m, odnosno 11,5 m na terenu nagiba većeg od 12% za samostojeću zgradu
- 7,5 m, odnosno 9,0 m na terenu nagiba većeg od 12% za jedinicu dvojne građevine
- 6,0 m, odnosno 7,5 m na terenu nagiba većeg od 12% za jedinicu građevine u nizu.

(2) Broj stambenih jedinica za stambenu zgradu **tipa A** ovisi o načinu gradnje, i to:

- (a) najviše tri (3) stana za samostojeću zgradu
- (b) najviše dva (2) stana za dvojnu zgradu
- (c) najviše jedan (1) stan za zgradu u nizu.

Članak 23e.

(1) Osnovni uvjeti za građenje stambene zgrade **tipa B** slijede:

(a) najviša građevinska (bruto) površina svih nadzemnih etaža je 600 m² (do 750 m² s pomoćnim građevinama).

(b) najviša dozvoljena katnost je: Po+S+P+1+Pk ili Po+S+P+2+Krov.

(c) najviša visina zgrade je 10,0 m, odnosno 11,5 m na kosim terenima > 12%.

(2) Stambena zgrada **tipa B** može imati najviše šest (6) stanova u naselju Ražanac, Rtina i Ljubač i četiri

(4) stana u ostalim naseljima Općine Ražanac.

Članak 24.

(1) Uz opće uvjete za građenje, Planom su utvrđeni prostorni pokazatelji za gradnju stambenih zgrada unutar građevinskih područja svih naselja Općine Ražanac, i to:

Stambena zgrada tipa A

tip građevine	min. površina građevne čestice		max. koeficijent izgrađenosti		max. koeficijent iskoristivosti			
	m ²		K _{ig}		K _{is/n} *		K _{is} (ukupni)	
	Neizgrađeni uređeni i neuređeni dio GP naselja	Izgrađeni dio GP naselja	Neizgrađeni uređeni i neuređeni dio GP naselja	Izgrađeni dio GP naselja	Neizgrađeni uređeni i neuređeni dio GP naselja	Izgrađeni dio GP naselja	Neizgrađeni uređeni i neuređeni dio GP naselja	Izgrađeni dio GP naselja
samostojeća zgrada	400	350	0,30	0,35	0,6 (0,9 sa suterenom ili potkrovljem)	0,7 (1,1 sa suterenom ili potkrovljem)	1,5	1,6
dvojna zgrada	350	300	0,35	0,40	0,7 (1,1 sa suterenom ili potkrovljem)	0,8 (1,2 sa suterenom ili potkrovljem)	1,5	1,6
zgrade u nizu	300 (350 za zadnju građevinu u nizu)	260 (300 za zadnju građevinu u nizu)	0,40	0,40	0,8 (1,2 sa suterenom)	0,8 (1,2 sa suterenom)	1,6	1,6
*K _{is/n} je koeficijent iskoristivosti nadzemnih etaža								

(2) Najviši broj jedinica u nizu je 5.

(3) Iznimno od prethodne tablice, za započete i nedovršene dvojne zgrade i nizove, dozvoljava se visina i volumen stambenih jedinica u skladu sa zatečenim stanjem susjednih zgrada u nizu.

Stambena zgrada tipa B

tip građevine	min. površina građevne čestice		max. koeficijent izgrađenosti		max. koeficijent iskoristivosti			
	m ²		K _{ig}		K _{is/n} *		K _{is} (ukupni)	
	Neizgrađeni uređeni i neuređeni dio GP naselja	Izgrađeni dio GP naselja	Neizgrađeni uređeni i neuređeni dio GP naselja	Izgrađeni dio GP naselja	Neizgrađeni uređeni i neuređeni dio GP naselja	Izgrađeni dio GP naselja	Neizgrađeni uređeni i neuređeni dio GP naselja	Izgrađeni dio GP naselja
samostojeća zgrada	600	500	0,30	0,30	0,9 (1,2 sa suterenom ili potkrovljem)	0,9 (1,2 sa suterenom ili potkrovljem)	1,5	1,8
*K _{is/n} je koeficijent iskoristivosti nadzemnih etaža								

Članak 24a.

(1) Minimalna veličina građevne čestice može odstupati od propisanih uvjeta iz prethodnog članka do -5% zbog zatečenog stanja na terenu (okolna izgrađenosti zgradama, javnim površinama i drugo) ili zbog usklađenja s vlasništvom.

(2) U građevinskom području naselja ako se građevnoj čestici zbog formiranja poprečnog profila prometnice (izgradnje nove ili rekonstrukcije postojeće) smanjuje površina do 25% od dozvoljene minimalne građevne čestice iz ovih Odredbi, za istu je moguće ishoditi potrebna odobrenja za gradnju. Koeficijent izgrađenosti i iskoristivosti obračunava se u odnosu na određenu minimalnu dozvoljenu građevnu česticu iz ovih Odredbi za pripadajuću zonu. Udaljenost građevnog pravca od regulacijskog pravca može biti manji od utvrđenog iz ovog Plana.

Članak 24b.

Za građevnu česticu koja se nalazi djelomično u izgrađenom i neizgrađenom dijelu građevinskog područja naselja ili kada se spajaju građevne čestice koje se nalaze u različitim zonama u svrhu okrupnjavanja građevne čestice, primjenjuju se uvjeti kako slijedi:

- (a) kada se više od 50% površine postojeće ili planirane katastarske čestice nalazi u izgrađenom dijelu GP naselja primjenjuju se uvjeti za izgrađeni dio građevinskog područja naselja
- (b) kada se više od 50% površine postojeće ili planirane katastarske čestice nalazi u neizgrađenom dijelu GP naselja primjenjuju se uvjeti za neizgrađeni dio građevinskog područja naselja.

2.2.3.1. Posebni uvjeti za interpolacije i rekonstrukcije izgradnju građevina u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja

Članak 25.

(1) Unutar izgrađenog dijela građevinskog područja naselja ~~može se planirati rekonstrukcija postojeće i interpolacija nove stambene i pomoćne građevine~~ na građevnoj čestici na kojoj nije moguće ispuniti uvjete građenja iz članka ~~23c.~~ 23d, 23e i 24. ovih Odredbi zbog zatečenog stanja na terenu (izgrađenost susjednih građevnih čestica i sl.), ~~može se graditi građevina uz slijedeće uvjete~~ U tom slučaju primjenjuju se iznimke kako slijedi:

- (a) površina građevne čestice ne može biti manja od ~~200~~ 250 m² za izgradnju nove stambene i pomoćne građevine. Na takvoj građevnoj čestici može se planirati isključivo izgradnja stambene građevine **tip A** s najviše dvije (2) stambenih jedinica. Ostali uvjeti primjenjuju se iz Općih odredbi za provedbu i iz podnaslov 2.2.3. uvjeti za gradnju stambenih zgrada i pomoćnih građevina unutar građevinskog područja naselja (a koji se odnose na stambenu zgradu tipa A) iz ovog Plana.
- ~~(b) kod rekonstrukcije postojeće zgrade može se zadržati zatečena građevna čestica i ako je manja od Planom propisane površine a zatečeni koeficijent izgrađenost i kada je veći od Planom propisanog. U tom slučaju može se nadograditi etaža najviše do visine susjednih zgrada.~~
- ~~(c)~~ **(b)** širina građevne čestice za izgradnju nove stambene zgrade mora omogućiti izvedbu građevine širine najmanje 6 m,
- ~~(d) najmanja udaljenost nove građevine od međe susjedne građevne čestice je 3,0 m. Iznimno, u slučaju reciprociteta udaljenost može biti i manja. Kod rekonstrukcije postojeće građevine uz suglasnost susjeda može se zadržati postojeća udaljenost i u slučaju kad nema osnove za reciprocitet. U slučaju izgradnje bliže od 3,0 m od međe, dograđivani dio zgrade (dogradnja i nadogradnja) na toj strani ne može imati otvore, a u slučaju gradnje na međi mora se regulirati pravo pristupa građevini sa susjedne čestice zemlje za potrebe održavanja građevine.~~
- ~~(e) građevni pravac nove građevine može se izjednačiti sa susjednim građevinama ili s građevinama u neposrednoj blizini ukoliko su iste izgrađene bliže regulacijskom pravcu od dozvoljenog.~~

~~(2) Otvorima iz prethodnog stavka ne smatraju se otklopni otvori s neprozirnim staklom veličine do 60 x 60 cm, dijelovi zida od ugrađene staklene opeke u ravnini zida građevine, te fiksni ventilacijski otvori veličine do 30 x 30 cm. Ventilacijski otvori, koji služe za ventilaciju sanitarnih, ugostiteljskih (kuhinja) i drugih proizvodno-radnih sadržaja sa intenzivnim mirisima ili prašinom, trebaju se izvesti vertikalno iznad krovišta građevine.~~

(2) Nije moguće cijepati građevne čestice u svrhu nove gradnje a koja ne ispunjava uvjete iz ovog Plana osim kada se cijepanjem i spajanjem katastarskih čestica formira građevna čestica veća od zatečene.

~~(3) Zamjenska građevina može se graditi u svim građevinskim područjima i izvan njih iako ne ispunjava uvjete za građenje iz ovog Plana. Zamjenska građevina je nova građevina izgrađena na mjestu ili u neposrednoj blizini mjesta prethodno uklonjene postojeće građevine unutar iste građevne čestice, odnosno obuhvata u prostoru, kojom se bitno ne mijenja namjena, veličina i utjecaj na okoliš dotadašnje građevine.~~

~~(4) Iznimno od prethodnog stavka, u starim jezgrama naselja i u pučkim graditeljskim cjelinama nije dopušteno graditi zamjensku građevinu ukoliko se ne radi o ruševini.~~

2.2.3.2. Posebni uvjeti za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih građevina u starim jezgrama i u pučkim graditeljskim cjelinama

Članak 26.

(1) U starim jezgrama naselja i u pučkim graditeljskim cjelinama (označena u kartografskim prikazima Plana, list 4. građevinska područja naselja), moguće su rekonstrukcije postojećih i interpolacije novih stambenih i pomoćnih građevina na građevnim česticama na kojima nije moguće ispuniti uvjete građenja iz članka 23c, 23d, 23e i 24. ovih Odredbi. zbog zatečenog stanja na terenu (izgrađenost susjednih građevnih čestica i sl.). U tom slučaju građenje će se odvijati prema uvjetima iz prethodnog članka i uz primjenu dodatnih uvjeta koji slijede:

- (a) koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) građevne čestice može biti i do 1,0 za rekonstrukciju postojeće građevine ukoliko se rekonstrukcijom poboljšavaju uvjeti korištenja zgrade (ugradnja sanitarnog čvora, dvorišne terase, garaže i sl.). Za ostale rekonstrukcije i za izgradnju nove zgrade koeficijent izgrađenost može iznositi do 0,5 a koeficijenti iskoristivosti i visina primjenjuju se prema Planom propisanim uvjetima za izgrađeni dio građevinskog područja naselja ovisno o planiranoj namjeni.
- (b) građevina može biti izgrađena 1 m od međe ili i na međi dviju jednoj ili više međa građevnih čestica, uz uvjet da je na toj međi već izgrađena građevina te da se time ne ugrožava sigurnost prometa, kvaliteta života susjeda (reciprocitet), te i da se ispune uvjeti iz posebnih propisa koji se odnose na zaštitu od požara.
- (c) ~~visina nove građevine ili građevine koja se rekonstruira (dogradnja etaže) ne može biti veća od 7,0 m odnosno do visine građevine na susjednoj građevnoj čestici ali ne više od 10,0 m.~~ (b) najviša visina građevine ne smije biti viša od 10,0 m, odnosno od najviše neposredne susjedne građevine, i katnost Po+S+P+1+2+Pk.
- (d) ~~rekonstrukcije postojećih i izgradnja nove građevine treba provoditi poštujući naslijeđenu graditeljsku strukturu, a izmjene provesti tamo gdje je to potrebno iz funkcionalnih razloga i radi ispunjavanja bitnih zahtjeva za postojeću građevinu,~~ građevinski zahvat (nova ili rekonstruirana građevina) mora poštovati staru autohtonu arhitekturu unutar jezgre. Horizontalni i vertikalni gabariti građevine, oblikovanje fasada i krovšta, te korišteni građevinski materijali moraju biti usklađeni s okolnim građevinama, načinom i tradicijom gradnje i krajobraznim vrijednostima podneblja. Stolarija treba biti drvena, svi otvori moraju biti tradicionalnih oblika, da svojom visinom budu viši a širinom uži. Potrebo je izbjegavati balkone velikih poteza duž čitavog pročelja.
- (e) prilikom intervencije na postojećim građevinama i kod izgradnje novih građevina, krovovi moraju biti na dvije, tri ili četiri vode, s pokrovom od kupe kanalice. U starim jezgrama nije moguće planirati građevine s ravnim krovom
- ~~(e) koeficijent iskoristivosti ograničen je maksimalnom dozvoljenom visinom građevine,~~
- (f) građevinski pravac nove građevine mora se izjednačiti sa susjednim građevinama (primjenjuje se udaljenost najudaljenije neposredne susjedne zgrade),

(2) Planom je dozvoljena izgradnja novih ili rekonstrukcija postojećih gospodarskih građevina u jezgri naselja po uvjetima iz prethodnog stavka.

(3) Namjena može, osim stambene, biti poslovna (trgovine, ugostiteljske i uslužne djelatnosti, tihi obrt itd.), koja neće ometati osnovnu funkciju stanovanja.

(4) U starim jezgrama naselja kada se pristup građevine na prometnu površinu ostvaruje isključivo pješačkim pristupom, dozvoljena je izgradnja nove zgrade čija građevinska (bruto) površina ne prelazi 200 m² s najviše dvije stambene jedinice.

2.2.3.3. Posebni uvjeti za interpolacije novih građevina u gusto izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja

Članak 26a

~~(1) Za izgradnju stambene zgrade tip A i pomoćne zgrade unutar gusto izgrađenog dijela GP naselja moraju biti ispunjeni uvjeti koji slijede:~~

(1) Zgrade u *gusto izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja* (prikazana u kartografskim prikazima Plana, *list 4. građevinska područja naselja*) mogu se graditi prema uvjetima za građenje građevina u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja. Ukoliko veličina zatečene građevne čestice ne zadovoljava uvjete za građenje, mogu se primijeniti iznimke koje slijede:

tip građevine	min. površina građ. čestice (m ²)	koeficijent izgrađenosti	koeficijent iskoristivosti	
			K _{is/n} *	K _{is} (ukupni)
samostojeća građevina	270	0,40	1,2	1,8
dvojna građevina	230	0,45	1,3	2,0

*K_{is/n} je koeficijent iskoristivosti nadzemnih etaža

~~(2) Nije dozvoljeno planiranje izgradnje stambene zgrade tip B u gusto izgrađenom dijelu GP naselja~~

(2) Planirana zgrada koja se gradi prema uvjetima iz prethodne tablice može imati najviše dva (2) stana.

(3) Udaljenost građevine od susjedne građevne čestice *za sve nove građevine u gusto izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja* mora biti najmanje 1,20 m, uz uvjet da su ispunjeni uvjeti iz posebnih propisa (zaštita od požara).

~~(4) Širina građevne čestice na građevnom pravcu je najmanje 10,0 m.~~

~~(5) Najviša visina građevine je 9,0 m~~

(4) Nije dozvoljeno cijepati građevne čestice u svrhu nove gradnje a koja ne ispunjava uvjete iz ovog Plana osim kada se cijepanjem i spajanjem katastarskih čestica formira građevna čestica veća od zatečene.

Članak 26b

~~(1) Unutar gusto izgrađenog dijela građevinskog područja naselja (prikazana u kartografskim prikazima plana list 4. građevinsko područje naselja) može se planirati rekonstrukcija postojeće i izgradnja nove stambene i pomoćne građevine na građevnoj čestici na kojoj nije moguće ispuniti uvjete građenja iz članka 26a. ovih Odredbi. U tom slučaju primjenjuju se posebni uvjeti koji slijede:~~

~~(a) — površina građevne čestice ne može biti manja od 200m² za izgradnju nove stambene i pomoćne građevine. Na takvoj građevnoj čestici može se planirati isključivo izgradnja stambene građevine tip A.~~

~~(b) — kod rekonstrukcije postojeće zgrade može se zadržati zatečena građevna čestica iako je manja od Planom propisane površine a zatečeni koeficijent izgrađenosti kada je veći od Planom propisanog. U tom slučaju može se nadograditi etaža najviše do visine susjednih zgrada.~~

~~(c) — širina građevne čestice za izgradnju nove stambene zgrade mora omogućiti izvedbu građevine širine najmanje 6 m;~~

~~(d) — najmanja udaljenost nove građevine od međe susjedne građevne čestice je 1,2 m. Iznimno, u slučaju reciprociteta udaljenost može biti i manja. Kod rekonstrukcije postojeće građevine uz suglasnost susjeda može se zadržati postojeća udaljenost i u slučaju kad nema osnove za reciprocitet. U slučaju izgradnje bliže od 1,2 m od međe zgrada na toj strani ne može imati otvore, a u slučaju gradnje na međi mora se regulirati pravo pristupa građevini sa susjedne čestice zemlje za potrebe održavanja građevine~~

~~(e) — građevni pravac nove građevine može se izjednačiti sa susjednim građevinama ili s građevinama u neposrednoj blizini ukoliko su iste izgrađene bliže regulacijskom pravcu od dozvoljenog.~~

~~(2) Otvorima iz prethodnog stavka ne smatraju se otklopni otvori s neprozirnim staklom veličine do 60 x 60 cm, dijelovi zida od ugrađene staklene opeke u ravnini zida građevine, te fiksni ventilacijski otvori veličine do 30 x 30 cm. Ventilacijski otvori, koji služe za ventilaciju sanitarnih, ugostiteljskih (kuhinja) i drugih proizvodno-radnih sadržaja sa intenzivnim mirisima ili prašinom, trebaju se izvesti vertikalno iznad krovništa građevine.~~

Članak 27.

Članak 27. brisan.

Članak 28.

Članak 28. brisan.

2.2.7. 2.2.3.4. Uvjeti za rekonstrukciju postojećih i ruševnih zgrada te za izgradnju zamjenskih zgrada građevina u građevinskom području naselja

Članak 26b.

(1) U građevinskom području naselja Planom je dozvoljena rekonstrukcija postojećih građevina i ruševina postojećih građevina, a prema uvjetima koji slijede:

- (a) kada su postojeći lokacijski uvjeti sukladni uvjetima Plana za predmetnu zonu rekonstrukcija se dozvoljava pod istim uvjetima kao za nove građevine
- (b) kada je površina građevne čestice manja od Planom propisanog minimuma za novu gradnju, rekonstrukcija je dozvoljena samo u postojećim tlocrtnim gabaritima građevine. Iznimno, za prizemne građevine moguća je nadogradnja jedne etaže neovisno o najvećem dopuštenom koeficijentu izgrađenosti uz poštivanje ostalih uvjeta propisanih Planom za predmetnu zonu
- (c) kada je udaljenost postojeće zgrade od susjedne međe manja od Planom propisane, dozvoljena je nadogradnja jedne ili više etaža u skladu sa zatečenom udaljenošću od susjedne međe i uz uvjet da nije dozvoljena ugradnja otvora prema susjedu u nadograđenom dijelu zgrade. Udaljenost novog dijela građevine od susjedne međe koji se dograđuje (tlocrtno) mora biti u skladu s uvjetima iz ovog Plana
- (d) kada je udaljenost građevinskog pravca od regulacijskog pravca manja od Planom propisane, dozvoljena je rekonstrukcija u skladu sa zatečenom udaljenošću
- (e) kada je koeficijent izgrađenosti građevne čestice veći od Planom propisanog, dozvoljena je rekonstrukcija uz poštivanje Planom propisanih ostalih uvjeta za predmetnu zonu
- (f) u slučaju rekonstrukcije postojećih dvojnih zgrada ili niza, ili interpolacije u postojećem nizu, dozvoljava se nadogradnja u slučaju poravnavanja visine sa postojećom visinom susjedne zgrade.

(2) Otvorima iz prethodnog stavka ne smatraju se otklopni otvori s neprozirnim staklom veličine do 60 x 60 cm, dijelovi zida od ugrađene staklene opeke u ravnini zida građevine, te fiksni ventilacijski otvori veličine do 30 x 30 cm. Ventilacijski otvori, koji služe za ventilaciju sanitarnih, ugostiteljskih (kuhinja) i drugih proizvodno-radnih sadržaja sa intenzivnim mirisima ili prašinom, trebaju se izvesti vertikalno iznad krovišta građevine

(3) Postojeće građevine (osim građevine u stavku 1 (b) ovog članka) koje premašuju uvjete određene ovim Planom u pogledu najvećeg dozvoljenog koeficijenta iskoristivosti građevne čestice kao i najveću dozvoljenu građevinsku (bruto) površinu nadzemnih etaža (k_{is} , GBPn), zadržavaju se u postojećim gabaritima i ne mogu se povećavati.

(4) Akt za građenje može se izdati i za građenje nove građevine na mjestu ili u neposrednoj blizini mjesta prethodno uklonjene postojeće građevine unutar iste građevne čestice, kojom se bitno ne mijenja namjena, izgled, veličina i utjecaj na okoliš dotadašnje građevine. Za takvu građevinu mogu se primijeniti i uvjeti iz ovog članka a koji se odnose na rekonstrukciju građevina.

2.2.3.1. 2.2.3.5. Posebni uvjeti za izgradnju pomoćnih i privremenih građevina u građevinskom području naselja

Članak 27

~~(1) Na građevnoj čestici uz osnovnu zgradu mogu se graditi pomoćne građevine: garaže, spremišta, ljetne kuhinje, radne prostorije, bazeni i sl., koje tvore funkcionalnu cjelinu s osnovnom građevinom, i to na način kako slijedi:~~

- ~~(a) — u gabaritu osnovne građevine~~
- ~~(b) — prislonjena uz osnovnu građevinu~~
- ~~(c) — kao samostojeća građevina~~
- ~~(d) — na međi prema susjednoj građevnoj čestici uz uvjet da je zid prema susjednoj čestici zemlje izveden od vatrootpornog materijala i bez otvora prema susjedu.~~

~~(2) Bazen za plivanje (školjka) mora biti udaljen najmanje 3 m od međa građevne čestice.~~

~~(3) Pomoćne građevine mogu imati visinu: podrum, prizemlje i krov, odnosno najviše 4,0 m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu.~~

~~(4) Površina pomoćne građevine uračunava se u površinu izgrađenosti građevne čestice~~

(1) Na građevnoj čestici mogu se planirati pomoćne građevine koje moraju biti u funkciji osnovne zgrade.

(2) Pomoćna građevina može biti garaža, bazen, spremište, ljetna kuhinja, radni prostor, nadstrešnica i sl.

(3) Građevine iz prethodnog stavka mogu se graditi prislonjene uz osnovnu zgradu na način da s njom čine skladnu cjelinu, ili se mogu graditi kao samostojeće građevine na istoj građevnoj čestici.

(4) Ako se pomoćna građevina gradi kao samostojeća, mora se graditi na udaljenosti najmanje 3,0 m od susjednih međa, a može se graditi i na međi uz suglasnost susjeda (osim bazena). Zid koji se nalazi na međi ne smije imati otvore i mora se izvesti kao protupožarni zid minimalne vatrootpornosti 2 sata, i dužine najviše 7,0 m.

(5) Najmanja dozvoljena udaljenost potpuno ukopanog bazena za plivanje (školjka) od međe građevne čestice je 1,0 m.

(6) Najmanja dozvoljena udaljenost svih pomoćnih građevina od regulacijskog pravca je 5,0 m, osim pomoćnih građevina navedene u stavku 8. ovog članka..

(7) Voda s krova pomoćne građevine mora se odvesti na vlastitu građevnu česticu.

(8) Površina pomoćne zgrade računa se u površinu izgrađenosti građevne čestice i u obračun građevinske (bruto) površine, osim:

- (a) potpuno ukopanog bazena,
- (b) sabirne jame,
- (c) cisterne za vodu,
- (d) spremnika za gorivo

i slično, ako su u cijelosti ukopani u teren ili najviše 0,60 m iznad razine uređenog terena, kao ni:

- (e) konzolne istake krovšta,
 - (f) elementi za zaštitu od sunca (pergola, i sl.)
 - (g) elementi uređenja okoliša (prilazne stepenice, vanjske komunikacije i terase, potporni zidovi i sl.).
- (9) Visina pomoćne građevine ne smije biti veća od 4,0 m i katnost podrum, prizemlje i krov (skošeni ili ravan).

(10) Oblikovanje pomoćnih građevina mora biti u skladu s osnovnom zgradom, a prema odredbama ovog Plana.

Članak 27a

Planom se može planirati izgradnja jedne ili više garaža kao slobodnostojećih, dvojnih ili građevina u nizu, na zasebnoj građevnoj čestici, a prema sljedećim uvjetima:

- (a) min površina građevne čestice je 150 m²
- (b) min. udaljenost od susjedne međe je 2,0 m
- (c) min. udaljenost od regulacijskog pravca je istovjetna Planom određenim udaljenostima stambenih zgrada u pojedinim zonama
- (d) najveća visina je 4,0 m i katnost Po+P

Članak 28

(1) Ovim Planom dopušteno je postavljanje privremenih montažno-demontažnih građevina u okvirima svih naselja na području Općine uz sljedeće uvjete:

- (a) lokacija montažno-demontažnih građevina dozvoljava se prvenstveno uz sadržaje i površine javne namjene (tržnica, građevine školstva, kulture, sporta - rekreacije i groblje) u okviru njihovih građevnih čestica. Osim navedenog, montažno-demontažne građevine mogu se smjestiti i unutar negrađivih površina građevne čestice trgovačke, uslužne ili komunalno-servisne namjene.
- (b) montažno-demontažne građevine mogu se koristiti za trgovinsku ili uslužnu namjenu.
- (c) montažno-demontažne građevine izvide se kao tipske (s certifikatom proizvođača), modularne veličine maksimalno 3,0 x 6,0 m, visine do 3,0 m.
- (d) lokacija montažno-demontažnih građevina treba biti takva da ne ometa odvijanje kolnog i pješačkog prometa, te se uz iste treba izvesti proširenje pješačke površine adekvatno površini građevine.
- (e) izbor tipa montažno-demontažne građevine, određivanje njihovih lokacija kao i dužina i rok korištenja pojedine lokacije na području Općine treba utvrditi odlukom koju donosi Općinsko vijeće.

(2) Postavljanje nadstrešnica (fiksni i sklopivi tendi) dozvoljava se uz poslovne prostore u prizemnim dijelovima zgrade, te uz stajališta javnog prometa. Lokacija i postava nadstrešnica u prostoru ili na građevini ne smije smetati i predstavljati opasnost za kretanje vozila i pješaka, smanjivati preglednost prometnice te ometati ili ugrožavati normalno korištenje drugih (stambenih ili poslovnih) prostora u predmetnoj građevini, odnosno narušavati izgled same građevine.

(3) Pokretne naprave, reklamni panoji, oglasne ploče, urbana oprema i druge privremene konstrukcije (kontejneri, šatori i dr.) mogu se postavljati na površinama unutar i izvan građevinskog područja, i to sukladno Odluci o komunalnom redu i uz suglasnost Općine Ražanac.

2.2.4. Uvjeti izgradnje i uređenja obalnog područja unutar građevinskog područja naselja

Članak 28a.

(1) Područje morske obale obuhvaća pojas kopna do kojeg dopiru najveći valovi za vrijeme nevremena, ali i onaj dio kopna koji s morem čini funkcionalnu cjelinu

(2) Pod pojmom funkcionalne cjeline u smislu odredbi ovoga Plana podrazumijeva se postojeći ili planirani dio kopna u neposrednom kontaktu s morem koji po svojoj prirodi ili namjeni služi korištenju mora (mješovita luka otvorena za javni promet) kao i za turističko-rekreacijske svrhe koji su u vezi s korištenjem mora (morske plaže, sportske aktivnosti vezane uz more, šetnica-*lungo mare* i sl.).

(3) Radi prohodnosti priobalnog dijela naselja Ražanac, Ljubač i Rtina, potrebno je, svugdje gdje je to moguće, osigurati najmanje 6,00m javnoga prostora (dozvoljeno je i nasipavanje u tu svrhu). Stvarna širina zone morske obale može biti i manja od širine iz prethodnog stavka, i ovisi o mikrolokacijskim uvjetima kao što su:

- (a) morfologija terena
- (b) postojeći, zatečeni sadržaji
- (c) planirana namjena prostora
- (d) kulturna i prirodna baština

(4) U sklopu javnog prostora iz prethodnog stavka moguće je planirati šetnicu, parkirališne površine, dječja igrališta, rekreacijske površine i parkovne površine, zaštitno zelenilo i slično

Članak 28b.

(1) Unutar područja morske obale Planom ~~je predviđena sljedeća namjena~~ su utvrđene zone koje slijede:

- (a) luka otvorena za javni promet (utvrđuje se i uređuje prema uvjetima pod točkom **5.1.2. Pomorski promet** iz ovog Plana)
- (b) sportsko-rekreacijska namjena: *uređene morske plaže (R3)*
- (c) sportsko-rekreacijska namjena: *prirodna obala (R3)*
- (d) sportsko-rekreacijska namjena: *vodeni sportovi (R5)*

(2) Lučko područje luke otvorene za javni promet i obuhvat plaže i pratećih sadržaja može se planirati i u dijelu građevinskog područja na koje se naslanja (GP naselja, GP ugostiteljsko-turističke namjene i sl.).

(3) Razgraničenje kopna i mora (prikazano *obalnom linijom* u kartografskim prikazima Plana) može se mijenjati građevinskim zahvatima temeljem postupka navedenom u **članku 28d** iz ovog Plana:

Članak 28c.

(1) Planom su utvrđeni uvjeti uređenja i izgradnje u zoni sportsko-rekreacijske namjene – kupalište: *uređena morska plaža (R3)* unutar građevinskog područja naselja.

(2) Uređena morska plaža je nadzirana i pristupačna svima pod jednakim uvjetima s kopnene i morske strane uključivo i osobama s poteškoćama u kretanju, većim dijelom uređenog i izmijenjenog prirodnog obilježja, te infrastrukturno i sadržajno (tuševi, kabine i sanitarni uređaji) uređen kopneni prostor neposredno povezan s morem, označen i zaštićen s morske strane.

~~(3) Planom se dozvoljava izgradnja i uređenje plaža uz obavezno poštivanje sljedećih uvjeta:~~

- ~~(a) — obavezno treba osigurati prohodnost javnog dužobalnog pojasa~~
- ~~(b) — urediti, a po potrebi i nasuti obalni pojas radi oblikovanja javnog prostora za sunčanje u slučajevima kada morfologija prirodne obale to uvjetuje~~
- ~~(c) — predvidjeti postavu tuševa, kabina za presvlačenje i sanitarnih čvorova sukladno važećim standardima i pravilniku za Javne plaže~~
- ~~(d) — planirati postavu paviljonskih ugostiteljskih i zabavnih građevina uz uvjet da izgrađenost kopnenog prostora ne bude veća od 5% i visine građevine do 4,0m~~
- ~~(e) — urediti neprekinutu šetnicu (*lungo mare*) širine najmanje 3,0 m~~
- ~~(f) — poštovati postojeće zelenilo i oblikovno ga ukomponirati u planiranu organizaciju prostora gdje god je to racionalno izvedivo~~
- ~~(g) — osmisliti zaštitno zelenilo na rubovima zona i uz šetnicu~~

~~(4)~~ (3) U zoni prirodne obale Planom je definirano očuvanje prostora u zatečenom prirodnom obliku bez mogućnosti intervencije u postojeću prirodnu osnovu osim uređenja šetnice, trim i biciklističke staze. Unutar ovog pojasa mogu se postaviti građevine komunalne infrastrukturne mreže i urbana oprema (koševi za otpad, klupe i sl.).

(4) Na kopnenom dijelu uređene morske plaže, koji se nalazi uz građevinsko područje, dozvoljeno je pored sunčališta i šetnica graditi i urediti sportsko–rekreacijske građevine i sadržaje, te prateće građevine ugostiteljske namjene.

(5) Planom se dozvoljava izgradnja i uređenje kopnenog dijela uređene morske plaže uz poštivanje sljedećih uvjeta:

- (a) osigurati prohodnost javnog duž obalnog pojasa
- (b) urediti, a po potrebi i nasuti obalni pojas radi oblikovanja javnog prostora za sunčanje u slučajevima kada morfologija prirodne obale to uvjetuje.
- (c) urediti staze, stubi i rampe za osobe s posebnim potrebama radi pristupa moru
- (d) postaviti infrastrukturnu i komunalnu opremu (vodovodna, hidrantska, kanalizacijska, niskonaponska elektroenergetska infrastruktura, javna rasvjeta, telekomunikacija, uređene parkirališne površine i sl.)
- (e) izgraditi potporne zidove za zaštitu od erozije
- (f) nanositi pijesak i šljunak na dijelove plaže (dohranjivanje)
- (g) postaviti nepokretnu i pokretnu urbanu opremu (klupe, stolovi, koševi za otpatke, suncobrani, ležaljke, informativne ploče i sl.)
- (h) predvidjeti postavu tuševa, kabina za presvlačenje i sanitarnih čvorova sukladno važećim standardima i Pravilniku za javne plaže
- (i) urediti neprekinutu šetnicu (lungo mare) širine min. 2,0 m
- (j) osigurati min. 30 % površine plaže za zelene površine.
- (k) sačuvati postojeće zelenilo i ukomponirati u planiranu organizaciju prostora
- (l) posaditi zaštitno zelenilo na rubovima zona i uz šetnicu
- (m) u javnom prostoru obalnog područja (uključujući i kopneni dio uređene morske plaže) mogu se smjestiti prateći sadržaji u funkciji kupanja i rekreacije: turistički uredi, muzeji, ugostiteljstvo i zabava, sanitarni čvorovi, usluge i sl.) pod uvjetom da ukupna izgrađena površina ne prelazi 10% kopnene površine zone uređene morske plaže.
- (n) građevine iz prethodne alineje (m) mogu pojedinačno imati građevinsku (bruto) površinu najviše do 150 m² nadzemno. Građevina može se izvesti kao prizemnica s krovom ili prohodnom terasom, visine do 5,0 m i katnost Po+(S)+P . Uz ugostiteljsku građevinu može se urediti natkrivena terasa do 100 m² za posluživanje pića i predgotovljenih jela
- (o) u zoni uređene morske plaže (**R3**) u naselju Ražanac kod luke otvorene za javni promet može se planirati izgradnja građevina u kojima će se smjestiti sadržaji iz **alineje (m)** ovog članka. Građevine mogu se planirati kao podzemne i/ili suterenske građevine s dodatnom etažom i prohodnim krovom, a za koje se primjenjuju svi uvjeti iz prethodnih alineja, osim uvjeta koji slijede:

- koeficijent izgrađenost zahvata u prostoru 0,1, a ne više od 250 m²
- koeficijent iskoristivosti zahvata u prostoru 0,3, a ne više od 750 m²
- maksimalna katnost Po+S+1+krov ili prohodna terasa
- maksimalna visina 6 m

- (p) mogu se uvažiti i drugi zahvati predviđeni detaljnijom prostorno planskom dokumentacijom

Članak 28d.

~~(1) Planom se utvrđuje obveza izrade planova užeg područja za izgradnju, nasipavanje ili uređenje područja morske obale unutar građevinskog područja naselja.~~ U slučaju gradnje ili rekonstrukcije u obalnom području koja nasipavanjem mora za posljedicu ima urbanu preobrazbu izgrađenog dijela obalnog pojasa ili izgradnju neuređenog dijela obalnog pojasa, potrebno je izraditi urbanistički plan uređenja temeljen na idejnom rješenju kojim će se odrediti uvjeti gradnje i način uređenja prostora.

(2) Iznimno izrada UPU-a nije obvezna u slučajevima:

- (a) sanacije ili izvođenja radova na održavanju zatečene lučke infrastrukture i ostalog dijela obale u zatečenom obliku

- (b) održavanja zone prirodne obale
- (c) prihrane plaža.
- (d) uređenja parkovno uređenih površina, pješačkih i biciklističkih staza, prometnih površina i slično, ukoliko se ne nasipava prirodna obala.

~~(3) U sklopu rekreacijskog prostora uređene obale/kupališta, mogu se planirati sadržaji u funkciji kupališne rekreacije kao što su sanitarni čvor, garderoba i manje ugostiteljske građevine čija ukupna površina ne prelazi 5% kopnenog dijela plaže za svaku pojedinu cjelinu (plažu) s najvišom visinom do 4 m. Navedene građevine mogu se planirati kao prizemne građevine s prohodnom terasom.~~

(3) U lukama se mogu formirati šetnice, zelene površine, trgovine, sportsko-rekreacijske i ugostiteljske djelatnosti s pratećim infrastrukturnim sustavima.

(4) Naselje s pripadajućom lukom mora se tretirati kao jedinstvena urbana cjelina.

Članak 28e.

(1) Planom su utvrđeni uvjeti uređenja i izgradnje u zoni sportsko–rekreacijske namjene – kupalište: *vodeni sportovi (R5)* unutar građevinskog područja naselja Ljubač.

(2) Zona vodenih sportova će se urediti i opremiti za potrebe vodenih sportova – *ski lift*. Uz osnovnu opremu za potrebe *ski lifta* (koja se može ugraditi na kopnenom i morskom dijelu zone) može se planirati i platforma površine do 200 m² na kojoj će se smjestiti građevina s pratećim i pomoćnim sadržajima koji slijede:

- (a) recepcija,
- (b) najam opreme u funkciji *ski lifta*
- (c) strojarnica
- (d) sanitarni čvor s tuševima
- (e) ugostiteljstvo.

(3) Prateća i pomoćna građevina iz prethodnog stavka može imati najvišu nadmorsku visinu do 7 m. Visina oprema za potrebe funkcioniranje *ski lifta* (sajle, stupovi i sl.) može biti i viša, a ne viša od 10 m.

(4) U obuhvatu zone ili u neposrednoj blizini iste mora se urediti površina za smještaj prometa u mirovanju prema uvjetima iz ovog Plana.

2.3. Izgrađene strukture izvan naselja

Članak 28f.

(1) Sukladno odredbama ovoga Plana izgrađenim strukturama izvan naselja smatraju se:

I - izdvojena građevinska područja (GP izvan naselja):

- (a) zone ugostiteljsko-turističke namjene izvan građevinskih područja naselja (T)
- (b) zona proizvodne namjena izvan građevinskih područja naselja (I)
- (c) izdvojene vjerske građevine i groblja

II – uređene površine i građevine izvan građevinskih područja

- (a) građevine i površine u funkciji poljoprivredne proizvodnje
- (b) građevine za sklanjanje i uzgoj stoke i peradi
- (c) površine infrastrukturnih sustava
- (d) lovački domovi,
- (e) građevine i uređaji obrane
- (f) vidikovci, izletničke, memorijalne i slične građevine za koje se ne formira GP
- (g) građevine i uređaji unutar šumskih površina
- (h) građevine za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina

(2) Obuhvat navedenih zona definiran je grafičkim prilogom Plana: (karta br. 1. Korištenje i namjena površina, u mjerilu od 1:25.000).

(3) Vodeći računa o odredbi članka 43. stavak 6. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine" broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19), ponovo se planiraju izdvojena građevinska područja izvan naselja koja su ranije donesena ovim Planom.

2.3.1. Izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja

Članak 28g.

(1) Planom definirana zone *ugostiteljsko-turističke* namjene (**T**) su izdvojena građevinska područja van naselja unutar kojih je dozvoljena izgradnja turističkih kapaciteta za smještaj i boravak osoba te pratećih ugostiteljskih sadržaja kao i sadržaja za sport, zabavu i rekreaciju, komunalnih objekata i objekata infrastrukture.

(2) Unutar zone ugostiteljsko-turističke namjene nije dozvoljeno planiranje stambenih zgrada. Iznimno, mogu se planirati sadržaji za smještaj osoblja ugostiteljsko-turističke namjene, i to najviše do 5% ukupne građevinske (bruto) površine osnovne namjene, a ne više od 300 m².

Članak 29.

(1) Planirana *izdvojena* građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene *izvan* naselja unutar prostora ograničenja (ZOP-a):

br.	GP - lokalitet	Namjena	površina zone (ha)	kapacitet t br. kreveta	K _{ig}	K _{is}
1	Ražanac (Rtina) – <i>Punta</i>	T2 – turističko naselje	9,00	500	0,3 0	0,80
2	Ražanac- <i>Gajinovica</i>	T2 – turističko naselje	9,00	500	0,3 0	0,80
3	Ljubač- <i>Dvorine</i>	T2 – turističko naselje	18,00	1 000	0,3 0	0,80
4	Ljubač – <i>Ljubački stanovi</i>	T2 – turističko naselje	18,00	1 000	0,2 5	0,80 (70*)
5	Jovići- <i>Benekovica</i>	T2 – turističko naselje	9,00	500	0,2 0	0,80 (50*)
ukupno			63,00	3.500	-	* koeficijent iskoristivosti nadzemnih etaža

Napomena : U gornju tablicu nije uračunat postojeći autokamp u Ražancu u površini od 6,7 ha, koji se nalazi u sklopu GP naselja Ražanac.

(2) Planirana *izdvojena* građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene *izvan* naselja i izvan prostora ograničenja (ZOP-a):

br.	GP - lokalitet	Namjena	površina zone (ha)	kapacitet t br. kreveta	K _{ig}	K _{is}	K _{isn} *
1	Krneza/Ražanac – <i>uz potok</i>	T2 – turističko naselje	8,00	500	0,3 0	1,2	0,80

* Koeficijent iskoristivosti nadzemnih etaža

Članak 29a.

(1) Ugostiteljsko-turističke zone mogu se planirati samo na temelju prethodno izrađenog programa u kojemu je jasno prikazana idejna koncepcija prostornog rješenja s programskim odrednicama koje moraju sadržavati:

- najpovoljnije oblike sadržaja turističke ponude s gospodarskog stajališta,
- nosivi kapacitet prostora prema njegovim morfološkim i ekološkim karakteristikama
- odnos predloženog rješenja prema široj situaciji
- racionalno povezivanje na prometnu mrežu
- opremanje uređajima vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda.

(2) Pri izradi prostornog rješenja treba odabrati takve sustave koji će valorizirati sve vrijednosti okoliša s ciljem njegove pune zaštite

Članak 29b.

Planom se utvrđuje obveza izrade urbanističkog plana uređenja (UPU-a) za izgradnju i uređenje planiranih zona ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja.

Članak 30.

Uz gore navedene uvjete Planom se primjenjuju i dodatni uvjeti koji slijede::

- (a) Najviša dopuštena visina građevina je 8,50 m i katnost 2Po+S+P+2. Do 30% građevina (gledano tlocrtno) na jednoj građevnoj čestici može imati visinu do 11,0 m. Visina pojedinačnih građevinskih elemenata u funkciji ugostiteljsko-turističke namjene mogu biti visine do 12,0 m (tornjevi, izvidnice, infrastrukturni sadržaji, rekreacijska i sportska oprema i sl.)
- (b) Izgradnju smještajnih građevina planirati na udaljenosti min. 100 m od obalne crte a najmanje 25 m za smještajne jedinice unutar zone ~~(auto)~~ kampa. Smještajne jedinice u kampovima ne mogu se povezivati s tlom, na čvrsti način.
- (c) Unutar prostora ~~(auto)~~ kampa nije dozvoljena izgradnja čvrstih smještajnih jedinica niti betonskih platformi za smještaj tipskih (montažnih) smještajnih jedinica.
- (d) Auto-kampovi moraju ispuniti elemente i mjerila za kategorizaciju kampa I ili II kategorije.
- (e) Vrsta i kapacitet pratećih sadržaja i javnih površina određuje se proporcionalno u odnosu na svaku fazu izgradnje smještajnih građevina.
- (f) Jedna prostorna cjelina unutar zone ugostiteljsko turističke namjene ne može biti veća od 15 ha. Mogu se formirati više pojedinačnih cjelina ugostiteljsko-turističke namjene jedinstvenog urbanističkog koncepta, za koje je potrebno izraditi cjeloviti urbanistički plan uređenja u mj. 1:5000
- (g) Prostorna cjelina ugostiteljsko-turističke namjene širine veće od 500 m uz obalu, mora imati najmanje jedan javni cestovno-pješački pristup do obale.
- (h) Gustoća korištenja za nova ugostiteljsko-turistička područja može biti od 50-120 kreveta po hektaru.
- (i) Najmanje 40% površine svake građevne čestice ugostiteljsko-turističke namjene mora se urediti kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo.
- (j) Prostorna cjelina ugostiteljsko-turističke namjene mora imati odgovarajući pristup na javno-prometnu površinu i unutar nje smješten pripadajući broj parkirališnih mjesta.
- (k) Nove smještajne građevine planiraju se na predjelima manje prirodne i krajobrazne vrijednosti
- (l) Oblikovno, stilski i volumenom slijediti zatečenu lokalnu graditeljsku cjelinu i okolne krajobrazne vrijednosti
- (m) Prilikom projektantskog osmišljavanja turističkih programa treba respektirati postojeće poljske putove i *macire* kao naslijeđe pučkog graditeljstva. Dopuštene su samo neophodne manje korekcije radi odvijanja prometa. Preporuča se prirodne i stvorene vrijednosti koristiti kao oblikovni i fizički parametar nove strukture.
- (n) Broj vezova jednog ili više priveza u prostornoj cjelini ugostiteljsko-turističke namjene može biti najviše 20% ukupnog smještajnog kapaciteta te cjeline, ali ne više od 200 vezova. Turistička zona s privezištem mora se tretirati kao jedinstvena urbana cjelina.
- (o) Odvodnja otpadnih voda mora se riješiti zatvorenim kanalizacijskim sustavom s pročišćavanjem.
- (p) U pojasu od najmanje 100 m od obalne crte planirati šetnice, zelene površine, sportsko-rekreacijske i prateće ugostiteljske sadržaje, te ih funkcionalno i namjenski povezati sa pojasom plaže.
- (q) Za sva građevinska područja turističko ugostiteljske namjene obvezna je izrada UPU-a.

Članak 30a.

Planom se definiraju uvjeti u pogledu infrastrukturne opremljenosti svih zona ugostiteljsko-turističke namjene unutar granica Općine i to:

- (a) osigurati neovisnu, kontinuiranu, sigurnu kvalitetnu i dostatnu vodoopskrbu
- (b) osigurati kontinuiranu, sigurnu kvalitetnu i dostatnu opskrbu energijom neovisno od potreba obližnjeg naselja

- (c) u zonama turističko-ugostiteljske namjene mogu se planirati instalacije za proizvodnju električne i toplinske energije iz obnovljivih izvora za potrebe zone. Instalacije za proizvodnju energije mogu se postaviti kao krovne i fasadne instalacije, instalacije u sklopu parkirališnih površina i slično
- (d) prostorna cjelina ugostiteljsko-turističke namjene mora imati odgovarajući pristup na javno-prometnu površinu i unutar nje smješten pripadajući broj parkirališnih mjesta,
- (e) odvodnja otpadnih voda mora se riješiti zatvorenim kanalizacijskim sustavom s pročišćavanjem.

2.3.2 Izdvojeno građevinsko područje proizvodne namjene izvan naselja

Članak 30b.

(1) Planom definirana izdvojena građevinska područja proizvodne namjene izvan naselja (I) su građevinska područja za izgradnju i razvoj proizvodnih i prerađivačkih pogona, zanatskih i servisnih djelatnosti, skladišnih prostora, te ostalih sličnih djelatnosti. Unutar ovih zona može se planirati izgradnja i uređenje građevina i pogona slijedeće namjene

- (a) obrtničke i zanatske radionice
- (b) proizvodni pogoni
- (c) pogoni za preradu poljoprivrednih proizvoda
- (d) pogoni za preradu ribe i proizvoda marikulture
- (e) skladišta
- (f) solarne elektrane kao isključivi ili osnovni sadržaj zone, ili u kombinaciji s drugim sličnim sadržajima
- (g) reciklažno dvorište i transfer postaja
- (h) građevine i oprema za gospodarenje otpadnim vodama.

(2) Planirana izdvojena građevinska područja izvan naselja gospodarske namjene iz prethodnog stavka mogu se razvijati kao namjenski parkovi koji pored osnovnih djelatnosti sadrže i komplementarne sadržaje, i to:

- (a) usluge
- (b) trgovina i ugostiteljstvo
- (c) edukacija

(3) Ukupno angažirano zemljište osnovnih djelatnosti mora biti veće od 80% ukupne površine zone.

Članak 31.

(1) Ovim se planom utvrđuju uvjeti za izdvojena GP-a proizvodne namjene izvan prostora ograničenja (ZOP-a):

br.	GP - lokalitet	oznaka zone	površina zone (ha)	K _{ig}	K _{isn} *	K _{is}
1	RAŽANAC -proizvodna namjena <i>pretežno zanatska</i>	I2	16,50	0,35	0,7	1,4
2	KRNEZA - proizvodna namjena <i>pretežno industrijska</i>	I1	18,00	0,35	0,7	1,4
Veličine i Planom definirane površine i granice prostornog obuhvata proizvodnih zona iz ove tablice ucrtane su na kartografskim prikazima Plana/ list br. 1. Korištenje i namjena površina i list br. 4 Građevinsko područje naselja						

* Koeficijent iskoristivosti nadzemnih etaža

(2) Unutar građevinskog područja proizvodne namjene - pretežito industrijska I1, mogu se planirati prvenstveno proizvodna i prerađivačka postrojenja koja nisu veliki zagađivači prostora. Uz pretežito industrijske sadržaje mogu se planirati i sadržaji iz prethodnog članka.

(3) Unutar građevinskog područja proizvodne namjene – pretežito zanatska I2 mogu se planirati prvenstveno servisno-uslužni, skladišni, zanatski i obrtnički sadržaji. Uz pretežito zanatske sadržaje mogu se planirati i sadržaji iz prethodnog članka.

(4) Unutar zone proizvodne namjene mogu se graditi i pojedinačni sadržaji u funkciji primarne namjene zone (ugostiteljski i društveni sadržaji). Dodatno, unutar proizvodne zone – *pretežito zanatske namjene I2*, moguća je gradnja i višenamjenskih dvorana (sala za vjenčanja, konferencijske dvorane i sl.), *izložbeni prostori i trgovine krupne robe i građevinskih proizvoda, građevine javne i društvene namjene, te športskih i rekreacijskih sadržaja* (igralište, manje športske dvorane i slično).

(5) Unutar zona proizvodne namjene (*I2 i I1*) može se planirati i proizvodnja toplinske, rashladne i električne energije iz obnovljivih ili ekološki prihvatljivih izvora (plin, sunčeva energija), a u skladu s posebnim propisima.

(6) Zabranjena je izgradnja stambenih građevina unutar zone proizvodne namjene. Izuzetak čini nužni stambeni prostor koji se može izgraditi u sklopu gospodarske građevine, a sve u funkciji osnovne namjene i to najviše 10% od ukupno izgrađene površine, a ne više od 150m² BRP.

Članak 32.

Ovim se Planom utvrđuju uvjeti za izgradnju građevina i uređenje površina unutar proizvodnih zonama:

- (a) Površina građevne čestice ne može biti manja od 600 m².
- (b) Visina građevina ne može biti veća od 7,00 m (Po+S+P+1). Iznimno se dopušta i veća visina ukoliko to zahtjeva tehnološki proces instalacije ili uređaja, ali ne može prijeći visinu od 12,00 m.
- (c) Minimalna udaljenost od susjedne građevne čestice, kao i od pristupnog puta je $h/2$ (h = visina građevine), ali ne manje od 5 m.
- (d) Negradive dijelove građevne čestice treba urediti u zaštitnom i ukrasnom zelenilu koristeći autohtone biljne vrste, u omjeru najmanje 20% od ukupne površine građevne čestice.
- (e) svaka građevna čestica mora imati prostor za promet u mirovanju sukladno standardima definiranim ovim planom.

Članak 33.

(1) Izgradnja i uređenje ovog područja moguća je temeljem urbanističkog plana uređenja (UPU) uz osiguranje prostora za prometnice, parkirališne površine i zelenih zaštitnih i drugih površina.

(2) Kod izrade UPU-a potrebno je poštovati i uvjete koji slijede:

- (a) planirati cjelovito uređenje zone temeljem kriterija očuvanja prirodnih vrijednosti krajobraza
- (b) razmještaj građevina proizvodne i poslovne djelatnosti moraju namjenom, položajem, veličinom i oblikovanjem poštovati zatečene prostorne vrijednosti i obilježja,
- (c) planirati građevine koje će biti energetske i prometno primjerene prostoru u kojem se planiraju
- (d) zona proizvodne namjene mora imati zajednički priključak na širu prometnu mrežu naselja bez mogućnosti neposrednog priključenja pojedine građevne čestice na istu
- (e) potrebno je osigurati potrebne količine i sigurnost opskrbe vodom i energijom koja ne smije ugroziti potrebe naselja i drugih djelatnosti
- (f) potrebno je izvesti odgovarajući sustav odvodnje koji mora biti priključen na kanalizacijsku mrežu naselja s pred tretmanom, ovisno o vrsti i količini otpadne vode. Do izgradnje javnog sustava odvodnje može se planirati izgradnja uređaja za pročišćavanje, a prema vodopravnim uvjetima.
- (g) sve građevne čestice trebaju imati osiguran kolni pristup min. širine 6,0 m

*2.3.2.1. Posebni uvjeti za izgradnju i uređenje površina za gospodarenje otpadom unutar **izdvojene zone proizvodne namjene izvan naselja***

Članak 33a.

Uz planirane sadržaje iz članka 30b. ovog Plana, unutar **izdvojene zone proizvodne namjene izvan naselja** može se planirati i uređenje površina i ugradnja opreme u funkciji gospodarenjem s komunalnim otpadom, i to

- (a) uređenje površina i postava opreme za skupljanje i sortiranje neopasnog komunalnog otpada
- (b) uređenje površina i ugradnja opreme za pretovar i odvoz sortiranog neopasnog komunalnog otpada

- (c) ugradnja opreme za preradu komunalnog i fekalnog otpada
- (d) izgradnja upravne zgrade
- (e) uređenje parkirališnih površina

Članak 33b.

Uz uvjete iz **točke 2.3.2. izdvojeno građevinsko područje proizvodne namjene izvan naselja**, Planom se utvrđuju dodatni uvjeti za izgradnju i uređenje komunalno servisnih sadržaja iz prethodnog članka, i to:

- (a) površine na kojima se odvijaju radni postupci treba zaštititi gradnjom barijera, zidova ili uspostavljanja zelene tampon zone i slično, radi zaštite vizura s javnih površina.
- (b) minimalna veličina građevne čestice je 2.000 m²
- (c) maksimalni koeficijent izgrađenosti građevne čestice je 0,1 za zgrade. Površina za postavljanje i ugradnju opreme u funkciji planirane namjene može obuhvaćati do 0,4
- (d) dozvoljena katnost planirane zgrade je P, visine do 4,0 m. Ugrađena oprema može biti najviše do 6 m

2.3.3. Uvjeti za izgradnju i uređenje izdvojenih vjerskih građevina i groblja izvan naselja

Članak 34.

(1) Planom su utvrđena područja postojećih i planiranih groblja s vjerskim građevinama, te zone u sklopu kojih su dozvoljene rekonstrukcije postojećih i planiranje novih građevina u funkciji groblja.

(2) Na lokalitetima građevine vjerskog sadržaja i groblja dozvoljava se rekonstrukcija, izgradnja i uređenje građevina i površina **u funkciji** kako slijedi:

- (a) vjerske građevine,
- (b) groblja i grobna mjesta,
- (c) **zelenih površina** parkovni nasadi i prirodno zelenilo,
- (d) komunalna infrastruktura (voda, struja i sl.).
- (e) mrtvačnice,
- (f) prostori za ispraćaj pokojnika,
- (g) okupljališta,
- (h) ograde
- (i) pješačke staze i putovi

(3) **Izdvojene** vjerske građevine **izvan građevinskog područja** Planom se zaštićuju kao vrijedna kulturna baština, tako da se građevinski radovi bilo koje vrste (adaptacije, rekonstrukcije i dogradnje) mogu vršiti temeljem posebnih propisa iz područja zaštite kulturne baštine, a nakon pribavljene suglasnosti nadležne uprave za zaštitu kulturne baštine.

Članak 35.

(1) Uvjeti za izgradnju i uređenje građevina vjerskog sadržaja i groblja:

- (a) visina popratnih građevina ne može biti veća od **4 5** m mjereno od najniže točke uređenog terena uz građevinu i katnost Po+(S)+P (izuzetak čine vjerske građevine – crkva, kapelica i sl. **koje mogu biti i više**),
- (b) pristup građevinama vjerskog sadržaja i grobljima treba biti osiguran kolnim pristupom min. širine 6,0 m,
- (c) ograda oko vjerske građevine ili groblja mora biti usklađena s okolišem u kojem se nalazi, i to u pogledu tradicijske izgradnje i prirodnog okruženja,
- (d) unutar lokaliteta ili u neposrednoj blizini građevine vjerskog sadržaja ili groblja treba biti osiguran prostor za promet u mirovanju.

(2) Ukoliko se naknadno ustanovi da lokacije novih groblja ne udovoljavaju kriterijima za prirodnu pogodnost terena za ukop i položaj prema prirodnim uvjetima, potrebno je odrediti novu lokaciju za groblje približno iste površine.

(3) Prilikom odabira nove lokacije nije potrebno raditi izmjene ovog Plana.

2.3.4. Uvjeti za obnovu i uređenje pojedinačnih građevina povijesno-kulturne baštine i ostalih povijesnih građevina izvan građevinskih područja

Članak 35a

Dozvoljava se rekonstrukcija, adaptacija i održavanje pojedinačnih građevina povijesno-kulturne baštine i ostalih povijesnih građevina izvan građevinskih područja, uređenje njihovog okoliša i prilaznih puteva, a sve prema posebnim propisima iz područja zaštite i očuvanju kulturnih dobara a nakon pribavljene suglasnosti i pod nadzorom Uprave za zaštitu prirodne i kulturne baštine – *Konzervatorski odjel Zadar*..

2.4. Površine i građevine koje se grade izvan građevinskog područja

2.4.1. Uvjeti za izgradnju građevina u funkciji poljoprivredne djelatnost

Članak 36.

(1) Poljoprivredne farme i pogoni se grade izvan građevinskih područja naselja i izvan 300 m od obalne linije kada uvjetni broj grla ima nepovoljan utjecaj na kvalitetu življenja u naselju ili njihov tehnološki proces zahtijeva smještaj pratećih građevina uz poljoprivredne i druge negradive površine.

(2) U sklopu farmi moguća je izgradnja i uređenje pratećih agro-turističkih i edukativno-promotivnih i sličnih sadržaja u skladu s člankom 36a iz ovog Plana.

(3) Izvan građevinskog područja, na poljoprivrednom zemljištu I. i II. bonitetne klase može se planirati izgradnja gospodarskih građevina u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti:

- (a) građevine za pohranu poljoprivrednih strojeva i alata, te poljoprivrednih proizvoda, kao i građevine za čuvanje voćnjaka i vinograda mogu se graditi na poljoprivrednom zemljištu lošije kvalitete, površine 2000 m² i većim, i to kao prizemnice, bruto razvijene površine do 30 m², visine 3 m, kamenog zida, dvostrešnog krova, prekrivenog kamenim pločama ili kupom kanalicom. Moraju biti udaljene od međe najviše 3 m (samo izvan prostora ograničenja, tj. najmanje 1,000 m od obalne linije).
- (b) staklenici i plastenici za uzgoj bilja mogu se planirati i na kvalitetnom poljoprivrednom zemljištu, zavisno od sorte bilja za uzgoj (~~samo izvan prostora ograničenja, tj. najmanje 1,000~~ 300 m od obalne linije).
- (c) građevine za sklanjanje stoke i peradi (štale) - mogu se graditi na poljoprivrednom zemljištu lošije kvalitete najmanje ~~1000~~ 300 m od obalne linije, površine ovisno o broju stoke i peradi. Ne moraju biti priključene na javnu infrastrukturnu mrežu.
- (d) građevine za uzgoj stoke i peradi (farme, peradarnici) - mogu se graditi na poljoprivrednom zemljištu lošije kvalitete i najmanje 300 m od obalne linije, veličine ovisno o broju stoke, odnosno peradi, uz obveznu infrastrukturnu opremljenost.
- (e) maksimalna izgrađenost građevne čestice može biti 40%, a građevine se mogu graditi na udaljenostima od građevinskih područja, prikazanim u tablici koja slijedi:

Stoka krupnog zuba	Udaljenost	Stoka sitnog zuba	Udaljenost	Perad	Udaljenost
kom	m	kom	m	kom	m
do 150	400 300	do 200	300 200	do 1000	200
150-350	500 400	200-750	300	1000-5000	200
preko 350	600 500	preko 750	400	preko 5000	300

(4) Građevine iz ovog članka ne mogu se planirati na području određenim ovim Planom kao *vrijedan prirodni krajobraz*, niti na zaštićenim područjima kulturne baštine (prikazana u kartografskom prikaz Plana, **list 3.a. uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora**) niti na vodozaštitnim područjima (kada se takva utvrde).

Članak 36a.

(1) Izvan prostora ograničenja (1,000 m od obalne crte), u cilju razvoja seoskog turizma i omogućavanja prerade i pohrane poljoprivrednih proizvoda dozvoljava se formiranje područja izgradnje samostalnih stambeno-gospodarskih građevina i/ili kompleksa na poljoprivrednim površinama nižeg boniteta. U prostoru ograničenja primjenjuju se uvjeti iz članka 4b. ovih Odredbi.

(2) Stambene i gospodarske građevine iz prethodnog stavka u prostornom smislu moraju sačinjavati funkcionalnu cjelinu uz racionalno korištenje prostora. Nije dozvoljena disperzna gradnja, već je moguće formirati jedinstveno i cjelovito područje gradnje stambenih i gospodarskih građevina u kojima se mogu pružati ugostiteljske i turističke usluge seoskog turizma, a po uvjetima koji slijede:

- najviša visina građevina je 6,0 m
- najviši broj etaža je 3
- najviša katnost je Po+S+P+1
- najviša površina podruma je 1000 m²
- najviša građevinska (bruto) površina nadzemnih etaža uvjetovana je veličinom posjeda, a prema sljedećim kriterijima:
 - na površinama od 2,0 ha - 3,0 ha: 1% površine
 - na površinama od 3,0 ha - 10,0 ha: 1% površine uz uvjet da najviša dozvoljena površina ne prelazi 500 m²
 - na površinama većim od 10,0 ha: 1% površine uz uvjet da najviša dozvoljena površina ne prelazi 3000 m²

(3) Stambene jedinice u funkciji agroturizma smatraju se pomoćnim građevinama, pa nije dozvoljeno njihovo izdvajanje iz kompleksa.

(4) Za izgradnju građevina za preradu i pohranu poljoprivrednih proizvoda (uljare, vinski podrumi, sušare i sl.) iznimno su moguća odstupanja od dozvoljene visine ukoliko tehnološki proces to zahtijeva.

(5) Odobrenje za građenje može se izdati samo na površinama koje su privedene svrsi, zasađene trajnim nasadima na min 80% površine..

(6) Nije moguće postavljati mobilne kuće u svrhu stanovanja izvan građevinskog područja.

Članak 37.

Osobito vrijedno i vrijedno obradivo tlo može se koristiti u nepoljoprivredne svrhe samo kada nema niže vrijednog poljoprivrednog zemljišta, kada je utvrđen interes za izgradnju građevina koje se prema posebnim propisima grade izvan građevinskog područja, te pri gradnji gospodarskih građevina namijenjenih isključivo za poljoprivredne djelatnost i preradu poljoprivrednih proizvoda.

Članak 38.

Članak 38. brisan.

2.4.2. Uvjeti građenja i uređenje površina nepoljoprivredne namjene izvan građevinskog područja

Članak 39.

(1) Izvan građevinskih područja naselja i izvan izdvojenih građevinskih područja **izvan** naselja može se planirati izgradnja građevina i uređenje površina kako slijedi:

- (a) komunalne i infrastrukturne građevine
- (b) lovački dom najviše građevinske (bruto) površine 200 m², katnost P+1 i visine do 6,5 m. Može se graditi samo jedan dom po lovnom području i udaljen najmanje 300 m od obalne linije.
- (c) građevine i uređaji obrane, prema posebnom programu Ministarstva obrane i prema posebnim propisima.

- (d) vidikovci, izletničke, memorijalne i slične građevine, te turistički punktovi, a za koje se ne formira građevinsko područje. Izletišta i memorijalne građevine mogu se planirati iako nisu prikazana ovim planom. Visina navedenih građevina ne može biti veća od 5m i jedne nadzemne etaže, najviše građevinske (bruto) površine do 150 m², a ugrađeni materijali i oblikovanje moraju biti sukladni ambijentu. Međusobna udaljenost između navedenih građevina mora biti najmanje 1.000 m zračne linije.
- (e) u šumi i/ili na šumskome zemljištu može se graditi šumska infrastruktura i/ili građevina za potrebe infrastrukture i obrane Republike Hrvatske, te područje, mjesto, spomenik i obilježje u svezi s povijesnim događajima i osobama, ali samo ako to zbog tehničkih ili ekonomskih uvjeta nije moguće planirati izvan šume, odnosno šumskog zemljišta.
- (f) lokacija za iskorištavanje građevnog pijeska i šljunka u *uvali Bočetnica*, Rtina, utvrđena je Prostornim planom uređenja Zadarske županije kao postojeća i može se iskorištavati do isteka odobrenja.
- (g) uređenje površina i razmještaj građevina u funkciji robinzonskog turizma odvijati će se prema posebnim propisima koji se odnose na ovaj vid turizma. Dodatno, moraju se zadovoljiti i uvjeti koji slijede:
- pravocrtna (zračna) udaljenost između dvije ili više lokacija robinzonskog turizma mora biti najmanje 2000 m. Udaljenost se mjeri od ruba katastarske čestice na kojoj se nalazi ili će se nalaziti građevina robinzonskog turizma
 - površine za smještaj robinzonskog turizma ne mogu se planirati na površinama označene kao arheološki lokaliteti i najmanje 300 m od vidikovca (postojeći ili planirani)
 - građevine moraju biti smještene najmanje 25 m od obalne crte.

(2) Uz građevine iz prethodnog stavka mogu se planirati i pješačke i biciklističke staze, parkirališne površine i slično.

Članak 39a.

(1) Stare aglomeracije (dvorovi, stanovi i štale) koje se nalaze **izvan** građevinskog područja, mogu se rekonstruirati, adaptirati i dograđivati u svrhu stanovanja i seoskog turizma uz uvjete koji slijede:

- (a) zadržava se zatečena visina građevine. Iznimno, može se dograditi građevina u smislu visine stropa kada je to nužno za funkcioniranje građevine. Nije dozvoljena izgradnja novih nadzemnih etaža.
- (b) građevina može biti tlocrtno nadograđena radi zadovoljavanja bitnih zahtjeva za građenje i zbog ugradnje sadržaja koji su potrebni za funkcioniranje zgrade (sanitarni čvor i sl.)
- (c) zgrade treba graditi i urediti koristeći tradicijske materijale u što većem omjeru (kamena, žbuka, drvo)
- (d) krov kosi dvostrešni, maksimalni nagib od 18° - 30° (u skladu s tradicijom kraja)
- (e) pokrov crijep: kupa kanalica i sl. ili kamene ploče.

(2) Uvjeti iz ovog članka primjenjuju se i na stare aglomeracije koje nisu prikazane u kartografski prikazima Plana, a u skladu s konzervatorskim uvjetima nadležnog tijela.

(3) Uz postojeću osnovnu zgradu mogu se planirati i pomoćne građevine u funkciji seoskog turizma.

Članak 40.

(1) Šume niske vrijednosti drvene mase u krškom području treba koristiti na način i u obimu koji ne vodi do njihova propadanja, nego osigurava njihovu stabilnost i održava potencijal. Ugrožena područja treba očuvati i sanirati, te poticati prirodnu obnovu šuma i autohtonu vegetaciju.

(2) Potrebno je izvršiti valorizaciju šuma u skladu s Osnovom ili Programom iz posebnih propisa propisana sanacija ili konverzija. Ukoliko se u navedenim sastojinama planira bilo kakva građevinska zona, treba nastojati da se zahvati izvode u dijelovima površina sastojina lošije kvalitete, slabijeg zdravstvenog stanja, smanjenog obrasta, sastojine lošijeg i manjenog prirasta (manjeg od 2 %), te sastojine slabije drvene zalihe (manje od 300 m³/ha).

(3) Ukoliko se ne mogu izbjeći zahvati u sastojinama prebornih šuma, treba izvršiti valorizaciju i zahvate planirati u sastojinama lošije drvene zalihe (manje od 200 m³/ha), sastojinama niskog prirasta (manjeg od 2%) i u sastojinama lošijeg boniteta (III. IV i V).

(4) U svrhu očuvanja stabilnosti i bioraznolikosti šumskog ekosustava, kod izvođenja zahvata potrebno je izbjegavati usitnjavanje površina obraslih šumom na manje od 1.000 m².

Članak 40a.

(1) U postojećim šumskim kompleksima osima u dijelu vrijednih sjemenih sastojina Planom se dozvoljava izgradnja i uređenje sljedećih sadržaja:

- (a) pomoćne građevine u funkciji zaštite šuma (šumske ceste, infrastruktura za zaštitu od požara, objekti za osmatranje i dojavu i sl.)
- (b) infrastrukturne građevine koje nije ekonomski racionalno izvoditi izvan zona šume, a svojom gradnjom ne utječu bitno na ekološku stabilnost krajobraza
- (c) građevine i površine u funkciji rekreacije (biciklističke staze, trim staze, pješačke staze, staze za jahanje i sl.)
- (d) pomoćne građevine u funkciji rekreacijskih sadržaja (sanitarni čvorovi, punktovi pitke vode, klupe, sjenici i odmorišta)

(2) Planom dozvoljena izgradnja i uređenje unutar šumskih površina moguća je temeljem prethodno pribavljene suglasnosti Hrvatskih šuma.

Članak 40b.

Prilikom izgradnje i uređenja sadržaja iz prethodnog članka Planom se nalaže poštivanje sljedećih uvjeta:

- (a) očuvanje vrijednih šumskih sastojina
- (b) planiranje i trasiranje staza i koridora, te gradnja pomoćnih i pratećih građevina na mjestima starih i manje kvalitetnih sastojina
- (c) trase infrastrukturnih i vodnogospodarskih sustava ne smiju ugroziti slobodu migracija divljači karakteristične za to područje, tako da ne umanje bonitet lovišta smanjivanjem površinu lovišta ispod 1000 ha ili više od 20% površine lovišta ili lovno produktivne površine.

3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI UNUTAR GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA

3.1. Opći uvjeti

Članak 41.

(1) Planom se dozvoljava smještaj gospodarskih djelatnosti unutar građevinskih područja naselja uz uvjet da njihovo funkcioniranje ili sadržaji nisu u koliziji sa stanovanjem kao osnovnom namjenom prostora ili na bilo koji način smanjuju kvalitetu stanovanja.

(2) Gospodarski sadržaji mogu biti trgovačkog, ugostiteljskog, turističkog, servisnog (autopraonica, razni servisi za popravak kućanskih aparata i sl.) karaktera, te uslužne funkcije (brijačnice, frizerske radnje, pediker i sl.) i druge.

(3) U smislu odredbi iz prethodnog stavka Planom se zabranjuje unutar građevinskog područja naselja izgradnja novih sadržaja koji zagađuju zrak, izazivaju buku veću od normi utvrđenih za stambene zone, privlače pretjerani promet teretnih vozila, zauzimaju velike površine zemljišta ili na bilo koji drugi način negativno utječu na kvalitetu stanovanja.

Članak 41a.

(1) Gospodarske djelatnosti mogu se smjestiti u stambenoj zgradi ili u zasebnoj zgradi uz stambenu zgradu. Gospodarske zgrade mogu se planirati i kao zasebne građevine za koje se ne formiraju posebne zone.

~~(2) Uz Planom utvrđene zone ugostiteljsko-turističke namjene unutar građevinskog područja naselja, planovima nižeg reda mogu se utvrditi i dodatne zone ugostiteljsko-turističke i poslovne namjene. Planirane zone ugostiteljsko-turističke namjene u građevinskom području naselja mogu obuhvaćati najviše do 20% građevinskog područja pojedinog naselja.~~

Članak 41b.

(1) Pod pojmom gospodarske zgrade ovim se Planom podrazumijevaju građevine koje nemaju stambene površine ili kada stambena površina obuhvaća manje od 50% građevinske (bruto) površine zgrade.

(2) Pod pojmom stambene zgrade ovim se Planom smatraju građevine koje nemaju poslovne prostore ili koje pored stambene namjene sadržavaju manje od 50% građevinske (bruto) površine namijenjene za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

Članak 41c.

Broj parkirališnih mjesta utvrdit će se za sve planirane sadržaje kumulativno, a u skladu s uvjetima iz **točke 5.1.1.1 promet u mirovanju**, iz ovog Plana.

Članak 42.

Gospodarske građevine (osim proizvodno-uslužne i ugostiteljsko-turističke) mogu se graditi unutar GP naselja na građevnim česticama uz sljedeće uvjete:

- (a) najmanja veličina građevne čestice za gradnju nove gospodarske građevine unutar GP naselja iznosi 600 m²
- (b) najviši koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) građevne čestice iznosi 0,3
- (c) najviši koeficijent iskoristivosti (k_{isn}) nadzemnih etaža građevne čestice iznosi 0,6
- (d) najviši ukupni koeficijent iskoristivosti (k_{is}) građevne čestice iznosi 1,2
- (e) najviša građevinska (bruto) površina nadzemnih etaža zgrade iznosi 600 m², odnosno 1.500 2.500 m² za manji trgovinski centar.
- (f) najviša visina zgrade je 9,0 m, odnosno 10,5 m na kosim terenima > 12% i katnost Po+(S)+P+2.
- ~~(f)~~ (g) najmanja širina građevne čestice na mjestu građevnog pravca je 14,0 m.
- ~~(g)~~ (h) najmanja udaljenost od susjedne građevne čestice je 5,0 m (3,0 m u izgrađenom dijelu GP naselja),

- ~~(h)~~ (i) najmanja udaljenost građevine od regulacijskog pravca je 10,0 m, odnosno 5,0 m ukoliko se promet u mirovanju smiješta iza građevnog pravca (osim ako Odredbama ili Zakonom o cestama nisu određene veće vrijednosti).
- ~~(j)~~ (j) građevna čestica mora imati kolni pristup širine najmanje 5,0 m.
- ~~(k)~~ (k) najmanje 20 % građevne čestice treba urediti u zaštitnom i ukrasnom zelenilu koristeći autohtone biljne vrste.

Članak 42a.

Unutar građevinskog područja naselja može se planirati izgradnja gospodarskih građevina za obavljanje slijedećih djelatnosti:

- (a) turističko ugostiteljske
- (b) proizvodno-uslužne

3.2. Smještaj ugostiteljsko-turističkih građevina u građevinskom području naselja

Članak 42b.

(1) Građevinama ugostiteljsko-turističke namjene u smislu odredbi ovoga Plana smatraju se građevine za obavljanje slijedećih djelatnosti:

- (a) građevine za smještaj i boravak gostiju (hotel, motel, apartmani, prenočište, ~~(auto)~~ kamp, kamp-odmorišta i sl.)
- (b) građevine za pružanje ugostiteljskih usluga (restorani, picerije, barovi i sl.)
- (c) prateće i pomoćne ugostiteljsko-turističke građevine i sadržaji (suvenirnice, turističke usluge i sl.)
- (d) građevine i sadržaji za sport, zabavu i rekreaciju

(2) Građevine iz prethodnog stavka moraju oblikovno i tipski slijediti okolne stambene zgrade i to u pogledu:

- (a) završne obrade fasade
- (b) oblika krovnih ploha
- (c) odabira materijala za pokrov
- (d) volumena (BRP)

Članak 42c.

(1) Uz zgradu ugostiteljsko-turističke namjene za smještaj i boravak gostiju u građevinskom području naselja mogu se planirati prateći ugostiteljski sadržaji i sadržaji za sport, zabavu i rekreaciju. Zgrada ugostiteljsko-turističke namjene može se planirati prema uvjetima koji slijede:

- (a) smještajna građevina s pripadajućim zemljištem planira se izvan postojećih javnih površina uz obalu
- (b) najmanja veličina građevne čestice za gradnju nove zgrade ugostiteljsko-turističke namjene unutar GP naselja iznosi 600 m²
- (c) najviši koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) građevne čestice iznosi 0,3
- (d) najviši koeficijent iskoristivosti (k_{isn}) nadzemnih etaža građevne čestice iznosi 0,9, odnosno 1,2 sa suterenom ili potkrovljem
- (e) najviši ukupni koeficijent iskoristivosti (k_{is}) građevne čestice iznosi 2,0
- (f) najviša građevinska (bruto) površina nadzemnih etaža zgrade za smještaj i boravak gostiju iznosi 600 m², odnosno 400 m² za ostale ugostiteljsko-turističke građevine.
- (g) najviša katnost građevine – 2Po+S+P+1+Pk ili 2Po+S+P+2
- (h) najviša visina građevine – 10 m, odnosno 11,5 m na kosim terenima > 12%
- (i) udaljenost od susjedne građevne čestice mora biti najmanje 3 m

- (j) udaljenost građevnog od regulacijskog pravca je najmanje 5 m
 - (k) građevine za smještaj i boravak gostiju moraju imati uređeno najmanje 25% građevne čestice kao parkovno uređene ili druge zelene površine.
 - (l) najviši kapacitet građevina za smještaj i boravak gostiju u građevinskom području naselja je 80 kreveta
 - (m) u slučaju izgradnje apartmana ili soba za smještaj i boravak gostiju u sklopu stambene građevine, primjenjuju se kriteriji za stambene građevine (npr. broj apartmana određuje se dozvoljenim brojem stanova za određeni tip stambene građevine i sl.)
- (2) Kod prenamjene postojeće zgrade u ugostiteljsko-turističku namjenu u staroj jezgri naselja ne primjenjuju se uvjeti iz alineja (b), (c), (d), (e), (i), (j), i (k), već se primjenjuju opći uvjeti koji vrijede za staru jezgru naselja.

Članak 42d.

- (1) ~~(Auto)~~ kampovi i kamp-odmorišta mogu se planirati u građevinskom području naselja na građevnim česticama od 1.000 m² do 5.000 m² površine i kada nisu utvrđene zasebne zone u kartografskim prikazima Plana.
- (2) Unutar građevinskog područja naselja Planom je dozvoljeno uređenje i rekonstrukcija postojećih ~~(auto)~~ kampova i kamp-odmorišta na način da prostor kampa treba urediti sukladno Pravilniku o razvrstavanju minimalnim uvjetima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata po elementima i mjerilima za kategorizaciju ~~auto~~ kampa najmanje druge kategorije
- (3) ~~(Auto)~~ kampovi i kamp-odmorišta unutar građevinskog područja naselja uređivat će se prema posebnim propisima i prema uvjetima koji slijede:
- (a) oblikovanje ~~(auto)~~ kampa treba poštovati zatečenu prirodnu vegetaciju, prirodne dijelove obale i druge vrijednosti prostora.
 - (b) planirani ~~(auto)~~ kampovi i kampirališta će se uređivati po kriteriju 1 kamp jedinica na 80 m², odnosno 1 šator na 35 m² površine kampa.
 - (c) smještajne jedinice ne mogu se planirati u pojasu najmanje 25 m od obalne crte, odnosno 10 m u izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja i ne mogu se povezivati s tlom na čvrsti način
 - (d) unutar prostora ~~(auto)~~ kampa i kamp-odmorišta nije dozvoljena izgradnja čvrstih smještajnih jedinica niti betonskih platformi za smještaj tipskih (montažnih) smještajnih jedinica ni kontejnera.
 - (e) na području ~~(auto)~~ kampa, osim stacionarnih programa turističke namjene mogu se smjestiti: ugostiteljski, trgovački, zabavni i sportsko-rekreacijski sadržaji. U ~~(auto)~~ kampu mogu se planirati instalacije za proizvodnju električne i toplinske energije iz obnovljivih izvora za potrebe zone. Instalacije za proizvodnju električne energije mogu se postaviti kao krovne i fasadne instalacije, instalacije u sklopu parkirališnih površina i slično.
 - (f) iznimno od prethodne alineje, u kamp-odmorištu uz smještaj može se planirati izgradnja i ugradnja sanitarnog čvora, recepcije, komunalne instalacije i slično
 - (g) prilikom prostornog razmještaja planiranih sadržaja treba poštovati postojeće putove i mocire. Dopusnene su samo neophodne korekcije radi odvijanja prometa. Preporuča se prirodne i stvorene vrijednosti koristiti kao oblikovni i fizički parametar nove strukture
 - (h) najmanje 40% površine ~~(auto)~~ kampa i kamp odmorišta mora se urediti kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo,
 - (i) osigurati neovisnu, kontinuiranu, sigurnu kvalitetnu i dostatnu vodoopskrbu
 - (j) odvodnja otpadnih voda mora se riješiti zatvorenim kanalizacijskim sustavom s pročišćavanjem. Nakon izgradnje javnog sustava odvodnje u građevinskom području naselja, otpadne vode moraju se odvesti na javni sustav odvodnje uz primjenu predtretmana prema posebnim uvjetima tijela odgovornog za zaštitu voda.

- (k) prostorna cjelina ugostiteljsko-turističke namjene mora imati odgovarajući pristup na prometnu površinu i unutar nje smješten pripadajući broj parkirališnih mjesta.

Članak 43.

(1) Ovim se Planom definiraju zone ugostiteljsko-turističke namjene, ~~(auto)~~kamp (T3), unutar građevinskog područja naselja Ražanac, i to prema kartografskom prikazu plana (**karta 4. građevinsko područje naselja** mjerilo 1:5000).

(2) Kapacitet i površina ~~(auto)~~kampa iz prethodnog stavka utvrđen je tablicom iz članka 8 stavak 2. iz ovih Odredbi.

(3) ~~(Auto)~~ kamp će se uređivat prema posebnim propisima i prema uvjetima koji slijede:

- (a) oblikovanje ~~(auto)~~ kampa treba poštovati zatečenu prirodnu vegetaciju i druge vrijednosti prostora.
- (b) smještajne jedinice kampa ne mogu se povezivati s tlom na čvrsti način
- (c) unutar prostora ~~(auto)~~ kampa nije dozvoljena izgradnja čvrstih smještajnih jedinica niti betonskih platformi za smještaj tipskih (montažnih) smještajnih jedinica
- (d) na području ~~(auto)~~ kampa, osim stacionarnih programa turističke namjene mogu se smjestiti: ugostiteljski, trgovački, zabavni i sportsko-rekreacijski sadržaji. U ~~(auto)~~ kampu mogu se planirati instalacije za proizvodnju električne i toplinske energije iz obnovljivih izvora za potrebe zone. Instalacije za proizvodnju električne energije mogu se postaviti kao krovne i fasadne instalacije, instalacije u sklopu parkirališnih površina i slično.
- (e) prilikom prostornog razmještanja planiranih sadržaja treba poštovati postojeće putove i mocire. Dopusnene su neophodne korekcije radi odvijanja prometa. Preporuča se prirodne i stvorene vrijednosti koristiti kao oblikovni i fizički parametar nove strukture
- (f) najmanje 40% površine ~~(auto)~~ kampa mora se urediti kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo,
- (g) osigurati neovisnu, kontinuiranu, sigurnu kvalitetnu i dostatnu vodoopskrbu
- (h) odvodnja otpadnih voda mora se riješiti zatvorenim kanalizacijskim sustavom s pročišćavanjem. Nakon izgradnje javnog sustava odvodnje u građevinskom području naselja, otpadne vode moraju se odvesti na javni sustav odvodnje uz primjenu predtretmana prema posebnim uvjetima tijela odgovornog za zaštitu voda.
- (i) ~~(auto)~~ kamp mora imati odgovarajući pristup na prometnu površinu i unutar istog smješten pripadajući broj parkirališnih mjesta.

3.3. Smještaj proizvodno-uslužnih građevina u građevinskom području naselja

Članak 43a.

(1) Pod građevinama proizvodno-uslužnih djelatnosti u smislu odredbi ovoga plana smatraju se građevine za obavljanje slijedećih djelatnosti:

- (a) kućne radionosti koje: (a) ne stvaraju buku iznad zakonom propisanih normi za stanovanje, (b) ne stvaraju agresivne mirise i plinove i (c) koje ne skladište opasne ili eksplozivne tvari.
- (b) manje servisne radionice

(2) Najviša građevinska (bruto) površina servisnih i obrtničkih građevina iznosi 300 m². Nije dozvoljeno planirati nove građevine i djelatnosti koje stvaraju buku poput auto lakirerske ili mehaničarske radionice, stolarije i slično.

Članak 43b.

(1) Gospodarske građevine iz prethodnog članka mogu se planirati unutar GP naselja kao pojedinačne građevine na građevnim česticama ili u zonama utvrđene planom užeg područja (UPU), a uz uvjete koji slijede:

- (a) najmanja veličina građevne čestice iznosi 600 m²
- (b) najviši koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) građevne čestice iznosi 0,3

- (c) najviši koeficijent iskoristivosti (k_{isn}) nadzemnih etaža građevne čestice iznosi 0,6
 - (d) najviši ukupni koeficijent iskoristivosti (k_{is}) građevne čestice iznosi 1,2
 - (e) najviša građevinska (bruto) površina nadzemnih etaža svih građevina na građevnoj čestici iznosi 600 m²
 - (f) najmanja širina građevne čestice na mjestu građevnog pravca treba biti 14,0 m.
 - (g) najmanja udaljenost od susjedne građevne čestice je 5,0 m (3,0 m u izgrađenom dijelu GP naselja),
 - (h) najmanja udaljenost građevine od regulacijskog pravca je 10,0 m, odnosno 5,0 m ukoliko se promet u mirovanju smiješta iza građevnog pravca (osim ako Odredbama ili Zakonom o javnim cestama nisu određene veće vrijednosti).
 - (i) građevna čestica mora imati kolni pristup min. širine 5,0 m.
 - (j) najmanje 20 % građevne čestice treba urediti u zaštitnom i ukrasnom zelenilu koristeći autohtone biljne vrste. Uz granice građevnih čestica treba zasaditi gustu zelenu barijeru (najmanje 1,5 m širine) radi zaštite vidika.
- (2) Najviša katnost i visina građevine iz prethodnog stavka uvjetovana je visinom prizemne etaže (ovisno o tipu proizvodne djelatnosti) i to:
- (a) Po+S+P+1 i do visine 7,5 m za slučaj da tip proizvodne ili uslužne djelatnosti zahtjeva svjetlu visinu do 3,0 m
 - (b) Po+S+P i visine do 9 m za slučaj da tip proizvodne ili uslužne djelatnosti zahtjeva svjetlu visinu više od 3 m

3.4. Posebni uvjeti za smještaj gospodarskih djelatnosti u stambenoj zgradi

Članak 44.

- (1) Unutar stambene zgrade Planom se dozvoljava uređenje poslovnih prostora za sljedeće djelatnosti:
- (a) proizvodne i uslužne
 - (b) turističko ugostiteljske
- (2) Pod proizvodne i uslužne djelatnosti u smislu odredbi ovoga Plana smatraju se tihe djelatnosti koje ne smanjuju kvalitetu stanovanja kao što su:
- (a) frizerski, kozmetički saloni i sl.
 - (b) krojačke radionice i sl.
 - (c) uredi, apoteke i sl.
 - (d) trgovački sadržaji

Članak 44a.

- (1) Pod turističko-ugostiteljske djelatnosti u smislu odredbi ovoga plana smatraju se sljedećih sljedeće djelatnosti:
- (a) smještaj i boravak gostiju (turistički apartmani i sobe)
 - (b) pružanje ugostiteljskih usluga (restorani, picerije, barovi i sl.)
- (2) Za apartmane za smještaj i boravak gostiju u sklopu stambene građevine primjenjuju se kriteriji za stambene građevine (npr: broj apartmana određuje se dozvoljenim brojem stanova za određeni tip stambene građevine i sl.)

Članak 44b.

- (1) Stambene građevine s poslovnim sadržajima mogu se graditi unutar GP naselja na građevnim česticama uz sljedeće uvjete:
- (a) najmanja površina građevne čestice je 500 m²
 - (b) najviši koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) građevne čestice iznosi 0,3
 - (c) najviši koeficijent iskoristivosti nadzemnih etaža (k_{isn}) građevne čestice iznosi 0,9

- (d) najviši ukupni koeficijent iskoristivosti (k_{is}) građevne čestice iznosi 1,5
 - (e) stambeni sadržaj obuhvaća više od 50% građevinske (bruto) površine svih zgrada na građevnoj čestici
 - (f) najmanja širina građevne čestice na mjestu građevnog pravca je 14,0 m.
 - (g) najviša građevinska (bruto) površina svih nadzemnih etaža je 600 m²
 - (h) najviša dozvoljena katnost je: Po+P+2 ili Po+S+P+1+ Pk
 - (i) najviša visina građevine je 10,0 m, odnosno 11,5 m na terenima nagiba većeg od 12%
 - (j) najmanja udaljenost od susjedne građevne čestice je 3 m
 - (k) najmanja udaljenost građevine od regulacijskog pravca je 5,0 m (osim ako ovim Odredbama ili posebnim propisima nisu određene veće vrijednosti),
 - (l) građevna čestica mora imati kolni pristup min. širine 5,0 m.
 - (m) najmanje 20 % građevne čestice treba urediti u zaštitnom i ukrasnom zelenilu koristeći autohtone biljne vrste
 - (n) gospodarski sadržaj unutar stambene zgrade može se planirati samo ako se ne narušava stambena funkcija građevine
 - (o) gospodarski sadržaji u sklopu stambene zgrade će se smjestiti u prizemlju. Turistički apartmani i dobe, uredi i medicinske ordinacije mogu se smjestiti i na ostalim etažama.
- (2) Na stambenu zgradu s gospodarskim sadržajima u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja mogu se primijeniti iznimke koje se odnose na stambene zgrade a u pogledu udaljenosti od međa i udaljenosti građevnog od regulacijskog pravca.
- (3) Gospodarske djelatnosti iz ovog članka mogu se obavljati u stambenoj zgradi u kojoj je predviđen prostor za tu djelatnost. Gospodarske djelatnosti mogu se smjestiti i u zasebnoj građevini smještenoj na istoj građevnoj čestici na kojoj se nalazi i stambena zgrada. Zasebna poslovna građevina može biti prislonjena uz stambenu zgradu ili se može smjestiti na građevnoj čestici kao samostojeća zgrada.

Članak 45.

Članak 45. brisan.

4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI UNUTAR GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA

Članak 46.

- (1) Društvene djelatnosti su: uprava i administracija, obrazovanje, kultura, šport i rekreacija, zdravstvo i socijalna skrb, i druge javne djelatnosti.
- (2) Javne i društvene djelatnosti mogu se smjestiti u stambenoj zgradi ili u zasebnoj zgradi uz stambenu zgradu. Zgrade javne i društvene namjene mogu se planirati i kao zasebne građevine za koje se ne formiraju zasebne zone. Planom užeg područja može se utvrditi zona javne i društvene namjene.
- (3) Pod pojmom zgrade javne i društvene namjene ovim se Planom podrazumijevaju zgrade koje nemaju stambene površine ili kada stambena površina obuhvaća manje od 50% građevinske (bruto) površine svih građevina na građevnoj čestici.
- (4) Pod pojmom stambene zgrade ovim se Planom smatraju građevine koje nemaju prostore javne i društvene namjene ili koje pored stambene namjene sadržavaju manje od 50% građevinske (bruto) površine namijenjene za obavljanje djelatnosti javne i društvene namjene.
- (5) Sadržaji društvenog standarda određeni su na temelju sustava središnjih naselja prema Prostornom planu Zadarske županije. Tako se za područje Općine Ražanac utvrđuju slijedeći sadržaji javnih i društvenih djelatnosti:

1. Ražanac (naselje) kao općinsko središte mora imati sadržaje:

U upravi i administraciji: tijela općinske uprave, mjesne urede, urede turističke zajednice

U obrazovanju : osnovnu školu sa športskom dvoranom univerzalnoga tipa i predškolske ustanove za sve kategorije predškolskoga uzrasta.

U kulturi : knjižnicu, čitaonicu, društveni dom polivalentnog tipa s dvoranom za zadovoljenje raznih kulturnih potreba.

U športu i rekreaciji : dovoljno terena za športske klubove i rekreativno bavljenje športskim aktivnostima, s ciljem osiguranja min. 2,5-3 m²/stanovniku.

U zdravstvu : zdravstvenu stanicu sa specijalističkim ambulantama opće prakse, ljekarnu, zubarske i ginekološke ambulante te hitnu pomoć i dr.

Za socijalnu skrb : treba osigurati prihvatilište za stare i nemoćne, te druge primjerene sadržaje socijalne skrbi.

U novčarstvu, telekomunikacijskim i poštanskim uslugama: banku, poštanski ured s ATC

U vjerskim sadržajima: župni ured, crkva, groblja

(6) Sva ostala naselja kao manja razvojna središta trebaju imati sljedeće sadržaje:

U upravi i administraciji: mjesni ured

U obrazovanju : predškolske ustanove za sve kategorije predškolskoga uzrasta.

U kulturi : društveni dom polivalentnog tipa s dvoranom za zadovoljenje raznih kulturnih potreba.

U športu i rekreaciji : dovoljno terena za športsko rekreativno bavljenje športskim aktivnostima.

U zdravstvu : zdravstvenu stanicu

Za socijalnu skrb : treba osigurati prihvatilište za stare i nemoćne, te druge primjerene sadržaje socijalne skrbi.

(7) Navedeni sadržaji nisu maksimum, već preporučeni minimum.

Članak 47.

(1) Za sve sadržaje navedene u prethodnom članku primjenjuju se uvjeti građenja kako slijedi:

- (a) koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) može biti do 0,40, koeficijent iskoristivosti nadzemnih etaža ($K_{is/n}$) do 1,0, a ukupni koeficijent iskoristivosti (K_{is}) do 1,6.
- (b) najviša visina građevine je 9,0 12 m ~~odnosno 11,5 m na kosim terenima > 12%~~ i katnost Po+P+2 ili Po+S+P+1+Pk
- (c) minimalna veličina građevne čestice je 600 m².
- (d) udaljenost od međa građevne čestice iznosi najmanje 5 m, odnosno 3 m u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja.
- (e) najmanje 20% građevne čestice odnosno 30% za građevine u kojima se planira smještaj i boravak starijih i nemoćnih osoba mora biti uređeno kao parkovno uređena površina ili sa zaštitnim zelenilom

(2) Uvjeti iz prethodnog stavka a koji se odnose na visinu ne odnose se na sakralne građevine (crkva) i sportske dvorane, te škole i dječje vrtiće, gdje je dopušteno odstupanje sukladno funkcionalnim i oblikovnim karakteristikama građevine i zahtjevima građevne čestice.

(3) Za zgradu društvene namjene u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja mogu se primijeniti iznimke koje se odnose na stambene zgrade a u pogledu udaljenosti od međa i udaljenosti građevnog od regulacijskog pravca.

(4) Za građevine **socijalne skrbi** primjenjuju se isti uvjeti kao i za građevine za smještaj i boravak gostiju, uz uvjet da je osigurano najmanje 30% površine građevne čestice kao parkovno uređenu i rekreacijsku površinu. Dodatno, na jednoj građevnoj čestici može biti smješteno i više od jedne građevine ukoliko tvore jedinstvenu funkcionalnu cjelinu.

Članak 48.

U slučajevima interpolacije ili rekonstrukcije postojeće građevine javne ili društvene namjene u staroj jezgri naselja dozvoljava se odstupanje od naprijed utvrđenih vrijednosti u pogledu udaljenosti od međa građevne čestice, dozvoljene visine, te koeficijenta izgrađenosti i iskoristivosti građevne čestice, s ciljem da se građevine prilagode stvarnim mogućnostima terena, okolnoj izgrađenosti i ambijentalnim vrijednostima. Unutar stare jezgre obvezno je pribaviti prethodno mišljenje nadležne ustanove za zaštitu kulturne baštine.

Članak 48a

Kod rekonstrukcije školskih zgrada s popratnim sadržajima unutar izgrađenog dijela građevinskog područja naselja, primjenjuju se posebni uvjeti koji se odnose na udaljenost od međa i od regulacijskog pravca.

Zatečena udaljenost postojeće građevine od susjednih međa primjenjuje se za nadograđeni i dograđeni dio školske građevine i pratećih građevina u funkciji škole i kada je ista manja od opće propisanih uvjeta iz ovog Plana. Udaljenost od regulacijskog pravca može biti i manja od opće propisanih uvjeta iz ovog Plana uz suglasnost tijela koje upravlja prometnicom kojoj se građevina približava.

Članak ~~48a.~~ 48b

(1) Zone sporta i rekreacije u građevinskom području naselja (**R1**) mogu se utvrditi planovima užeg područja. Unutar ove zone mogu se planirati pomoćne građevine kao što su klupski prostori, tribine za gledateljstvo, sportske dvorane, sanitarni čvorovi, ugostiteljstvo i trgovina u funkciji sporta i rekreacije i sl.

(2) Unutar zone javne zelene površine - *igralište* (**Z2**) u naselju nije moguće graditi sportske dvorane, trgovine ili ugostiteljske sadržaje. Unutar ove zone može se planirati izgradnja nenatkrivenih tribina, ugraditi oprema za dječju igru i uređivati igrališta. Unutar ove zone može se planirati izgradnja sanitarnog čvora. Najmanje 25% površine mora biti uređeno niskim i visokim raslinjem.

(3) Unutar građevinskog područja naselja mogu se planirati javne zelene površine – *javni park/mjesni trg* (**Z1**). Na površini javnog parka/mjesnog trga mogu se planirati popločane površine, javna rasvjeta, ugraditi urbana oprema i oprema za dječju igru i sanitarni čvor. Mogu se poduzimati i zemljani radovi radi oblikovanja zelenih površina, te urediti vodene površine (ribnjak, jezero, i sl.). Najmanje 25% površine mora biti uređeno niskim i visokim raslinjem. ~~Nije moguće planirati izgradnju zgrada.~~

(4) Unutar građevinskog područja naselja mogu se uređivati javne zelene površine za potrebe rekreacije i dječje igre, uključujući i nenatkrivena igrališta, a koja nisu utvrđena posebnim zonama u kartografskim prikazima Plana. Uz igrališta ne mogu se graditi sportske tribine, trgovine ili ugostiteljski sadržaji. Na površinama za potrebe rekreacije i dječje igre može se ugraditi oprema za dječju igru i/ili sanitarni čvor. Najmanje 30% površine mora biti uređeno parkovnim nasadima ili prirodnim zelenilom.

(5) Unutar građevinskog područja naselja mogu se urediti javne zelene površine – *javni park/mjesni trg*, a za koje nisu utvrđene posebne zone kartografskim prikazima Plana. Površine javnog parka/mjesnog trga mogu biti popločane i opremljene urbanom opremom i oprema za dječju igru, javnom rasvjetom, infrastrukturom sl.. Mogu se poduzimati i zemljani radovi radi oblikovanja zelenih površina, te urediti vodene površine (ribnjak, jezero, i sl.). Najmanje 30% površine mora biti uređeno niskim i visokim raslinjem. ~~Nije moguće planirati izgradnju zgrada.~~

(6) Unutar izgrađenog i neizgrađenog dijela GP naselja, ~~sportsko-rekreacijski~~ ~~parkovi/mjesni trgovi~~ iz stavka 4. i 5. ovog članka mogu se ~~planirati i graditi~~ urediti temeljem akta za građenje. Unutar neuređenog dijela GP naselja za koju je utvrđena obveza izrade urbanističkog plana uređenja, zone sporta i rekreacije će se utvrditi UPU-om.

5. UVJETI UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

Članak ~~48b.~~ 48c

(1) Ovim se planom propisuju uvjeti za utvrđivanje trasa i površina prometnih i drugih infrastrukturnih sustava i pripadajućih građevina, te shematski određuje njihov položaj u prostoru

(2) U postupku ishoda lokacijske dozvole za građevine infrastrukture u slučaju ne postojanja detaljnije planske dokumentacije (UPU...) potrebno je izraditi idejno rješenje namjeravanog zahvata u prostoru prema odredbama i uvjetima ovog Plana.

(3) Moguća su manja odstupanja od shematski određenog koridora na kartografskim prikazima Plana ukoliko je isto opravdano stanjem na terenu, vlasničkim odnosima ili kvalitetnijim projektnim rješenjem.

(4) Prilikom rekonstrukcije pojedinih infrastrukturnih građevina poželjno je (ali nije obvezno), u zoni obuhvata, istovremeno izvršiti rekonstrukciju ili gradnju svih potrebnih komunalnih instalacija.

(5) Infrastrukturne građevine mogu se graditi u fazama, koje se određuju ~~lokacijskom dozvolom~~ temeljem akta za građenje. Infrastrukturni sadržaji mogu se graditi iako nisu obuhvaćeni ovim Planom ili planovima užeg područja.

5.1. PROMETNI SUSTAV

Članak 49.

Članak 49. brisan.

5.1.1. Cestovni promet

Članak 50.

(1) Za potrebe odvijanja cestovnog prometa Planom je određena osnovna mreža javnih cesta, nerazvrstanih cesta i ostalih prometnih površina (postojeća i planirana).

(2) Planom obuhvaćena cestovna mreža iz prethodnog stavka prikazana je u kartografskom prikazu Plana u mjerilu 1:25 000 (**list 1 Korištenje i namjena površina**) i sastoji se od sljedećeg:

- (a) *državna cesta DC 106*, povezuje prostor općine s trajektnom lukom Žigljen na otoku Pagu, te s državnom cestom DC 8 preko koje ova općina ostvaruje priključak na čvorište autoceste A1 - "Posedarje"
 - (b) *županijske ceste*:
 - ŽC 6004 na dionici Nin (ŽC 6011) - Vrsi - ŽC 6007
 - ŽC 6006 na dionici Ljubač - ŽC 6007,
 - ŽC 6007 na dionici Ražanac - A.G. Grada Zadra i
 - ŽC 6016 na dionici Radovin (LC 63055) - DC 106.
 - (c) *lokalne ceste*:
 - LC 63026 na dionici Ljubač (ŽC 6006) - ŽC 6007,
 - LC 63027 na dionici LC 63027 - Jovići (DC 106),
 - LC 63055 na dionici ŽC 6007 - Krneza - Radovin - Visočane (ŽC 6014) i
 - LC 63056 na dionici Duševića mlin (ŽC 6007) - Visočane (ŽC 6014).
 - LC 63154 na dionici Kneževići – ŽC 6016
 - LC 63156 na dionici ŽC 6007– Podvršje
 - (d) *nerazvrstana cestovna mreža*: Uz glavne ulice naselja, širine najmanje 7,5 m, potrebno je osigurati nogostupe barem s jedne strane širine najmanje 1,50 m. Neizgrađena građevinska područja naselja i druga građevinska područja potrebno je opremiti odgovarajućom mrežom opskrbnih ulica s kolnikom odgovarajuće širine (minimalno 5,0 m za dvosmjerne ulice) i nogostupima barem s jedne strane širine najmanje 1,50 m,
 - (e) *gospodarski (protupožarni), rekreacijski i turistički putovi i staze*,
 - (f) *parkirališta* treba organizirati kao javne površine u naseljima i na građevnoj čestici u skladu s namjenom i kapacitetima pojedinih planiranih prostornih sadržaja.
- (3) Mreža javnih cesta određena je prema posebnim propisima.

Članak 51.

(1) Planom utvrđene **prometnice** prometne koridore treba očuvati za izgradnju planirane, te proširenje i modernizaciju postojeće cestovne mreže u budućnosti (planirani koridori su prikazani u kartografskim prikazima Plana **list 1. korištenje i namjena prostora** i **list 4. građevinska područja naselja**).

(2) Moguća su odstupanja od planiranih trasa prometnica zbog zatečenog stanja na terenu.

(3) Planom utvrđene prometnice će se detaljnije definirati prilikom izrade plana užeg područja (kada je utvrđena obveza izrade istog) ili na temelju akta za građenje ukoliko nije utvrđena obveza izrade plana užeg područja.

(4) Realizacija cesta u planiranom profilu može se izvoditi u fazama (po dužini i širini) uz uvjet da se udaljenost građevnog od regulacijskog pravca određuje prema planiranom profilu (članak 58a. i 58b. iz ovog Plana). Nakon zasnivanja građevne čestice prometnice okolni prostor će se priključiti susjednoj planiranoj namjeni.

(5) U izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja i u neizgrađenom dijelu građevinskog područja naselja za koje nema obveze izrade urbanističkog plana uređenja, može se graditi i prije izvedbe planirane prometnice u punom planiranom profilu (tj. priključenje na postojeću prometnu površinu ukoliko se ista poklapa s planiranim prometnicama iz ovog Plana), a na temelju suglasnost tijela koje upravlja cestom. Minimalna širina postojeće prometnice mora iznositi najmanje 3,5 m.

(6) Za planiranu izgradnju ili rekonstrukciju cesta izvan građevinskih područja određuju se koridori:

- za županijske ceste – min. širina koridora 50 m

- za lokalne i nerazvrstane ceste – min. širina koridora 30 m

(7) Koridor iz prethodnog stavka je prostor rezerviran za gradnju planirane, te proširenje i modernizaciju postojeće ceste izvan građevinskih područja. Os trase ceste nalazi se u sredini koridora.

(8) Unutar koridora nije dozvoljena nikakva gradnja do realizacije ceste u cijelosti prema projektnoj dokumentaciji.

Članak 52.

Prilikom gradnje novih dionica ceste ili rekonstrukcije postojećih moraju se u cijelosti očuvati krajobrazne vrijednosti područja prilagođavanjem trase okolnom terenu uz minimalno korištenje podzida, usjeka i nasipa. Ukoliko nije moguće izbjeći izmicanje nivelete ceste izvan prirodne razine terena obvezatno je saniranje nasipa, usjeka i podzida i to ozelenjivanjem, formiranjem terasa i drugim radovima kojima se osigurava maksimalno uklapanje ceste u krajobraz.

Članak 53.

Nakon formiranja građevne čestice ceste, odnosno ishođenja lokacijske dozvole za gradnju ceste, odredit će se zaštitni pojas ceste u skladu s posebnim propisima i ovim Planom, dok će se prostor izvan zaštitnog pojasa ceste priključiti susjednoj planiranoj namjeni.

Članak 54.

(1) Radi osiguranja prometa i sigurnosti ljudi Planom se utvrđuju sljedeće širine zaštitnog pojasa od vanjskog ruba zemljišnog pojasa ceste za javne ceste:

- (a) za državne ceste izvan naselja 25 m,
- (b) za županijske ceste 15 m,
- (c) za lokalne ceste 10 m,

(2) Iznimno od prethodnog stavka, radi osiguranja prometa i sigurnosti ljudi, Planom se utvrđuju sljedeće širine zaštitnog pojasa od **ruba kolnika** za državne ceste, i to:

- (a) za DC 106 unutar izgrađenog dijela građevinskog područja najmanje 10 m sa svake strane kolnika,
- (b) za DC 106 unutar neizgrađenog dijela građevinskog područja najmanje 15 m sa svake strane kolnika

Članak 55.

(1) U zaštitnom pojasu ceste može se formirati neizgrađeni dio građevne čestice, odnosno uređivati parkirališta, vrtovi s niskim zelenilom, ogradni zidovi i sl., ali na način da se ne smanji preglednost ceste ili križanja.

(2) U zaštitnom pojasu ceste može se planirati izgradnja građevina za potrebe održavanja cesta i za pružanja usluga vozačima i putnicima, a predviđene projektom ceste (autobusna stajališta, odmorišta, benzinske postaje, parkirališta, vidikovci i sl.).

(3) Za građenje ostalih građevina unutar zaštitnog pojasa ceste potrebno je zatražiti suglasnost pravne osobe koja upravlja cestom.

Članak 56.

Članak 56. brisan.

Članak 57.

Priključak i prilaz na javnu i nerazvrstanu cestu izvodi se na temelju prethodnog odobrenja nadležne uprave za ceste u postupku ishođenja dokumentacije za građenje ili izrade plana užeg područja, uz obvezatno poštivanje posebnih propisa.

Članak 58.

Sva križanja moraju se izvesti na način da se omogući sigurno uključivanje odnosno isključivanje iz prometa.

Članak 58a.

(1) Unutar građevinskih područja naselja ovisno o važnosti i planiranom prometnom opterećenju određuju se sljedeće kategorije prometnih površina (prikazana u kartografskim prikazima Plana: *građevinska područja naselja* list 4a do 4e):

- (a) sabirna cesta u naselju širine 19,00 m – **profil A**
- (b) sabirna cesta u naselju širine 16,60 m – **profil AA**
- (c) sabirna cesta u naselju širine 12,50 m – **profil AB**
- (d) sabirna cesta u naselju širine 11,00 m – **profil AC**
- (e) sabirna cesta u naselju širine 10,50 m – **profil B**
- (f) sabirna cesta u naselju širine 9,00 m – **profil C**
- (g) ostale ceste u naselju širine 7,50 m – **profil D**
- (h) ostale ceste u naselju širine 6,50 m – **profil F**,
- (i) pristupne ceste u naselju šire 6,00 m (kolno-pješačke) – **profil G**
- (j) pristupne (jednosmjerne) ceste u naselju šire 4,00 m (kolno-pješačke) – **profil I**

(2) Poprečni profili iz prethodnog stavka su minimalni. Prometnica u konačnici može biti i šireg profila od planiranog.

(3) Poprečni profili, zbog zatečenog stanja, mogu biti i uži od propisanih profila iz stavka (1), ali ne uži od: 9,50 m (profil B), 8,00 m (profil C), 7,00 m (profil D), 6,00 m (profil F), 5,00 m (profil G) i 3,00 m (profil I). Iznimno, dionica planirane ceste ili ceste planirane za rekonstrukciju može se dodatno prilagoditi stanju na terenu u smislu minimalne širine ukoliko se na dijelu trase nalazi postojeća građevina koja se ne može ukloniti (postojeća građevina, građevina koja predstavlja kulturno graditeljsko naslijeđe (uključujući i zidove dvorova) i slično).

(4) Unutar određenih poprečnih profila moguć je i drugačiji raspored elemenata (kolne i zaustavne trake, nogostupi, biciklističke staze, zeleni pojasevi), kao i proširenje poprečnih profila radi formiranja raskrižja, autobusnih ugibališta, parkirališnih površina i slično.

(5) Biciklističke staze mogu se planirati, uređivati i koristiti kao samostalne prometne površine ili u sklopu prometnog traka pojedine prometnice unutar ili izvan građevinskog područja, širine najmanje 1,5 m

(6) Pješačke površine obuhvaćaju trgove, nogostupe, izdvojene pješačke putove i proširenja uz postojeće i planirane sadržaje. Namijenjene su isključivo za promet pješaka, iznimno za potrebe kolnog prometa u svrhu obavljanja komunalnih usluga, opskrbe i intervencije, ali po određenom vremenskom režimu.

(7) Pješačke prijelaze i pristupe javnim površinama treba izvesti bez arhitektonsko-urbanističkih barijera.

(8) Putovi uži od 3 m smatraju se pješačkim putovima/površinama.

Članak 58b.

(1) Unutar građevinskog područja naselja u slučaju kada nije definirana planirana prometnica ili rekonstrukcija postojeće (prema prethodnom članku), minimalna širina prometnica treba iznositi najmanje:

- (a) 7,5 m za razvrstane prometnice što uključuje kolnik širine 6,0 m s nogostupom 1,50 m najmanje s jedne strane.
- (b) 6,5 m za nerazvrstane prometnice u naselju što uključuje kolnik širine 5,0 m s nogostupom 1,50 m najmanje s jedne strane.
- (c) 6,0 m za opskrbne ceste i prilaze (pješačko-kolna površina).

(2) U izgrađenim dijelovima naselja kada zbog zatečenog stanja na terenu nije moguće izvesti nogostupe, nerazvrstana cesta će se izvesti kao kolno-pješačka površina širine najmanje 6,0 m s upuštenim rubnjakom na spoju s cestom koja zadovoljava minimalne uvjete iz prethodnog stavka. Zbog zatečenog stanja na terenu prometna površina u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja može biti i uža od 6,0 m, a ne manje od 3,0 m.

(3) Slijepe ulice u građevinskom području naselja izvode se u dužini do 300 m i najmanjom širinom kolnika 6,0 m (5,0 m u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja) uz okretište na kraju ulice i planiraju se kao kolno-pješačke površine iz prethodnog stavka. Iznimno, u izgrađenom dijelu građevinskog područja naselja nema obveze izgradnje okretišta kada zatečeno stanje na terenu tako uvjetuje.

(4) U pučkoj graditeljskoj cjelini i staroj jezgri naselja kada naslijeđena situacija na terenu uvjetuje, pristup na prometnu površinu može se ostvariti u skladu sa zatečenim stanjem.

(5) Ostale zatečene prometne površine (površine koje se kao takve u naravi koriste i koje ne moraju biti evidentirane u Planu i/ili u katastarskom planu) u izgrađenom dijelu naselja mogu se zadržati u zatečenom stanju.

(6) Kada je jedini pristup do građevne čestice moguć prema uvjetima iz prethodnog stavka, takav pristup može se koristiti i kada se građevna čestica nalazi u neizgrađenom dijelu građevinskog područja naselja.

Članak 58c.

(1) Benzinske postaje s pratećim sadržajima (trgovina, ugostiteljstvo i/ili autopraonica) mogu se rekonstruirati, odnosno graditi nove na način da se osigura:

- (a) sigurnost svih sudionika u prometu
- (b) zaštita okoliša
- (c) da građevina bude veličinom i smještajem prilagođena okolišu.

(2) Nove benzinske postaje mogu se graditi:

- (a) izvan GP naselja uz javne (razvrstane) ceste
- (b) uz ceste unutar GP naselja
- (c) u zonama proizvodne namjene ako se to planira planom užeg područja
- (d) u lučkim područjima

(3) Gradnja benzinskih postaja uz ceste moguća je uz suglasnost i prema uvjetima nadležnog tijela za ceste, a u lučkim područjima uz suglasnost i prema uvjetima nadležne lučke uprave.

(4) Benzinska postaja u naselju mora zadovoljiti uvjete koji slijede:

- (a) može se planirati uz javnu cestu
- (b) mora biti udaljena od susjednih međa najmanje 10 5 m, a u skladu s posebnim propisima koji reguliraju zaštitu od požara ili eksplozije
- (c) minimalna površina građevne čestice je 1000 m²
- (d) najveći k_{ig} najviše 0,25, najveći k_{is} najviše 0,5
- (e) visina osnovne građevine najviše 4 m,
- (f) visina pratećih građevina u funkciji osnovne građevine najviše 6 m (nadstrešnica i sl.).

(5) Plinske postaje mogu se graditi u sklopu benzinskih postaja ili samostalno. Kada se grade samostalno moraju zadovoljavati sve uvjete kao i benzinske postaje.

5.1.1.1. Promet u mirovanju

Članak 59.

(1) Promet u mirovanju treba riješiti javnim ili privatnim parkiralištima i/ili garažama.

(2) Prilikom gradnje ili rekonstrukcije građevina, potrebno je osigurati sljedeći najmanji broj parkirališnih/garažnih mjesta (PM), ovisno o vrsti i namjeni građevine:

namjena	najmanji broj PM	najmanji broj PM (izgrađeni dio GP naselja)	najmanji broj PM (stara i povijesna jezgra naselja, pučka graditeljska cjelina i gusto izgrađeni dio naselja)
stanovanje (do 3 stambenih jedinica)	1 PM / stan.	1 PM / stan	1 PM / stan (nova gradnja)
stanovanje (više od 3 stambenih jedinica)	1,5 PM / stanu. Ukupni broj PM zaokružuje se na slijedeći veći puni broj.		1 PM / 2 stana (rekonstrukcija: dogradnja i nadogradnja)

namjena	najmanji broj PM	najmanji broj PM (izgrađeni dio GP naselja)	najmanji broj PM (stara i povijesna jezgra naselja, pučka graditeljska cjelina i gusto izgrađeni dio naselja)
građevine za smještaj i boravak gostiju iz skupine hoteli i turistički apartmani ili sobe u stambenoj zgradi.	1 PM za svaku sobu ili apartman Dodatno 1 PM na svake 4 sobe ili 2 apartmana.	1 PM za svaku sobu ili apartman Dodatno 1 PM na svake 4 sobe ili 2 apartmana.	1 PM na 2 sobe ili 1 apartman
ugostiteljske djelatnosti	1 PM na 5 10 m ² uslužnog prostora		1 PM / na 10 20 m ² uslužnog prostora
trgovinska djelatnost do 1500m ²	1 PM na 20 m ² ukupne prodajne površine	1 PM na 30 m ² ukupne prodajne površine	
trgovina veća od 1500m ² ili trgovinski centar	1 PM na 45 50 m ² građevinske (bruto) površine *		nije predviđeno za ovu zonu
tržnice	1 PM / 30 m ² prodajne površine		1 PM / 50 m ² ukupne (bruto) prodajne površine
poslovne djelatnosti	1 PM na 20 30 m ² ukupne (bruto) građevinske površine poslovnog prostora		
industrijske, zanatske, servisne, uslužne i sl. građevine	1 PM na 3 zaposlena. Auto servisni sadržaji dodatno moraju osigurati 4 parkirališna mjesta unutar građevne čestice po svakoj radnoj jedinici.		1 PM na 3 zaposlena
Kino dvorana, kazalište i sl.	1 PM / 5 sjedala		
Sportska dvorana i igrališta (s pratećim građevinama)	1 PM / 10 20 sjedala		nije predviđeno za ovu zonu
javna i društvena namjena	1 PM / 2 zaposlena		
škole i dječje ustanove	2 PM na jednu učionicu ili za jednu grupu djece (+10 PM za škole, +5 3 PM za ostale dječje ustanove	2 1 PM na jednu učionicu ili za jednu grupu djece (+5 8 PM za škole, +2 3 PM za ostale dječje ustanove	
vjerske građevine	1 PM / 10 15 sjedala (za nove građevine)		nema obveze PM
ambulate, poliklinike i sl.	1 PM na 2 zaposlena, te 5 PM za pacijente po ambulanti	1 PM na 2 zaposlena, te 3 PM za pacijente po ambulanti	1 PM na 2 zaposlena, te 1 PM za pacijente po ambulanti
ostali prateći sadržaji stanovanja i ostale poslovne djelatnosti	1 PM / 3 zaposlenika		
* kod proračuna parkirališnih mjesta na temelju građevinske (bruto) površine, ne računa se površina za smještaj prometa u mirovanju			

(3) U gusto izgrađenim dijelovima, starim i povijesnim jezgrama naselja, te u okviru pučkih graditeljskih cjelina, potreban broj parkirališnih mjesta može se smjestiti na javnim površinama (osim na parkovno uređenim površinama) i na zasebnoj čestici zemlje (parkirališna površina ili garaža) u naselju, uz uvjet da je zasebna parkirališna površina uređena prije ili za vrijeme izgradnje takve građevine, a vlasnički odnosi pravno regulirani.

(4) U svim građevinskim područjima naselja (izgrađena i neizgrađena) moguće je urediti zasebnu česticu zemlje za smještaj prometnih vozila u mirovanju za više građevnih čestica pod uvjetom da građevine tvore funkcionalnu cjelinu (građevine u nizu, građevine orijentirane na zajedničke prostore i površine i sl.).

(5) Kod uređenja zasebne parkirališne površine ili garaže, odnosi korištenja i održavanja će se pravno regulirati. Prostor određen za smještaj prometa u mirovanju ne može se prenamijeniti u druge svrhe, a niti se može promatrati odvojeno od namjene kojoj služi, već čini sastavni dio funkcionalne građevne cjeline za koju je i predviđen.

(6) Javne garaže i garaže iz prethodnog stavka mogu se planirati prema uvjetima koji slijede:

- (a) visine najviše 9,0 m
- (b) katnost 3Po+S+P+1

- (c) koeficijent izgrađenost (kig) – 0,7
 (d) udaljenosti od međe 5 m (ovaj prostor potrebno je urediti parkovnim nasadima ili prirodnim zelenilom).

(7) Parkirališna površina ili garaža može opsluživati dvije ili više različitih namjena koje se nalaze u neposrednoj blizini jedna drugoj ako se zajednički parkirališni prostor ili garaža koriste u različitim vremenskim razdobljima.

Članak 60.

(1) Uz ugostiteljske, trgovačke, servisne i druge građevine pokraj javne ceste, radi čije djelatnosti dolazi do zadržavanja vozila, potrebno je osigurati posebne površine za parkiranje i zaustavljanje vozila izvan kolnika, a u skladu s pozitivnim propisima.

(2) Javna parkirališta treba urediti s visokim i niskim raslinjem, te riješiti odvodnju oborinskih otpadnih voda koje se moraju tretirati kroz separatore ulja i masti, prije upuštanja u more ili tlo.

5.1.1.2. Javni prijevoz

Članak 61.

Sustavom javnog prijevoza treba povezati sva naselja međusobno, s općinskim i županijskim središtem. Autobusna stajališta moraju se graditi na ugibalištima izvan kolnika prema posebnim propisima.

5.1.2 Pomorski promet

Članak 62.

(1) Pomorski promet odvija se putem morskih luka za javni promet.

(2) Planom su određene luke Ražanac, Ljubač i Rtina kao "morske luke otvorene za javni promet" od lokalnog značaja, sukladno Prostornom planu Zadarske županije (["Službeni glasnik Zadarske županije" br. 2/01 i izmjene i dopune istog, br. 6/04, 2/05, 17/06, 3/10, 15/14](#)).

(3) Morska luka služi za javnu uporabu i u njoj se može odvijati javni, komunalni, tranzitni, nautički i sportski promet te promet ribarskih i turističkih brodova

(4) Pomorski promet temelji se na razvoju luke Ražanac kao veze s lukom u Starigradu na suprotnoj strani obale Velebitskog kanala kao mogućih destinacija uspostave turističkih pomorskih veza na obostranoj relaciji.

(5) Zadržava se i alternativno trajektno pristanište u Rtini (*Rt Jurnovica*) koja se koristi u slučajevima kada je Paški most van uporabe.

Članak 63.

(1) Na području općine Ražanac utvrđen je lučki prostor s maksimalnim kapacitetima i osnovnom namjenom luke kako slijedi

naselje	lučki bazen lučko područje	lokalitet i vrsta luke	Najviši Najveć i broj vezova	status luke
Ražanac	Luka Ražanac	Luka Ražanac: luka otvorena za javni promet - lokalnog značaja	do 200 175	Postojeća luka
		Uvala Radanovica: komunalni vez (KV)	25	Postojeći komunalni vez
Rtina	Luka Rtina	Uvala Plemići: luka otvorena za javni promet – lokalnog značaja	125 85	Postojeća luka
		Miletića porat: komunalni vez (K) privezište u komercijalne svrhe (Pr)	40 35	Postojeći komunalni vez Postojeća lučka infrastruktura
		Miletići: komunalni vez (KV)	10	Postojeći komunalni vez

naselje	lučki bazen lučko područje	lokalitet i vrsta luke	Najviši Najveć i broj vezova	status luke
		Benići: komunalni vez (KV)	10	Postojeći komunalni vez
		Stošići: komunalni vez (KV)	40 30	Postojeći komunalni vez
		Tabari: komunalni vez (KV)	10	Postojeći komunalni vez
		Vrankovići: komunalni vez (KV)	25 20	Postojeći komunalni vez
Ljubač	Luka Ljubač	Luka Ljubač: luka otvorena za javni promet - lokalnog značaja	125	Postojeća luka
		Ljubački stanovi: komunalni vez (KV)	75	Postojeći komunalni vez

(2) Na području općine Ražanac utvrđene su luke neovisno o lučkim bazenima područjima iz prethodnog stavka, i to kako slijedi

Ostale luke			
naselje	lokalitet i vrsta luke	Najviši Najveć i broj vezova	status luke
Rtina	Rt Jurnovica – alternativno trajektno pristanište Rtina	–	Postojeće
	Ug.-turistička zona uvala Dragunica - privez (P) - turistička luka	75	Planirana
Ljubač	Ug.-turistička zona Dvorine (uv. Trapoline) – privez (P) - turistička luka	75	Planirana
	Ug.-turistička zona Ljubački stanovi – privez (P), turistička luka	50	Planirana
Ražanac	Ug.-turistička zona Ljubački stanovi – privez (P), turistička luka	50	Planirana

(3) Navedeni kapaciteti odnose se kumulativno (komunalni vez, nautički vez, vez u tranzitu, komercijalni vez, sportski vez i dr.), a UPU-om za cjelovito lučko područje treba odrediti optimalni broj vezova ovisno o prostornim i maritimnim uvjetima morske luke.

(4) Lučko područje luke otvorene za javni promet može imati više izdvojenih lučkih bazena u skladu s kartografskim prikazima Plana (list 4. građevinska područja naselja).

Članak 64.

(1) Unutar lučkog područja luke otvorene za javni promet moguće je planirati:

- *operativni dio luke* - koristi se za prihvat plovila u javnom pomorskom prijevozu i plovila za povremeni prijevoz putnika, ribarskih plovila, jahta, teretnih i ostalih plovila te za iskrcajna mjesta za ribarska plovila
- *komunalni dio luke* - koristi se za stalni vez brodica lokalnog stanovništva.
- *nautički dio luke u tranzitu.*

(2) Javni sadržaji u luci otvorenoj za javni promet imaju prioritet nad ostalim sadržajima, a koji se mogu planirati ukoliko ne ugrožavaju osnovnu (javnu djelatnost) luke otvorene za javni promet.

(3) Komunalni vez je planiran unutar lučkog prestonog područja i kao izdvojeni bazeni luke otvorene za javni promet u skladu s kartografskim prikazima Plana.

(4) Suhe marine mogu se planirati u izdvojenim gospodarskim zonama proizvodne namjene izvan naselja.

(5) U izdvojenom lučkom području Luke Rtina, a na lokaciji „Miletića porat“ može se planirati uređenje privezišta u komercijalne svrhe (Pr). Primjenjuju se posebne mjere zaštite prirode prema članku 99. stavak 4. ovih Odredbi.

Članak 64a

(1) Gradnja i uređenje prostora morskih luka koji za posljedicu ima urbanu preobrazbu izgrađenog dijela obalnog pojasa, odvijat će se u skladu s uvjetima UPU-a za predmetni prostor, koji se temelji na projektnoj dokumentaciji, a prema sljedećim smjernicama:

- (a) uz planirane sadržaje iz prethodnog članka, u lukama se mogu planirati i šetnice, zelene površine, benzinske postaje, javni i uslužni sadržaji, trgovine, sportsko-rekreacijske i ugostiteljske djelatnosti s pratećim infrastrukturnim sustavima pod uvjetom da ukupna površina njihove izgrađenosti ne prelazi 10% javne površine.
- (b) maksimalna visina građevina je 4 m.
- (c) veličine građevina za pojedine vrste programa moraju biti usklađene s postojećim volumenima unutar matičnog naselja
- (d) naselje s pripadajućom lukom mora se tretirati kao jedna urbana cjelina
- (e) potrebno je onemogućiti negativni utjecaj na postojeće i planirane plaže.

(2) U postojećim lučkim područjima moguće je u skladu s prostornim mogućnostima odrediti zone korištenja – javni promet, komunalni vez, nautički vez i komercijalni vez (privezište) - bez izrade UPU-a ukoliko se koristi postojeća lučka infrastruktura, odnosno nema graditeljskih zahvata u moru.

5.2. VODNOGOSPODARSKI SUSTAV

5.2.1. Korištenje voda (vodoopskrba)

Članak 65.

Planom se utvrđuju osnovni preduvjeti u svezi s osiguranjem dovoljnih količina pitke vode za sve postojeće i planirane prostorne sadržaje, što je osnovni preduvjet za porast životnog standarda i planirani gospodarski razvoj na prostoru općine Ražanac.

Članak 66.

Vodoopskrba svih naselja ove općine rješava se, prema do sada izrađenoj i prihvaćenoj projektnoj dokumentaciji, preko magistralnog cjevovoda Lovinac-Radovin-Ražanac, tzv. "sjeverni pravac", koji se u oknu Grabovac priključuje na regionalni vodoopskrbni sustav "Regionalni vodovod sjeverne Dalmacije".

Članak 67.

Za potpuno rješenje vodoopskrbe na području općine treba izgraditi sljedeće vodoopskrbne građevine:

- (a) dovodne cjevovode do pojedinih mjesnih vodovodnih mreža naselja,
- (b) mjesnu vodovodnu mrežu u svim naseljima,
- (c) vodospremnik "Podvršje", zapremine $V=200 \text{ m}^3$,
- (d) crpnu postaju "Podvršje",
- (e) hidroforSKU postaju "Rudelići",
- (f) hidroforSKU postaju "Bistrići",

Članak 68.

Planirane vodoopskrbne podsustave treba izgraditi sa svim pratećim vodnim građevinama uz primjenu kriterija racionalnog korištenja postojećih sustava vodoopskrbe, što podrazumijeva rješenje distribucije uz dopuštene gubitke vode, te svođenje potrošnje vode prema stvarnim potrebama svih potrošača.

Članak 69.

Vodoopskrbne građevine treba graditi u etapama tako da svaka etapa predstavlja zaokruženu tehnološku cjelinu.

Članak 70.

(1) Svakoju postojećoj i novoplaniranoj građevini mora se osigurati priključenje na javni vodoopskrbni sustav.

(2) Unutar naselja treba projektirati i izgraditi hidrantsku mrežu prema Pravilniku o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara.

Članak 71.

Mjesna vodovodna mreža preko koje će se vršiti kvalitetna i sigurna distribucija pitke vode, a prema stvarnim potrebama svih potrošača i uz minimalne dopuštene gubitke vode, mora se izgraditi prema odgovarajućoj projektnoj dokumentaciji.

Članak 72.

- (1) Sva vodovodna mreža mora se izgraditi od vodovodnih cijevi od kvalitetnog materijala kako bi se osigurala maksimalna sigurnost i trajnost u pogonu.
- (2) Vodovodne cjevovode treba postaviti u koridoru postojećih prometnica i to u nogostupu ili zelenom pojasu, vodeći računa o rasporedu ostalih komunalnih instalacija.
- (3) Prilikom rekonstrukcije vodovodne mreže ili rekonstrukcije ceste mora se istovremeno izvršiti rekonstrukcija ili gradnja ostalih komunalnih instalacija u profilu ceste.
- (4) Moguća su odstupanja od predviđenih trasa vodovodnih cjevovoda, ukoliko se tehničkom razradom dokaže racionalnije i pogodnije rješenje.

Članak 72a.

(1) Planom se propisuju minimalne širine koridora (zaštitnih pojasa) u ovisnosti o profilu cjevovoda kako slijedi:

- za cjevovode $\Phi 500$ mm najmanje 11 m
- za cjevovode $\Phi 450$ mm najmanje 10 m
- za cjevovode $\Phi 350$ mm najmanje 9 m
- za cjevovode $\Phi 300$ mm najmanje 8 m
- za cjevovode $\Phi 250$ mm najmanje 7 m
- za cjevovode $\Phi 200$ mm i manje najmanje 6,5 m

Članak 72b.

Planom se propisuju slijedeća ograničenja u zaštitnim koridorima vodoopskrbnih cjevovoda:

- (a) Temelji čvrstih ili montažnih stambenih i poslovnih građevina od osi cjevovoda moraju biti udaljeni najmanje:
 - 4,0 m za cjevovode $\Phi 500$ i $\Phi 400$ mm
 - 3,75 m za cjevovode $\Phi 350$ mm
 - 3,5 m za cjevovode $\Phi 300$ mm
 - 3,25 m za cjevovode $\Phi 250$ mm i $\Phi 200$ mm
 - 3,0 m za cjevovode profila manjeg od $\Phi 200$ mm
- (b) Temelji ogradnih zidova ili ograde bez temelja od osi cjevovoda moraju biti udaljeni najmanje:
 - 1,25 m za cjevovode $\Phi 350$ mm – $\Phi 500$ mm
 - 1,0 m za cjevovode $\Phi 200$ mm – $\Phi 300$ mm
 - 0,75 m za cjevovode profila manjeg od $\Phi 200$ mm
- (c) Stabla (drvoredi) od osi cjevovoda moraju biti udaljeni najmanje:
 - 2,5 m za cjevovode $\Phi 400$ -500 mm
 - 2,0 m za cjevovode $\Phi 250$ -350 mm
 - 1,5 m za cjevovode profila do 200 mm

Članak 73.

(1) Radi zaštite od onečišćavanja za postojeća lokalna izvorišta na području općine Ražanac utvrđene su zone sanitarne zaštite i sukladno istima moraju se provoditi sve zakonom propisane zaštitne mjere (vidjeti odredbe iz **točke 8.3. Zaštita voda i mora** iz ovog Plana).

(2) Radi zaštite od onečišćavanja podzemnih i izvorskih voda na cjelokupnom području općine Ražanac moraju se provoditi zaštitne mjere prema važećoj zakonskoj regulativi. Za jugozapadno rubno područje koje ulazi u sastav slivnog područja Bokanjac – Poličnik i to u III zonu sanitarne zaštite koja obuhvaća periferni dio sliva i u II zonu sanitarne zaštite koja obuhvaća blisko zaleđe crpilišta Golubinka moraju se provoditi zaštitne

mjere prema odredbama iz postojeće Odluke o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvora vode za piće, objavljene u Službenom glasniku Zadarske županije, br. 3/98.

(3) Nekategorizirana izvorišta od lokalnog značaja „Stanesa“ (sjeverno od zaseoka Stojići) i „Pećine“ (sjeverno od zaseoka Podvršje) prikazana su u grafičkom prilogu Plana (karta 3. uvjeti korištenja i zaštite prostora). U neposrednoj blizini navedenih izvorišta, te uzvodno do najviše kote terena, a ne dalje od 1 km, zabranjene su radnje kojima se mogu ugroziti izvorišta (npr. intenzivno korištenje herbicida, odlaganje otpada i sl.)

(4) Za sva postojeća izvorišta na području općine Ražanac koja imaju lokalno značenje moraju se što prije utvrditi zone sanitarne zaštite i donijeti adekvatna Odluka o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvora vode za piće kako bi se voda ovih izvorišta i dalje mogla koristiti za napajanje stoke, te za piće u izvanrednim situacijama.

Članak 73a

(1) Planom je dozvoljeno planirati izgradnju vodosprema i cisterne, te mogu se urediti površi ne za navodnjavanje i mini akumulacija kapaciteta do 50.000 m³ vode u funkciji navodnjavanja poljoprivrednih površina, a na temelju važeće zakonske regulative i posebnih uvjeta nadležnih tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima.

(2) Vodospreme, cisterne, površine za navodnjavanje i mini akumulacije mogu se planirati:

- (a) izvan građevinskog područja
- (b) na udaljenosti najmanje 300 m od obalne linije mora
- (c) izvan područja određena kao posebno vrijedan krajobraz i izvan zaštićenih područja koja podliježu posebnim propisima iz područja zaštite okoliša i prirode.

(3) Površine za navodnjavanje i mini akumulacije moraju biti ograđene sigurnosnom ogradom radi zaštite ljudi i stoke.

5.2.2. Zaštita voda od zagađivanja (odvodnja)

Članak 74.

Ovim Planom prihvaćaju se opće smjernice za rješavanje odvodnje otpadnih voda na području Općine Ražanac iz prijedloga rješenja obrađenog u "Studiji zaštite voda na području Zadarske županije" ("Hidroprojekt-ing" projektiranje d.o.o. iz Zagreba i "Hidroing" za projektiranje i inženjering d.o.o. iz Osijeka, travnja 2005. godine) kojim su definirana ograničenja ispuštanja otpadnih voda i tražena razina odvodnje i pročišćavanja obzirom na važeće propise i zakonsku regulativu, te iz rješenja obrađenog u Idejnom rješenju "Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Ražanac-Rtina" ("Hidroprojekt-ing" projektiranje d.o.o. iz Zagreba, travnja 2007. godine).

Članak 75.

Radi maksimalne zaštite tla i svih resursa podzemnih i površinskih voda, naročito okolnog morskog akvatorija Velebitskog kanala i Ljubačkog zaljeva na cjelokupnom području općine Ražanac predlaže se etapna izgradnja više zasebnih razdjelnih sustava odvodnje s adekvatnim uređajima za pročišćavanje urbanih (sanitarно-potrošnih) otpadnih voda i pripadajućim ispustima u morski recipijent ili u podzemlje, a prema sljedećem prostornom rasporedu:

- (a) za naselja: Ražanac i Rtina zajednički razdjelni sustav odvodnje s uređajem za pročišćavanje, kapaciteta 6810 ES, iz kojeg će se adekvatno pročišćene otpadne vode ispuštati podmorskim ispustom u akvatorij Velebitskog kanala,
- (b) za naselja: Ljubač i Ljubački Stanovi koja su smještena uz obalno područje Ljubačkog zaljeva zajednički razdjelni sustav odvodnje s uređajem za pročišćavanje, kapaciteta 4270 ES, iz kojeg će se adekvatno pročišćene otpadne vode ispuštati podmorskim ispustom u dio akvatorija Ljubačkog zaljeva s odgovarajućim dubinama,
- (c) za naselje Jovići zaseban razdjelni sustav odvodnje s adekvatnim uređajem za pročišćavanje, kapaciteta 1270 ES, iz kojeg će se pročišćene otpadne vode ispuštati u podzemlje, ili koristiti u poljoprivredne svrhe,
- (d) za naselje Krneza zaseban razdjelni sustav odvodnje s adekvatnim uređajem za pročišćavanje, kapaciteta 275 ES, iz kojeg će se pročišćene otpadne vode ispuštati u podzemlje, ili koristiti u poljoprivredne svrhe.
- (e) za naselje Radovin zaseban razdjelni sustav odvodnje s adekvatnim uređajem za pročišćavanje, kapaciteta 860 ES, iz kojeg će se pročišćene otpadne vode ispuštati u podzemlje, ili koristiti u poljoprivredne svrhe.

Članak 76.

- (1) Kod svih ovih sustava mora se izgraditi kanalizacijska mreža kojom će se uglavnom sakupljati urbane (sanitarno-potrošne) otpadne vode iz naselja i turističkih zona. Oborinska kanalizacija izgrađivala bi se samo iznimno i prema stvarnim potrebama.
- (2) Tehnička rješenja pojedinih sustava odvodnje zasnivaju se na primjeni gravitacijskog pogona u kanalizacijskoj mreži u kombinaciji s povremenim tlačnim transportom, sve do lokacije uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.
- (3) Sustavi odvodnje moraju se realizirati u etapama koje predstavljaju zaokružene funkcionalne cjeline, s konačnim rješenjem adekvatnog stupnja pročišćavanja urbanih (sanitarno-potrošnih) otpadnih voda prije njihovog ispuštanja u krajnji prijamnik: morski akvatorij ili podzemlje.

Članak 77.

- (1) U Planu predložena rješenja odvodnje otpadnih voda na području općine Ražanac moraju se potvrditi, odnosno dopuniti ili izmijeniti, izradom odgovarajuće projektne dokumentacije (idejna rješenja, idejni projekti, glavni projekti) kako bi se iznašla najoptimalnija konačna rješenja sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda, utvrdile konačne lokacije uređaja za pročišćavanje s pripadajućim ispustima i crpnim postajama, te definirala etapna izgradnja svakog pojedinog sustava odvodnje.
- (2) Prethodno se moraju izraditi precizne geodetske podloge, te izvršiti detaljni oceanografski istražni radovi pripadajućeg dijela morskog akvatorija Velebitskog kanala i Ljubačkog zaljeva, odnosno hidrogeološki istražni radovi svih potencijalnih mikrolokacija za ispuštanje u podzemlje radi što točnije procjene učinka pripadajućeg ispusta na konačni prijamnik adekvatno pročišćenih otpadnih voda.
- (3) U projektnoj dokumentaciji moraju se zadovoljiti uvjeti nadležnih državnih tijela, posebno vezano za prijedlog ispuštanja pročišćenih otpadnih voda iz pojedinih manjih uređaja za pročišćavanje u podzemlje, na području krša.

Članak 78.

- (1) Kanalizacijska mreža mora se u pravilu izvesti u koridoru cesta i to u kolniku.
- (2) Sve građevine na kanalizacijskoj mreži treba izgraditi sukladno propisima kojima se regulira projektiranje i izgradnja ovih građevina (Zakon o vodama).
- (3) Nije dozvoljeno projektiranje i građenje kolektora i ostalih građevina u sustavu ukupne kanalizacijske mreže kojim bi se nepotrebno ulazilo na prostore drugih građevnih čestica, odnosno prostore namijenjene drugim građevinama, radi sprečavanja eventualnih naknadnih izmještanja uvjetovanih gradnjom tih građevina.

Članak 79.

- (1) Za gravitacijsku kanalizacijsku mrežu treba primijeniti plastične kanalizacijske cijevi (od PVC-a ili PEHD-a), a iz razloga što ove cijevi omogućavaju relativno jednostavnu ugradnju, vodonepropusne su, isporučuju se u većim duljinama (od 5,0 do 12,0 m) i posjeduju mogućnost jednostavnog naknadnog izvođenja kućnih priključaka.
- (2) Za fekalnu kanalizacijsku mrežu treba kao minimalni usvojiti profil od 250 mm, a iz razloga lakšeg održavanja kanalizacijske mreže, odnosno osiguranja veće sigurnosti protiv začepljenja.
- (3) Za tlačne cjevovode treba primijeniti PEHD tlačne cijevi za nazivni tlak od 10 bara, ali je moguća primjena i drugih materijala
- (4) Crpne postaje treba izgraditi kao podzemne građevine s uronjenim centrifugalnim kanalizacijskim crpkama. U svaku crpnu postaju treba ugraditi određeni broj radnih crpki, te po jedna pričuvna (rezervna) crpka.

Članak 80.

- (1) Tehnološke otpadne vode iz raznih proizvodnih pogona, koje mogu biti onečišćene uljima i kemikalijama, moraju se prije priključenja na vodonepropusnu sabirnu jamu ili tipski uređaj za pročišćavanje otpadnih voda, odnosno na buduću mjesnu kanalizacijsku mrežu, predhodno pročititi tako da se sadržaj štetnih tvari u njima smanji do propisanih graničnih vrijednosti za urbane otpadne vode.

(2) Zbog toga sastavni dio investicijskog elaborata svakog proizvodnog pogona mora biti i adekvatni sustav pročišćavanja otpadnih voda s naznačenim karakteristikama svih otpadnih voda koje se susreću u tehnološkom procesu.

Članak 81.

(1) Do realizacije sustava javne odvodnje unutar građevinskih područja u kojima nije izgrađena kanalizacijska mreža, može se planirati izgradnja građevina s prihvatom sanitarnih voda u vodonepropusnim sabirnim jamama i odvozom putem ovlaštene osobe, ili izgradnjom vlastitog uređaja za pročišćavanje sanitarnih otpadnih voda te ispuštanjem pročišćenih voda u prirodni prijemnik, a sve ovisno od uvjetima na terenu te suglasnost i prema uvjetima Hrvatskih voda.

(2) Više građevina koje čine jedinstvenu i funkcionalnu cjelinu mogu imati jedinstveni uređaj za pročišćavanje uz pribavljene uvjete nadležnog tijela za zbrinjavanje otpadnih voda. U tom slučaju vlasnički odnosi moraju biti pravno regulirani prije uporabe građevine.

(3) Vodonepropusna sabirna jama ili uređaj za pročišćavanje otpadnih voda mora se ugraditi prema uvjetima Hrvatskih voda i prema uvjetima koji slijede:

- (a) mora biti izveden nepropusno za okolni teren
- (b) mora biti smješten izvan zaštitnog pojasa prometnice. Uređaj ili sabirna jama može se smjestiti i u zaštitnom pojasu prometnice uz suglasnost tijela koje upravlja cestom.
- (c) od rubova građevne čestice mora biti udaljen najmanje 1,0 m
- (d) mora biti omogućen kolni pristup radi čišćenja. Izuzetak čine stare jezgre i gusto izgrađeni dijelovi naselja kada nije moguće osigurati kolni pristup zbog zatečene okolne izgradnje

(4) Komunalni mulj, kao ostatak nakon primarnog pročišćavanja voda treba prikupljati i organizirati njegovu obradu i doradu na određenom mjestu.

Članak 82.

(1) Odvodnja oborinskih otpadnih voda na području općine Ražanac mora se rješavati na način da se sakupljaju površinski, ili sustavom otvorenih i zatvorenih kanala, te ispuštaju raspršeno direktno u okolni teren ili odvođe najkraćim putem u obalno more ili u najbliži vodotok.

(2) Na površinama većih parkirališta (preko 10 parkirališnih mjesta), garaža, servisa, benzinskih postaja i sl., gdje je veća opasnost od izlivanja ulja i nafte, moraju se obvezatno ugraditi separatori za sakupljanje ulja i masnoća iz oborinskih voda prije njihovog ispuštanja preko upojnih bunara u okolni teren.

Članak 83

Članak 83. brisan.

Članak 82a

U javnim lukama na području općine Ražanac mora se riješiti prihvrat sanitarno-potrošnih otpadnih voda s plovila, ugraditi dovoljan broj separatora za odvajanje ulja i masnoća iz oborinskih voda, te postaviti kontejnere za odlaganje istrošenog ulja, ostataka goriva i zauljenih voda.

5.2.3. Uređenje vodotoka i voda

Članak 83.

Zaštita od štetnog djelovanja povremenih bujičnih vodotoka i oborinskih odvodnih kanala, kada može doći do plavljenja, ispiranja, podrivanja ili odronjavanja zemljišta i drugih sličnih štetnih pojava, te posredno do ugrožavanja života i zdravlja ljudi i njihove imovine, te poremećaja u vodnom režimu, će se provoditi izgradnjom zaštitnih i regulacijskih vodnih građevina, odnosno tehničkim i gospodarskim održavanjem vodotoka, vodnog dobra i regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina koje se provodi prema programu uređenja vodotoka i drugih voda u okviru *Plana upravljanja vodama*.

Članak 84.

(1) U svrhu tehničkog održavanja, te radova građenja, uz bujične vodotoke treba osigurati inundacijski pojas minimalne širine 5,0 m od gornjeg ruba korita, odnosno ruba čestice javnog vodnog dobra. U inundacijskom pojasu zabranjena je svaka gradnja i druge radnje kojima se može onemogućiti izgradnja i održavanje vodnih građevina, na bilo koji način umanjiti protočnost korita i pogoršati vodni režim, te povećati stupanj ugroženosti od štetnog djelovanja vodotoka. Posebno se inundacijski pojas može

smanjit do 3,0 m širine, ali to bi trebalo utvrditi posebnim vodopravnim uvjetima za svaki objekt posebno.

(2) Svaki vlasnik, odnosno korisnik objekta ili parcele smještene uz korito vodotoka ili česticu javno vodno dobro dužan je omogućiti nesmetano izvršavanje radova na čišćenju i održavanju korita vodotoka, ne smije izgradnjom predmetne građevine ili njenim spajanjem na komunalnu infrastrukturu umanjiti propusnu moć vodotoka, niti uzrokovati eroziju u istom, te za vrijeme izvođenja radova ne smije niti privremeno odlagati bilo kakvi materijal u korito vodotoka.

Članak 85

Članak 85. brisan.

Članak 86

Članak 86. brisan.

Članak 87

Članak 87. brisan.

Članak 88

Članak 88. brisan.

Članak 85.

Postojeća neregulirana korita povremenih bujičnih vodotoka i oborinskih kanala potrebno je regulacijskim radovima povezati i urediti na način da se u kontinuitetu sprovedu oborinske i druge površinske vode do ulijeva u more, a sve u skladu s vodopravnim uvjetima i ostalim aktima i planovima predviđenim Zakonom o vodama. Projektno rješenje uređenja korita sa svim potrebnim objektima, maksimalno smjestiti na česticu "javno vodno dobro" iz razloga izbjegavanja imovinsko - pravnih sporova kao i razloga prilagodbe uređenja važećoj prostorno - planskoj dokumentaciji, a koje će istovremeno omogućiti siguran i blagovremen protok voda vodotoka, te održavanje i čišćenje istog. Dimenzioniranje korita treba izvršiti za mjerodavnu protoku dobivenu kao rezultat hidroloških mjerenja ili kao rezultat primjene neke od empirijskih metoda.

Članak 86.

Na mjestima gdje trasa prometnice poprečno prelazi preko bujičnih vodotoka i odvodnih kanala predvidjeti mostove ili propuste takvih dimenzija koji će nesmetano propustiti mjerodavne protoke. Ukoliko je potrebno, predvidjeti i rekonstrukciju postojećih propusta zbog male propusne moći ili dotrajalosti. Također treba predvidjeti oblaganje ulijeva i izljeva novoprojektiranih ili rekonstruiranih propusta u dužini min. 3,0 m', odnosno izraditi tehničko rješenje eventualnog upuštanja "čistih" oborinskih voda u korita vodotoka kojim će se osigurati zaštita korita od erozije i neometan protok vodotoka. Detalje upuštanja oborinskih voda investor treba usuglasiti sa stručnim službama Hrvatskih voda. Tijekom izvođenja radova potrebno je osigurati neometan protok kroz korito vodotoka. Na mjestima gdje prometnica prelazi preko reguliranog korita vodotoka (trapezno obloženo korito, betonska kineta i sl.) konstrukciju i dimenzije osnovnih elemenata mosta ili propusta sa svim pripadnim instalacijama treba odrediti na način kojim se ne bi umanjio projektirani slobodni profil korita, kojim će se osigurati statička stabilnost postojeće betonske kinete, zidova ili obaloutvrde, odnosno kojim se neće poremetiti postojeći vodni režim. Os mosta ili propusta postaviti što okomitije na uzdužnu os korita, a širina istog treba biti dovoljna za prijelaz planiranih vozila. Konstrukcijsko se rješenje mosta ili propusta treba funkcionalno i estetski uklopiti u sadašnje i buduće urbanističko rješenje tog prostora.

Članak 87.

Polaganje objekata linijske infrastrukture (kanalizacija, vodovod, električni i telekomunikacijski kablovi itd.) zajedno sa svim oknima i ostalim pratećim objektima uzdužno unutar korita vodotoka, odnosno čestice javnog vodnog dobra nije dopušteno. Vođenje trase paralelno sa reguliranim koritom vodotoka izvesti na minimalnoj udaljenosti kojom će se osigurati statička i hidraulička stabilnost reguliranog korita, te nesmetano održavanje ili buduća rekonstrukcija korita. Kod nereguliranih korita, udaljenost treba biti minimalno 3,0 m od gornjeg ruba korita, odnosno ruba čestice javnog vodnog dobra zbog osiguranja inundacijskog pojasa za buduću regulaciju. U samo određenim slučajevima udaljenost polaganja se može smanjit, ali to bi trebalo utvrditi posebnim vodopravnim uvjetima i za svaki objekt posebno.

Članak 88.

Poprečni prijelaz pojedinog objekta linijske infrastrukture preko korita vodotoka po mogućnosti je potrebno izvesti iznad u okviru konstrukcije mosta ili propusta. Mjesto prijelaza izvesti poprečno i po mogućnosti što okomitije na uzdužnu os korita. Ukoliko instalacije prolazi ispod korita, investitor je dužan mjesta prijelaza osigurati na način da je uvuče u betonski blok čija će gornja kota biti 0.50 m ispod kote reguliranog ili projektiranog dna vodotoka. Kod nereguliranog korita, dubinu iskopa rova za kanalizacijsku cijev treba usuglasiti sa stručnom službom Hrvatskih voda. Na mjestima prokopa obloženog korita vodotoka ili kanala, izvršiti obnovu obloge identičnim materijalom i na isti način. Teren devastiran radovima na trasi predmetnih instalacija i uz njihovu trasu, dovesti u prvobitno stanje kako se ne bi poremetilo površinsko otjecanje.

Članak 88a

- (1) Sustav za navodnjavanje poljoprivrednih površina prikazan je u grafičkom prilogu plana 2.2. infrastrukturni sustavi i mreže: vodoopskrba i odvodnja.
- (2) Sustav za navodnjavanje će se izgraditi u skladu s Planom kojeg je izradio Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Građevinsko-arhitektonski fakultet Sveučilišta u Splitu, od ožujka 2007. godine.
- (3) Plan navodnjavanja prepoznaje Ljubačku uvalu pokraj izvora Golubinke kao pogodnu površinu unutar Općine Ražanac za navodnjavanje. Ovo bi se područje napajalo iz izvora *Greb* s kojeg se može navodnjavati 20 ha poljoprivredne površine.
- (4) Moguće je urediti i druge površine za navodnjavanje a koje nisu predviđene Planom iz prethodnog stavka, ali uz uvjete koje će definirati Hrvatske vode, VGO Split.

Članak 88b

- (1) Ukoliko se u obalnom pojasu mora nalazi ušće vodotoka gdje je planirano širenje (nasipavanje) obale prema moru, potrebno je izraditi projektnu dokumentaciju regulacije ušća vodotoka na predmetnoj dionici koja će biti usklađen s projektom uređenja predmetnog obalnog područja i projektima svih instalacija (kanalizacija, vodovod, itd.) postavljenih ili predviđenih u uređenom obalnom području.
- (2) Investitor je dužan ovim projektom obuhvatiti sve bujične tokove i riješiti pitanje njihovih uljeva more u obliku otvorenih ili natkrivenih armirano-betonskih kineta koje će omogućiti nesmetano propuštanje mjerodavno velikih voda u uvjetima nepovoljnog utjecaja mora i plime, nesmetano održavanje i čišćenje istih (natkrivanje a.b. platicama, izrada revizijskih okana, rešetki, itd.), a koje će ujedno biti zaštićene od utjecaja valovanja i nanošenja morskog šljunčanog nanosa s plaža. Kao najpogodniji način za odgovarajuće rješenje ovog problema jest da se natkrivene kinete s bočnim kamenim nabačajem iskoriste kao pera ili da se uljevi bujica preusmjere kroz predviđena pera u ovom obliku. Manje bujice i odvodni kanali koji protječu relativno blizu jedan drugoga mogu se usmjeriti u zajedničku kinetu i tako smanjiti broj uljeva.
- (3) Sve instalacije koje se planiraju položiti u novonastalom pojasu treba položiti dublje i obavezno ispod novonastalih uljeva bujica u more. Investitor je dužan ušća bujica i svih propusta regulirati na način da ista nesmetano mogu propustiti mjerodavne protoke i sprovesti ih u more. Sve navedeno treba dokazati hidrološkim i hidrauličkim proračunom, te statičkim proračunom kao sastavnim dijelovima projekta. Izradu projekta usuglasiti sa stručnim službama Hrvatskih voda.
- (4) U predmetnom obalnom pojasu, na trasi novoreguliranih korita bujica i vodotoka i njihovih uljeva u more potrebno je osigurati odgovarajući pojas min. širine 3,0 m do 5.0 m za novonastale čestice vodnog dobra i za njihovo održavanje.

5.3. Elektroopskrba

Članak 89.

- (1) Na području općine Ražanac sva naselja imaju svoje trafostanice tako da postoje trafostanice. Miletići, Vrankovići, Tabari, Miočići, Severdići, Begarti, Škulići Ražanac, Rudići, Jovići-Vulete, Jovići, Baraći, Radovin, Mataci, Stojići, Krneza, Ljubač, Ljubački stanovi.
- (2) Trafostanice su tipske, Stupne, zidane tkz. "tornjiće" ili novi od gotovih betonskih elemenata priključene na DV-10kV.
- (3) U svim naseljima niskonaponska mreža je većim dijelom izvedena kao zračna sa golim ili izoliranim vodičima, a manjim dijelom podzemnim kabelima.

Članak 90.

(1) Gradnja novih elektroenergetskih građevina kao i kabliranje pojedinih dijelova trase određuje se ~~lokacijskom dozvolom~~ na temelju ovog Plana ili planova užeg područja, i prema uvjetima HEP-a.

(2) ~~Iznimno od prethodnog stavka, povećati kapaciteti trafostanica zamjenom transformatora veće snage ili zamjenom cijele trafostanice novom, većeg kapaciteta i prije donošenja planova užeg područja ukoliko je osiguran pristup s prometne površine. Ukoliko se pokaže potreba za izgradnjom novih elektroenergetskih građevina, dozvoljava se izgradnja elektroenergetskih linijskih građevina i distributivnih transformatorskih stanica i na područjima gdje Planom nije dopuštena izgradnja prije donošenja Plana užeg područja.~~

(3) Ukoliko se pokaže potreba, mogu se postaviti i druge trafostanice uz poštivanje općih uvjeta ovog Plana i uvjeta iz ovog poglavlja, a sve u skladu s posebnim uvjetima Elektre Zadar. Također su moguća odstupanja trasa elektroenergetske mreže zbog prilagođavanja uvjetima na terenu.

(4) Prilikom gradnje novih ili rekonstrukcije postojećih elektroenergetskih objekata trase iz Plan se mogu korigirati radi prilagodbe tehničkim rješenjima, imovinsko-pravnim odnosima i stanju na terenu.

Članak 91.

(1) Mjesna transformatorska postrojenja postavljaju se tako da je moguć kolni pristup barem jednom pročelju i da su uklopljene u okoliš. ~~Ako se grade kao samostalne građevine obvezno je hortikulturno uređenje okoliša.~~ Udaljenost transformatorske stanice od kolne ceste iznosi najmanje 3,0 m, a od susjedne međe najmanje 1,0 m.

(2) Transformatorska stanica mora imati kolni pristup s javne površine.

(3) Transformatorske stanice se mogu izvesti i u sklopu novih građevina.

(4) Ukoliko se pokaže potreba za dodatnom količinom energije, dozvoljava se izgradnja transformatorske stanice unutar površina bilo koje namjene što se neće smatrati izmjenom ovog Plana.

(5) Prilikom izgradnje nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 do 400kV pridržavati se minimalnih sigurnosnih udaljenosti i razmaka sukladno Pravilniku o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 do 400kV (SL 65/88 i NN 24/97)

(6) Prilikom izgradnje podzemnih kabela pridržavati se granskih normi danih Tehničkim uvjetima za polaganje elektroenergetskih kabela nazivnog napona 1kV do 35kV (Bilten HEP-Distribucije broj 130, od 31. prosinca 2003.).

Članak 92.

Planom su predviđene minimalne građevne čestice za trafostanicu:

- (a) 110/35 (20) kV - 6000 m²
- (b) 35/10 (20) kV - 1000 m²
- (c) 10/04 kV - 40 m²

5.3a Plinoopskrba

Članak 92a

(1) Opskrba prirodnim plinom određena je spajanjem na mrežu iz MRS ZADAR.

(2) U pojasu širine 5 m s jedne i s druge strane računajući od osi cjevovoda zabranjeno je saditi biljke čije korijenje raste dublje od 1 m odnosno za koje je potrebno obrađivati zemljište dublje od 0,5 m.

(3) Planom je naznačena planirana trasa regionalnog plinovoda, načelna lokacija redukcijske stanice Ražanac te distributivni plinovodi temeljem osnovnih postavki "Studije opskrbe prirodnim plinom Zadarske Županije " i "Idejnog projekta opskrbe prirodnim plinom Zadarske Županije " i njihovih nadopuna, te odgovarajuće stručne dokumentacije.

5.4. Telekomunikacije

Članak 93.

Sve komutacije kao i sustavi prijenosa moraju biti digitalni.

Članak 94.

Elektronička komunikacijska infrastruktura (u daljnjem tekstu *EKI*) i povezana oprema mora omogućavati lako uvođenje novih usluga.

Članak 95.

Svjetlovodnim kabelima će se povezati komutacije: Ražanac, Rtina, Radovin, Ljubač, Jovići i Krneza.

Članak 96.

Trase svjetlovodnih kabela, kao i mjesne telekomunikacijske mreže, će, gdje je to moguće, ići uz prometnice.

Članak 97.

EKI i povezanu opremu, ako je to ekonomski opravdano, treba graditi podzemno, kako bi se osigurao kvalitetan rad, kao i da se što manje narušava izgled mjesta stupovima i zračnim kabelima.

Članak 98.

- (1) Svakom korisniku treba omogućiti kvalitetno korištenje telekomunikacijskih usluga fiksnim priključkom ili priključkom mobilne mreže na cijelom području Općine Ražanac.
- (2) U cilju povećanja kvalitete usluga krajnjih korisnika i zadovoljavanja tehničkih normativa moguće je nadograđivati postojeće i graditi nove elemente fiksne telekomunikacijske infrastrukturne mreže (komutacije, kabele i drugo), a prema posebnim zakonima i propisima.

Članak 98a

- (1) Elektronička komunikacijska infrastruktura (EKI) i povezana oprema prema načinu postavljanja dijeli se na elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu na postojećim građevinama (antenski prihvat), i elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu na samostojećim antenskim stupovima.
- (2) U razvoju postojećih javnih sustava pokretnih komunikacija planira se daljnje poboljšanje pokrivanja, povećanje kapaciteta mreža i uvođenje novih usluga i tehnologija (sustavi slijedećih generacija). U skladu s navedenim, na području obuhvata Plana moguća je izgradnja i postavljanje EKI i povezane opreme na samostojećim antenskim stupovima i EKI i povezane opreme na postojećim građevinama (antenski prihvat)..
- (3) EKI i povezana oprema na samostojećim antenskim stupovima mogu se postaviti na lokalitetima koji nisu u sukobu sa smjernicama zaštite prirode (narušavanje krajobraznih vrijednosti) i nepokretnih kulturnih dobara, a prema posebnim uvjetima pravnih osoba s javnim ovlastima, mjerodavnih službi zaštite, te prema Prostornom planu Zadarske Županije.
- (4) Za izgradnju samostojećih antenskih stupova izvan građevinskih područja potrebno je poštivati sljedeće uvjete:
 - (a) na novoj lokaciji moguće je graditi samostojeći antenski stup, ili rekonstruirati postojeći, samo takvih karakteristika da može prihvatiti više operatora, odnosno tipski projekt koji je potvrđen rješenjem Ministarstva zaštite okoliša i **energetike**, prostornog uređenja i graditeljstva;
 - (b) ukoliko je na postojećoj lokaciji već izgrađen samostojeći antenski stup/stupovi, moguće je planirati još samo jedan za ostale operatore.
- (5) Za izgradnju samostojećih antenskih stupova u građevinskom području naselja potrebno je pored navedenih poštivati i sljedeće dodatne uvjete:
 - (a) samostojeći antenski stup moguće je graditi samo po posebnom projektnom rješenju za pojedinu odabranu lokaciju projektiranu u skladu s postojećim okolišem (kao maskirni element, rasvjetni element ili nosac reklama i sl.) na građevnoj čestici do koje je osiguran kolni pristup minimalne širine 5,0 m.
 - (b) minimalna veličina građevne čestice za smještaj osnovne postaje i najmanje dva parkirališna mjesta iznosi 80 m². Takva čestica će se priključiti na elektroenergetsku mrežu. U slučaju tehničke nemogućnosti priključka na elektroenergetsku mrežu, odnosno u slučaju tehničke nemogućnosti napajanja preko distributera, samostalni antenski stup će se napajati preko agregata ili sunčanih kolektora. U slučaju napajanja agregatom, buka proizvedena istim ne smije prijeći razinu dozvoljene buke za pojedinu vrstu građevinskog područja, koja proizlazi iz posebnih propisa.

(6) Planom se dozvoljava postavljanje elektronike komunikacijske infrastrukture i povezane opreme na postojećim građevinama (antenski prihvati) u skladu s posebnim uvjetima tijela i /ili osoba određenih posebnim propisima koji propisuju posebne uvjete prilikom ishođenja lokacijske dozvole.

(7) Male antene će se obojiti bojom istom kao i podloga na koju se učvršćuje, tako da bude što manje uočljiva. Mogu se koristiti isključivo nosači od nehrđajućeg čelika ili vruće pocinčanog čelika i vijke od nehrđajućeg čelika.

(8) EKI i povezana oprema na postojećim građevinama (antenski prihvat) nije definirana kartografskim prikazima Plana.

(9) Unutar obuhvata plana su moguća odstupanja trasa EKI i povezane opreme zbog prilagođavanja uvjetima na terenu. Također se EKI i povezana oprema može nadograđivati elementima koji nisu predviđeni ovim Planom a u skladu sa uvjetima Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti.

6. MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA

6.1. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti

Članak 99.

(1) Na području obuhvata ovog Plana nema zaštićenih područja koja proizlaze iz Zakona o zaštiti prirode.

(2) Sukladno *Uredbi o proglašenju ekološke mreže ekološkoj mreži*, Općina Ražanac nalazi se u području ekološke mreže kako slijedi:

(a) područja očuvanja značajna za ptice:

- **HR1000023** - *SZ Dalmacija i Pag*
- **HR1000024** - *Ravni kotari*.

(b) područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove:

- **HR3000051** - *Ražanac M. i V.* (grebeni)
- **HR4000006** - *Uvala Plemići* (pjeskovita uvala, blato, stijene)
- **HR4000005** - *Privlaka - Ninski zaljev - Ljubački zaljev* (pjeskovita uvala, blato, spilje, dine i sl.)
- **HR3000175** – *Ljubački zaljev* - preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje i muljevita i pješčana dna izložena zraku za vrijeme oseke
- **HR3000046** – *Ljubačka vrata* - grebeni

(3) Područja očuvanja iz prethodnog stavka prikazana su u kartografskom prikazu Plana (**list 3b. uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora: zaštita prirode**)

(4) Kako bi se očuvao ugroženi i rijetki stanišni tip G.3.2. *Infra-litoralni sitni pijesci* s više ili manje mulja prilikom uređenja *privezišta u komercijalne svrhe (Pr)* (lučko područje luke *Ritina*) potrebno je:

- očuvati povoljne stanišne uvjete održavanjem kakvoće morske vode
- ne dopustiti novu gradnju, vađenje pijeska, nasipavanje i betoniranje na stanišnom tipu i u neposrednoj blizini pješčanih i šljunčanih plaža
- odrediti ekološki prihvatljive kapacitete plaža te očuvati vegetaciju
- ne dopustiti isušivanje i zatrpavanje muljevitih uvala
- održavati stanišni tip čišćenjem naplavina antropogenog porijekla i glomaznog otpada pri čemu treba ostaviti nanose prirodnog porijekla (morsku vegetaciju, lišće, grane i balvane).

(5) ~~(4)~~ Prema Zakonu o zaštiti prirode nisu dopuštene radnje koje mogu dovesti do uništenja ili neke druge znatne ili trajne štete na ekološki značajnom području Europske unije (NATURA 2000). Za planirane zahvate u prirodi koji sami ili s drugim zahvatima mogu imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže treba provesti postupak ocjene prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu sukladno posebnim propisima o zaštiti prirode.

(6) ~~(5)~~ Ostale mjere zaštite proizlaze iz prostornog plana Zadarske županije, po kojem je definirano područje s posebnim ograničenjima u korištenju – *vrijedan prirodni krajobraz (List 3a. uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora* u mjerilo 1:25000.

(7) ~~(6)~~ Područje s posebnim ograničenjima u korištenju iz prethodnog stavka obuhvaća more sa podmorjem, obalni pojas, reljef kopna sa svim važnim morfološkim obilježjima, karakteristične šumske zajednice te polja sa svim strukturalnim karakteristikama poljodjelstva i prirodnim vodotocima. Dodatno, naznačene su posebne vizurne točke (**List 3a** iz prethodnog stavka) koje se tretiraju kao lokacije na kojima se mogu formirati vidikovci sa manjim ugostiteljskim sadržajem.

Članak 100.

U svrhu očuvanja ruralnog krajobraza potrebno je ostvariti ciljeve i provest slijedeće mjere:

- (a) očuvati različitosti prostornih cjelina te karakterističnih slika prostora uvjetovanih prirodnim obilježjima, tipovima naselja i kulturno-povijesnim naslijeđem,
- (b) očuvati i obnoviti estetske vrijednosti krajobraza (gromače, pašnjake, livade, šume),
- (c) revitalizirati ekstenzivno stočarstvo,
- (d) obnoviti zapuštene vinograde i maslinike na tradicionalan način,
- (e) poljoprivredno zemljište zaštititi od prenamjene, a proizvodnju prilagoditi biološkim ciklusima,
- (f) gospodarske i infrastrukturne građevine prilagoditi zahtjevima zaštite prostora, uvažavajući uvjete nadležnih službi za zaštitu krajobraznih i prirodnih vrijednosti,
- (g) očuvati tradicijski način izgradnje uz upotrebu autohtonog materijala,
- (h) pri uređenju i regulaciji vodotoka (s ciljem sprečavanja štetnog djelovanja voda) sačuvati prirodno stanje toka, izbjegavati betoniranje korita ili ga obložiti grubo obrađenim kamenom.

Članak 100a.

(1) Na postojećim površinama šume nije dopušteno provoditi zahvate i aktivnosti koji bi mogli narušiti prirodnost staništa i dovesti do negativnih promjena u krajobrazu. Uklanjanje šumske vegetacije, srušenih stabala i granja nije dopušteno, osim za osposobljavanje i održavanje pješačkih i cestovnih prometnica i uz uvjete nadležnog tijela.

(2) U autohtone šumske zajednice zabranjeno je unositi alohtone vrste, osim, po potrebi i ograničeno, vrste koje dobro vezuju tlo, radi eventualne sanacije klizišta.

Članak 100b.

(1) U svrhu zaštite od požara treba uređivati prosike u svrhu preventive i lakšeg gašenja šumskih požara.

(2) Šume niske vrijednosti drvne mase u krškom području treba koristiti na način i u obimu koji ne vodi do njihova propadanja, nego osigurava njihovu stabilnost i održava potencijal. Ugrožena područja treba očuvati i sanirati, te poticati prirodnu obnovu šuma i autohtonu vegetaciju.

(3) Potrebno je izvršiti valorizaciju jednodobnih šuma (uređajni razredi hrasta lužnjaka 140 godina, hrasta kitnjaka 120 godina, obične bukve 100 godina), sastojine koje su u fazi oplodne sječe, sastojine I i II dobnog razreda, te sastojine u kojima je *Osnovom* ili *Programom* iz posebnih propisa propisana sanacija ili konverzija. Ukoliko se u navedenim sastojinama planira bilo kakva građevinska zona, treba nastojati da se zahvati izvode u dijelovima površina sastojina lošije kvalitete, slabijeg zdravstvenog stanja, smanjenog obrasta, sastojine lošijeg i manjenog prirasta (manjeg od 2 %), te sastojine slabije drvne zalihe (manje od 300 m³/ha).

(4) Ukoliko se ne mogu izbjeći zahvati u sastojinama prebornih šuma, treba izvršiti valorizaciju i zahvate planirati u sastojinama lošije drvne zalihe (manje od 200 m³/ha), sastojinama niskog prirasta (manjeg od 2%) i u sastojinama lošijeg boniteta (III. IV i V).

(5) U svrhu očuvanja stabilnosti i bio raznolikosti šumskog ekosustava, kod izvođenja zahvata potrebno je izbjegavati usitnjavanje površina obraslih šumom na manje od 1.000 m².

Članak 101.

(1) Zabranjeno je nasipavanje terena iskopnim i otpadnim građevinskim materijalom izvan građevinskog područja.

(2) Potrebno je prirodnu obalu očuvati bez značajnih izmjena obalne linije, nasipavanja i otkopavanja obale [u što većoj mogućoj mjeri](#).

Članak 101a.

(1) Zbog važnosti geomorfološke i litološke raznolikosti krša, potrebno je štititi specifične krške pojave i biotope-urušene ponikve, spilje, jame ponore i drugo.

(2) Lokalizacije na kojima se pojavljuju ove krške pojave potrebno je detaljnije istražiti i točno locirati, evidentirati i istražiti njihove osobitosti i prirodne vrijednosti, a najvrjednije lokalizacije predložiti za zaštitu.

Članak 102.

Pri izvođenju građevinskih i drugih zemljanih radova obvezna je prijava nalaza minerala ili fosila koji bi mogli predstavljati zaštićenu prirodnu vrijednost u smislu Zakona o zaštiti prirode te poduzeti mjere zaštite od uništenja, oštećenja ili krađe.

Članak 103.

Na područjima livada posidonije zabranjuje se izgradnja bilo kakvih ispusta otpadnih voda, kao najizvrsnijih zagađivača.

Članak 104.

Dodatni uvjeti zaštite prirode provode se kroz zakone i ostalu regulativu koja utvrđuje uvjete korištenja i zaštite zraka, tla, vode i mora, te pozitivni zakonski i ostali propisi iz drugih područja (prostorno uređenje, gradnja, zaštita šuma, zaštita poljoprivrednog zemljišta itd).

6.2. Zaštita kulturno-povijesnih cjelina

Članak 105.

(1) Kulturno-povijesne cjeline obuhvaćaju: arheološke nalaze iz raznih vremenskih perioda, cjeline graditeljskog naslijeđa ruralnog obilježja, pojedinačne objekte sakralnog i svjetovnog obilježja navedena u tekstu Obrazloženja Plana: tablica u točki **3.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora, Zaštita kulturno-povijesne baštine** i prikazane u grafičkim prilogima Plana, te sve registrirane i neotkrivene nepokretne spomenike kulturno-povijesne baštine.

(2) Prije početka radova na elementima kulturne baštine (popravak i održavanje postojećih građevina, nadogradnje, prigradnje, preoblikovanja, rušenja i uklanjanja građevina ili njihovih dijelova, novogradnje unutar zaštićenih predjela, prenamjene postojećih građevina, izvođenje radova na arheološkim lokalitetima) potrebno je od Konzervatorskog odjela zatražiti posebne uvjete potrebne za izradu projekta obnove, temeljem kojeg Konzervatorski odjel izdaje rješenje o prethodnom odobrenju za izvođenje radova.

(3) Ako se pri izvođenju građevinskih ili nekih drugih radova naiđe na arheološko nalazište ili pojedinačan nalaz, radovi se moraju prekinuti i o nalazu bez odlaganja obavijestiti nadležnu ustanovu.

Članak 105a.

Za uređenje groblja i crkve sv. Petra u naselju Radovin propisuju se posebni uvjeti kako slijede:

- (a) Vrijedne ambijentalne cjeline groblja, okružene kamenim zidovima, s očuvanim starim nadgrobni spomenicima klesanim u kamenu, te zelenilom, treba održavati i čuvati u okviru postojeće prostorne organizacije. Potrebe za širenjem groblja treba rješavati uz očuvanje intaktnosti postojećeg.
- (b) Sve zahvate koji se odnose na obnovu i rekonstrukciju postojeće strukture groblja moguće je rješavati uz posebne uvjete i prethodnu dozvolu nadležnog konzervatorskog odjela. Preporuča se da se stara likovno kvalitetna spomenička obilježja u slučaju preuređenja grobnica i zamjene novima pohrane u zasebnoj dijelu groblja koji se može urediti kao mali lapidarij.
- (c) Za proširenje groblja na prostor neposredno uz ogradni zid groblja, s bilo koje strane, uvjetuje se prethodno arheološko istraživanje. Cilj istraživanja je utvrđivanje točne zone rasprostiranja srednjovjekovnih grobova, njihovo potpuno istraživanje i dokumentiranje uz konzervaciju pokretnih nalaza, kako ne bi došlo do devastacije arheoloških slojeva prilikom gradnje novih grobnica.

Članak 106.

Za arheološke zone i lokalizacije iz prethodnog članka provodit će se sustav mjera zaštite kako slijedi:

- (a) na području arheološkog lokaliteta koji je utvrđen kao kulturno dobro i unutar područja obuhvata istog, nisu dozvoljeni zaštitni i drugi radovi koji bi mogli narušiti integritet lokaliteta bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela,
- (b) istraživanje lokaliteta i iskapanje nalaza dopušteno je samo uz prethodno odobrenje nadležnog tijela i uz uvjet da se svi nalazi nakon dovršenih istraživanja i iskapanja stručno konzerviraju, a pokretni nalazi predaju na čuvanje nadležnom muzeju,
- (c) vlasnik (*imatelj*) kulturnog dobra dužan je provoditi sve mjere zaštite koje se odnose na održavanje predmetnog kulturnog dobra, a koje odredi nadležno tijelo,
- (d) predmetno kulturno dobro ili njegovi dijelovi, odnosno nalazi mogu biti predmet kupoprodaje samo pod uvjetima iz posebnih propisa o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Članak 107.

(1) Građevinska područja navedena u slijedećoj tablici zadiru, odnosno nalaze se unutar područja obuhvata arheoloških zona *Poluotoka Ljubljane s Kosom* (upisano u registar kulturnih dobara RH broj Z-1335) i *Beretinove gradine*:

naselje	građevinska cjelina	namjena	kartografski prikaz Plana
Radovin	5f (građevinsko područje naselja)	pretežito stanovanje	List 4d. građevinsko područje naselja Radovin
Ljubač	4a, 4b i 4c (građevinsko područje naselja)	pretežito stanovanje	List 4c. građevinsko područje naselja Ljubač, Krneza i dijelovi naselja Rtina i Ražanac
	zona gostiteljsko-turističke namjene (<i>Dvorine</i>)	turističko naselje T2	
Rtina	6c (građevinsko područje naselja)	pretežito stanovanje	List 4c. građevinsko područje naselja Ljubač, Krneza i dijelovi naselja Rtina i Ražanac

(2) Za bilo kakve radove unutar građevinskih područja iz prethodne tablice, uz *prostorno-planske mjere zaštite* nužno je ishoditi posebne konzervatorske uvjete, a koji će podrazumijevati i prethodna arheološka istraživanja.

(3) Za zonu u gostiteljsko turističke namjene (**T2**) Ljubač (*Dvorine*), potrebno je obaviti arheološki terenski pregled radi utvrđivanja do koje će mjere planirana zona negativno utjecati na arheološki lokalitet *Ljubljana - Kosa*. Na temelju istraživanja, potrebno je procijeniti prihvatljivost planirane izgradnje u odnosu na arheološku baštinu.

(4) Za ostale arheološke lokalitete (arheološki lokaliteti čija pravna zaštita tek slijedi) sustav mjera zaštite podrazumijeva ishođenje posebnih konzervatorskih uvjeta za bilo kakve radove, odnosno ishođenje prethodnog odobrenja za arheološka istraživanja i iskapanja.

Članak 108.

Članak 108. brisan.

Članak 109.

Članak 109. brisan.

Članak 110.

Članak 110. brisan.

(1) Stare jezgre naselja i pučke graditeljske cjeline prikazane su u kartografskim prikazima Plana (**list 4.a do 4.e. građevinska područja naselja**).

(2) Osnovni uvjeti za građenje dati su u dijelu Plana koji donosi opće uvjete za građenje u građevinskom području naselja, a posebno one uvjete koji se odnose na izgrađeni dio građevinskog područja naselja, uz primjenu dodatnih uvjeta koji slijede:

- (a) Potrebno je očuvati odnos izgrađenog dijela povijesnih poluurbanih i ruralnih jezgri s neposrednim agrarnim okolišem i poljoprivrednim površinama (vrtovima) unutar njih.
- (b) Ne preporučuje se izmjena strukture i tipologije postojećih građevina.
- (c) Građevine u cjelini, kao i pojedini njihovi elementi moraju sadržavati osobitosti autohtone i tradicionalne primorske arhitekture. Horizontalni i vertikalni gabariti građevine, oblikovanje fasada i

krovišta, te korišteni građevinski materijali moraju biti usklađeni s okolnim građevinama, načinom i tradicijom gradnje i krajobraznim vrijednostima podneblja.

- (d) Nije dopušteno mijenjati osnovne urbanističke vrijednosti kao što su: cjelovitost ruralne strukture dijela naselja, organizacija dvora, ogradni zid s ulaznim portalom, te temeljne arhitektonske vrijednosti naslijeđene graditeljske strukture, a koje se odnose na izvorne oblikovne karakteristike i uporabu materijala za građenje.

(3) Starije sklopove i aglomeracije kuća (i kada se nalaze izvan građevinskog područja) potrebno je postupno restaurirati i privoditi određenoj namjeni (stanovanje, ugostiteljsko-turističke djelatnosti, tradicionalni obrti i slično), a u novijoj izgradnji spriječiti vizualne, estetske, funkcionalne i druge sukobe sa starijom izgradnjom i prirodnim ambijentom.

(4) Evidentirane poluurbane i ruralne cjeline od lokalnog značenja potrebno je detaljno inventarizirati s obzirom na građevnu strukturu (stambene i gospodarske zgrade) i prostornu matricu, koju čini mreža putova i pripadajuća parcelacija zajedno s okolišem (vrt, perivoj, voćnjak, dvorište).

(5) Na razini lokalne zajednice potrebno je poticati obnovu i zadržavanje starih umjesto izgradnje novih kuća

Članak 110a.

Prilikom prostornog razmještanja planiranih sadržaja treba poštovati postojeće putove i *moćire* (suhozide) gdje god je to moguće. Dopuštene su neophodne korekcije (*rekompozicija*) radi odvijanja prometa. Preporuča se prirodne i stvorene vrijednosti koristiti kao oblikovni i fizički parametar nove strukture

7. POSTUPANJE S OTPADOM

Članak 111.

Ovim Planom se cilju unapređivanja stanja u postupanju s otpadom utvrđuje slijedeće:

- (a) Propisati mjere izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada
- (b) Propisati mjere iskorištenja vrijednih dijelova otpada s ciljem smanjenja količine otpada
- (c) Uspostaviti program odvojenog sakupljanja opasnog otpada iz kućanstva koji se sastoji od kemijskih sredstava za čišćenje, boja i lakova, starih lijekova, istrošenih akumulatora i baterija, istrošenih motornih ulja i t.d.
- (d) Odrediti mjere saniranja postojećih neuređenih odlagališta otpada i otpadom onečišćena tla.
- (e) Centralizirati odlaganje otpada za cijelu općinu s ciljem izbjegavanja nastajanja nekontroliranih smetlišta u skladu sa strategijom gospodarenja otpadom za područje Zadarske županije.
- (f) Propisati mjere nadzora i praćenja postupanja s otpadom.
- (g) Odrediti izvore i visinu financijskih sredstava za provođenje pojedinih mjera.
- (h) Odrediti rokove za izvršenje utvrđenih mjera.
- (i) Na području općine uspostaviti jedan do dva reciklažna dvorišta u svrhu edukacije stanovništva. Reciklažno dvorište trebalo bi sadržavati kontejnere za: PET ambalažu, limenke, staklo, papir, stare lijekove, akumulator, otpadna motorna ulja, otpadna jestiva ulja.
- (j) Stimulirati i educirati stanovništvo u cilju kompostiranja biootpada čime se može smanjiti količina komunalnog otpada i do 25 %.
- (k) Građevinski iskopi i otpad od rušenja građevina (osim proizvoda koji u sebi sadrže katran) mogu se koristiti kao inertni materijal za punjenje iskopa i nasipavanja. Zabranjeno je nasipavanje terena iskopnim i otpadnim građevinskim materijalom izvan građevinskog područja. ~~Zabranjeno je nekontrolirano nasipavanje obalnog područja mora.~~
- (l) Težiti provedbi programa postavljanja kontejnera za sabijanje otpada čime se u velikoj mjeri povećava učinkovitost postupka.
- (m) Prema Studiji o postupanju s otpadom za područje Zadarske županije ne predviđa se odlagalište otpada na području općine Ražanac, već se predviđa izgradnja jedne transfer postaje na kojima će se otpad sakupljati i selektirati, te odvoziti na središnje županijsko odlagalište otpada na kopno.
- (n) Postojeća nekontrolirana (divlja) odlagališta obavezno sanirati

Članak 112.

Sva odlagališta otpada moraju se sanirati u skladu sa Prostornim planom Zadarske županije, odnosno odrediti prenamjena onih koja se neće koristiti.

Članak 112a.

(1) Planom se utvrđuje potreba sabiranja i skladištenja opasnog otpada izdvojeno iz komunalnog otpada (baterije, akumulatori, lijekovi, motorna ulja, boje, lakovi itd).

(2) Opasni tehnološki otpad proizvođač je dužan skladištiti na propisan način do trenutka predaje ovlaštenom sakupljaču opasnog otpada.

(3) Tehničko-tehnološke uvjete kojima mora udovoljavati prostor, oprema ili građevina za skladištenje opasnog otpada propisuje ministar zaštite okoliša i prostornog uređenja.

Članak 112b.

(1) Općina je sukladno zakonskoj regulativi s područja gospodarenja otpadom, dužna na svojem području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom.

(2) Reciklažno dvorište je planirano u obuhvatu planirane zone proizvodne namjene - *pretežito industrijska (I1)*. Uređenje reciklažnog dvorišta će se odvijati temeljem ovog Plana, a u skladu s Planom za gospodarenje otpadom općine Ražanac, projektom dokumentacijom i drugim propisima s područja zaštite okoliša i prirode.

(3) Dodatno reciklažno dvorište može se planirati i u zoni proizvodne namjene - *pretežito zanatska (I2)*.

(4) Lokacije reciklažnih kontejnera i eko-otoka određuje jedinica lokalne samouprave, a dozvoljena je unutar i/ili izvan građevinskih područja.

Članak 112c

(1) Uz planirane sadržaje u izdvojenom građevinskom području proizvodne namjene (**I1** i **I2**) izvan naselja može se planirati i uređenje površina i ugradnja opreme u funkciji gospodarenja s komunalnim otpadom (reciklažno dvorište), i to

- (a) uređenje površina i postava opreme za skupljanje i sortiranje neopasnog komunalnog otpada
- (b) uređenje površina i ugradnja opreme za pretovar i odvoz sortiranog neopasnog komunalnog otpada
- (c) ugradnja opreme za preradu komunalnog i fekalnog otpada
- (d) izgradnja upravne zgrade
- (e) uređenje parkirališnih površina

(2) Dodatni uvjeti za uređenje reciklažnog dvorišta iz prethodnog članka su:

- (a) najmanja veličina građevne čestice je 5.000 m²
- (b) najveći koeficijent izgrađenosti građevne čestice je 0,04 za upravne i prateće zgrade.
- (c) najveći koeficijent iskoristivosti nadzemnih etaža (kisn) građevne čestice je 0,04
- (d) najveći ukupni koeficijent iskoristivosti (kis) građevne čestice je 0,1
- (e) najmanja udaljenost građevina, opreme, odloženog materijala i sl. od svih međa građevne čestice je 5 m
- (f) najviša visina građevine je 5,0 m. Ukoliko tehnološki proces zahtjeva, visina može bit i veća, ali ne veća od 12,0 m, i to za najviše do 30% tlocrtne površine građevine
- (g) najmanje 25% površine treba urediti parkovnim nasadima ili prirodnim zelenilom.
- (h) potrebno je smjestiti promet u mirovanju u obuhvatu zahvata sukladno točki 5.1.1.1. *Promet u mirovanju* iz ovog Plana.
- (i) površine na kojima se odvijaju radni postupci treba zaštititi gradnjom barijera, zidova ili uspostavljanja zelene tampon zone i slično, radi zaštite vizura s javnih površina.
- (j) odvodnju treba riješiti zatvorenim sustavom odvodnje unutar zone, a prema vodopravnim uvjetima nadležnog tijela. Opskrba vodom i energijom ne smije ugroziti potrebe naselja i drugih djelatnosti

Članak 112d.

Građevinski iskopi i otpad od rušenja građevina (osim proizvoda koji u sebi sadrže katran) mogu se koristiti kao inertni materijal za punjenje iskopa i nasipavanja. Zabranjeno je nasipavanje terena iskopnim i otpadnim građevinskim materijalom izvan građevinskog područja.

Članak 112e

Do uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Zadarske županije i izgradnje Županijskog (regionalnog) centra za gospodarenje otpadom (ŽCGO-a) i potrebnih pretovarnih stanica otpad će se privremeno odlagati na postojećem neusklađenom odlagalištu „Diklo“.

8. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Članak 113.

(1) Mjere za sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš će se temeljiti na Odredbe iz ovog Plana i na posebne propise Republike Hrvatske.

(2) Ovim Planom određuje se potreba izrade Programa zaštite okoliša općine Ražanac sa zakonom propisanim sadržajem u pogledu dobara, značajki i posebnosti prostora Općine.

8.1. Zaštita tla

Članak 114.

(1) ~~Uz mjere za zaštitu tla utvrđena PPŽŽ-om, donose se i ističu sljedeće mjere~~ U cilju zaštite tla potrebno je poduzeti sljedeće aktivnosti :

- (a) uspostava sustavnoga monitoringa tala na području Općine,
- (b) ~~smanjenje potrošnje kvalitetnog zemljišta u poljodjelske svrhe~~ osigurati i održavati funkcije tla, primjereno staništu, smanjenjem uporabe površina, izbjegavanjem erozije i nepovoljne promjene strukture tla, kao i smanjenjem unošenja štetnih tvari,
- (c) povećanje plodnosti i proizvodne sposobnosti poljoprivrednih površina prihvatljivim agrotehničkim mjerama (natapanjem, agromelioracijom, hidromelioracijom),
- (d) poticanje ekološke proizvodnje hrane na poljoprivrednim površinama, bez uporabe kemijskih sredstava, uz povećanje udjela prirodne organske tvari u tlima,
- (e) saniranje površinskih kopova i privođenje istih novoj namjeni po završetku eksploatacije,
- (f) osiguranje postojanost šumskih ekosustava prirodnom obnovom i održavanje njihove stabilnosti i biološke raznolikosti,
- (g) ograničavanje isušivanja i očuvanje vodnog režima vlažnih staništa,
- (h) provedba cjelovitog sustava gospodarenja otpadom (IVO),
- (i) povećanje stupnja izobrazbe o zaštiti tla.

(2) Kod promjene namjene, osobito u odnosu na poljoprivredno zemljište, potrebno je utvrditi učinke, to jest, gubitak određene kategorije tla, voda, promjene ili ograničenja u provedbi važećeg režima korištenja – osobito zaštite ili promijene koje će time nastati) te utvrditi mjere za unapređenje odnosno sanacije.

Članak 115.

U cilju utvrđivanja stanja onečišćenja tla i provođenja mjera zaštite potrebno je organizirati monitoring tla na poljodjelskim površinama za teške metale: Pb, Cd, As, Ni, Cr, Cu, Zn, Fe, pesticide.

Članak 115a.

(1) U slučaju ugroze od klizišta, odrona ili erozije, ugroženo područje može se sanirati uređenjem zemljišta (oblikovanje, uspostava vegetacije i slično), izgradnjom potpornih zidova ili nekim drugim inženjerskim pristupom.

(2) Ukoliko je sanacija takve naravi da je potrebno izvršiti građevinski zahvat (izgradnja potpornih ili stabilizacijskih zidova i drugo), građevinski zahvat mora se izvesti poštujući prirodne datosti uže okolice. Slijedom navedenog:

- (a) potporni zidovi će se izvesti kaskadno kada fizički i prostorni uvjeti dozvoljavaju. U tom slučaju, svaka kaskada može imati visinu od 1 do 3 m. Prijelaz između kaskada oplemeniti niskim i/ili viskom biljkama.
- (b) potporni zidovi mogu biti obloženi kamenom, predgotovljenim elementima, opekam i slično. Predlaže se potpuno ili djelomično korištenje elemenata s propustima ili šuplinama koje će omogućiti uspostavu vegetacijskog pokrova kada uvjeti to dozvoljavaju.
- (c) mogu se koristiti kamenja
- (d) rješenje zahvata mora biti uklopljeno u prirodni okoliš u najvećoj mogućoj mjeri.

(3) Ukoliko je sanacijski zahvat iz ovog članka trajne naravi potrebno je pribaviti odgovarajući akt za građenje. Akt za građenje može se izdati i u obuhvatu za koji je propisana obveza donošenja detaljnijeg prostornog plana kada su ugroženi ljudski životi ili imovina.

8.2. Zaštita zraka

Članak 116.

(1) ~~Uz mjere za zaštitu zraka utvrđena PPŽŽ-om, donose se i ističu sljedeće mjere~~ U cilju poboljšanja kakvoće zraka potrebne su sljedeće mjere:

- (a) korištenje obnovljivih energetske izvora (biomasa, bioplin, sunčeva energija, energija vjetra),
- (b) reguliranje prometa u svrhu smanjenja emisija štetnih plinova,
- (c) djelotvorno gospodarenje otpadom, prema načelu IVO (izbjegavanje-vrednovanje-oporaba).
- (d) gradnja obilaznica naselja i hortikulture mjere (zelene površine, šetnice, parkovi) poboljšanje postojeće kvalitete zraka,
- (e) mijenjanje navika korisnika prometa poticanjem uporabe javnog prijevoza putem unapređenja kvalitete i funkcionalnost istog, uvođenjem biciklističkih staza i pješačkih zona te zona ograničenog i smirenog prometa,
- (f) osigurati protočnost prometnica.

(2) Prilikom novih zahvata ne smije se dozvoliti znatnije povećanje opterećenja zraka, a prema Uredbi o preporučenim vrijednostima kakvoće zraka.

Članak 116a.

Organizirati mrežu za praćenje kakvoće zraka na području Općine Ražanac u skladu s posebnim propisima koji reguliraju zaštitu zraka.

8.3. Zaštita voda i mora

Članak 117.

Na svim izvorima i vodotocima na području Općine treba provoditi zaštitne mjere prema posebnim propisima koji reguliraju pitanja zaštite voda.

Članak 118.

(1) Na dijelu Općine koji ulazi u sastav III. zone sanitarne zaštite i II. zone sanitarne zaštite slivnog područja *Bokanjac – Poličnik* treba provoditi zaštitne mjere prema odredbama iz *Odluke o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvora vode za piće*, objavljene u "Službenom glasniku Zadarske županije", br. 3/98.

(2) Nekategorizirana izvorišta od lokalnog značaja „*Stanesa*“ (sjeverno od zaseoka Stojići) i „*Pećine*“ (sjeverno od zaseoka Podvršje) prikazana su u kartografskom prikazu Plana (**list 3a. uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora**). U neposrednoj blizini navedenih izvorišta, te uzvodno do najviše kote terena, a ne dalje od 1 km, zabranjene su radnje kojima se mogu ugroziti izvorišta (npr. intenzivno korištenje herbicida, odlaganje otpada i sl.)

(3) Za sva izvorišta na području općine Ražanac treba utvrditi zone sanitarne zaštite sukladno posebnim propisima i što prije donijeti Odluku o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvora vode za piće.

Članak 118a.

(1) *Pravilnikom o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta* utvrđuju se zaštitne mjere i ograničenja korištenja izvorišta sa zahvaćanjem voda iz vodonosnika s pukotinskom i pukotinsko-kavernošnom poroznosti, i to kako slijedi:

Zona sanitarne zaštite	Ograničenja korištenja unutar zone
III zona sanitarne zaštite izvorišta	Zabranjuje se: - ispuštanje nepročišćenih otpadnih voda, - građenje postrojenja za proizvodnju opasnih i onečišćujućih tvari za vode i vodni okoliš, - građenje građevina za uporabu, obradu i odlaganje opasnog otpada, - uskladištenje radioaktivnih i za vode i vodni okoliš opasnih i onečišćujućih tvari, izuzev uskladištenja količina lož ulja dovoljnih za potrebe domaćinstva, pogonskog goriva i maziva za poljoprivredne strojeve, ako su provedene propisane sigurnosne mjere za građenje, dovoz, punjenje, uskladištenje i uporabu, - građenje benzinskih postaja bez zaštitnih građevina za spremnike naftnih derivata (tankvana), - izvođenje istražnih i eksploatacijskih bušotina za naftu, zemni plin kao i izrada podzemnih spremišta, - skidanje pokrovnog sloja zemlje osim na mjestima izgradnje građevina koje je dopušteno graditi prema odredbama ovoga Pravilnika,

Zona sanitarne zaštite	Ograničenja korištenja unutar zone
	- građenje prometnica, parkirališta i aerodroma bez građevina odvodnje, uređaja za prikupljanje ulja i masti i odgovarajućeg sustava pročišćavanja oborinskih onečišćenih voda, - upotreba praškastih (u rinfuzi) eksploziva kod miniranja većeg opsega, - skladištenje i odlaganje otpada, gradnja odlagališta otpada osim sanacija postojećeg u cilju njegovog zatvaranja, građevina za zbrinjavanje otpada uključujući spalionice otpada te postrojenja za obradu, uporabu i zbrinjavanje opasnog otpada. - građenje cjevovoda za transport tekućina koje mogu izazvati onečišćenje voda bez propisane zaštite voda, - izgradnja benzinskih postaja bez spremnika s dvostrukom stjenkom, uređajem za automatsko detektiranje i dojavu propuštanja te zaštitnom građevinom (tankvanom), - podzemna i površinska eksploatacija mineralnih sirovina osim geotermalnih voda i mineralnih voda. U poljoprivrednoj proizvodnji poljoprivredna gospodarstva dužna su provoditi mjere propisane odgovarajućim programom zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla i pridržavati se načela dobre poljoprivredne prakse.
II zona sanitarne zaštite izvorišta	Uz sva ograničenja iz III. zone sanitarne zaštite izvorišta provode se i dodatne zabrane kako slijede: - poljoprivredna proizvodnja, osim ekološke proizvodnje uz primjenu dozvoljenih gnojiva i sredstava za zaštitu bilja prema posebnom propisu, - stočarska proizvodnja, osim poljoprivrednog gospodarstva odnosno farme do 20 uvjetnih grla uz provedbu mjera zaštite voda propisanih odgovarajućim programom zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla i načela dobre poljoprivredne prakse, - gradnja groblja i proširenje postojećih, - ispuštanje pročišćenih i nepročišćenih otpadnih voda s prometnica, - građenje svih industrijskih postrojenja koje onečišćuju vode i vodni okoliš, - građenje drugih građevina koje mogu ugroziti kakvoću podzemne vode, - sječa šume osim sanitarne sječe, - skladištenje i odlaganje otpada, gradnja odlagališta otpada, osim sanacija postojećih u cilju njihovog zatvaranja, građevina za zbrinjavanje otpada uključujući spalionice otpada, regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom, reciklažnih dvorišta i pretovarnih stanica za otpad ako nije planirana provedba mjera zaštite voda te postrojenja za obradu, uporabu i zbrinjavanje opasnog otpada.

(2) Za eventualnu izvedbu zahvata u prostoru koji nije dopušten u prethodnoj tablici, potrebno je uraditi projekt u sklopu kojeg treba detaljnim i namjenskim vodoistražnim radovima ispitati uži lokalitet ("mikrozonu"). Na temelju rezultata ovih istraživanja utvrdit će se pogodnost terena za izvedbu predviđenog zahvata, te na osnovu njegove osjetljivosti odrediti pripadajuće mjere zaštite unutar tog prostora ("mikrozone").

(3) Mjere zaštite iz prethodnog stavka određuju "Hrvatske vode" u vodopravnim uvjetima za izradu tehničke dokumentacije.

Članak 119.

U cilju zaštite tla i svih podzemnih i površinskih voda, naročito obalnog mora, na području općine Ražanac potrebno je provesti sustav upravljanja otpadnim vodama u skladu sa "Studijom zaštite voda na području

Zadarske županije" koju je izradio "Hidroprojekt-ing" projektiranje d.o.o. iz Zagreba i "Hidroing" za projektiranje i inženjering d.o.o. iz Osijeka, u travnju 2005. godine. U svim naseljima mora se u etapama izgraditi razdjelni sustav odvodnje, uz primjenu odgovarajućeg stupnja pročišćavanja otpadnih voda.

Članak 119a

S obzirom da je akvatorij Ljubačkog zaljeva prema Registru zaštićenih područja označen kao „osjetljivo područje s lošom izmjenom voda“, a čitavo područje Plana je unutar zona utjecaja na predmetno osjetljivo područje, prilikom planiranja novih zahvata u prostoru potrebno je provesti potrebna ograničenja u smislu korištenja prostora i sadržaja, a sve u skladu sa uvjetima „Hrvatskih voda“ koji se ishode za svaki zahvat zasebno.

Članak 120.

Članak 120. brisan.

Članak 121.

Članak 121. brisan.

Članak 122.

Članak 122. brisan.

Članak 123.

Članak 123. brisan.

Članak 124.

Planom su utvrđene mjere zaštite koje treba provoditi radi sprečavanja onečišćenja uzrokovanog pomorskim prometom i lučkim djelatnostima:

- (a) u lukama osigurati prihvat zauljenih voda i istrošenog ulja,
- (b) u lukama ugraditi uređaje za prihvat i obradu sanitarnih voda s morskih plovila, kontejnere za odlaganje istrošenog ulja, ostatka goriva i zauljenih voda,
- (c) odrediti način servisiranja brodova na kopnu i moru.

8.4. Zaštita od buke

Članak 125.

(1) Uz mjere za zaštitu od buke utvrđena PPŽŽ-om, potrebno je i izraditi kartu emisija buke i konfliktnu kartu za područje Općine te ustanoviti broj stanovnika, domaćinstava i građevine ugroženim prevelikom bukom. Potrebno je i evidentirati građevine i postrojenja koji su izvor prevelike buke, te smanjiti razinu buke odgovarajućim tehničkim mjerama (npr. dislociranjem izvora prevelike buke na odgovarajuću udaljenost od naselja, ugradnja zaštitne opreme i sl).

(2) Potrebno je odrediti najveću dopuštenu razinu buke za pojedina područja (prvenstveno za stambene zone), te uvjetovati tehničke i druge mjere zvučne zaštite (prometna regulacija, fizičke i zelene barijere uz prometnice i sl.).

8.5. Mjere posebne zaštite

8.5.1. Sklanjanje ljudi

Članak 126.

(1) Na području općine Ražanac nema obveze izgradnje skloništa. Sklanjanje stanovništva treba planirati u zaklonima i u porodičnim skloništima kod pojedinačne stambene izgradnje.

(2) Pri planiranju i gradnji podzemnih građevina, dio kapaciteta nužno je prilagoditi zahtjevima sklanjanja ljudi, ukoliko u zoni takve građevine sklanjanje nije osigurano na drugi način.

(3) Mogu se koristiti sve veće otvorene površine poput parkirališta, parkova i slično radi sklanjanje i evakuacije ljudi.

(4) Potrebno je osigurati primjenu sustava uzbunjivanja stanovništva.

8.5.2. Zaštita od rušenja

Članak 127.

Prometne površine treba zaštititi od urušavanju zgrada i ostalog zaprečivanja radi što brže i jednostavnije evakuacije ljudi i dobara.

Članak 127a.

Protupotresno projektiranje kao i građenje građevina treba provoditi sukladno posebnim propisima o građenju i prema postojećim tehničkim propisima.

Članak 127b.

- (1) Projektiranje, građenje i rekonstrukcija važnih građevina mora se provesti tako da građevine budu otporne na potres.
- (2) Kod rekonstrukcije starijih građevina koje nisu projektirane u skladu s protupotresnom projektiranju i gradnji, izdavanje dozvole za građenje treba uvjetovati ojačavanjem konstruktivnih elemenata na djelovanje potresa.
- (3) Infrastrukturne građevine (prometnice, akumulacije, sustavi vodoopskrbe, odvodnje i energetike) treba projektirati u skladu s protupotresnim projektiranjem.

8.5.3. Zaštita od požara

Članak 128.

Da bi se vjerojatnost izbijanja požara i eksplozija na području Općine svela na najnižu razinu, te da bi se smanjila šteta koju bi prouzročio eventualni požar ili eksplozija, te izbjeglo stradanje osoba, predlaže se provesti sljedeće mjere zaštite od požara:

- (a) donijeti plan gašenja u kojemu treba riješiti specifičnost glede organizacije vatrogasne službe,
- (b) sačiniti plan oporavka i obnove voznog parka Javne vatrogasne postrojbe,
- (c) sačiniti plan nabavke opreme za dobrovoljna vatrogasna društva,
- (d) vatrogasna zajednica treba organizirati i provesti obuku članova dobrovoljnih društava,
- (e) kako bi se brzo i učinkovito djelovalo pri nesretnim događajima u cestovnom ili željezničkom prometu, potrebno je donijeti plan za postupanje u slučaju nezgoda s opasnim tvarima,
- (f) kod projektiranja i uređenja okoliša građevina poštivati odredbe Pravilnika za vatrogasne pristupe,
- (g) planovima nižeg reda, riješiti vatrogasne prilaze,
- (h) za pojedina područja predvidjeti cjevovode i sve ostale elemente hidrantske mreže,
- (i) oko visokih objekata označiti prostore koji su predviđeni za vatrogasni prilaz i pristup,
- (j) građevine moraju biti udaljene jedne od drugih najmanje 4 m, a može i manje pod sljedećim uvjetima:
 - ako se dokaže da se požar neće prenijeti na susjedne građevine uzimajući u obzir požarno opterećenje, brzinu širenja požara, požarne karakteristike materijala građevine, veličinu otvora na vanjskim zidovima građevine i dr.,
 - ako je građevina odvojena od susjednih građevina požarnim zidom vatrootpornosti najmanje 90 minuta, koji u slučaju da građevina ima krovnu konstrukciju (ne odnosi se na ravni krov vatrootpornosti najmanje 90 minuta) nadvisuje krov najmanje 0,5 m ili završava dvostranom konzolom iste vatrootpornosti dužine najmanje 1 m ispod pokrova krovišta koji mora biti od negorivog materijala najmanje u dužini konzole.
- (k) radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevina i gašenja požara na građevinama i otvorenom prostoru, građevina mora imati vatrogasni prilaz određen prema posebnom propisu, a prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža, mora se ukoliko ne postoji predvidjeti unutarnja i vanjska hidrantska mreža
- (l) građevine moraju biti projektirane i izgrađene tako da ispunjavaju bitne zahtjeve iz područja zaštite od požara utvrđene Zakonom o zaštiti od požara i na temelju njega donesenih propisa, te uvjetima zaštite od požara utvrđenim posebnim zakonima i na temelju njih donesenih propisa,
- (m) ostale mjere zaštite od požara treba projektirati u skladu s važećim hrvatskim propisima i normama koji reguliraju ovu problematiku.
- (n) pojačati nadzor nad radom dimnjačarske službe,

- (o) parkiranje vozila na urbanim prometnicama regulirati tako da je u svim ulicama osigurana najmanja kolno prohodna širina od 3,5 m,
- (p) zabraniti parkiranje vozila na mjestima gdje su hidranti,
- (q) u okviru poduzimanja mjera zaštite šuma donijeti Program gospodarenja koji će sadržavati mjere zaštite šuma od požara,
- (r) u tijeku ljetne sezone provoditi osmatranje. Da bi se osmatranje provelo što učinkovitije, predlaže se da te poslove preuzme DVD, na temelju ugovorenih obveza.

8.5.4.. Moguće vrste, intenzitet i posljedice djelovanja prirodnih, tehničko-tehnoloških i ekoloških nesreća i ratnih razaranja

Članak 129.

Ovim Planom utvrđuje se potreba osiguranja zaštite od ratnih opasnosti u skladu s posebnim propisima, te planom o sklanjanju stanovništva lokalne samouprave.

Članak 129a.

- (1) Sukladno Uredbi o sprečavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, utvrđena je obveza izvještavanja gospodarskih subjekata o činjenici proizvodnje, skladištenja, prerade, rukovanja, prijevoza i skupljanja opasnih tvari.
- (2) Tehnološki procesi u kojima se koriste ili proizvode zapaljive tekućine i plinovi ili eksplozivne tvari, mogu se obavljati samo u građevinama ili njenim dijelovima koji su izgrađeni sukladno važećim propisima koji uređuju predmetnu problematiku.
- (3) U blizini lokacija gdje se proizvode, skladište, prerađuju, prevoze, sakupljaju ili obavljaju druge radnje s opasnim tvarima ne preporuča se gradnja građevina u kojem boravi veći broj osoba. Nove građevine koje se planiraju graditi u kojima se pojavljuju opasne tvari potrebno je locirati na način da u slučaju nesreće ne ugrožavaju stanovništvo (rubni dijelovi poslovnih zona) te obavezivati na uspostavu sustava za uzbunjivanje i uvezivanje na 112.

Članak 129b.

- (1) Prilikom projektiranja građevina (zgrade, infrastrukturna mreža i dr.) treba voditi računa da iste izdrže olujno i orkansko nevrijeme.
- (2) Planovima nižeg reda mogu se planirati mjere za zaštitu građevina ili dijelova naselja od olujnog i orkanskog vjeha.

9. MJERE PROVEDBE PLANA

Članak 130.

Mjere provedbe prostornih planova i donošenja drugih dokumenata prostornog uređenja utvrđene su Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13).

Članak 130a.

U slučaju neusuglašenosti između obrazloženja Plana i odredbi za provedbu Plana primjenjivati će se Odredbe za provedbu Plana.

Članak 130b.

- (1) Odredbe ovog Plana neposredno se primjenjuju:
 - (a) u izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja za koje nije utvrđena obveza izrade dokumenta prostornog uređenja užeg područja za:
 - izgradnju novih i zamjenskih građevina,
 - rekonstrukciju (dogradnja i nadogradnja) postojećih građevina,
 - promjenu namjene postojeće građevine,
 - rekonstrukciju srušene građevine
 - i sve ostale građevne zahvate u prostoru

(b) u neizgrađenim dijelovima građevinskog područja za koja nije utvrđena obveza izrade urbanističkog plana uređenja (neizgrađeni uređeni dio i neizgrađeni neuređeni dio građevinskog područja naselja za koji su utvrđeni uvjeti detaljnošću urbanističkog plana uređenja). Uvjeti za provedbu zahvata u prostoru čine Odredbe iz ovog Plana a koje se odnose na neizgrađene dijelove građevinskog područja naselja te kartografski prikazi za građevinska područja naselja u kojima je utvrđena detaljna razrada prometne infrastrukture.

(c) za izgradnju izvan građevinskog područja.

(2) Za neizgrađene neuređene dijelove građevinskog područja (osim za one dijelove iz alineje (b) iz prethodnog stavka) i za izgrađene dijelove građevinskih područja planirana za urbanu preobrazbu propisuje se posredna provedba putem dokumenata prostornog uređenja užeg područja navedenih u članku 132. ovih Odredbi. Iznimno, akt za građenje može se izdati za rekonstrukciju postojeće građevine i za građenje nove građevine na mjestu ili u neposrednoj blizini mjesta prethodno uklonjene postojeće građevine unutar iste građevne čestice, a kojom se bitno ne mijenja namjena, izgled, veličina i utjecaj na okoliš dotadašnje građevine.

9.1. Obveza izrade prostornih planova

Članak 131.

Članak 131. brisan.

Članak 132.

(1) Utvrđuje se obveza izrade planova užeg područja prema tablicama koje slijede i prema kartografskim prikazima Plana:

Obvezna izrada urbanističkih planova uređenja za građevinska područja i dijelova građevinskih područja unutar prostora ograničenja (ZOP-a) prema slijedećoj tablici:

Br.	mjesto	GP - dio	namjene	Pov.obuh. /ha (cca.)	UPU
1.	RAŽANAC	Gajinovica	T2, Pr, R3	18,0	UPU
1.	RTINA	Punta	T2,Pr, R3	16,0	UPU
1.	JOVIĆI	Benekovica	T2	10,0	UPU
1.	LJUBAČ	Dvorine	T2, Pr, R3	27,5	UPU
2.		Ljubački Stanovi	T2, Pr, R3	20,5	UPU

Potrebno je izraditi urbanističke planove uređenja za građevinska područja i dijelova građevinskih područja izvan prostora ograničenja (ZOP-a) prema slijedećoj tablici:

Br.	mjesto	GP - dio	namjene	Pov.obuh. /ha (cca.)	UPU
1.	KRNEZA	Krneza – Duševića mlin	I1	19,0	UPU
K-R	KRNEZA I RAŽANAC	Krneza i Ražanac – kod potoka	T2	8,0	UPU

~~• Za morske luke i pripadajući prostor luka, te za obalni pojas mora, potrebno je izraditi UPU u granicama koje su utvrđene kartografskim prikazima Plana.~~

(2) Granice obuhvata obvezne izrade urbanističkog plana uređenja (UPU) definirane su kartografskim prikazima Plana (**listovi 4. građevinska područja naselja, te list 3. uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora**). Obuhvat plana može se razlikovati od površine utvrđene kartografskim prikazom Plana ili se može pokrenuti izrada plana iako nije obuhvat utvrđen ovim Planom, a na temelju Odluke o izradi prostornog plana. UPU izrađuje se u mjerilu 1:1000 ili 1:2000 na topografsko-katastarskom planu. Moguće je raditi jedinstveni UPU za dva ili više UPU-a, što će se obrazložiti u Odluci o izradi plana.

~~(3) Do donošenja urbanističkog plana uređenja iz ovog članka ne može se izdati akt za građenje nove građevine osim pod uvjetima iz članka 130b. stavak (b) iz ovog Plana.~~

~~(4) Iznimno od prethodnog stavka, akt za građenje može se izdati neposrednom provedbom ovog Plana za rekonstrukciju postojeće građevine i za građenje nove građevine na mjestu ili u neposrednoj blizini~~

~~mjesta prethodno uklonjene postojeće građevine unutar iste građevne čestice, kojom se bitno ne mijenja namjena, izgled, veličina i utjecaj na okoliš dotadašnje građevine.~~

Članak 132a.

Na području Općine Ražanac ostaju na snazi:

- (a) UPU proizvodne (*pretežno zanatske*) zone u Ražancu – UPU "Vukovac" ("Službeni glasnik Zadarske županije" br.02/11)
- ~~(b) UPU morske luke u Ražancu – UPU Porat ("Službeni glasnik Zadarske županije" br.14/10)~~

Članak 133.

Kod izrade UPU-a unutar građevinskog područja naselja, potrebno je zadovoljiti slijedeće uvjete:

- (a) potrebno je osigurati prostor za zajedničke potrebe stanovnika kao što je: javno zelenilo, trgovi i pješačke površine, uređene obalne površine javne namjene, sportsko-rekreacijski sadržaji, te sadržaji namijenjeni igri i rekreaciji djece i odraslih,
- (b) za namjenu iz prethodnog stavka, potrebno je osigurati najmanje 20% ukupne površine područja, a određuje se urbanističkim planom uređenja. U navedenoj površini su uračunate i površine koje treba osigurati za prometnu i komunalnu infrastrukturu,

9.2. Primjena posebnih razvojnih i drugih mjera

Članak 134.

Ovim se planom utvrđuje potreba primjena posebnih razvojnih i drugih mjera važnih za poticanje demografskoga rasta i zadržavanja radnog stanovništva na području Općine i to :

- (a) U gospodarskom kompleksu treba ostvarivati razvojne programe iz domene posebnih oblika turističke djelatnosti primjerenih vrijednostima prostora, poljodjelstva (naročito maslinarstva i vrtlarstva), ribarstva (ulov, uzgoj i prerada ribe), **proizvodnje**, te svih oblika maloga poduzetništva i uslužnih djelatnosti.
- (b) U društvenom pogledu poticati poboljšavanje zdravstvene i socijalne zaštite stanovništva, školstva.
- (c) U prometnom sustavu treba osigurati i očuvati zaštitne koridore prometnog sustava od svih oblika devastacije, te osigurati redovno održavanje javnih prometnica.
- (d) U vodoopskrbi trajno poticati potrebu izgradnje cjelovitog sustava koji će osigurati ravnomjernu vodoopskrbu svih destinacija u prostoru.
- (e) U rješavanju problema otpadnih voda treba što prije pristupiti izgradnji planiranih razdjelnih kanalizacijskih sustava s uređajima za sustavno pročišćavanje otpadnih voda u zamjenu za "crne jame".
- (f) Izgradnja i uređenje luka i obalnog područja mora temeljem UPU-a.
- (g) U području zbrinjavanja otpada realizirati odluke o provedbi sustavnog i suvremenog načina zbrinjavanja otpada.
- (h) Podupirati sve nove Programe koji će omogućiti razvojne procese, a pri tome voditi računa o zaštiti prostora.

9.3. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

Članak 135.

Članak 135. brisan.

Članak 136.

Članak 136. brisan.

Članak 137.

Članak 137. brisan.

Članak 135.

~~(1) Planom se omogućava rekonstrukcija građevina čija je namjena suprotna planiranoj namjeni, u cilju poboljšanja temeljnih zahtjeva za građevinu.~~

~~(2) Rekonstrukcija građevina u cilju poboljšanja uvjeta iz prethodnog stavka se smatra:~~

~~(a) — izmjena ili sanacija krovišta, bez promjene vanjskog oblika —~~

~~(b) — izmjena ili sanacija drugih konstruktivnih dijelova građevine, bez promjene vanjskog oblika građevine~~

~~(c) — izmjene u cilju poboljšanja uporabljivosti građevine (unutarnje preuređenje, zahvati za poboljšavanje energetske učinkovitosti i drugo).~~

Članak 136.

~~Pod postojećim građevinama u smislu ovog Plana, koje je moguće rekonstruirati u skladu s odredbama iz ovog Plana uz uvažavanje propisanih režima zaštite, a nisu uvršteni u granice građevinskog područja utvrđene ovim Planom, smatraju se:~~

~~(a) — građevine izgrađene do 15.02.1968 kao i čestice postojećih zgrada (ruševina) označene u katastarskim planovima ili drugim dokazom —~~

~~(b) — građevine podignute na temelju pravomoćne građevinske dozvole —~~

~~(c) — građevine ozakonjene posebnim propisima.~~

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 137

Izvornik Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Ražanac kojeg je donijelo Općinsko vijeće Općine Ražanac, potpisan od Predsjednika Općinskog vijeća čuva se u pismohrani Općine.

Članak 138

Ova Odluka stupa na snagu nakon osam dana od dana objave u "Službenom glasilu" Općine Ražanac.

KLASA:

URBROJ:

Ražanac,

PREDSJEDNIK OPĆINSKOG VIJEĆA